

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

18 juni 2025

WETSONTWERP

houdende maatregelen
met het oog op de vermindering
van de overbevolking in de gevangenissen

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

18 juin 2025

PROJET DE LOI

portant des mesures
afin de réduire la surpopulation
dans les prisons

Inhoud	Blz.
Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp van wet 1	51
Voorontwerp van wet 2	68
Advies van de Raad van State 1	85
Advies van de Raad van State 2	97
Wetsontwerp	107
Coördinatie van de artikelen	130
Advies van de Interministeriële Conferentie voor de Justitiehuizen	189
Advies van de Penitentiare beleidsraad	211

OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 8, § 2, 2°, VAN DE WET VAN 15 DECEMBER 2013
WERD DE IMPACTANALYSE NIET GEVRAAGD.

DE URGENTIEVERKLARING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD
OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 51 VAN HET REGLEMENT.

Sommaire	Pages
Résumé	3
Exposé des motifs	4
Avant-projet de loi 1	51
Avant-projet de loi 2	68
Avis du Conseil d'État 1	85
Avis du Conseil d'État 2	97
Projet de loi	107
Coordination des articles	158
Avis de la Conférence interministérielle des maisons de justice	200
Avis du Conseil pénitentiaire	211

CONFORMÉMENT À L'ARTICLE 8, § 2, 2°, DE LA LOI DU 15 DÉCEMBRE 2013,
L'ANALYSE D'IMPACT N'A PAS ÉTÉ DEMANDÉE.

LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À
L'ARTICLE 51 DU RÈGLEMENT.

01742

<i>De regering heeft dit wetsontwerp op 18 juni 2025 ingediend.</i>	<i>Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 18 juin 2025.</i>
<i>De “goedkeuring tot drukken” werd op 18 juni 2025 door de Kamer ontvangen.</i>	<i>Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 18 juin 2025.</i>

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
PS	: Parti Socialiste
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Les Engagés	: Les Engagés
Vooruit	: Vooruit
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant

Afkorting bij de nummering van de publicaties: DOC 56 0000/000 Parlementair document van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer QRVA Schriftelijke Vragen en Antwoorden CRIV Voorlopige versie van het Integraal Verslag CRABV Beknopt Verslag CRIV Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen) PLEN Plenum COM Commissievergadering MOT Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)		Abréviations dans la numérotation des publications: DOC 56 0000/000 Document de la 56 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi QRVA Questions et Réponses écrites CRIV Version provisoire du Compte Rendu Intégral CRABV Compte Rendu Analytique CRIV Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) PLEN Séance plénière COM Réunion de commission MOT Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	
--	--	---	--

SAMENVATTING

Dit wetsontwerp beoogt met drie maatregelen de aanhoudende overbevolking in de gevangenissen te verminderen op een wijze die toelaat enerzijds de stock aan gevangenisstraffen, gecreëerd door de maatregel van de opschorting van tenuitvoerlegging, geleidelijk aan te absorberen en anderzijds de gevangenisbevolking op een niveau te stabiliseren dat toelaat humane detentie- en werkomstandigheden te garanderen, in afwachting van meer structurele maatregelen op langere termijn. De bedoeling is te komen tot een situatie waarin opnieuw alle straffen worden ten uitvoer gelegd, zonder dat de openbare veiligheid in het gedrang wordt gebracht.

De eerste maatregel bestaat erin het ultimum remedium karakter van de gevangenisstraf, zoals opgenomen in het nieuwe Strafwetboek, reeds expliciet in te schrijven in het huidige Strafwetboek.

De tweede en derde maatregel bestaan in het opnemen van tijdelijke bepalingen in de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten (verder: de WERP). Met de tweede maatregel, voorzien voor een door de Koning in te korten periode tot 1 juni 2030, worden de bestaande bepalingen van de WERP inzake de toekenning door de strafuitvoeringsrechter van strafuitvoeringsmodaliteiten aan bepaalde veroordeelden buiten toepassing gesteld en vervangen door een snellere en meer efficiënte toekenningsprocedure, wat moet leiden tot een vlottere uitstroom van kortgestrafte veroordeelden. Met de derde maatregel wordt, voor een periode tot 31 december 2026, opnieuw voorzien in de reeds eerder ingevoerde maatregel van de vervroegde invrijheidstelling "overbevolking" vanaf zes maanden voor strafeinde.

RÉSUMÉ

Ce projet de loi vise, par trois mesures, à réduire la surpopulation carcérale persistante d'une manière qui permette, d'une part, d'absorber progressivement le stock de peines d'emprisonnement créé par la mesure de suspension de l'exécution et, d'autre part, de stabiliser la population carcérale à un niveau permettant de garantir des conditions de détention et de travail humaines, dans l'attente de mesures plus structurelles à plus long terme. L'objectif est de parvenir à une situation dans laquelle toutes les peines seront à nouveau exécutées, sans compromettre la sécurité publique.

La première mesure consiste à inscrire explicitement dans le Code pénal actuel le caractère "ultimum remedium" de la peine d'emprisonnement, tel qu'il est prévu dans le nouveau Code pénal.

Les deuxième et troisième mesures consistent à introduire des dispositions temporaires dans la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine (ci-après: la LSE). La deuxième mesure, prévue pour une période qui peut être raccourcie par le Roi jusqu'au 1er juin 2030, rend inapplicables les dispositions existantes de la LSE relatives à l'octroi par le juge d'application de la peine de modalités d'exécution des peines à certains condamnés et les remplace par une procédure d'octroi plus rapide et plus efficace, ce qui devrait permettre une sortie plus rapide des condamnés subissant des peines courtes. La troisième mesure prévoit, pour une période jusqu'au 31 décembre 2026, le rétablissement de la mesure déjà introduite précédemment de la libération anticipée pour "surpopulation" à partir de six mois avant la fin de la peine.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

De gevangenispopulatie bedroeg op 5 mei 2025 12.968 gedetineerden in detentie en 685 in verlengd penitentiair verlof, in totaal dus een gevangenispopulatie van 13.653 gedetineerden.

Van deze gedetineerden zijn er circa 1000 geïnterneerden, circa 4000 zonder recht op verblijf en 235 grondslapers.

De huidige capaciteit bedraagt 11.040 plaatsen (waarbij ook moet worden opgemerkt dat oude infrastructuur, zoals de gevangenis van Sint Gillis, in overtal wordt opgehouden, gelet op de grote druk op de overige gevangenissen).

De huidige overbevolking is onmiddellijk en grotendeels gerelateerd aan de inwerkingtreding van de bepalingen van de WERP op basis waarvan de strafuitvoeringsrechter bevoegd werd voor de toekenning van strafuitvoeringsmodaliteiten aan veroordeelden met straffen van meer dan twee jaar t.e.m. drie jaar (sinds 1 september 2022) en van zes maanden t.e.m. twee jaar (sinds 1 september 2023). Er was voorzien dat deze inwerkingtreding een bijkomende instroom van gedetineerden tot gevolg zou hebben, die werd geschat op 720 gedetineerden.

Die verwachte bijkomende instroom aan gedetineerden bleek echter een schromelijke onderschatting. Vóór de inwerkingtreding van de wet bedroeg het aantal veroordeelden met straffen t.e.m. drie jaar in de gevangenis op vrij stabiele wijze 500 gedetineerden. Op 5 mei 2025 zijn dat er 1782, exclusief 341 veroordeelden met een straftotaal t.e.m. drie jaar in verlengd penitentiair verlof (zie verder). In totaal moet dus rekening gehouden worden met 2123 gedetineerden met een straftotaal t.e.m. drie jaar in detentie, dus meer dan 1600 extra ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van de WERP terwijl de geschatte bijkomende instroom, zoals hoger toegelicht, slechts 720 personen bedroeg.

Daarbij was voorzien om die bijkomende instroom te ondervangen door middel van detentiehuisen, waarvoor ook de nodige middelen werden vrijgemaakt. De realiteit toont echter aan dat het oprichten van detentiehuisen gepaard gaat met weerstand in de maatschappij die overwonnen moet worden, waardoor deze oplossing

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

EXPOSÉ GÉNÉRAL

Au 5 mai 2025, la population carcérale s'élevait à 12.968 détenus et 685 en congé pénitentiaire prolongé, soit une population totale de 13.653 personnes.

Parmi ces détenus, environ 1000 sont des internés, environ 4000 sans droit de séjour et 235 dorment à même le sol.

La capacité actuelle est de 11.040 places (il convient également de noter que d'anciennes infrastructures telles que la prison de Saint-Gilles sont maintenues ouvertes alors que les détenus y sont en surnombre, compte tenu de l'énorme pression exercée sur les autres prisons).

La surpopulation actuelle est directement et en grande partie liée à l'entrée en vigueur des dispositions de la LSJE sur base desquelles le juge de l'application des peines est devenu compétent pour l'octroi des modalités d'exécution de la peine aux condamnés à des peines de plus de deux ans jusqu'à trois ans (depuis le 1er septembre 2022) et de six mois jusqu'à deux ans (depuis le 1er septembre 2023). Il était prévu que cette entrée en vigueur entraînerait un afflux supplémentaire de détenus, estimé à 720 personnes.

L'afflux supplémentaire de détenus attendu s'est avéré être une sous-estimation majeure. Avant l'entrée en vigueur de la loi, le nombre de condamnés à des peines inférieures ou égales à trois ans de prison se situait à un niveau relativement stable de 500 détenus. Le 5 mai 2025, ils sont 1782, sans compter les 341 condamnés à des peines inférieures ou égales à trois ans qui se trouvent en congé pénitentiaire prolongé (voir ci-dessous). Il faut donc tenir compte d'un total de 2123 détenus dont la peine totale est inférieure ou égale à trois ans de détention, soit plus de 1600 de plus qu'avant l'entrée en vigueur de la LSJE, alors que l'afflux supplémentaire estimé, comme expliqué plus haut, n'était que de 720 personnes.

Il était donc prévu de répondre à cet afflux supplémentaire au moyen de maisons de détention, pour lesquelles les ressources nécessaires ont également été débloquées. Cependant, la réalité montre que la création de maisons de détention s'accompagne de résistances dans la société qu'il faut surmonter, ce qui

veel trager verloopt dan verwacht. Ook is het niet evident om geschikte locaties te vinden en vergunningen te verkrijgen. Een raamcontract voor unitbouw werd recent toegewezen. Deze gunning had weliswaar ook reeds vertraging opgelopen.

In 2024 werden twee noodmaatregelen genomen om de overbevolking onder controle te krijgen, te weten het verlengd penitentiair verlof en de opschorting van tenuitvoerlegging van bepaalde veroordelingen t.e.m. vijf jaar (sinds 5 februari 2025 t.e.m. drie jaar).

Het verlengd penitentiair verlof (verder “VPV”) werd ingevoerd bij nota van 6 maart 2024 van de directeur-generaal van het Directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen.

Deze maatregel stuit op heel wat kritiek van diverse actoren betrokken bij de strafuitvoering. De maatregel van het VPV valt vooreerst buiten het wettelijk kader. Er is daarnaast de kritiek van de strafuitvoeringsrechtbanken die stellen dat de toekenning van het VPV hun beslissingen ondermijnt en de maatregel als zodanig een miskenning inhoudt van het principe van de scheiding der machten. Er is de kritiek van het College van Procureurs-generaal die i.e. inhoudt dat de maatregel een gevaar inhoudt voor de openbare veiligheid omdat veroordeelden zich langer en/of vroeger buiten de gevangenis bevinden dan waartoe zij veroordeeld werden en wat de wet voorziet. Actoren op het terrein stellen dat het ook voor de gedetineerde zelf niet altijd de gezochte voordelen (betere voorbereiding reclassering) oplevert. Met name voor het type VPV maand penitentiair verlof – maand detentie, wordt het verlof immers voortdurend onderbroken door een maand detentie. Dit is zowel ontwrichtend voor de reclassering die buiten de gevangenis wordt voorbereid als voor de continuïteit van het leven in de gevangenis (werk, opleiding, ...). Ook de reglementering inzake de toegang tot sociale zekerheid en sociale bijstand is niet aangepast aan de maatregel.

Als tweede maatregel vaardigde het openbaar ministerie op 28 oktober 2024, op verzoek van de toenmalige minister van Justitie, de instructie uit dat de uitvoering van sommige veroordelingen tot en met vijf jaar werd opgeschort. Deze maatregel werd telkens voor twee of drie weken verlengd door de voormalige minister van Justitie, voor een laatste maal tot 4 februari 2025. Deze maatregel werd door het openbaar ministerie, na het aantreden van de nieuwe regering, op verzoek van de huidige minister van Justitie, verlengd tot en met 6 april 2025, met, eveneens op haar verzoek, de verstrenging dat de opschorting niet langer geldt voor de nieuwe veroordelingen van meer dan drie jaar t.e.m. vijf jaar. Er zijn momenteel ongeveer 3345 dossiers in opschorting,

rend cette solution beaucoup plus lente que prévu. En outre, il n'est pas facile de trouver des sites appropriés et d'obtenir les autorisations nécessaires. Un contrat-cadre pour la construction d'unités a récemment été attribué. À vrai dire, cette attribution aussi avait déjà été retardée.

Deux mesures d'urgence ont été prises en 2024 pour garder la surpopulation sous contrôle, à savoir le congé pénitentiaire prolongé et la suspension de l'exécution de certaines condamnations inférieures ou égales à cinq ans (à partir du 5 février 2025 inférieures ou égales à trois ans).

Le congé pénitentiaire prolongé (ci-après “CPP”) a été introduit par une note du 6 mars 24 du directeur général de la Direction générale des établissements pénitentiaires.

Cette mesure fait l'objet de nombreuses critiques de la part des différents acteurs impliqués dans l'exécution des peines. Tout d'abord, la mesure du CPP sort du cadre légal. Il y a aussi la critique des tribunaux de l'application des peines qui soutiennent que l'octroi du CPP fragilise leurs décisions et que la mesure en tant que telle constitue une négation du principe de séparation des pouvoirs. Il y a la critique du Collège des procureurs généraux qui estime que la mesure constitue un danger pour la sécurité publique parce que les condamnés sortent de prison plus longtemps et/ou plus tôt que ce à quoi ils ont été condamnés et que ce que la loi prévoit. Les acteurs de terrain font valoir qu'elle n'apporte pas non plus toujours les bénéfices recherchés (meilleure préparation au reclassement) pour le détenu lui-même. En effet, en particulier pour le type de CPP un mois en congé pénitentiaire/ un mois en détention, le congé est constamment interrompu par un mois de détention. Cela perturbe à la fois le reclassement préparé à l'extérieur de la prison et la continuité de la vie en prison (travail, formation, ...). La réglementation relative à l'accès à la sécurité sociale et à l'assistance sociale ne sont pas non plus adaptées à la mesure.

Comme deuxième mesure, le ministère public a émis le 28 octobre 2024, à la demande du ministre de la Justice de l'époque, l'instruction de suspendre l'exécution de certaines condamnations inférieures ou égales à cinq ans. Cette mesure a été prolongée chaque fois de deux ou trois semaines par le ministre de la Justice précédent, et pour la dernière fois jusqu'au 4 février 2025. Cette mesure a été prolongée par le ministère public, à la demande de la ministre de la Justice actuelle, jusqu'au 6 avril 2025, avec, également à sa demande, un durcissement si bien que cette suspension ne s'applique plus aux nouvelles condamnations comprises entre trois ans à cinq ans. Il y a actuellement environ 3345 dossiers en suspension, le “stock” de peines. Cette mesure n'est

d.i. de zgn. “stock” aan straffen. Deze maatregel is door de opbouw van de voormelde wachtlijst (de stock aan straffen) niet effectief op langere termijn, zodat dit geen structurele maatregel kan vormen. Bovendien geeft het openbaar ministerie aan dat de openbare veiligheid in het gedrang komt omdat te veel veroordeelden zonder grondige screening hun gevangenisstraf voorlopig niet ondergaan.

Ondanks deze genomen maatregelen blijft de gedetineerdenbevolking in stijgende lijn gaan. De cijfers met betrekking tot de bevolking in detentie liggen vandaag opnieuw hoger dan op het moment waarop deze maatregelen werden ingevoerd.

Op 18 februari 2025 werd de Belgische Staat bovendien opnieuw veroordeeld bij arrest van het Hof van Beroep te Brussel voor de situatie van overbevolking in onze gevangenissen, meer bepaald van Haren en Sint-Gillis. Naast een veroordeling met betrekking tot de gevangenissen van Lantin en Mons (bevestigd in beroep bij arrest van 27 maart 2025), volgt nu dus opnieuw een veroordeling voor de Brusselse gevangenissen. Daarnaast is de Belgische Staat al meermaals veroordeeld voor de onmenselijke situatie van de geïnterneerden in de gevangenissen.

Het penitentiair personeel heeft in het verleden al de deuren gesloten en kondigt regelmatig aan dit opnieuw te doen.

Iedereen is het erover eens dat de hierboven uiteengezette noodmaatregelen niet langer kunnen worden voortgezet. Een alternatief dringt zich op.

Bij de keuze van dit alternatief, moeten volgende doelstellingen worden bereikt:

- de gevangenisbevolking moet kunnen dalen tot een niveau dat toelaat de stock aan straffen, gecreëerd door de opschorting van de tenuitvoerlegging van straffen, die midden maart geschat werd op 3.345 veroordelingen, geleidelijk aan te absorberen;

- de gevangenisbevolking moet kunnen worden gestabiliseerd tot een aanvaardbaar niveau om de situatie niet opnieuw te laten ontsporen en humane detentieomstandigheden te kunnen garanderen, in afwachting van structurele maatregelen op langere termijn, in overleg met de vele partners van de strafrechtsketen die een impact hebben op de gedetineerdenpopulatie.

Het alternatief moet finaal toelaten dat alle straffen (zowel boven als onder de drie jaar) worden tenuitvoergelegd, zonder dat de openbare veiligheid in het gedrang wordt gebracht.

pas efficace à long terme en raison de l’allongement de la liste d’attente susmentionnée (le stock de peines), de sorte qu’elle ne peut constituer une mesure structurelle. En outre, le ministère public indique que la sécurité publique est compromise parce qu’un trop grand nombre de condamnés, sans qu’ils aient fait l’objet d’un examen approfondi, ne subissent provisoirement pas leur peine d’emprisonnement.

Nonobstant ces mesures la population carcérale continue à augmenter. Les chiffres relatifs à la population en détention sont à nouveau plus élevés aujourd’hui qu’au moment où ces mesures ont été introduites.

Par ailleurs, le 18 février 2025, l’État belge a été à nouveau condamné par arrêt de la Cour d’appel de Bruxelles pour la situation de surpopulation dans nos prisons, plus particulièrement à Haren et à Saint-Gilles. Ainsi, à une condamnation concernant les prisons de Lantin et de Mons (confirmée en appel dans un arrêt du 27 mars 2025), s’ajoute maintenant une autre condamnation pour les prisons de Bruxelles. De plus, l’État belge a déjà été condamné à plusieurs reprises pour la situation inhumaine des internés dans les prisons.

Le personnel pénitentiaire a déjà fermé les portes des prisons dans le passé et annonce régulièrement qu’il le fera à nouveau.

Tout le monde s’accorde à dire que les mesures d’urgence décrites ci-dessus ne peuvent plus être maintenues. Une alternative s’impose.

Avec cette alternative, les objectifs suivants doivent être atteints:

- la population carcérale doit être ramenée à un niveau permettant de résorber progressivement le stock de peines créé par la suspension de l’exécution des peines, estimé à 3.345 condamnations à la mi-mars;

- la population carcérale doit pouvoir être stabilisée à un niveau acceptable pour ne pas laisser la situation dérailler à nouveau et afin de garantir des conditions de détention humaines, dans l’attente de mesures structurelles à plus long terme, en concertation avec les nombreux partenaires de la chaîne pénale qui ont un impact sur la population carcérale.

Cette alternative doit, au final, permettre que toutes les peines (de plus et de moins de trois ans) soient exécutées, et ce, sans compromettre la sécurité publique.

Daarom voorziet dit voorontwerp in de volgende maatregelen.

Een eerste maatregel betreft een ingrijpen in de straftoemeting. Artikel 27 van het nieuw Strafwetboek omschrijft de doelstellingen van de straf die de rechter in overweging moet nemen, evenals de ongewenste neveneffecten van de straf ten aanzien van de rechtstreeks betrokken personen, hun omgeving en de samenleving. Daarbij is de gevangenisstraf de laatst te overwegen straf. Tegelijkertijd voorziet het nieuw Strafwetboek pas een gevangenisstraf in het niveau 2 van de straffen. De minimumgevangenisstraf wordt zes maanden. Zelfs indien de rechter binnen het strafniveau 2 beslist, rekening houdend met de doelstellingen van de straf, om een gevangenisstraf op te leggen, moet hij motiveren waarom de strafdoelstellingen niet door een van de andere straffen van niveau 2 kunnen worden bereikt. Op deze wijze wordt de gevangenisstraf expliciet in de straftoemeting bevestigd als een *ultimum remedium*. Voorliggend wetsontwerp beoogt dit ook reeds expliciet in te schrijven in het huidige Strafwetboek. Voor het overige wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting bij dit artikel van het wetsontwerp.

Als tweede maatregel werden in het initiële voorontwerp de bepalingen van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten (verder: WERP) die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter (verder: SUR) toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V van die wet, buiten toepassing gesteld voor een periode van vijf jaar, als oplossing om op korte termijn de acute overbevolking in de gevangenissen onder controle te krijgen. Deze buitentoepassingstelling gold niet voor de dossiers van veroordeelden voor wie op grond van artikel 32 WERP een gespecialiseerd advies vereist is (d.i. zedendelinquenten, veroordeelden voor feiten van terrorisme of veroordeelden die tekenen vertonen van gewelddadig extremisme), voor wie de strafuitvoeringsrechter onverminderd bevoegd bleef, en gold evenmin voor de veroordeelden voor geweldsdelicten, ten aanzien van wie de strafuitvoeringsrechter bevoegd bleef voor de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling of voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering of overlevering.

In de plaats daarvan werd voor de dossiers waarvoor de strafuitvoeringsrechter niet langer bevoegd zou zijn, een nieuwe wettelijke regeling uitgewerkt voor de strafuitvoering van straffen van zes maanden t.e.m. drie jaar die zou gelden tijdens de voormelde periode van buitentoepassingstelling. In die regeling werd de bevoegdheid om een elektronisch toezicht en (voor

Par conséquent, ce projet de loi prévoit les mesures suivantes.

Une première mesure concerne une intervention dans la détermination de la peine. L'article 27 du nouveau Code pénal définit les objectifs de la peine que le juge doit prendre en considération, ainsi que les effets secondaires indésirables de la peine pour les personnes directement impliquées, leur entourage et la société. Ainsi, l'emprisonnement est la dernière peine à envisager. En même temps, le nouveau Code pénal ne prévoit de peine d'emprisonnement qu'au niveau 2 des peines. La peine d'emprisonnement minimale sera de six mois. Même si le juge décide d'imposer, compte tenu des objectifs de la sanction, une peine d'emprisonnement de niveau 2, il doit indiquer les raisons pour lesquelles les objectifs de la peine ne peuvent pas être atteints par l'une des autres peines de niveau 2. De cette manière, l'emprisonnement est explicitement confirmé dans la détermination de la peine en tant qu'*ultimum remedium*. Le présent projet de loi vise à inscrire explicitement cette disposition déjà dans le Code pénal actuel. Pour le surplus, il est référé au commentaire des articles du projet de loi.

Comme deuxième mesure dans l'avant-projet de loi initial les dispositions de loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine (ci-après: LSJE), qui concernent les modalités d'exécution de la peine à accorder par le juge de l'application des peines (ci-après: JAP) prévues au titre V de cette loi, étaient rendues inapplicables pour une période de cinq ans, comme solution pour maîtriser à court terme la surpopulation carcérale aiguë. Toutefois, cette inapplication ne s'appliquait pas aux condamnés pour qui un avis spécialisé est requis conformément à l'article 32 de la LSJE (c.à.d. les délinquants sexuels, les condamnés pour des faits de terrorisme ou les condamnés qui présentent des signes d'extrémisme violent), pour lesquels le juge de l'application des peines conservait toute sa compétence et non plus aux condamnés pour des infractions de violence, pour lesquels le juge de l'application des peines restait compétent pour l'octroi d'une libération conditionnelle et la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou de la remise.

À la place, pour les dossiers pour lesquels le juge de l'application des peines ne serait plus compétent de nouvelles dispositions légales étaient élaborées pour l'exécution des peines de six mois à trois ans, qui s'appliqueraient pendant la période de désapplication susmentionnée. En vertu de ce règlement, le pouvoir d'accorder la surveillance électronique et (pour des

niet-geweldsmisdrijven) een voorlopige invrijheidstelling toe te kennen opnieuw bij de penitentiaire administratie gelegd, zoals het geval was voor de inwerkingtreding van die bepalingen.

Ingevolge het advies van de Raad van State nr. 77.649/16 van 24 april 2025 werd het voorontwerp op bovenstaande punten (buitentoeponingstelling en alternatieve wettelijke regeling) evenwel fundamenteel aangepast. De Raad van State stelde in zijn advies immers dat de voorgestelde bepalingen waarbij de WERP tijdelijk buiten toepassing wordt gesteld en de beslissingsbevoegdheid voor de meeste veroordeelden terug aan de penitentiaire administratie werd toegekend, in strijd zijn met artikel 157 van de Grondwet. De ontworpen bepalingen konden bijgevolg geen doorgang vinden.

Om tegemoet te komen aan die fundamentele opmerking van de Raad van State, is de buitentoeponingstelling van de WERP nu geherformuleerd (naar een opsomming van buiten toepassing gestelde artikelen) en is een nieuwe wettelijke regeling uitgewerkt waarbij de SUR integraal bevoegd blijft voor de toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteiten beperkte detentie (BD), elektronisch toezicht (ET), voorwaardelijke invrijheidstelling (VI) en voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of overlevering (VILO), maar dit op basis van een vlottere, meer soepele procedure en met een inperking van de te verifiëren tegenaanwijzingen. Het is belangrijk erop te wijzen dat de alternatieve wettelijke regeling dus slaat op dezelfde modaliteiten als deze geregeld in titel V van de WERP en dat als er elders in de wet (zoals bvb. in artikel 96 over het cassatieberoep) dus verwezen wordt naar “de in Titel V bedoelde strafuitvoeringsmodaliteiten” deze verwijzing tijdens de geldigheidsduur van de alternatieve wettelijke regeling ook moet geacht worden te slaan op de modaliteiten die onder die bepalingen worden geregeld. Hetzelfde geldt voor de interpretatie die moet worden gegeven aan artikel 16 van de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder (overgangsbepaling).

De buiten toepassing gestelde artikelen zijn de artikelen voor dewelke één-op-één in een alternatieve regeling wordt voorzien door dit voorontwerp. Het gaat om de definities van de strafuitvoeringsmodaliteiten (die echter enkel voor de VILO licht afwijkend is ten opzichte van het buiten toepassing gestelde artikel), de tijdsvoorwaarden (die eveneens enkel voor de VILO afwijkend zijn), de toekenningsvoorwaarden en -procedure, de beslissing van de SUR en de uitvoerbaarheid van de beslissing tot toekenning. De bepalingen inzake de opvolging en controle, de herroeping, herziening,

infractions qui ne sont pas des infractions de violence) la libération provisoire était à nouveau confiée à l’administration pénitentiaire, comme c’était le cas avant l’entrée en vigueur de ces dispositions.

Toutefois, à la suite de l’avis du Conseil d’État n° 77.649/16 du 24 avril 2025, l’avant-projet a été fondamentalement adapté sur les points mentionnés ci-dessus (inapplication et régime juridique alternatif). En effet, le Conseil d’État a déclaré dans son avis que les dispositions proposées qui rendent temporairement inapplicable la LSJE et qui redonnent le pouvoir de décision à l’administration pénitentiaire pour la plupart des condamnés sont contraires à l’article 157 de la Constitution. Par conséquent, les dispositions en projet n’ont pas pu être maintenues.

Afin de répondre à cette remarque fondamentale du Conseil d’État, l’inapplication de la LSJE est désormais reformulée (en une énumération d’articles inappliqués) et un nouveau régime juridique est élaboré dans lequel le JAP reste entièrement compétent pour l’octroi des modalités d’exécution de la peine détention limitée (DL), surveillance électronique (SE), libération conditionnelle (LC) et mise en liberté provisoire en vue de l’éloignement du territoire ou de la remise (LPE), mais sur la base d’une procédure plus rapide et plus souple et avec une réduction des contre-indications à vérifier. Il est important de souligner que le régime juridique alternatif porte donc sur les mêmes modalités que celles régies au titre V de la LSJE et que, par conséquent, lorsqu’il est renvoyé ailleurs dans la loi (par exemple, à l’article 96 sur le pourvoi en cassation) aux “modalités d’exécution de la peine visées au Titre V”, il convient de considérer ce renvoi, pendant la durée de validité du régime juridique alternatif, comme portant également sur les modalités régies par ces dispositions. Il en va de même pour l’interprétation à donner à l’article 16 de la loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d’exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins (disposition transitoire).

Les articles inappliqués sont ceux pour chacun desquels un régime alternatif est prévu par le présent avant-projet. Il s’agit des définitions des modalités d’exécution de la peine (avec toutefois, pour la LPE uniquement, une légère différence par rapport à l’article inappliqué), des conditions de temps (avec également une différence pour la LPE uniquement), des conditions et de la procédure d’octroi, de la décision du JAP et du caractère exécutoire de la décision d’octroi. Les dispositions relatives au suivi et au contrôle, à la révocation, à la révision, à la suspension et à la réévaluation ainsi qu’au pourvoi

schorsing en herbeoordeling en het cassatieberoep blijven onverminderd van toepassing en worden dus niet buiten toepassing gesteld.

Ingevolge een opmerking van de Raad van State in zijn advies nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, randnr. 8, kan hier nog worden toegelicht dat artikel 41 ten opzichte van het aan de Raad van State voor advies voorgelegde voorontwerp werd geschrapt uit de lijst van buiten toepassing gestelde artikelen. Deze buitentoepassingstelling was immers overbodig aangezien deze bepaling geen relevantie heeft voor de tijdelijke regeling. Het artikel heeft immers betrekking op dossiers waarin een gespecialiseerd advies vereist is, zoals bedoeld in artikel 32 van de WERP, waardoor het in ieder geval buiten het toepassingsgebied van de nieuwe, tijdelijke regeling valt.

De buitentoepassingstelling en de alternatieve procedure voor de toekenning van strafuitvoeringsmodaliteiten t.a.v. de veroordeelden voor wie de buitentoepassingstelling geldt, heeft nog steeds tot doel om op korte termijn de acute overbevolking in de gevangenissen onder controle te krijgen. Ook de uitzondering van de buitentoepassingstelling voor de veroordeelden voor wie op grond van artikel 32 WERP een gespecialiseerd advies vereist is (d.i. zedendelinquenten, veroordeelden voor feiten van terrorisme of veroordeelden die tekenen vertonen van gewelddadig extremisme) is behouden. Ten aanzien van deze categorie veroordeelden blijven de huidige bepalingen van de WERP onverminderd van toepassing. Opdat de huidige bepalingen van de WERP van toepassing zouden zijn, volstaat het dat de veroordeelde één veroordeling ondergaat voor dergelijke feiten, zelfs al zou die veroordeling ook nog betrekking hebben op andere feiten.

Ingevolge een opmerking van de Raad van State wordt nu eveneens gepreciseerd dat de buitentoepassingstelling evenmin geldt voor de strafuitvoeringsmodaliteit van “de vermindering van de duur van de door de rechter uitgesproken ontzetting van het recht in een bepaalde aangewezen zone te wonen, te verblijven of er zicht te vertonen”. De aanvraagprocedure blijft dus voor die modaliteit dezelfde.

Parallel met deze buitentoepassingstelling en alternatieve wettelijke procedure wordt ook de uiterste datum van inwerkingtreding van de WERP voor straffen van minder dan zes maanden verder uitgesteld voor dezelfde (door de Koning vervroegbare) periode van vijf jaar. Het heeft immers geen zin en creëert enkel verwarring om bepalingen in werking te laten treden die toch buiten toepassing zijn gesteld.

en cassation restent d'application dans leur intégralité et ne sont donc pas inappliquées.

À la suite d'une remarque du Conseil d'État dans son avis n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 8, il convient de préciser ici que l'article 41 a été supprimé de la liste des articles inappliqués par rapport à l'avant-projet soumis pour avis au Conseil d'État. Cette inapplication était en effet superflue, étant donné que cette disposition n'a aucune pertinence pour le régime temporaire. En effet, cet article concerne les dossiers pour lesquels un avis spécialisé est requis, au sens de l'article 32 de la LSJE, ce qui le soustrait en tout état de cause du champ d'application du nouveau régime temporaire.

L'inapplication et la procédure alternative d'octroi des modalités d'exécution de la peine à l'égard des condamnés pour lesquels l'inapplication a lieu visent toujours à maîtriser à court terme la surpopulation carcérale aiguë. L'exception de l'inapplication pour les condamnés pour lesquels un avis spécialisé est requis conformément à l'article 32 de la LSJE (c'est-à-dire les délinquants sexuels, les condamnés pour des faits de terrorisme ou ceux qui présentent des signes d'extrémisme violent) est également maintenue. En ce qui concerne cette catégorie de condamnés, les dispositions actuelles de la LSJE continueront à s'appliquer dans leur intégralité. Pour que les dispositions actuelles de la LSJE s'appliquent, il suffit que le condamné subisse une condamnation pour de tels faits, même si cette condamnation porte également sur d'autres faits.

À la suite d'une remarque du Conseil d'État, il est également précisé à présent que l'inapplication ne s'applique pas non plus à la modalité d'exécution de la peine de “réduction de la durée de l'interdiction, prononcée par le juge, du droit d'habiter, de résider ou de se tenir dans une zone déterminée désignée”. La procédure de demande reste donc la même pour cette modalité.

Parallèlement, le délai d'entrée en vigueur de la LSJE pour les peines de moins de six mois est également reporté pour la même période de cinq ans (qui peut être avancée par le Roi). En effet, cela n'a aucun sens et ne fait que créer de la confusion de mettre en vigueur des dispositions qui ont été rendues inapplicables de toute façon.

Voor de maximale geldigheidsduur van de buiten toepassingstelling van de bestaande bepalingen van de WERP en van de bepalingen die deze tijdelijk zullen vervangen, wordt vijf jaar voorzien. Immers kan niet realistisch worden voorgehouden dat op een kortere termijn alomvattende structurele oplossingen voorhanden zullen zijn die voldoende capaciteit in de gevangenissen vrijmaken. Er moet absoluut worden vermeden dat op korte termijn opnieuw een onwettige situatie en onzekerheid in hoofde van alle betrokken actoren ontstaan. Vele departementen en diensten over de verschillende bevoegdheidsdomeinen heen zullen samen de handen in elkaar moeten slaan, om een globaal, structureel plan van aanpak op lange termijn te implementeren om een effectief strafrechtelijk uitvoeringsbeleid mogelijk te maken, en de overbevolking in de gevangenissen werkzaam te doen dalen.

Als laatste noodmaatregel wordt in de “vervroegde invrijheidstelling overbevolking” op zes maanden voor strafeinde voorzien. Deze maatregel werd in het verleden twee keer ingevoerd: een eerste keer tijdens de COVID-19-pandemie (bij koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020) en een tweede keer als noodmaatregel tegen de overbevolking (bij wet van 30 juli 2022 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken II).

Deze maatregel wordt opnieuw voorgesteld om bijkomend enige druk van de ketel te halen en dit voor een termijn tot en met 31 december 2026.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

TITEL 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Overeenkomstig artikel 83 van de Grondwet bepaalt artikel 1 dat de ontwerpwet de aangelegenheden regelt bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

La durée maximale de validité de la non-application des dispositions existantes de la LSJE et des dispositions qui les remplacent temporairement est fixée à cinq ans. En effet, il n'est pas réaliste de soutenir qu'il existerait des solutions structurelles globales permettant de libérer une capacité suffisante dans les prisons à plus court terme. Il est impératif d'éviter qu'à court terme ne surgissent à nouveau une situation illégale ainsi qu'une insécurité dans le chef de tous les acteurs concernés. De nombreux départements et services au sein des différents domaines de compétence devront unir leurs forces afin de mettre en œuvre un plan d'action structurel global et à long terme pour permettre une politique d'exécution pénale efficace et réduire de manière effective la surpopulation carcérale.

Comme dernière mesure d'urgence, la “libération anticipée pour surpopulation” est prévue à partir de six mois avant la fin de peine. Cette mesure a été introduite à deux reprises par le passé: une première fois lors de la pandémie de COVID-19 (par l'arrêté royal n° 3 du 9 avril 2020) et une seconde fois comme mesure d'urgence contre la surpopulation (par la loi du 30 juillet 2022 visant à rendre la justice plus humaine, plus rapide et plus ferme II).

Cette mesure est à nouveau proposée pour alléger la pression et pour une période jusqu'au 31 décembre 2026.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

TITRE 1ER

Disposition générale

Article 1er

Conformément à l'article 83 de la Constitution, l'article 1er précise que le projet de loi règle des matières visées à l'article 74 de la Constitution.

TITEL 2

*Maatregelen met het oog op de vermindering
van de overbevolking in de gevangenissen*

HOOFDSTUK 1

Bepaling tot wijziging van het Strafwetboek

Art. 2

Dit artikel beoogt de mogelijkheid tot het opleggen van korte gevangenisstraffen in het huidig Strafwetboek in te perken en aldus de straftoemetingmogelijkheden af te stemmen op deze zoals voorzien in het ontwerp van nieuw Strafwetboek. Dit in afwachting van de inwerkingtredingstermijn van twee jaar van het nieuw Strafwetboek.

Dit is volledig in lijn met de wil, sinds lange tijd geuit, om de idee van de gevangenisstraf als ultimum remedium gestalte te geven en de verdere concretisering van de individualisering van de straf, aangepast aan de noden van de beklaagde.

De doelstellingen van de straf en het proportionaliteitsbeginsel bij de bepaling van de strafmaat, zoals verankerd in artikel 27 van Boek 1 van het Strafwetboek worden, samen met de hierna vermelde bepalingen, hiertoe ingeschreven in het bestaande artikel 7 van het Strafwetboek, waarvan de bestaande tekst de eerste paragraaf zal vormen. Het proportionaliteitsbeginsel heeft vanzelfsprekend een algemene draagwijdte. In het eerder aan de Raad van State voorgelegde voorontwerp van wet was het echter ten onrechte uitsluitend gekoppeld aan de vierde doelstelling van de straf. Deze technische onvolkomenheid is in de huidige tekst rechtgezet.

Indien de wet een gevangenisstraf van maximum zes maanden voorziet, zal de rechter verplicht zijn om een straf onder elektronisch toezicht, een werkstraf of een autonome probatiestraf op te leggen indien alle wettelijke voorwaarden zijn voldaan zoals bepaald is in de dienovereenkomstige artikelen van het Strafwetboek, met name de artikelen 37ter, 37quinquies en 37octies.

Dit is een beoordeling zowel juridisch als *in concreto* die van de rechter wordt verwacht in functie van de omstandigheden van de zaak: zo kan een beklaagde bijvoorbeeld instemmen met een straf onder elektronisch toezicht, maar de meerderjarige huisgenoten verzetten zich, terwijl een autonome probatiestraf evenmin kan worden toegepast, omdat er geen bijzondere problematiek aan de gepleegde feiten is verbonden en de betrokkene niet kan instemmen met een autonome werkstraf of de

TITRE 2

*Mesures afin de réduire
la surpopulation dans les prisons*

CHAPITRE 1ER**Disposition modifiant le Code pénal**

Art. 2

Cet article vise à restreindre la possibilité d'imposer les courtes peines d'emprisonnement dans le Code pénal actuel et ainsi de mettre en concordance les possibilités de fixation des peines avec celles prévues dans le nouveau Code pénal. Ceci en prévision du délai d'entrée en vigueur de deux ans prévu pour le nouveau code pénal.

Cela s'inscrit pleinement dans la volonté, émise depuis longtemps, de faire passer l'idée de l'emprisonnement en tant que remède ultime et de poursuivre la concrétisation de l'individualisation de la peine, adaptée aux besoins du prévenu.

Les objectifs de la peine et le principe de proportionnalité dans la détermination de la peine comme ancré dans l'article 27 du Livre 1er du Code pénal, avec les deux dispositions mentionnées ci-après, ont été inscrites à cet effet à l'article 7 existant du Code pénal, dont le texte existant formera le paragraphe 1er. Le principe de proportionnalité a, bien entendu, une portée générale. Dans l'avant-projet de loi précédemment soumis au Conseil d'État, il avait, par erreur, été rattaché uniquement au quatrième objectif de la peine. Cette erreur d'ordre technique a été corrigée dans le texte actuellement proposé.

Si la loi prévoit un emprisonnement de six mois maximum, le juge sera tenu d'imposer une peine de surveillance électronique, une peine de travail ou une peine de probation autonome si toutes les exigences légales prévues aux articles correspondants du Code pénal, notamment les articles 37ter, 37quinquies et 37octies sont rencontrées.

C'est une évaluation juridique et concrète que l'on attend du juge, en fonction des circonstances de l'affaire: par exemple, un prévenu peut consentir à une peine de surveillance électronique, mais les cohabitants majeurs s'opposent alors qu'une peine de probation autonome ne peut être appliquée, par exemple, parce qu'aucune problématique particulière n'a été rattachée aux faits commis et que l'intéressé ne peut consentir à une peine de travail autonome ou par exemple qu'il n'a pas de

betrokkene heeft bijvoorbeeld geen vaste verblijfplaats zodat een straf onder elektronisch toezicht niet kan worden opgelegd, zelfs indien hij er mee instemt, enz.

Het spreekt voor zich dat de invoeging van deze nieuwe bepalingen geen afbreuk doen aan de mogelijkheid voor de rechter, waar hij dit gepast acht en aan de opleggingsvoorwaarden is voldaan, nog steeds een mildere straf op te leggen, zoals een eenvoudige schuldverklaring of een gevangenisstraf met uitstel, al dan niet met probatievoorwaarden. Uiteraard kan een rechter ook nog steeds opteren om geen straf op te leggen of te oordelen dat een vrijspraak aan de orde is.

Voor feiten strafbaar met een gevangenisstraf van meer dan zes maanden tot en met drie jaar, moet de rechter, indien hij een effectieve gevangenisstraf uitspreekt motiveren waarom hij een straf onder elektronisch toezicht, een werkstraf of een autonome probatiestraf niet passend acht in de voorliggende zaak. Dit omdat we voor die categorieën misdrijven duidelijk willen maken dat de gevangenisstraf enkel kan opgelegd worden als andere straffen echt niet kunnen (*ultimum remedium*).

We wijzigen het toepassingsgebied van de bestaande uitsluitingsgronden niet.

We raken evenmin aan het toepassingsgebied voor feiten strafbaar met straffen van meer dan drie jaar.

De terugwerkende kracht van de mildere strafwet (art. 7 EVRM, art. 2 Strafwetboek) maakt dat de wetswijziging zoals bepaald in paragraaf 2 en 3 ook van toepassing zal zijn op feiten gepleegd voor de inwerkingtreding van dit artikel, voor zover er nog geen strafrechtelijke einduitspraak is.

résidence fixe, de sorte qu'une peine de surveillance électronique ne peut être imposée même s'il y consent, etc.

Il va de soi que l'ajout de ces nouvelles dispositions ne porte pas préjudice à la faculté du juge d'imposer, s'il l'estime opportun et que les conditions d'imposition sont remplies, une peine plus clémente, comme une simple déclaration de culpabilité ou un emprisonnement avec sursis, assorti ou non de conditions probatoires. Le juge peut bien entendu toujours décider de ne pas imposer de peine ou décider qu'un acquittement est indiqué.

Pour des faits punissables avec une peine d'emprisonnement de plus de six mois à trois ans, le juge doit, s'il impose un emprisonnement effectif, motiver la raison pour laquelle il n'estime pas opportun d'imposer une peine de surveillance électronique, une peine de travail ou une peine de probation autonome dans l'affaire concernée. En effet, pour cette catégorie d'infractions, nous voulons qu'il soit clair que l'emprisonnement ne peut être imposé que si d'autres peines ne sont vraiment pas possibles (*ultimum remedium*).

Nous ne modifions pas le champ d'application des motifs d'exclusion existants.

Nous ne touchons pas non plus au champ d'application pour les infractions punies de peines supérieures à trois ans.

L'effet rétroactif de la loi pénale plus clémente (art. 7 de la CEDH, art. 2 du Code pénal) implique que la modification législative comme stipulé à paragraphe 2 et 3 s'appliquera également aux faits commis avant l'entrée en vigueur du présent article, pour autant qu'aucun jugement pénal définitif n'ait encore été prononcé.

HOOFDSTUK 2

Bepalingen houdende het gedeeltelijk buiten toepassing stellen van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt

Afdeling 1

Wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Afdeling 2

Wijziging van de wet van 5 mei 2019 tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder

Afdeling 3

Wijziging van de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder

Art. 3 tot 6

Deze artikelen wijzigingen de drie wettelijke kaders die de inwerkingtreding en de daarmee gepaarde overgangsbepalingen van de WERP bewerkstelligden. Het betreft met name:

— de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten;

— de wet van 5 mei 2019 tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van

CHAPITRE 2

Dispositions relatives à l'application partielle de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, à l'égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à trois ans ou moins

Section 1re

Modification de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Section 2

Modification de la loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine en vue d'adapter la procédure devant le juge de l'application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins

Section 3

Modification de la loi 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins

Art. 3 à 6

Ces articles modifient les trois cadres juridiques qui ont permis l'entrée en vigueur de la LSJE et des dispositions transitoires y associées. Ils concernent plus particulièrement:

— la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine;

— la loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités

de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder;

— de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder.

In deze drie wetgevende kaders wordt vooreerst de inwerkingtreding van de WERP ten aanzien van veroordeelden met een straf totaal van minder dan zes maanden verder uitgesteld tot 1 juni 2030. De redenen hiertoe werden in het algemeen deel van de toelichting uiteengezet.

In de WERP wordt vervolgens een nieuw artikel ingevoegd, waarin de artikelen van de WERP worden opgesomd die buiten toepassing worden gesteld ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt, en dit tot 1 juni 2030. De buitentoepassingstelling geldt niet voor de veroordeelden voor wie overeenkomstig artikel 32 WERP een gespecialiseerd advies vereist is en ze geldt evenmin (maar dan ten aanzien van alle veroordeelden) voor wat de toekenning betreft van de strafuitvoeringsmodaliteit van “de vermindering van de duur van de door de rechter uitgesproken ontzetting van het recht in een bepaalde aangewezen zone te wonen, te verblijven of er zicht te vertonen”. De redenen hiertoe werden in het algemeen deel van de toelichting uiteengezet.

Tot slot wordt nog opgemerkt dat veroordeelden met één of meer vrijheidsstraffen van drie jaar of minder waarvan de bijkomende straf van de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank verbonden is ingevolge artikel 27, tweede lid, WERP onder de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechtbank blijven ressorteren. Voor deze categorie van veroordeelden wijzigt er dus niets. Er wordt nog opgemerkt dat die bevoegdheid van de SURB ook geldt voor de straffen tot en met drie jaar die ten uitvoer zouden worden gelegd ten aanzien van de veroordeelde die uitsluitend een TBS ondergaat (straf die dan de TBS schorst). Het zou immers niet logisch zijn om de bevoegdheid voor de toekenning van modaliteiten op die (schorsende) straf van drie jaar of minder te onttrekken aan de bevoegdheid van de SURB.

Met betrekking tot laatstgenoemde opmerking stelt de Raad van State in zijn advies nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, randnr. 6, *in fine*, dat, om rechtsonzekerheid daarover te vermijden, in de ontworpen regeling het best wordt opgenomen dat de bestaande regeling ook in dat geval (d.w.z. de hypothese dat een straf van drie jaar of minder ten uitvoer wordt gelegd nadat de hoofdstraf waar

d'execution de la peine en vue d'adapter la procédure devant le juge de l'application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins;

— la loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins.

Dans chacun de ces trois cadres législatifs, premièrement, la date d'entrée en vigueur de la LSJE à l'égard des condamnés à un total de peines de moins de six mois est reportée au 1er juin 2030. Les raisons en ont été expliquées dans la partie générale de l'exposé des motifs.

Ensuite, il est inséré dans la LSJE un nouvel article énumérant les articles de la LSJE qui sont inapplicables à l'égard des condamnés qui subissent une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie exécutoire est inférieure ou égale à trois ans, ce jusqu'au 1er juin 2030. L'inapplication ne s'applique pas aux condamnés pour lesquels un avis spécialisé est requis conformément à l'article 32 de la LSJE ni (pour tous les condamnés) en ce qui concerne l'octroi de la modalité d'exécution de la peine de “réduction de la durée de l'interdiction, prononcée par le juge, du droit d'habiter, de résider ou de se tenir dans une zone déterminée désignée”. Les raisons en ont été expliquées dans la partie générale de l'exposé des motifs.

Enfin, il convient de noter que les condamnés à une ou plusieurs peines privatives de liberté de trois ans ou moins, assorties de la peine complémentaire de mise à la disposition du tribunal de l'application des peines conformément à l'article 27, alinéa 2, de la LSJE, restent de la compétence du tribunal de l'application des peines. Pour cette catégorie de condamnés, rien ne change donc. Il est à noter que cette compétence du TAP s'applique également aux peines de trois ans maximum qui seraient exécutées à l'égard du condamné qui subit uniquement une MDTAP (peine qui suspend alors la MDTAP). Il ne serait, en effet, pas logique de soustraire à la compétence du TAP le pouvoir d'octroyer des modalités pour cette peine (suspensive) de trois ans ou moins.

En ce qui concerne cette dernière remarque, le Conseil d'État indique dans son avis n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 6, *in fine*, que, pour éviter toute insécurité juridique à cet égard, il convient de préciser dans le régime en projet que le régime existant reste également d'application dans ce cas (c'est-à-dire dans l'hypothèse où une peine de trois ans ou moins est exécutée après que la peine

de TBS aan verbonden was reeds is ondergaan) van toepassing blijft. Aan deze suggestie van de Raad van State kan echter niet tegemoetgekomen worden met dit voorontwerp zonder artikel 27, tweede lid, WERP zelf te wijzigen of aan te vullen. Het is immers afdoende duidelijk, zo stelt ook de Raad van State, dat artikel 27 WERP met dit voorontwerp niet buiten toepassing wordt gesteld. Artikel 27 WERP is immers niet opgenomen in de lijst van buiten toepassing gestelde artikelen. Dit impliceert dus ook dat op de hypothesen vervat in artikel 27, tweede lid, in elk geval “de bestaande bepalingen” (zijnde: de bepalingen van hoofdstuk II van titel VI en dus dat de SURB bevoegd is in plaats van de SUR) van toepassing zijn. De gewenste verduidelijking dat onder artikel 27, tweede lid, WERP ook de hypothese valt van de straf van drie jaar of minder die ten uitvoer wordt gelegd nadat de hoofdstraf waar de TBS aan verbonden was reeds is ondergaan, is een verduidelijking die – zoals gezegd – enkel via een wijziging van artikel 27 WERP zelf, maar niet via een verduidelijking in dit voorontwerp kan worden gerealiseerd.

HOOFDSTUK 3

Invoeging van tijdelijke bepalingen in de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen

Art. 7 tot 34

Met deze artikelen wordt in de WERP zelf voor de duur van de buitentoepassingstelling van de bestaande bepalingen van de WERP (zie titel 2, hoofdstuk 2), een nieuwe, tijdelijke regeling ingevoerd voor de toekenning van de modaliteiten BD, ET, VI en VILO. De nieuwe regeling houdt de SUR bevoegd voor de toekenning van deze modaliteiten, maar voorziet in een vereenvoudigde toekenningsprocedure en een aanpassing van de te beoordelen tegenaanwijzingen. Dit moet de effectiviteit van de maatregel garanderen zonder dat de beslissingsbevoegdheid van de SUR wordt ondermijnd. Het spreekt voor zich dat deze bepalingen enkel gelden voor de dossiers waarvoor de “gewone procedure” buiten toepassing werd gesteld overeenkomstig artikel 109/1.

Het is belangrijk er nogmaals op te wijzen dat de alternatieve wettelijke regeling dus slaat op dezelfde modaliteiten als deze geregeld in titel V van de WERP en dat als er dus elders in de wet (zoals in artikel 96 over het cassatieberoep) of in andere wetten (zoals artikel 16 van

principale à laquelle était associée la MDTAP a déjà été purgée). Il n'est toutefois pas possible de donner suite à cette suggestion du Conseil d'État dans le présent avant-projet sans modifier ou compléter l'article 27, alinéa 2, de la LSJE. Il est en effet tout à fait clair, comme le souligne également le Conseil d'État, que l'article 27 de la LSJE n'est pas rendu inapplicable par le présent avant-projet. L'article 27 LSJE ne figure en effet pas dans la liste des articles inappliqués. Cela implique donc également que, dans les hypothèses visées à l'article 27, alinéa 2, “les dispositions existantes” (à savoir les dispositions du chapitre II du titre VI et donc que le TAP est compétent à la place du JAP) sont en tout état de cause applicables. La clarification souhaitée selon laquelle l'article 27, alinéa 2, de la LSJE couvre également l'hypothèse d'une peine de trois ans ou moins exécutée après que la peine principale à laquelle était associée la MDTAP a déjà été purgée, est une clarification qui, comme indiqué, ne peut être apportée que par une modification de l'article 27 de la LSJE elle-même, et non par une clarification dans le présent avant-projet.

CHAPITRE 3

Insertion de dispositions temporaires dans la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine afin de réduire la surpopulation dans les prisons

Art. 7 à 34

Ces articles introduisent dans la LSJE même, pour la durée de l'inapplication des dispositions existantes de la LSJE (voir titre 2, chapitre 2), un nouveau régime temporaire pour l'octroi des modalités DL, SE, LC et LPE. Le nouveau régime maintient la compétence du JAP pour l'octroi de ces modalités, mais prévoit une procédure d'octroi simplifiée et une adaptation des contre-indications à évaluer. Cela doit garantir l'effectivité de la mesure sans affaiblir le pouvoir de décision du JAP. Il va de soi que ces dispositions s'appliquent uniquement aux dossiers pour lesquels la “procédure ordinaire” est devenue inapplicable conformément à l'article 109/1.

Il est important de rappeler que le régime juridique alternatif porte donc sur les mêmes modalités que celles régies au titre V de la LSJE et que, par conséquent, lorsqu'il est renvoyé ailleurs dans la loi (par exemple, à l'article 96 sur le pourvoi en cassation) ou dans d'autres

de wet van 29 juni 2021 dat, in tegenstelling tot in het eerder aan de Raad van State voorgelegde voorontwerp, bij huidig voorontwerp niet langer wordt opgeheven) verwezen wordt naar “de in Titel V bedoelde strafuitvoeringsmodaliteiten” deze verwijzing tijdens de geldigheidsduur van de alternatieve wettelijke regeling ook moet geacht worden te slaan op de modaliteiten die onder die bepalingen worden geregeld.

De regeling is van toepassing op veroordeelden met een straftotaal van zes maanden tot en met drie jaar. Voor de veroordeelden met een straftotaal van minder dan zes maanden was de WERP immers nog niet in werking getreden en wordt de inwerkingtreding bij dit ontwerp ook verder uitgesteld. Bovendien voorziet het nieuwe Strafwetboek niet meer in een straf van minder dan zes maanden, zodat het weinig zin heeft die categorie veroordeelden nog aan een wettelijk regime te onderwerpen. Op de veroordeelden met een straftotaal van minder dan zes maanden blijven dus de betrokken bepalingen van de ministeriële omzendbrieven van toepassing.

Art. 7 tot 9

De artikelen 7 tot 9 zijn legistiek-technische artikelen waarbij resp. een nieuwe titel (“Titel. *XIIquater*. Tijdelijke bepalingen”), een nieuw hoofdstuk (“Hoofdstuk I. De noodprocedure strafuitvoeringsrechter”) en een nieuwe afdeling (“Afdeling I. Toepassingsgebied”) worden ingevoegd in de WERP.

Art. 10

Dit artikel voegt een artikel 98/6 in de WERP in, dat het toepassingsgebied definieert van de tijdelijke bepalingen. De tijdelijke bepalingen tot toekenning door de strafuitvoeringsrechter van een beperkte detentie, elektronisch toezicht, voorwaardelijke invrijheidstelling, voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering overeenkomstig beperkte tegenaanwijzingen en een vereenvoudigde procedure zijn van toepassing op alle veroordeelden tot één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder, maar zes maanden of meer bedraagt, met uitzondering van de veroordeelden voor wie overeenkomstig artikel 32 WERP een gespecialiseerd advies vereist is (dus de veroordeelden voor bepaalde zedenfeiten, de veroordeelden voor feiten van terrorisme en de veroordeelden die tekenen vertonen van gewelddadig extremisme). Daarnaast zijn de nieuwe tijdelijke bepalingen, zoals reeds gezegd, ook niet van toepassing op veroordeelden tot vrijheidsstraffen van drie jaar

lois (par exemple l'article 16 de la loi du 29 juin 2021 qui, contrairement à l'avant-projet précédemment soumis au Conseil d'État, n'est plus supprimée dans l'avant-projet actuel) aux “modalités d'exécution de la peine visées au Titre V”, il convient également de considérer ce renvoi, pendant la durée de validité du régime juridique alternatif, comme portant sur les modalités régies par ces dispositions.

Le régime s'applique aux condamnés dont le total des peines s'élève à six mois jusqu'à trois ans maximum. En effet, en ce qui concerne les condamnés à un total des peines inférieur à six mois, la LSJE n'était pas encore entrée en vigueur et l'entrée en vigueur est par ce projet reportée. De plus, le nouveau Code pénal ne prévoit plus de peine de moins de six mois, de sorte que soumettre cette catégorie de condamnés à un régime légal n'a plus beaucoup de sens. Les dispositions concernées des circulaires ministérielles restent donc appliquées aux condamnés à un total de peines à subir de moins de six mois.

Art. 7 à 9

Les articles 7 à 9 sont des articles légistique et technique, qui insèrent respectivement dans la LSJE un nouveau titre (“Titre. *XIIquater*. Dispositions temporaires”), un nouveau chapitre (“Chapitre 1er. De la procédure d'urgence juge de l'application des peines.”) et une nouvelle section (“Section 1re. Champ d'application”).

Art. 10

Cet article insère un article 98/6 dans la LSJE, qui définit le champ d'application des dispositions temporaires. Les dispositions temporaires d'octroi par le juge de l'application des peines d'une détention limitée, d'une surveillance électronique, d'une libération conditionnelle, d'une mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou d'une mise en liberté provisoire en vue de la remise conformes à des contre-indications limitées et suivant une procédure simplifiée s'appliquent à tous les condamnés à une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie exécutoire est inférieure ou égale à trois ans, mais supérieure ou égale à six mois, à l'exception des condamnés pour lesquels un avis spécialisé est requis conformément à l'article 32 de la LSJE (c'est-à-dire les condamnés pour certains faits de mœurs, les condamnés pour des faits de terrorisme et les condamnés présentant des signes d'extrémisme violent). En outre, comme déjà mentionné, les nouvelles dispositions temporaires ne s'appliquent pas non plus aux condamnés à des peines privatives

of minder, waaraan een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank verbonden is, aangezien artikel 27 WERP, dat het lot van deze veroordeelden regelt, niet buiten toepassing is gesteld.

Art. 11

Dit artikel is een legistiek-technisch artikel waarbij een nieuwe afdeling ("Afdeling II. Strafuitvoeringsmodaliteiten") wordt ingevoegd in het nieuwe hoofdstuk I ("De nood-procedure strafuitvoeringsrechter") van de nieuwe titel *XIIquater*. ("Tijdelijke bepalingen") van de WERP.

Art. 12

Dit artikel voegt een artikel 98/7 in de WERP in, dat de definitie bevat van de strafuitvoeringsmodaliteit van de "beperkte detentie" (verder: BD). Deze definitie is identiek aan de definitie zoals bepaald in artikel 21 van de WERP. Het belang van het hernemen van de definitie zit in het feit dat hiermee verduidelijkt wordt (cf. opmerking van de Raad van State in advies nr. 77.649/16 van 24 april 2025, randnr. 11) dat ook de BD kan worden toegekend onder de nieuwe wettelijke bepalingen.

Art. 13

Dit artikel voegt een artikel 98/8 in de WERP in, dat de definitie bevat van de strafuitvoeringsmodaliteit van het "elektronisch toezicht" (verder: ET). Ook deze definitie is identiek aan de definitie zoals bepaald in artikel 22 van de WERP.

Art. 14

Dit artikel voegt een artikel 98/9 in de WERP in, waarbij enerzijds de tijdsvoorwaarden en anderzijds (via verwijzing) de toekenningsvoorwaarden van de BD en het ET worden geregeld.

De tijdsvoorwaarden om voor BD en ET in aanmerking te komen zijn (opnieuw) identiek aan de bestaande bepalingen van de WERP: de veroordeelde moet op zes maanden na de toelaatbaarheidsdatum voor de voorwaardelijke invrijheidstelling (= één derde van de straffen) hebben bereikt.

De BD en het ET worden toegekend op verzoek van de veroordeelde. Vanaf drie maanden voordat de veroordeelde in de tijdsvoorwaarde komt voor de toekenning van de betrokkene modaliteiten (= de zgn. toelaatbaarheidsdatum), licht de directeur de veroordeelde in van

de liberté de trois ans ou moins assorties d'une mise à la disposition du tribunal de l'application des peines, puisque l'article 27 de la LSJE, qui règle le sort de ces condamnés, n'est pas inapplicable.

Art. 11

Cet article est un article technico-légistique qui insère une nouvelle section ("Section II. Modalités d'exécution de la peine") dans le nouveau chapitre Ier ("De la procédure d'urgence juge de l'application des peines") du nouveau titre *XIIquater*. ("Dispositions temporaires") de la LSJE.

Art. 12

Cet article insère un article 98/7 dans la LSJE, qui contient la définition de la modalité d'exécution de la peine de la "détention limitée" (ci-après: DL). Cette définition est identique à celle de l'article 21 de la LSJE. L'importance de reprendre cette définition réside dans le fait que cela permet de préciser (cf. remarque du Conseil d'État dans l'avis n° 77.649/16 du 24 avril 2025, n° 11) que la DL peut également être octroyée conformément aux nouvelles dispositions légales.

Art. 13

Cet article insère un article 98/8 dans la LSJE, qui contient la définition de la modalité d'exécution de la peine de la "surveillance électronique" (ci-après: SE). Cette définition est également identique à celle de l'article 22 de la LSJE.

Art. 14

Cet article insère un article 98/9 dans la LSJE, qui régit les conditions de temps, d'une part, et les conditions d'octroi de la DL et de la SE (par renvoi), d'autre part.

Les conditions de temps pour entrer en ligne de compte pour la DL et la SE sont (à nouveau) identiques aux dispositions existantes de la LSJE: le condamné doit avoir atteint, à six mois près, la date d'admissibilité à la libération conditionnelle (= un tiers des peines).

La DL et la SE sont octroyées à la demande du condamné. À partir de trois mois avant que le condamné n'atteigne la condition de temps requise pour l'octroi des modalités concernées (= date d'admissibilité), le directeur informe le condamné de la possibilité de présenter

de mogelijkheid om een verzoek te doen en vanaf dan kan de veroordeelde het verzoek effectief op ontvankelijke wijze indienen. Deze termijn is licht afwijkend ten opzichte van de bestaande bepalingen van de WERP, waar dit reeds kan vanaf vier maanden voor de toelaatbaarheidsdatum BD/ET. Het gaat hier immers om veroordeelden met straf totaal van drie jaar of minder, die snel in de tijdsvoorwaarden zijn om modaliteiten toegerekend te krijgen, zodat deze termijn van drie maanden realistischer is om gerespecteerd te worden. Bovendien is de toekenningsprocedure, zoals verder toegelicht zal worden, aanzienlijk vereenvoudigd zodat een termijn van drie maanden volstaat om een toekenning te hebben op het ogenblik dat de veroordeelde in de tijdsvoorwaarden is om de verzochte strafuitvoeringsmodaliteit daadwerkelijk te kunnen genieten.

Met betrekking tot de situaties waarbij de veroordeelde meteen bij opsluiting of bij het definitief worden van de veroordeling de toelaatbaarheidsdatum BD/ET (op minder dan drie maanden na) heeft bereikt, wordt van de bestaande bepalingen van de WERP de evidente regel overgenomen dat de directeur de betrokkene dan onmiddellijk dient in te lichten van de mogelijkheid een verzoek in te dienen.

Art. 15

Dit artikel voegt een artikel 98/10 in de WERP in, dat zowel de definitie van de strafuitvoeringsmodaliteit van de voorwaardelijke invrijheidstelling (verder: VI) bevat, als de tijdsvoorwaarden om voor de toekenning van de VI in aanmerking te komen (= toelaatbaarheidsdatum VI). Beide (definitie en toelaatbaarheidsdatum) zijn identiek aan deze bepaald in resp. artikel 24 en 25, § 1, van de WERP.

Art. 16

Dit artikel voegt een artikel 98/11 in de WERP in, dat zowel de definitie van de strafuitvoeringsmodaliteit van de “voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied” (verder: VILO) bevat, als de tijdsvoorwaarden om voor de toekenning van de VILO in aanmerking te komen (= toelaatbaarheidsdatum VILO). Beide, definitie en toelaatbaarheidsdatum, zijn afwijkend ten opzichte van de bestaande bepalingen van de WERP.

Het afwijken van de definitie schuilt niet in het toepassingsgebied van de strafuitvoeringsmodaliteit: ook de hier geregelde VILO heeft de veroordeelden zonder recht op verblijf in het Rijk als doelgroep (waarbij De Dienst Vreemdelingenzaken (verder: DVZ) ook in deze de authentieke bron van informatie over het verblijfsstatuut van

une demande et, à partir de ce moment, le condamné peut introduire effectivement sa demande de manière recevable. Ce délai diffère légèrement des dispositions existantes de la LSJE, qui prévoient cette possibilité déjà à partir de quatre mois avant la date d'admissibilité à la DL/SE. Il s'agit en effet de condamnés dont la peine totale est inférieure ou égale à trois ans, qui se trouvent rapidement dans les conditions de temps pour bénéficier de modalités, de sorte que ce délai de trois mois est plus réaliste à respecter. En outre, comme cela sera expliqué plus en détail, la procédure d'octroi a été considérablement simplifiée, de sorte qu'un délai de trois mois suffit pour obtenir un octroi au moment où le condamné remplit les conditions de temps pour pouvoir effectivement bénéficier de la modalité d'exécution de la peine sollicitée.

En ce qui concerne les situations dans lesquelles le condamné atteint la date d'admissibilité à la DL/SE (à moins de trois mois près) lors de son incarcération ou lorsque sa condamnation devient définitive, il est repris, des dispositions existantes de la LSJE, la règle évidente selon laquelle le directeur doit immédiatement informer la personne concernée de la possibilité d'introduire une demande.

Art. 15

Cet article insère un article 98/10 dans la LSJE, qui contient la définition de la modalité d'exécution de la peine de la libération conditionnelle (plus loin: LC) ainsi que les conditions de temps pour être admissible à l'octroi de la LC (= date d'admissibilité à la LC). Toutes deux (définition et date d'admissibilité) sont identiques à celles prévues aux articles 24 et 25, § 1er, de la LSJE, respectivement.

Art. 16

Cet article insère un article 98/11 dans la LSJE, qui contient la définition de la modalité d'exécution de la peine de la “mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire” (plus loin: LPE) ainsi que les conditions de temps pour être admissible à l'octroi de la LPE (= date d'admissibilité à la LPE). La définition et la date d'admissibilité diffèrent toutes deux des dispositions existantes de la LSJE.

La différence au niveau de la définition ne réside pas dans le champ d'application de la modalité d'exécution de la peine: la LPE réglementée ici vise également les condamnés sans droit de séjour dans le Royaume (l'Office des Étrangers (ci-après: OE) représente ici aussi la source d'information authentique sur le statut

de veroordeelde vormt). Het afwijkende van de definitie ligt in het feit dat de verwijdering van het grondgebied weliswaar de finaliteit van de toekenning blijft, maar dat de zekerheid omtrent de effectieve verwijdering van de veroordeelde niet als zodanig een toekenningsvoorwaarde vormt. De enige toekenningsvoorwaarden zijn het statuut van de veroordeelde (zonder recht op verblijf), het voldoen aan de tijdsvoorwaarde en de afwezigheid van de tegenaanwijzing bedoeld in artikel 98/13 (zie verder). Het effectief verlaten van het grondgebied (via repatriëring door de DVZ, dan wel vrijwillig) en het binnen de proeftijd niet terugkeren naar België zonder in orde te zijn met de verblijfswetgeving vormt een door deze veroordeelde na te leven algemene voorwaarde, waarvan de schending een herroepingsgrond vormt. En het is via de bepaling omtrent de uitvoerbaarheid van de toekenningsbeslissing (zie verder) dat de finaliteit van de toekenning van de VILO (= effectief verlaten van het grondgebied) zal worden geoperationaliseerd.

Ook de toelaatbaarheidsdatum is afwijkend: de veroordeelde zonder recht op verblijf komt reeds in aanmerking voor de toekenning van de VILO zodra hij op zes maanden na, één derde van de straffen heeft ondergaan (wat samenvalt met de toelaatbaarheidsdatum voor ET). Deze gunstige toelaatbaarheidsdatum moet samen gelezen worden met artikel 98/20 waarin de uitvoerbaarheid van de beslissing tot toekenning van de VILO wordt geregeld. Zoals we verder zullen zien, is daar bepaald dat het vonnis tot toekenning van de VILO in de periode vanaf het vonnis tot toekenning tot aan het bereiken van de toelaatbaarheidsdatum VI (= één derde van de straffen) uitvoerbaar wordt op het ogenblik (en op voorwaarde) van de effectieve verwijdering of overbrenging naar een administratief detentiecentrum. Concreet betekent dit dat de betrokken veroordeelde slechts voorafgaand aan de toelaatbaarheidsdatum VI effectief kan worden vrijgesteld, voor zover hij rechtstreeks vanuit de gevangenis kan worden verwijderd of overgebracht kan worden naar een administratief detentiecentrum. De organisatie van de verwijdering wordt op deze wijze verschoven naar de uitvoerbaarheid van het vonnis tot toekenning en wordt zo voor alle actoren ook praktischer. Indien de toekenning van de VILO "op datum" gebeurt, beschikt de DVZ zo over een periode van zes maanden om de verwijdering effectief te organiseren. In de praktijk is gebleken dat een dergelijke ruime termijn noodzakelijk is om DVZ toe te laten op succesvolle wijze in te zetten op het gedwongen verwijderen van veroordeelden zonder recht van verblijf.

Art. 17

Dit artikel voegt een artikel 98/12 in de WERP in, dat zowel de definitie van de strafuitvoeringsmodaliteit van

de séjour du condamné). La différence par rapport à la définition réside dans le fait que, si l'éloignement du territoire demeure la finalité de l'octroi, la certitude quant à l'éloignement effectif du condamné ne constitue pas en soi une condition d'octroi. Les seules conditions d'octroi sont le statut de la personne condamnée (sans droit de séjour), le respect de la condition de temps et l'absence de contre-indication visée à l'article 98/13 (voir plus loin). Le fait de quitter effectivement le territoire (par le biais d'un rapatriement par l'OE ou volontairement) et de ne pas revenir en Belgique pendant le délai d'épreuve sans être en règle avec la législation relative au séjour est une condition générale à respecter par ce condamné, dont la violation constitue un motif de révocation. Et c'est par la disposition relative au caractère exécutoire de la décision d'octroi (voir plus loin) que la finalité de l'octroi de la LPE (= fait de quitter effectivement le territoire) sera opérationnalisée.

La date d'admissibilité est également différente: le condamné sans droit de séjour entre déjà en ligne de compte pour l'octroi de la LPE dès qu'il a subi, à six mois près, un tiers de sa peine (ce qui coïncide avec la date d'admissibilité à la SE). Cette date d'admissibilité favorable doit être lue conjointement avec l'article 98/20, qui régit le caractère exécutoire de la décision d'octroi de la LPE. Comme nous le verrons plus loin, il y est prévu que le jugement d'octroi de la LPE devient, dans la période allant de la date du jugement d'octroi à la date d'admissibilité à la LC (= un tiers des peines), exécutoire au moment (et à condition) de l'éloignement effectif ou du transfert vers un centre de détention administrative. Concrètement, cela signifie que le condamné concerné ne peut être effectivement libéré avant la date d'admissibilité à la LC que s'il peut être directement éloigné ou transféré vers un centre de détention administrative à partir de la prison. L'organisation de l'éloignement est ainsi reportée jusqu'au moment où le jugement d'octroi devient exécutoire, ce qui la rend plus pratique pour tous les acteurs concernés. Si l'octroi de la LPE se fait à une date déterminée, l'OE dispose d'une période de six mois pour organiser effectivement l'éloignement. Dans la pratique, ce délai prolongé s'est avéré nécessaire pour permettre à l'OE de procéder avec succès à l'éloignement forcé de condamnés sans droit de séjour.

Art. 17

Cet article insère un article 98/12 dans la LSJE, qui contient la définition de la modalité d'exécution de la peine

de “voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering” bevat, als de tijdsvoorwaarden om voor de toekenning van die modaliteit in aanmerking te komen. Beide (definitie en toelaatbaarheidsdatum) zijn identiek aan deze bepaald in resp. artikel 25/3, § 2 en 26, § 1, van de WERP.

Art. 18

Dit artikel is een legistiek-technisch artikel waarbij een nieuwe afdeling (“Afdeling III. De toekenningsvoorwaarden en – procedure”) wordt ingevoegd in het nieuwe hoofdstuk I. (“Noodprocedure strafuitvoeringsrechter”) van de nieuwe titel *XIIquater*. (“Tijdelijke bepalingen”) van de WERP.

Art. 19

Dit artikel voegt een artikel 98/13 in de WERP in, dat de toekenningsvoorwaarden en tegenaanwijzingen omvat voor alle hier geregelde strafuitvoeringsmodaliteiten. Dit artikel vormt, naast de versoepeling van de tijdvoorwaarde voor de VILO en het versnellen en vereenvoudigen van de procedure, in zekere zin de kern van de tijdelijke bepalingen. Door de toekenningsvoorwaarden en te beoordelen tegenaanwijzingen te herleiden tot de essentie, wordt immers beoogd de finaliteit van dit voorontwerp (de overbevolking in de gevangenissen tot een controlebaar niveau te brengen via het tot stand brengen van een vlottere uitstroom) te bereiken.

De eerste toekenningsvoorwaarde betreft het beschikken over een “verblijfplaats”. Hiermee wordt niet noodzakelijk een adres bedoeld waar betrokkene in de bevolkingsregisters is ingeschreven of zal worden ingeschreven, maar wel een adres waar hij voor onbepaalde tijd kan verblijven. De verificatie van de directeur van die voorwaarde behelst dus minstens het daadwerkelijk bestaan van dat adres, alsook het telefonisch of anderszins verifiëren of hij er effectief terecht kan. De formulering is geënt op deze van de algemene voorwaarde verbonden aan de toekenning van elektronisch toezicht (ET) en voorwaardelijke invrijheidstelling (VI) bedoeld in artikel 39, 2° van de WERP. Deze toekenningsvoorwaarde dient uiteraard niet vervuld te zijn voor de veroordeelde die om een BD verzoekt (en die dus in de gevangenis overnacht) en evenmin voor de veroordeelde zonder recht op verblijf voor wie een ambtshalve advies VILO wordt opgesteld. In dat laatste geval moet de veroordeelde immers in elke hypothese (dus ook als de toegekende VILO niet uitvoerbaar zou worden via een effectieve verwijdering rechtstreeks vanuit de gevangenis) het grondgebied effectief verlaten (= algemene voorwaarde), zodat het contradictorisch zou zijn te eisen dat hij beschikt over

de la “mise en liberté provisoire en vue de la remise” ainsi que les conditions de temps pour être admissible à l’octroi de cette modalité. Toutes deux (définition et date d’admissibilité) sont identiques à celles prévues aux articles 25/3, § 2 et 26, § 1er, de la LSJE.

Art. 18

Cet article est un article technico-légistique qui insère une nouvelle section (“Section III. Conditions et procédure d’octroi”) dans le nouveau chapitre Ier. (“De la procédure d’urgence juge de l’application des peines”) du nouveau titre *XIIquater*. (“Dispositions temporaires”) de la LSJE.

Art. 19

Cet article insère un article 98/13 dans la LSJE, qui comprend les conditions d’octroi et les contre-indications pour toutes les modalités d’exécution de la peine réglementées ici. Outre l’assouplissement de la condition de temps pour la LPE et l’accélération et la simplification de la procédure, cet article constitue en quelque sorte le cœur des dispositions temporaires. En ramenant les conditions d’octroi et les contre-indications à évaluer à l’essentiel, on vise en effet à atteindre l’objectif de cet avant-projet (ramener la surpopulation dans les prisons à un niveau contrôlable en facilitant le flux sortant).

La première condition d’octroi est de disposer d’un “lieu de résidence”. Il ne s’agit pas nécessairement d’une adresse où l’intéressé est ou sera inscrit dans les registres de la population, mais d’une adresse où il peut séjourner pour une durée indéterminée. La vérification de cette condition par le directeur implique donc au moins l’existence réelle de cette adresse, ainsi que la vérification, par téléphone ou par un autre moyen, que l’intéressé peut effectivement y résider. Cette formulation est calquée sur celle de la condition générale de l’octroi de la surveillance électronique (SE) et de la libération conditionnelle (LC) visée à l’article 39, 2° de la LSJE. Cette condition d’octroi ne doit évidemment pas être remplie pour le condamné qui demande une DL (et qui passe donc la nuit en prison), ni pour le condamné sans droit de séjour pour lequel un avis d’office de LPE est établi. Dans ce dernier cas, le condamné doit en effet, en toute hypothèse (et donc également si la LPE octroyée ne devenait pas exécutoire via un éloignement effectif directement à partir de la prison), quitter effectivement le territoire (= condition générale), de sorte qu’il serait contradictoire d’exiger qu’il dispose d’un lieu de résidence en Belgique. Même dans le cas d’une mise en liberté

een verblijfplaats in België. Ook in het geval van een voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering dient de veroordeelde om evidente redenen niet over een verblijfplaats te beschikken; de veroordeelde zal immers rechtstreeks worden overgebracht naar een ander land met het oog op strafvervolgning of strafuitvoering.

Voor alle strafuitvoeringsmodaliteiten is er slechts één te beoordelen tegenaanwijzing, nl. het feit dat er geen “direct waarneembaar risico” mag zijn “voor de fysieke integriteit van derden”. Het gaat dus om een licht afwijkende omschrijving van de tegenaanwijzing ten opzichte van de analoge bestaande bepaling van de WERP die spreekt van een “manifest risico”. De idee is echter in essentie dezelfde: hiermee wordt bedoeld dat er op het eerste gezicht (of “*prima facie*”) geen risico mag bestaan in hoofde van de veroordeelde dat hij, eenmaal onder de te beoordelen modaliteit gesteld, een gevaar zou vormen voor de fysieke integriteit van derden. Om een extensieve interpretatie van deze tegenaanwijzing tegen te gaan, is ervoor gekozen om een duidelijke definitie van deze notie te integreren in deze bepaling. In de definitie wordt verduidelijkt op basis van welke informatie en dossierstukken de beoordeling of er al dan niet sprake is van zo’n risico dient te gebeuren: het gaat om de actuele gedragingen van de veroordeelde (d.w.z. de gedragingen onmiddellijk voorafgaand aan de beoordeling, waarmee bedoeld wordt: in voorkomend geval, het gedrag dat de veroordeelde tot op dat ogenblik stelde in detentie, het gerapporteerde gedrag tijdens de arrestatie, het gedrag op het ogenblik van de opsluiting, maar dus niet de gedragingen tijdens eventuele voorgaande detentieperiodes) en de dossierstukken zoals die opgesomd worden in artikel 98/16. Dit is te beschouwen als een exhaustieve opsomming: er kunnen geen bijkomende stukken of adviezen worden opgevraagd. De achterliggende idee is dat de toekenning soepel moet kunnen gebeuren, zonder evenwel manifeste tegenindicaties op het vlak van de veiligheid van derden in het algemeen en in het bijzonder van het slachtoffer te kunnen negeren. Uiteraard geldt ook hier dat de tegenaanwijzing slechts mag worden aangenomen, voor zover er niet aan tegemoet gekomen kan worden door het opleggen van bijzondere voorwaarden.

Ingevolge het advies van de Raad van State nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, randnr. 9, wordt verduidelijkt dat de beoordeling van het direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden in dossiers waar de veroordeelde onmiddellijk bij opsluiting in aanmerking komt voor één van de strafuitvoeringsmodaliteiten als volgt dient te gebeuren. De bedoeling is inderdaad dat de beoordeling van het bestaan van dit risico gebeurt op basis van de actuele gedragingen en dus, *a contrario*, dat niet wordt teruggegrepen naar informatie, stukken, verslaggeving... die betrekking heeft op voorgaande

provisoire en vue de la remise, la personne condamnée ne doit pas disposer de lieu de résidence pour des raisons évidentes; en effet, la personne condamnée sera transférée directement dans un autre pays aux fins de poursuites pénales ou d’exécution de la peine.

Pour toutes les modalités d’exécution de la peine, il n’y a qu’une seule contre-indication à évaluer, à savoir qu’il ne peut y avoir de “risque directement observable pour l’intégrité physique de tiers”. Il s’agit donc d’une définition légèrement différente de la contre-indication prévue dans la disposition analogue de la LSJE qui parle de “risque manifeste”. L’idée est toutefois fondamentalement la même: cela signifie qu’à première vue (ou “*prima facie*”), il ne peut exister aucun risque que le condamné, une fois soumis à la modalité à évaluer, constitue une menace pour l’intégrité physique de tiers. Afin d’éviter une interprétation extensive de cette contre-indication, il a été décidé d’intégrer une définition claire de cette notion dans cette disposition. La définition précise les informations et les pièces du dossier sur la base desquelles l’évaluation de l’existence ou non d’un tel risque doit être effectuée: il s’agit du comportement effectif du condamné (c’est-à-dire le comportement observé immédiatement avant l’évaluation, par lequel on entend: le cas échéant, le comportement que le condamné a manifesté en détention jusqu’à ce moment, le comportement rapporté lors de l’arrestation, le comportement au moment de l’incarcération, mais donc pas le comportement au cours d’éventuelles périodes de détention antérieures) et des pièces du dossier énumérées à l’article 98/16. Cette liste doit être considérée comme exhaustive: aucun document ou avis supplémentaire ne peut être demandé. L’idée sous-jacente est que l’octroi doit pouvoir se dérouler de manière souple, sans que l’on puisse toutefois nier les contre-indications manifestes en termes de sécurité, concernant les tiers en général et la victime en particulier. Il va de soi, ici aussi, que la contre-indication ne peut être acceptée que dans la mesure où elle ne peut être levée par l’imposition de conditions particulières.

À la suite de l’avis du Conseil d’État n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 9, il est précisé que l’évaluation du risque directement observable pour l’intégrité physique de tiers dans les dossiers où le condamné peut bénéficier immédiatement, lors de son incarcération, d’une des modalités d’exécution de la peine doit s’effectuer comme suit. L’objectif est en effet que l’évaluation de l’existence de ce risque se produise sur la base du comportement effectif et donc, *a contrario*, qu’il ne soit pas recouru à des informations, pièces, rapports, etc. relatifs à des périodes de détention antérieures. Il est en effet tout à fait possible

detentieperiodes. Het is inderdaad perfect mogelijk dat de veroordeelde bij opsluiting onmiddellijk in de tijdsvoorwaarden is voor één van de strafuitvoeringsmodaliteiten. In dat geval zal de beoordeling van het risico, behalve op de stukken van het dossier zoals opgesomd in het ontworpen artikel 98/13, gestoeld zijn op het (gerapporteerde) gedrag bij de arrestatie en het vastgestelde gedrag op het ogenblik van de opsluiting. Volgens de steller van het VOW kan op basis daarvan inderdaad met kennis van zaken worden geoordeeld over het al dan niet bestaan van een direct waarneembaar risico.

De overige tegenaanwijzingen in de analoge bestaande bepaling in de WERP worden hier om dezelfde reden niet hernomen. Er moet soepel kunnen worden toegekend, zonder de veiligheid in het gedrang te brengen. De slachtoffers worden hierbij echter niet uit het oog verloren. Er is weliswaar geen slachtoffergerichte tegenaanwijzing meer die onderzocht moet worden, maar dit wordt gecompenseerd door aan de toekenning van een modaliteit in alle gevallen een slachtoffergerichte algemene voorwaarde te verbinden (zie verder).

Tot slot wordt in het bij dit artikel ingevoegde artikel 98/13 een beperking ingeschreven voor de vreemdelingen zonder recht op verblijf om voor ET in aanmerking te komen. Vreemdelingen zonder recht op verblijf kunnen niet als zodanig en automatisch uitgesloten worden van de toekenning van ET (cf. arrest Grondwettelijk Hof nr. 148/2017 van 21 december 2017). Zoals we zagen bij bespreking van de VILO (artikel 98/11), geniet de vreemdeling zonder recht op verblijf echter van een gunstige tijdsvoorwaarde voor de toekenning van die modaliteit: de VILO kan reeds worden toegekend vanaf zes maanden voor de “gewone” toelaatbaarheidsdatum (één derde van de straf). Deze vervroegde toelaatbaarheidsdatum valt dus samen met de voor iedereen geldende toelaatbaarheidsdatum voor de toekenning van ET. Om te vermijden dat die vervroegde voorlopige invrijheidstelling van vreemdelingen zonder recht op verblijf zijn doel voorbij zou schieten door de toekenning van ET (wat de verwijdering door de Dienst Vreemdelingenzaken ernstig bemoeilijkt of zelfs onmogelijk maakt), wordt in het laatste lid van dit artikel bepaald dat het ET aan een vreemdeling zonder recht op verblijf (die dus per hypothese over een adres zou beschikken waar hij het ET kan ondergaan) slechts kan worden toegekend voor zover de Dienst Vreemdelingenzaken bevestigd heeft dat de betrokken vreemdeling hoe dan ook niet effectief kan verwijderd of overgebracht worden. Om te vermijden dat er onzekerheid is over dit gegeven wordt uitdrukkelijk bepaald dat de Dienst Vreemdelingenzaken moet antwoorden binnen de tien dagen na daarom verzocht te zijn door de directeur.

que le condamné remplisse immédiatement, lors de son incarcération, les conditions de temps pour bénéficier de l'une des modalités d'exécution de la peine. Dans ce cas, l'évaluation du risque se fondera, outre sur les pièces du dossier énumérées à l'article 98/13 en projet, sur le comportement (rapporté) lors de l'arrestation et le comportement constaté au moment de l'incarcération. Selon l'auteur de l'APL, il est en effet possible, sur cette base, de se prononcer en connaissance de cause sur l'existence ou non d'un risque directement observable.

Les autres contre-indications figurant dans la disposition analogue existante de la LSJE ne sont pas reprises ici pour la même raison. L'octroi doit pouvoir se faire de manière souple, sans compromettre la sécurité. Les victimes ne sont toutefois pas perdues de vue. Il n'y a certes plus de contre-indication axée sur la victime à examiner, mais cela est compensé par le fait que l'octroi d'une modalité est toujours assorti d'une condition générale axée sur la victime (voir plus loin).

Enfin, l'article 98/13, inséré par cet article, prévoit une restriction à l'admissibilité à la SE pour les étrangers sans droit de séjour. Les étrangers sans droit de séjour ne peuvent pas être exclus comme tels et automatiquement de l'octroi de la SE (cf. arrêt de la Cour constitutionnelle n° 148/2017 du 21 décembre 2017). Toutefois, comme nous l'avons vu dans le cadre de la LPE (article 98/11), l'étranger sans droit de séjour bénéficie cependant d'une condition de temps favorable pour l'octroi de cette modalité: la LPE peut être octroyée dès six mois avant la date d'admissibilité “ordinaire” (un tiers de la peine). Cette date d'admissibilité anticipée coïncide donc avec la date d'admissibilité qui s'applique à tout le monde pour l'octroi de la SE. Afin d'éviter que cette mise en liberté provisoire anticipée des étrangers expulsables sans droit de séjour manque son objectif par l'octroi de la SE (rendant l'éloignement par l'Office des Étrangers extrêmement difficile, voire impossible), le dernier alinéa de cet article stipule que la SE ne peut être accordée à un étranger sans droit de séjour (qui aurait donc hypothétiquement une adresse où il peut subir la SE) que dans la mesure où l'Office des Étrangers a confirmé que l'étranger concerné ne peut de toute façon pas être effectivement éloigné ou transféré. Pour éviter toute incertitude à ce sujet, il est expressément stipulé que l'Office des Étrangers doit répondre dans un délai de dix jours après avoir été sollicité par le directeur.

Art. 20

Dit artikel voegt een artikel 98/14 in de WERP in, dat de te volgen procedure uiteenzet op het niveau van de gevangenis voor de beperkte detentie en het elektronisch toezicht. Middels het reeds toegelichte artikel 98/9 worden de veroordeelden die zich op drie maanden na in de tijdsvoorwaarden bevinden voor een BD en ET, ingelicht van de mogelijkheid om deze strafuitvoeringsmodaliteit aan te vragen. Dit artikel bepaalt dat de veroordeelde die één van deze beide modaliteiten wenst, een schriftelijk verzoek moet indienen op de griffie van de gevangenis. De griffie van de gevangenis bezorgt dit verzoek aan de directeur, die binnen een maand zijn advies moet uitbrengen. Dit artikel voorziet dus dat de directeur in alle gevallen een advies dient uit te brengen. De procedure “vanuit vrijheid” zoals bepaald in artikel 29, § 2/1, waarbij bepaalde veroordeelden die bij opsluiting onmiddellijk in de tijdsvoorwaarden zijn voor ET en BD, zelf hun dossier dienen samen te stellen, werd hier niet hernomen.

Ingevolge het advies van de Raad van State nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, randnr. 10, kan bijkomend toegelicht worden dat de dossiers die voorheen onder de toepassing van artikel 29, § 2/1, zouden zijn gevallen, voortaan als volgt worden behandeld. Er zal in alle gevallen een advies van de directeur zijn. Er wordt voorzien in een alternatieve regeling van strafoposchorting van rechtswege, zoals voorzien in het ontworpen artikel 98/17. De veroordeelde doet een aanvraag ET (of BD), de directeur brengt advies uit en indien dit een positief advies betreft (d.i. een voorstel tot toekenning van de modaliteit) wordt de tenuitvoerlegging van de straf van rechtswege opgeschort van zodra de veroordeelde in de tijdsvoorwaarden is voor de verzochte modaliteit. Voor de veroordeelde die onmiddellijk bij opsluiting in de tijdsvoorwaarden is, zal het advies door de directeur de dag zelf worden opgesteld, zodat de veroordeelde die zich in de situatie bedoeld in (het buiten toepassing gestelde) artikel 29, § 2/1, bevindt geen nadeel ondervindt onder deze nieuwe regeling.

Ook nieuw ten aanzien van het bestaande artikel 29, § 1, is de verplichting voor de directeur om een maatschappelijke enquête te vragen aan de gemeenschappen in het geval dat een veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten van intrafamiliaal geweld een verzoek tot ET indient. Op deze wijze krijgt de strafuitvoeringsrechter in deze gevoelige dossiers in alle gevallen bijkomende informatie om het direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden, in het bijzonder dat van het slachtoffer van de feiten, te beoordelen. In antwoord op het advies nr. 77.649/16 van 24 april 2025 van de Raad van State, randnummer 4.3, wordt erop gewezen dat het vragen van een maatschappelijke enquête door

Art. 20

Cet article insère un article 98/14 dans la LSJE, qui définit la procédure à suivre au niveau de la prison pour la détention limitée et la surveillance électronique. En vertu de l'article 98/9 déjà expliqué, les personnes condamnées qui se trouvent, à trois mois près, dans les conditions de temps pour une DL et une SE sont informées de la possibilité de demander cette modalité d'exécution de la peine. Cet article prévoit que le condamné qui souhaite l'une ou l'autre de ces deux modalités doit en faire la demande par écrit au greffe de la prison. Le greffe de la prison transmet cette demande au directeur, lequel doit rendre son avis dans un délai d'un mois. Cet article prévoit donc que le directeur émette un avis dans tous les cas. La procédure “tout en étant en liberté” prévue à l'article 29 § 2/1, dans le cadre de laquelle certains condamnés qui se trouvent immédiatement dans les conditions de temps de la SE et de la DL lors de leur incarcération sont tenus de constituer leur propre dossier, n'a pas été reprise ici.

À la suite de l'avis du Conseil d'État n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 10, il peut en outre être précisé que les dossiers qui auraient relevé auparavant de l'application de l'article 29, § 2/1, seront dorénavant traités comme suit. Dans tous les cas, l'avis du directeur sera requis. Un régime alternatif de suspension de peine de plein droit est prévu, comme le prévoit l'article 98/17 en projet. Le condamné introduit une demande de SE (ou de DL), le directeur rend un avis et, si celui-ci est positif (et comprend donc une proposition d'octroi de la modalité), l'exécution de la peine est suspendue de plein droit dès que le condamné remplit les conditions de temps requises pour la modalité demandée. Pour le condamné qui remplit les conditions de temps dès le moment de son incarcération, l'avis sera rédigé par le directeur le jour même, afin que le condamné qui se trouve dans la situation visée à l'article 29, § 2/1 (inappliqué), ne subisse aucun préjudice sous ce nouveau régime.

Autre nouveauté par rapport à l'article 29 § 1er, existant: l'obligation pour le directeur de demander une enquête sociale aux communautés dans le cas où une personne condamnée purgeant une peine pour des délits de violence intrafamiliale introduit une demande de SE. De cette manière, dans ces dossiers sensibles, le juge de l'application des peines recevra dans tous les cas des informations supplémentaires pour évaluer le risque directement observable pour l'intégrité physique des tiers, en particulier celle de la victime des faits. En réponse à l'avis du Conseil d'État n° 77.649/16 du 24 avril 2025, n° 4.3, il est souligné que la demande d'enquête sociale par le directeur est déjà prévue à

de directeur reeds voorzien is in artikel 8 van de WERP en in het koninklijk besluit van 29 januari 2007 tot bepaling van de inhoud van het verslag van de directeur, zodat ingevolge het nieuwe artikel 98/14 geen nieuwe gegevensverwerking tot stand komt, waardoor aan de opmerking van de Raad van de State kan worden voorbijgegaan.

Ingevolge het advies van de Raad van State nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, randnr. 11, werd de tekst van het ontworpen artikel 98/14, § 2, derde lid, licht aangepast in de zin dat nu voor deze dossiers (feiten van intrafamiliaal geweld) er net als in de procedure VI voor dezelfde dossiers (ontworpen artikel 98/15, § 3) een maatschappelijke enquête wordt gevraagd door de directeur aan de bevoegde diensten van de gemeenschappen, tenzij dit in het concrete geval niet nuttig zou zijn. De aanvraag blijft dus de regel, waarbij de zorg voor de (potentiële) slachtoffers centraal staat: bij dergelijke feiten dient er immers een absolute waarborg te zijn omtrent de geschiktheid van het opvangmilieu. Er wordt echter aan toegevoegd dat van de aanvraag kan worden afgezien wanneer dat in het concrete geval niet nuttig blijkt te zijn. Dit is nodig omdat een “blinde” verplichting in verschillende dossiers enerzijds vertraging in de procedure en anderzijds werklast bij de gemeenschappen zou creëren zonder dat er enig nut tegenover staat, bijvoorbeeld omdat er geen opvangmilieu is over hetwelk de bevoegde dienst van de gemeenschappen verslag zou kunnen geven. De directeur kan hieraan dus enkel voorbijgaan als zo’n maatschappelijke enquête *prima facie* geen zin heeft. Dit is ook de insteek van artikel 2, § 2, van het koninklijk besluit van 29 januari 2007 tot bepaling van de inhoud van het verslag van de directeur, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 4 april 2023, met dat verschil dat i.c. de aanvraag duidelijk als regel wordt vooropgesteld. Op deze wijze wordt ook het verschil in behandeling met de VI-procedure (waar een identieke regeling wordt voorzien) opgeheven en wordt zodoende ook tegemoet gekomen aan de opmerking van de Raad van State dat de gegeven verantwoording voor het verschil in behandeling op het vlak van de aanvraag door de directeur van een maatschappelijke enquête in dossiers van intrafamiliaal geweld (voor ET verplicht en voor VI facultatief) niet pertinent leek.

In het advies van de Raad van State nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, randnr. 5.2., werpt de Raad van State daarnaast opnieuw op dat, in weerwil van bovenstaande passage van de memorie in de zin dat er volgens de steller van het ontwerp met deze bepaling (wat nu dus de mogelijkheid en niet langer de verplichting is geworden om een maatschappelijke enquête te vragen) geen nieuwe gegevensverwerking tot stand wordt gebracht, dit volgens de Raad wel degelijk het geval is en er dus toch een advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit

l’article 8 de LSJE et dans l’arrêté royal du 29 janvier 2007 déterminant le contenu du rapport du directeur, de sorte qu’aucun nouveau traitement de données n’est créé en vertu du nouvel article 98/14, ce qui permet d’ignorer le commentaire du Conseil d’État.

À la suite de l’avis du Conseil d’État n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 11, le texte de l’article 98/14, § 2, alinéa 3, en projet a été légèrement adapté en ce sens que désormais, pour ces dossiers (faits de violence intrafamiliale), tout comme dans la procédure LC pour les mêmes dossiers (article 98/15, § 3 en projet), une enquête sociale est demandée par le directeur aux services compétents des communautés, sauf si cela s’avère inutile dans le cas concret. La demande reste donc la règle, où l’attention portée aux victimes (potentielles) est centrale: en cas de faits de ce type, il faut en effet une garantie absolue quant à l’adéquation du milieu d’accueil. Il est toutefois ajouté que la demande peut être levée lorsqu’elle s’avère inutile dans le cas concret. Cette mesure est nécessaire car une obligation “aveugle” dans différents dossiers entraînerait, d’une part, des retards dans la procédure et, d’autre part, une charge de travail supplémentaire pour les communautés sans aucune utilité, par exemple parce qu’il n’existe aucun milieu d’accueil sur lequel le service compétent des communautés pourrait faire rapport. Le directeur ne peut donc déroger à cette demande que si une telle enquête sociale n’a, à première vue, aucun sens. Ceci est également l’approche adoptée à l’article 2, § 2, de l’arrêté royal du 29 janvier 2007 déterminant le contenu du rapport du directeur, tel que modifié par l’arrêté royal du 4 avril 2023, à la différence près que, dans le cas présent, la demande est clairement énoncée comme règle. De cette manière, la différence de traitement par rapport à la procédure LC (où une réglementation identique est prévue) est également supprimée, répondant ainsi à la remarque du Conseil d’État selon laquelle la justification donnée pour la différence de traitement en matière de demande d’enquête sociale par le directeur dans les dossiers de violence intrafamiliale (obligatoire pour la SE et facultative pour la LC) ne semblait pas pertinente.

Dans son avis n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 5.2, le Conseil d’État souligne en outre que, contrairement au passage susmentionné de l’exposé selon lequel, d’après l’auteur du projet, cette disposition (qui constitue désormais une possibilité et non plus une obligation de demander une enquête sociale) n’entraîne pas de nouveau traitement de données, tel est bien le cas selon le Conseil, et qu’un avis de l’Autorité de protection des données est donc nécessaire en ce qui concerne l’article 98/14, § 2, alinéa 3 en projet. La même remarque est formulée

vereist is met betrekking tot het ontworpen artikel 98/14, § 2, derde lid. Dezelfde opmerking wordt gemaakt over het ontworpen artikel 98/15, § 3 (mogelijkheid om maatschappelijke enquête te vragen voor dezelfde feiten in het kader van de procedure VI). De redenering van de Raad van State is dus gestoeld op de vaststelling dat het i.c. wel degelijk gaat om een nieuwe gegevensverwerking ten opzichte van de bestaande bepalingen van de WERP. De Raad verwijst daartoe naar bovenstaande passage van de memorie waarin uitdrukkelijk wordt aangegeven dat deze grond om een maatschappelijke enquête te vragen “nieuw is ten aanzien van het bestaande artikel 29, § 1, WERP”. Bij nader toezien heeft de steller van het ontwerp met deze passage echter een misverstand in het leven geroepen. Hoewel die uitdrukkelijke bepaling in het ontworpen artikel 98/14, § 2, derde lid, inderdaad afwijkt van het bepaalde in artikel 29, § 1, WERP is de mogelijkheid voor de directeur om in het kader van een procedure tot toekenning van ET een maatschappelijke enquête te vragen helemaal niet nieuw ten opzichte van de bestaande bepalingen. Alleen is de grondslag om een maatschappelijke enquête te vragen elders geregeld, namelijk in het koninklijk besluit van 29 januari 2007 tot bepaling van de inhoud van het verslag van de directeur ter uitvoering van artikel 31, § 1, zesde streepje, van de WERP en meer bepaald in artikel 2, § 1, derde lid (mogelijkheid voor alle modaliteiten) en § 2 (mogelijkheid voor ET) van dat besluit. De met het ontworpen artikel 98/14, § 2, derde lid, ingevoerde mogelijkheid om zo’n maatschappelijke enquête te vragen doet dus niets anders dan deze mogelijkheid hernemen in deze noodprocedure, maar dan beperkt tot welbepaalde dossiers (feiten van intrafamiliaal geweld). Het gaat dus in wezen om het gedeeltelijk van toepassing verklaren van een mogelijkheid die in de “gewone” procedure in alle gevallen is voorzien. De verwerking verloopt ook via dezelfde kanalen, te weten het detentiebeheersysteem resp. het geïntegreerd elektronisch justitieel opvolgdossier waarvoor in de wet van 5 mei 2019 houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank, een duidelijk wettelijk kader is voorzien. Er is dus geen sprake van een nieuwe gegevensverwerking en om die reden kan aan deze opmerking van de Raad van State in het nieuwe advies opnieuw worden voorbijgegaan.

Art. 21

Dit artikel voegt een artikel 98/15 in de WERP in, dat de te volgen procedure uiteenzet op het niveau van de gevangenis voor de voorwaardelijke invrijheidstelling, de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied en voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering. In tegenstelling tot bij beperkte

à propos de l’article 98/15, § 3 en projet (possibilité de demander une enquête sociale pour les mêmes faits dans le cadre de la procédure LC). Le raisonnement du Conseil d’État repose donc sur la constatation qu’il s’agit bien, en l’espèce, d’un nouveau traitement de données par rapport aux dispositions existantes de la LSJE. Le Conseil renvoie à cet égard au passage susmentionné de l’exposé, qui indique expressément que ce motif pour demander une enquête sociale “est une nouveauté par rapport à l’article 29, § 1, LSJE existant”. Après un examen plus approfondi, il apparaît toutefois que l’auteur du projet a créé un malentendu avec ce passage. Bien que cette disposition exprime de l’article 98/14, § 2, alinéa 3 en projet déroge effectivement aux dispositions de l’article 29, § 1, LSJE, la possibilité pour le directeur de demander une enquête sociale dans le cadre d’une procédure d’octroi d’une SE n’est pas du tout une nouveauté par rapport aux dispositions existantes. Seule la base pour demander une enquête sociale est régie par ailleurs, à savoir dans l’arrêté royal du 29 janvier 2007 déterminant le contenu du rapport du directeur en exécution de l’article 31, § 1, sixième tiret, de la LSJE et plus précisément à l’article 2, § 1, alinéa 3 (possibilité pour toutes les modalités) et § 2 (possibilité pour la SE) de cet arrêté. La possibilité introduite par l’article 98/14, § 2, alinéa 3 en projet de demander une telle enquête sociale ne fait donc que reprendre cette possibilité dans cette procédure d’urgence, mais en la limitant à des dossiers bien déterminés (faits de violence intrafamiliale). Il s’agit donc en substance de déclarer partiellement applicable une possibilité prévue dans tous les cas dans la procédure “ordinaire”. Le traitement s’effectue également par les mêmes canaux, à savoir le système de gestion des détentions ou le dossier judiciaire électronique intégré de suivi, pour lesquels la loi du 5 mai 2019 portant dispositions diverses en matière d’informatisation de la Justice, de modernisation du statut des juges consulaires et relativement à la banque des actes notariés prévoit un cadre légal clair. Il ne s’agit donc pas d’un nouveau traitement de données et, pour cette raison, il peut à nouveau être fait abstraction de cette remarque dans le nouvel avis du Conseil d’État.

Art. 21

Cet article insère un article 98/15 dans la LSJE, qui définit la procédure à suivre au niveau de la prison pour la libération conditionnelle, la mise en liberté provisoire en vue d’éloignement du territoire et la mise en liberté provisoire en vue de la remise. Contrairement à la détention limitée et à la surveillance électronique et

detentie en elektronisch toezicht en in tegenstelling tot artikel 30, worden deze modaliteiten niet toegekend op verzoek van de veroordeelde, maar op ambtshalve advies van de directeur. Er wordt dus teruggekeerd naar de situatie zoals deze bestond vóór de wet van 17 maart 2013, enerzijds om er zeker van te zijn dat voor elke veroordeelde tijdig een procedure tot invrijheidstelling wordt opgestart en anderzijds om te vermijden dat veroordeelden zonder recht op verblijf hun verwijdering zouden verhinderen door het niet indienen van een verzoek tot invrijheidstelling.

Eveneens nieuw ten aanzien van het bestaand artikel 30, is de explicitering van de mogelijkheid voor de directeur om een maatschappelijke enquête te vragen aan de gemeenschappen in het geval dat een veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten van intrafamiliaal geweld een verzoek tot VI indient. Op deze wijze krijgt de strafuitvoeringsrechter, waar nodig, bijkomende informatie om het direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden, in het bijzonder dat van het slachtoffer van de feiten, te beoordelen.

Ingevolge het advies van de Raad van State nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, randnr. 11, werd de tekst van het ontworpen artikel 98/15, § 3, aangepast in de zin dat nu voor deze dossiers (feiten van intrafamiliaal geweld) er net als in de procedure ET voor dezelfde dossiers (ontworpen artikel 98/14, § 2, derde lid) een maatschappelijke enquête *moet* worden gevraagd door de directeur aan de bevoegde diensten van de gemeenschappen, tenzij dit in het concrete geval niet nuttig zou zijn. Voor de toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij artikel 20. Zodoende wordt tegemoetgekomen aan de opmerking van de Raad van State dat de gegeven verantwoording voor het verschil in behandeling op het vlak van de aanvraag door de directeur van een maatschappelijke enquête in dossiers van intrafamiliaal geweld (voor ET verplicht en voor VI facultatief) niet pertinent leek.

In antwoord op het advies nr. 77.649/16 van 24 april 2025 van de Raad van State, randnummer 4.3, wordt erop gewezen dat het vragen van een maatschappelijke enquête door de directeur reeds voorzien is in artikel 8 van de WERP en in het KB van 29 januari 2007 tot bepaling van de inhoud van het verslag van de directeur, zodat ingevolge het nieuwe artikel 98/14 geen nieuwe gegevensverwerking tot stand komt, waardoor aan de opmerking van de Raad van de State kan worden voorbijgegaan.

Met betrekking tot de in het advies van de Raad van State nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, onder randnr. 5.2. her-nomen opmerking dat er voor het ontworpen artikel 98/15, § 3, een advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit

contrairement à l'article 30, ces modalités ne sont pas octroyées à la demande de la personne condamnée, mais sur avis d'office du directeur. On en revient donc à la situation telle qu'elle existait avant la loi du 17 mars 2013, d'une part pour s'assurer qu'une procédure de libération soit engagée en temps utile pour chaque personne condamnée et, d'autre part, pour éviter que les personnes condamnées sans droit de séjour n'empêchent leur expulsion en n'introduisant pas de demande de libération.

Autre nouveauté par rapport à l'article 30 existant: l'explicitation de la possibilité pour le directeur de demander une enquête sociale aux communautés dans le cas où une personne condamnée purgeant une peine pour des faits de violence intrafamiliale introduit une demande de LC. De cette manière, en cas de nécessité, le juge de l'application des peines recevra dans tous les cas des informations supplémentaires pour évaluer le risque directement observable pour l'intégrité physique des tiers, en particulier celle de la victime des faits.

À la suite de l'avis du Conseil d'État n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 11, le texte de l'article 98/15, § 3, en projet en projet a été adapté en ce sens que désormais, pour ces dossiers (faits de violence intrafamiliale), tout comme dans la procédure SE pour les mêmes dossiers (98/14, § 2, alinéa 3, en projet), une enquête sociale *doit* être demandée par le directeur aux services compétents des communautés, sauf si cela s'avère inutile dans le cas concret. Pour l'explication il est renvoyé à l'explication relative à l'article 20. Ce faisant, il est également répondu à la remarque du Conseil d'État selon laquelle la justification donnée pour la différence de traitement en matière de demande d'enquête sociale par le directeur dans les dossiers de violence intrafamiliale (obligatoire pour la SE et facultative pour la LC) ne semblait pas pertinente.

En réponse à l'avis du Conseil d'État n° 77.649/16 du 24 avril 2025, n° 4.3, il est souligné que la demande d'enquête sociale par le directeur est déjà prévue à l'article 8 de LSJE et dans l'arrêté royal du 29 janvier 2007 déterminant le contenu du rapport du directeur, de sorte qu'aucun nouveau traitement de données n'est créé en vertu du nouvel article 98/14, ce qui permet d'ignorer le commentaire du Conseil d'État.

En ce qui concerne la remarque formulée dans l'avis du Conseil d'État n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 5.2, qu'un avis de l'Autorité de protection des données est requis pour l'article 98/15, § 3 en projet car il s'agit d'un

vereist is omdat het gaat om een nieuwe gegevensverwerking ten aanzien van het bestaand artikel 30 van de WERP, kan *mutatis mutandis* verwezen worden naar wat hierboven werd gezegd inzake het ontworpen artikel 98/14, § 2, derde lid, inzake ET. Om dezelfde reden is er ook i.c. geen sprake van een nieuwe gegevensverwerking en kan aan de opmerking van de Raad van State voorbijgegaan worden.

Art. 22

Dit artikel voegt een artikel 98/16 in de WERP in, dat de samenstelling van het dossier definieert, op basis waarvan de strafuitvoeringsrechter de aanvraag tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit beoordeelt.

Paragraaf 1 van dit artikel bepaalt dat de directeur de veroordeelde hoort en een dossier samenstelt. De stukken die de directeur dient op te nemen in het dossier worden expliciet opgesomd. De samenstelling van het dossier door de directeur is verschillend ten opzichte van het dossier bepaald in artikel 31. Het wordt hier beperkt tot de stukken waarvoor de directeur verantwoordelijk kan worden geacht (opsluitingsfiche en advies van de directeur) en tot die informatie die noodzakelijk is om de strafuitvoeringsmodaliteit te beoordelen aan de hand van de beperkte toekenningsvoorwaarden. Dit is in de eerste plaats informatie aangaande het voorgestelde verblijfsadres (voor ET en VI), de relevante informatie omtrent het direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit en de maatschappelijke enquête in geval ze verplicht (voor ET bij intrafamiliaal geweld) of facultatief is (voor VI bij intrafamiliaal geweld). Ingeval van ET wordt ook nog het akkoord van de meerderjarige huisgenoten op het adres waar de veroordeelde zal verblijven meegegeven. Wanneer een veroordeelde zonder recht op verblijf ET vraagt, wordt ook het advies van de Dienst Vreemdelingenzaken omtrent de mogelijkheid om de veroordeelde effectief te verwijderen of over te brengen naar een administratief detentiecentrum verwerkt in het advies van de directeur, aangezien de veroordeelde van het ET uitgesloten is indien hij effectief zal verwijderd worden of overgebracht worden naar een dergelijk centrum. Voor de beoordeling van de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering is deze info niet relevant, omdat de wijze van verwijdering (gedwongen of via een bevel om het grondgebied te verlaten) geen relevant criterium is voor de toekenning, aangezien dit aspect op het niveau van de uitvoerbaarheid geregeld wordt. Tot slot zal de directeur zijn advies afronden met een voorstel tot toekenning of afwijzing van de modaliteit en in geval van een voorstel tot toekenning zal hij ook de bijzondere voorwaarden vermelden die volgens hem noodzakelijk

nouveau traitement de données par rapport à l'article 30 existant de la LSJE, il peut être renvoyé *mutatis mutandis* à ce qui a été indiqué ci-dessus concernant l'article 98/14, § 2, alinéa 3, en projet relatif à la SE. Pour la même raison, il ne peut pas non plus être question de nouveau traitement de données en l'espèce et la remarque du Conseil d'État peut être ignorée.

Art. 22

Cet article insère un article 98/16 dans la LSJE, qui définit la composition du dossier sur la base duquel le juge de l'application des peines évalue la demande d'octroi d'une modalité d'exécution de la peine.

Le paragraphe 1er de cet article prévoit que le directeur entend la personne condamnée et constitue un dossier. Les pièces que le directeur doit inclure dans le dossier sont explicitement énumérées. La composition du dossier par le directeur est différente de celle du dossier prévu à l'article 31. Elle se limite ici aux pièces dont le directeur peut être considéré comme responsable (fiche d'écrou et avis du directeur) et aux informations nécessaires pour évaluer la modalité d'exécution de la peine par rapport aux conditions d'octroi limitées. Il s'agit tout d'abord d'informations concernant l'adresse de séjour proposée (pour la SE et la LC), des informations pertinentes concernant le risque directement observable pour l'intégrité physique et de l'enquête sociale lorsqu'elle est obligatoire (pour la SE en cas de violence intrafamiliale) ou facultative (pour la LC en cas de violence intrafamiliale). En cas de SE, l'accord des cohabitants majeurs de l'adresse où la personne condamnée résidera est également inclus. Lorsqu'une personne condamnée sans droit de séjour demande à bénéficier de la SE, l'avis de l'Office des Étrangers concernant la possibilité d'effectivement éloigner ou de transférer la personne condamnée vers un centre de détention administrative est également intégré dans l'avis du directeur, car la personne condamnée est exclue de la SE si elle va être effectivement éloignée ou transférée vers un tel centre. Pour l'évaluation de la mise en liberté provisoire en vue d'éloignement du territoire, cette information n'est pas pertinente, car le mode d'éloignement (forcé ou par le biais d'un ordre de quitter le territoire) n'est pas un critère pertinent pour l'octroi, étant donné que cet aspect est réglé au niveau de l'exécutabilité. Enfin, le directeur conclura son avis en proposant d'accorder ou de refuser la modalité et, s'il propose de l'accorder, il mentionnera également les conditions particulières qu'il juge nécessaires pour limiter la récidive ou dans l'intérêt de la victime. Pour proposer des conditions dans l'intérêt de la victime, le

zijn om de recidive te beperken of die noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer. Om voorwaarden in het belang van het slachtoffer voor te stellen, zal de directeur kennis nemen van de slachtofferfiches in de mate dat die op zijn niveau beschikbaar zijn.

Ingevolge het advies van de Raad van State nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, randnr. 12, wordt hier verduidelijkt dat met de elementen die de directeur relevant acht voor de beoordeling van het direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden, en met de opmerking dat hij daartoe ook kennis zal nemen van de slachtofferfiches in de mate dat ze op zijn niveau beschikbaar zijn, het volgende bedoeld wordt. Met “de elementen” wordt inderdaad in eerste instantie verwezen naar de actuele gedragingen van de veroordeelde en de informatie die daaromtrent beschikbaar is, maar even goed naar de andere stukken van het dossier: die beoordeling gebeurt uiteraard altijd binnen de context van de veroordeling(en) waarop de modaliteit wordt aangevraagd. Het verslag van de directeur volgt in se hetzelfde, gekende stramien als in de “gewone” procedure, met dien verstande dat er, naast het verblijfsadres, slechts één tegenaanwijzing te beoordelen is en dat de mogelijkheid om bijkomend verslaggeving op te vragen bij de psychosociale dienst (cf. KB 29.01.2007 tot bepaling van de inhoud van het verslag van de directeur) hier niet is voorzien. Wat het beschikbaar zijn van de slachtofferfiches betreft, wordt met de geciteerde zin enkel uitdrukking gegeven aan de evidentie dat er maar rekening gehouden kan worden met de in deze fiches vervatte informatie (en wensen) van de slachtoffers, voor zover deze fiches op het ogenblik dat de directeur zijn advies moet opstellen bestaan. Als de fiches bestaan, zullen ze inderdaad beschikbaar zijn binnen het geïntegreerd elektronisch justitieel opvolgdossier, en zullen ze in functie van de adviesopmaak (en met name met het oog op het eventueel voorstellen van geïndividualiseerde voorwaarden) geconsulteerd worden door de directeur.

Deze stukken die het dossier van de directeur vormen, worden door de griffie van de gevangenis naar de griffie van de SURB gezonden. De griffie van de gevangenis bezorgt tevens een afschrift hiervan aan het openbaar ministerie en aan de veroordeelde.

De griffie van de strafuitvoeringsrechtbank zal dit dossier dan verder vervolledigen met een afschrift van het strafregister, afschriften van de vonnissen en arresten van veroordeling en met de slachtofferfiches indien deze aanwezig zijn. Dit zijn allemaal stukken waartoe de griffie van de rechtbank rechtstreeks toegang heeft, zodat deze niet door bemiddeling van de gevangenisdirecteur dienen te worden bezorgd.

directeur prendra connaissance des fiches victime dans la mesure où elles sont disponibles à son niveau.

À la suite de l'avis du Conseil d'État n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 12, il est précisé ici que par les éléments que le directeur juge pertinents pour évaluer le risque directement observable pour l'intégrité physique des tiers et la remarque qu'à cette fin, il prendra également connaissance des fiches victime dans la mesure où elles sont disponibles à son niveau, on entend ce qui suit: “les éléments” renvoient en effet avant tout au comportement effectif du condamné et aux informations disponibles à ce sujet, mais également aux autres pièces du dossier: cette évaluation se fait bien entendu toujours dans le contexte de la ou des condamnations pour lesquelles la modalité est demandée. Le rapport du directeur suit en principe le même canevas que dans la procédure “normale”, étant entendu qu'outre l'adresse de séjour, une seule contre-indication doit être évaluée et qu'il n'est pas prévu ici de demander un rapport complémentaire au service psychosocial (cf. A.R. du 29 janvier 2007 déterminant le contenu du rapport du directeur). En ce qui concerne la disponibilité des fiches victime, la phrase citée exprime uniquement l'évidence qu'il ne peut être tenu compte que des informations (et souhaits) des victimes contenus dans ces fiches pour autant que ces fiches existent au moment où le directeur doit établir son avis. Si les fiches existent, elles seront en effet disponibles dans le dossier judiciaire électronique intégré de suivi et seront consultées par le directeur en vue de l'établissement de l'avis (et notamment en vue de la proposition éventuelle de conditions individualisées).

Ces pièces constituant le dossier du directeur seront transmises par le greffe de la prison au greffe du TAP. Le greffe de la prison en fournit également une copie au ministère public et à la personne condamnée.

Le greffe du tribunal de l'application des peines complètera ensuite ce dossier avec une copie du casier judiciaire, des copies des jugements et des arrêts de condamnation et avec les fiches victime s'il y en a. Le greffe du tribunal a directement accès à toutes ces pièces, elles ne doivent donc pas être fournies par l'intermédiaire du directeur de la prison.

Art. 23

Dit artikel voegt een artikel 98/17 in de WERP in, dat de gevallen regelt waarin de veroordeelde een strafopschorting van rechtswege geniet in afwachting van de beslissing van de strafuitvoeringsrechter. Dit is mogelijk zowel in de procedure ET als in de procedure VI (en dus niet in de procedure BD en de procedure VILO). Omdat de strafopschorting van rechtswege wordt toegekend dient voldaan te zijn aan de dubbele voorwaarde dat (1) de directeur een positief advies (d.i. een voorstel tot toekenning) afleverde ten aanzien van de strafuitvoeringsrechter en dat (2) de veroordeelde de toelaatbaarheidsdatum van de betrokken strafuitvoeringsmodaliteit heeft bereikt. In de procedure VI komt daarbovenop dat de strafopschorting enkel wordt toegekend aan de veroordeelde die zich in de gevangenis bevindt (BD valt daar ook onder), en dus met uitsluiting van de veroordeelde onder ET ten aanzien van wie een procedure VI wordt opgestart. Voor die laatste categorie zou het immers vanuit elk perspectief (veroordeelde, bevoegde dienst van de gemeenschappen) contraproductief zijn om het ET te onderbreken om het daarna, bij afwijzing VI, opnieuw te moeten aansluiten, maar ook (vanuit het perspectief van de veroordeelde) om, bij toekenning VI, de straf niet te (hebben) ondergaan tot aan de uitvoerbaarheid van de VI.

Ook de bestaande bepalingen van de WERP voorzien in een strafopschorting van rechtswege (art. 29, § 2/1). De idee daarachter is dat er voor de kortgestrafte veroordeelden een procedure is uitgetekend die zou moeten toelaten dat er een beslissing genomen is tegen het ogenblik dat de veroordeelde zich effectief in de tijdsvoorwaarden bevindt, maar dat dit niet in alle gevallen mogelijk is. De strafopschorting is dan een vorm van “tegemoetkoming” aan de veroordeelde die niet tijdig een beslissing van de strafuitvoeringsrechter kan verkrijgen, ofwel omdat de veroordeelde al meteen in de tijdsvoorwaarden is, ofwel omdat de strafuitvoeringsrechter de termijn van orde om een vonnis te vellen (één maand vanaf de ontvangst van het advies van de directeur) niet zou respecteren. Diezelfde idee ligt ten grondslag aan de hier voorziene strafopschorting van rechtswege.

En omdat voormelde finaliteit van de strafopschorting enkel aan de orde is de eerste keer dat de modaliteit van ET resp. VI wordt gevraagd, werd de tekst van het voorontwerp aangepast om uitdrukkelijk te voorzien dat de toekenning van de strafopschorting, per modaliteit, eenmalig is. Bij een volgende aanvraag van dezelfde modaliteit waarin de voorwaarden opnieuw verenigd zijn (positief advies directeur en zich in de tijdsvoorwaarden bevinden) komt de veroordeelde dus niet opnieuw in aanmerking voor de strafopschorting van rechtswege.

Art. 23

Cet article insère un article 98/17 dans la LSJE, qui régit les cas dans lesquels le condamné bénéficie d'une suspension de peine de plein droit dans l'attente de la décision du juge de l'application des peines. Cela est possible tant dans la procédure SE que dans la procédure LC (et donc pas dans les procédures DL et LPE). Pour que la suspension de peine soit octroyée de plein droit, deux conditions doivent être remplies: (1) le directeur doit avoir rendu un avis favorable (c'est-à-dire une proposition d'octroi) au juge de l'application des peines et, (2) le condamné doit avoir atteint la date d'admissibilité à la modalité d'exécution concernée. Dans la procédure LC, il faut en outre que la suspension de peine soit uniquement octroyée au condamné se trouvant en prison (la DL en fait également partie), et donc à l'exclusion du condamné sous SE à l'égard duquel une procédure LC est engagée. Pour cette dernière catégorie, il serait en effet contre-productif, de tous les points de vue (condamné, service compétent des communautés), d'interrompre la SE pour devoir la rétablir ensuite, en cas de refus de la LC, mais aussi (du point de vue du condamné), de ne pas purger (avoir purgé) la peine jusqu'à l'exécutabilité de la LC, en cas d'octroi de la LC.

Les dispositions existantes de la LSJE prévoient également une suspension de peine de plein droit (art. 29, § 2/1). L'idée sous-jacente est qu'une procédure a été conçue pour les condamnés à de courtes peines, qui devrait permettre qu'une décision soit prise au moment où le condamné remplit effectivement les conditions de temps, mais que cela n'est pas possible dans tous les cas. La suspension de peine constitue alors une forme de “compensation” pour le condamné qui ne peut obtenir à temps une décision du juge de l'application des peines, soit parce que le condamné remplit déjà les conditions de temps, soit parce que le juge de l'application des peines ne respecterait pas le délai d'ordre pour rendre un jugement (un mois à compter de la réception de l'avis du directeur). C'est cette même idée qui sous-tend la suspension de peine de plein droit prévue ici.

Et parce que la finalité susmentionnée de la suspension ne s'applique que la première fois que la modalité SE ou LC est demandée, le texte de l'avant-projet a été adapté pour prévoir explicitement que l'octroi de la suspension n'intervient qu'une seule fois par modalité. En cas de demande ultérieure de la même modalité en cours de laquelle les conditions sont à nouveau réunies (avis positif du directeur et être dans les conditions de temps), le condamné ne pourra donc plus bénéficier de la suspension de plein droit.

De hier voorziene strafopschorting van rechtswege is enerzijds beperkter en anderzijds uitgebreider qua toepassingsgebied dan de strafopschorting bedoeld in artikel 29, § 2/1 van de WERP. Ze is beperkter omdat er een positief advies van de directeur vereist is om ervan te genieten en ze dus niet wordt toegekend op de enkele gronden zich in de tijdsvoorwaarden te bevinden en niet tot de uitgesloten categorieën te behoren. Ze is uitgebreider omdat de toepasselijkheid niet beperkt is tot de hypothese van zelfaanbod, omdat de toepassingsvoorwaarden niet enkel beoordeeld worden op het ogenblik van opsluiting, maar op elk gegeven ogenblik vervuld kunnen zijn en, tot slot, omdat ze ook kan worden toegekend in de procedure VI (voor zover de veroordeelde zich in de gevangenis bevindt).

De strafopschorting neemt in de procedure VI zowel bij afwijzing als bij toekenning van rechtswege een einde op het ogenblik dat het vonnis van de strafuitvoeringsrechter in kracht van gewijsde treedt. In de procedure ET neemt ze bij afwijzing ET een einde op het ogenblik dat het vonnis in kracht van gewijsde treedt, en bij toekenning ET neemt ze een einde op het ogenblik van de effectieve aansluiting van het ET. Zoals bij de strafopschorting bedoeld in artikel 29, § 2/1, van de WERP wordt bepaald dat de verjaring van de straffen niet loopt tijdens de strafopschorting.

Ook identiek ten opzichte van de strafopschorting bedoeld in artikel 29, § 2/1, van de WERP, is de mogelijkheid voor de procureur des Konings van het rechtsgebied waar de veroordeelde zich bevindt of voor het openbaar ministerie bij de SURB om de onmiddellijke opsluiting te bevelen van de veroordeelde die tijdens de strafopschorting de fysieke integriteit van derden ernstig in gevaar zou brengen of een gevaar op onttrekking zou stellen. Hetzelfde geldt voor de afwikkeling en de gevolgen van die beslissing van het openbaar ministerie.

Art. 24

In dit artikel wordt een artikel 98/18 ingevoegd in de WERP, dat naar analogie met artikel 33, § 1, van de WERP de facultatieve adviesbevoegdheid van het openbaar ministerie regelt. Logischerwijze wordt het toepassingsgebied van het facultatieve advies evenwel beperkt tot de beperkte tegenaanwijzing van het bestaan van een direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden en om die reden wordt ook de adviestermijn ingekort tot vijf (in plaats van tien) werkdagen.

La suspension de peine de plein droit prévue ici est d'une part plus restreinte et d'autre part plus étendue en termes de champ d'application que la suspension de peine visée à l'article 29, § 2/1 de la LSJE. Elle est plus restreinte car elle nécessite un avis favorable du directeur et n'est donc pas octroyée au seul motif que les conditions de temps sont remplies et que le condamné n'appartient pas aux catégories exclues. Elle est plus étendue parce que son applicabilité ne se limite pas à l'hypothèse d'une présentation volontaire, parce que les conditions d'application ne sont pas uniquement évaluées au moment de l'incarcération, mais peuvent être remplies à tout moment et, enfin, parce qu'elle peut également être octroyée dans la procédure LC (pour autant que le condamné se trouve en prison).

Dans la procédure LC, la suspension de peine prend fin de plein droit, tant en cas de refus qu'en cas d'octroi, au moment où le jugement du juge de l'application des peines acquiert force de chose jugée. Dans la procédure SE, elle prend fin, en cas de refus SE, au moment où le jugement acquiert force de chose jugée, et en cas d'octroi SE, au moment de l'établissement effectif de la SE. Comme pour la suspension de peine visée à l'article 29, § 2/1, de la LSJE, il est précisé que la prescription des peines ne court pas pendant la durée de la suspension de peine.

Comme pour la suspension de peine visée à l'article 29, § 2/1, de la LSJE, le procureur du Roi du ressort où se trouve le condamné ou le ministère public près le TAP a la possibilité d'ordonner l'incarcération immédiate du condamné qui, pendant la suspension de peine, mettrait gravement en péril l'intégrité physique de tiers ou présenterait un risque de soustraction. Il en va de même pour l'exécution et les conséquences de cette décision du ministère public.

Art. 24

Cet article insère un article 98/18 dans la LSJE qui, par analogie avec l'article 33, § 1er, de la LSJE, régit la compétence d'avis facultative du ministère public. Logiquement, le champ d'application de l'avis facultatif est toutefois limité à la contre-indication restreinte de l'existence d'un risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers et, pour cette raison, le délai d'avis est également raccourci à cinq (au lieu de dix) jours ouvrables.

Art. 25

Dit artikel voegt een artikel 98/19 in de WERP in, dat in paragraaf 1 als algemene regel de termijn vaststelt waarbinnen de strafuitvoeringsrechter uitspraak moet doen, nl. binnen de maand na ontvangst van het advies van de directeur. Omdat er in alle gevallen een advies van de directeur is voorzien, is het niet nodig een onderscheid te maken in de aanvangspunt van die termijn. Ook de regel dat ten vroegste uitspraak mag worden gedaan na de ontvangst van het advies van het openbaar ministerie of na het verstrijken van diens adviestermijn, wordt uiteraard overgenomen. Hier kan in herinnering worden gebracht dat de procedure zo is uitgetekend dat er zo veel als mogelijk een uitspraak is bij het bereiken van de toelaatbaarheidsdatum van de gevraagde modaliteit. Om die reden wordt hier ook, als algemene regel, elke mogelijkheid om bijkomende adviezen te vragen, aan de bevoegde diensten van de gemeenschappen opdracht te geven een beknopt voorlichtingsverslag of maatschappelijke enquête op te stellen en/of de veroordeelde te horen en zo de termijn voor de uitspraak overeenkomstig te verlengen, niet overgenomen. De procedure verloopt louter schriftelijk. De strafuitvoeringsrechter dient te beslissen op basis van de stukken van het dossier zoals door de directeur resp. de griffie van de SURB samengesteld en voorgesteld. Ook kan in herinnering worden gebracht dat indien de termijn voor uitspraak wordt overschreden en de gedetineerde veroordeelde ten aanzien van wie een positief advies ET of VI werd afgeleverd, de toelaatbaarheidsdatum van de aangevraagde modaliteit intussen zou bereiken, op grond van artikel 98/17 kan genieten van een strafopschorting van rechtswege. Dit kan ook gezien worden als een incentive om binnen de termijn te beslissen.

In een tweede paragraaf wordt specifiek voor dossiers waarin de veroordeelde een straf ondergaat voor ernstige geweldsmisdrijven zoals daarin opgesomd, *we*/uitdrukkelijk voorzien in de mogelijkheid voor de strafuitvoeringsrechter die het dossier niet in staat acht, om bijkomende informatie op te vragen (bij de veroordeelde of de directeur) of om aan de bevoegde diensten van de gemeenschappen opdracht te geven een beknopt voorlichtingsverslag of maatschappelijke enquête op te stellen met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu. In deze zwaarwichtige dossiers, kan het immers noodzakelijk zijn om boven op de informatie en de stukken vervat in het dossier zoals samengesteld overeenkomstig artikel 98/13 in ontwerp, nog bijkomende informatie in te winnen (over het onthaalmilieu) om het risico voor de fysieke integriteit van derden beter te beoordelen. De mogelijkheid wordt enkel voorzien in het kader van de procedure tot toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling en

Art. 25

Cet article insère un article 98/19 dans la LSJE, qui, dans son paragraphe 1er, fixe en tant que règle générale, le délai dans lequel le juge de l'application des peines doit statuer, à savoir dans le mois suivant la réception de l'avis du directeur. Étant donné qu'un avis du directeur est prévu dans tous les cas, il n'est pas nécessaire de faire une distinction quant au moment où ce délai commence à courir. La règle selon laquelle il ne peut être statué au plus tôt qu'après réception de l'avis du ministère public ou après l'expiration du délai d'avis de celui-ci est bien entendu reprise. Il est rappelé ici que la procédure est conçue de manière à ce que, dans la mesure du possible, il soit statué à la date d'admissibilité de la modalité demandée. C'est pourquoi, en tant que règle générale, toute possibilité de demander des avis supplémentaires, de charger le service compétent des communautés de rédiger un rapport d'information succinct ou de procéder à une enquête sociale et/ou d'entendre le condamné et de prolonger ainsi le délai de jugement en conséquence n'est pas reprise ici. La procédure se déroule uniquement par écrit. Le juge de l'application des peines doit statuer sur la base des pièces du dossier tel qu'il a été constitué et transmis respectivement par le directeur et le greffe du TAP. Il est également rappelé que si le délai du jugement est dépassé et que si le détenu condamné pour lequel un avis SE ou LC favorable a été rendu atteint entre-temps la date d'admissibilité de la modalité demandée, il peut bénéficier d'une suspension de peine de plein droit en vertu de l'article 98/17. Cela peut également être considéré comme une incitation à statuer dans le délai imparti.

Un deuxième paragraphe prévoit expressément, notamment pour les dossiers où le condamné subit une peine pour des infractions de violence graves telles que celles énumérées, la possibilité pour le juge de l'application des peines qui estime que le dossier n'est pas en état de solliciter des informations complémentaires (auprès du condamné ou du directeur) ou de charger le service compétent des communautés de rédiger un rapport d'information succinct ou de procéder à une enquête sociale, en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil. Dans ces cas lourds, il peut en effet s'avérer nécessaire d'obtenir des informations supplémentaires (sur le milieu d'accueil) en plus des informations et documents contenus dans le dossier tel que constitué conformément à l'article 98/13 en projet, afin de mieux évaluer le risque pour l'intégrité physique des tiers. Cette possibilité n'est prévue que dans le cadre de la procédure d'octroi de la libération conditionnelle et ne s'applique donc pas dans le cadre de la procédure

geldt dus niet binnen de procedure tot aanvraag van de andere strafuitvoeringsmodaliteiten, waarop uitsluitend paragraaf 1 van toepassing is. In dat verband kan worden opgemerkt dat er in de regel al een maatschappelijke enquête met hetzelfde voorwerp werd gevraagd door de directeur in dossiers van intrafamiliaal geweld op grond van artikel 98/15, § 3, in ontwerp. In dat geval zal de strafuitvoeringsrechter van de hier voorziene mogelijkheid geen gebruik meer maken.

Voor de wijze waarop de strafuitvoeringsrechter de opdracht dient te geven aan de bevoegde diensten van de gemeenschappen, alsook voor de inhoud van de verslagen wordt verwezen naar artikel 34, § 2, van de wet, zodat ook het koninklijk besluit van 22 juli 2022 tot vaststelling van de inhoud van het beknopt voorlichtingsrapport en de maatschappelijke enquête bedoeld in de artikelen 8, derde lid, 17, § 1, tweede lid, 33, § 2, 34, § 2, tweede lid, 43, § 2, derde lid, en 95/12, § 2, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, van toepassing is.

Ook inzake het ontworpen artikel 98/19, § 2, is de Raad van State in zijn advies nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, onder randnr. 5.2. van oordeel dat het gaat om een nieuwe gegevensverwerking, weze het dat die vaststelling hier niet slaat op de mogelijkheid voor de strafuitvoeringsrechter om een maatschappelijke enquête te vragen (waarvan dus aanvaard wordt dat het geen nieuwe gegevensverwerking betreft), maar beperkt wordt tot de in het ontworpen artikel voorziene mogelijkheid voor de strafuitvoeringsrechter om bijkomende informatie te vragen aan de veroordeelde of de directeur. Ook met betrekking tot die mogelijkheid zitten we echter met niets anders dan het gedeeltelijk overnemen van een op grond van artikel 34 van de WERP reeds bestaande en voor alle dossiers geldende mogelijkheid, terwijl die mogelijkheid in het ontworpen artikel dus beperkt wordt tot de dossiers bedoeld in het ontworpen artikel 98/19, § 2. Ook deze gegevensverwerking zal dus verlopen via de bestaande, bij de wet van 5 mei 2019 houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie, modernisering van het statuut van rechters in ondernemingszaken en inzake de notariële aktebank, geregelde applicaties en betreft geenszins een nieuwe gegevensverwerking. Ook op dit punt kan dus aan de opmerking van de Raad van State voorbijgegaan worden.

Art. 26

Dit artikel is een legistiek-technisch artikel waarbij een nieuwe afdeling III ("Afdeling III. De

de demande des autres modalités d'exécution de la peine, à laquelle seul le paragraphe 1er s'applique. À cet égard, on peut noter que, en règle générale une enquête sociale ayant le même objet ait déjà été demandée par le directeur en cas de violence intrafamiliale en vertu de l'article 98/15, § 3, en projet. Dans ce cas, le juge de l'exécution des peines n'utilisera plus la possibilité prévue ici.

Pour la manière dont le juge de l'exécution des peines doit charger le service compétent des communautés, ainsi que pour le contenu des rapports, il est fait référence à l'article 34 § 2 de la loi, de sorte qu'aussi l'arrêté royal du 22 juillet 2022 déterminant le contenu du rapport d'information succinct et de l'enquête sociale visée par les articles 8, alinéa 3, 17, § 1er, alinéa 2, 33, § 2, 34, § 2, alinéa 2, 43, § 2, alinéa 3, et 95/12, § 2, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, s'applique.

En ce qui concerne également l'article 98/19, § 2 en projet, le Conseil d'État, dans son avis n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 5.2, estime qu'il s'agit d'un nouveau traitement de données, étant entendu que cette constatation ne porte pas ici sur la possibilité pour le juge de l'application des peines de demander une enquête sociale (dont il est donc admis qu'il ne s'agit pas d'un nouveau traitement de données), mais se limite à la possibilité prévue dans l'article en projet pour le juge de l'application des peines de demander des informations complémentaires au condamné ou au directeur. Toutefois, même en ce qui concerne cette possibilité, il ne s'agit que de la reprise partielle d'une possibilité déjà existante en vertu de l'article 34 de la LSJE et applicable à tous les dossiers, alors que cette possibilité est limitée dans l'article en projet aux dossiers visés à l'article 98/19, § 2 en projet. Ce traitement des données s'effectuera donc également par le biais des applications existantes, régies par la loi du 5 mai 2019 portant dispositions diverses en matière d'informatisation de la Justice, de modernisation du statut des juges consulaires et relativement à la banque des actes notariés, et ne constitue en aucun cas un nouveau traitement de données. Sur ce point également, la remarque du Conseil d'État peut donc être ignorée.

Art. 26

Cet article est un article de nature technique et législative qui insère une nouvelle section III ("Section III.

toekenningsvoorwaarden en – procedure”) wordt ingevoegd in het nieuwe hoofdstuk 1. “De noodprocedure strafuitvoeringsrechter”.

Art. 27

Dit artikel voegt een artikel 98/20 in de WERP in, dat de uitvoerbaarheid regelt van de vonnissen tot toekenning van de aangevraagde strafuitvoeringsmodaliteit. Het artikel vervangt dus, voor wat de uitvoerbaarheid van de vonnissen van de strafuitvoeringsrechter genomen in toepassing van deze tijdelijke bepalingen betreft, integraal artikel 60 van de WERP, dat buiten toepassing wordt gesteld door artikel 109/1 van de WERP.

Met de formulering van het eerste lid wordt tegemoet gekomen aan de problemen die zich stellen bij de interpretatie van artikel 28, eerste lid, van de WERP, dat door sommige strafuitvoeringsrechters wordt opgevat in de zin dat er geen beslissing tot toekenning zou kunnen genomen worden voordat de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de aangevraagde strafuitvoeringsmodaliteit, zodat zij dan het verzoek in die gevallen als onontvankelijk afwijzen. In het licht van artikel 60, eerste lid, *in fine* van de WERP (nl. dat het vonnis tot toekenning ten vroegste uitvoerbaar wordt op het ogenblik dat de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt) is dit weliswaar geen correcte interpretatie, maar om elke twijfel ter zake uit te sluiten is er hier voor gekozen om als voorwaarde om de gevraagde modaliteit toe te kennen enkel te verwijzen naar de inhoudelijke toekenningsvoorwaarden. Om echter rekening te houden met de hypothese dat de strafuitvoeringsrechter het niet eens zou zijn met de berekening van de toelaatbaarheidsdatum door de penitentiaire administratie, is voorzien dat dit enkel geldt voor zover de strafuitvoeringsrechter die berekening van de toelaatbaarheidsdatum niet betwist. Deze formulering houdt dus in dat indien er een betwisting zou zijn van de toelaatbaarheidsdatum, de strafuitvoeringsrechter daarover uitspraak kan doen, zonder daartoe evenwel gehouden te zijn als dergelijke betwisting zich niet voordoet. Voor het overige is de kern van deze bepaling uiteraard dat de modaliteit slechts kan worden toegekend voor zover de veroordeelde, naargelang het geval, over een verblijfplaats beschikt en, in elk geval, geen direct waarneembaar risico stelt voor de fysieke integriteit van derden waaraan niet tegemoet gekomen kan worden door het opleggen van bijzondere voorwaarden.

In het tweede lid, wordt dan m.b.t. de vonnissen tot toekenning van BD, ET en VI de basisregel van artikel 60, eerste lid, van de WERP overgenomen dat het vonnis tot toekenning uitvoerbaar wordt op het ogenblik dat het vonnis in kracht van gewijsde treedt en ten vroegste bij

Conditions et procédure d’octroi”) dans le nouveau chapitre 1er “De la procédure d’urgence juge de l’application des peines”.

Art. 27

Cet article insère un article 98/20 dans la LSJE, qui régit l’exécutabilité des jugements d’octroi de la modalité d’exécution de la peine demandée. Il remplace donc intégralement, pour ce qui concerne l’exécutabilité des jugements du juge de l’application des peines rendus en application des présentes dispositions temporaires, l’article 60 de la LSJE, qui est rendu inapplicable par l’article 109/1 de la LSJE.

La formulation de l’alinéa 1er répond aux problèmes qui se posent lors de l’interprétation de l’article 28, alinéa 1er, de la LSJE, qui est interprété par certains juges de l’application des peines en ce sens qu’aucune décision d’octroi ne pourrait être prise avant que le condamné se trouve dans les conditions de temps requises pour la modalité d’exécution de la peine demandée, de sorte qu’ils rejettent alors dans ces cas la demande comme étant irrecevable. À la lumière de l’article 60, alinéa 1er, *in fine*, de la LSJE (à savoir que le jugement d’octroi n’est exécutoire au plus tôt qu’au moment où le condamné satisfait aux conditions de temps), il ne s’agit pas d’une interprétation correcte, mais afin d’écarter toute ambiguïté à ce sujet, il a été décidé ici de se référer uniquement aux conditions d’octroi de fond pour l’octroi de la modalité demandée. Toutefois, afin de tenir compte de l’hypothèse où le juge de l’application des peines ne serait pas d’accord avec le calcul de la date d’admissibilité par l’administration pénitentiaire, il est prévu que cela ne s’applique que dans la mesure où le juge de l’application des peines ne conteste pas ce calcul de la date d’admissibilité. Cette formulation implique donc que, en cas de contestation de la date d’admissibilité, le juge de l’application des peines peut statuer à ce sujet, sans toutefois y être tenu en l’absence d’une telle contestation. Pour le reste, l’essence de cette disposition est bien sûr que la modalité ne peut être octroyée que dans la mesure où le condamné dispose, selon le cas, d’un lieu de résidence et, en tout état de cause, ne présente pas de risque directement observable pour l’intégrité physique de tiers auquel il ne peut être fait face par l’imposition de conditions particulières.

Dans l’alinéa 2, en ce qui concerne les jugements d’octroi de la DL, SE et LC, la règle de base de l’article 60, alinéa 1er, de la LSJE est reprise, selon laquelle le jugement d’octroi devient exécutoire au moment où le jugement acquiert force de chose jugée et, au plus tôt à

het bereiken van de toelaatbaarheidsdatum. In lijn met de achterliggende finaliteit van deze bepalingen, wordt wel niet in de mogelijkheid voorzien voor de strafuitvoeringsrechter om een latere datum van uitvoerbaarheid te bepalen.

In het derde lid wordt de uitvoerbaarheid van de vonnissen tot toekenning van de voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering geregeld. Deze bepaling is identiek aan de analoge bepaling van artikel 60 van de WERP.

En tot slot wordt in het vierde lid de uitvoerbaarheid van de vonnissen tot toekenning van de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering (VILO) geregeld. In dit verband kan verwezen worden naar de reeds verstrekte toelichting bij de definitie en de toekenningsvoorwaarden van de VILO. De effectieve verwijderbaarheid van de veroordeelde is dus geen aan de toekenning voorafgaand te verifiëren voorwaarde, maar het is wel bepalend om het ogenblik te bepalen waarop de toekenningsbeslissing uitvoerbaar wordt. Als regel wordt de toekenning uitvoerbaar op het ogenblik van de effectieve verwijdering (of overbrenging naar een administratief detentiecentrum) rechtstreeks vanuit de gevangenis. Tot aan het bereiken van de toelaatbaarheidsdatum VI (= één derde van de straffen) is dat ook de enige manier om het vonnis uitvoerbaar te maken: de veroordeelde blijft dus in de periode vanaf de toekenning tot aan het bereiken van de VI-datum in de gevangenis, tenzij hij rechtstreeks vanuit de gevangenis kan worden verwijderd of overgebracht. In de (gewenste) hypothese dat de strafuitvoeringsrechter de beslissing tot toekenning nam tegen dat de veroordeelde in de tijdsvoorwaarden is (= zes maanden voor de VI-datum), betekent dit dus dat de Dienst Vreemdelingenzaken zes maanden de tijd heeft om de verwijdering (of overbrenging) te organiseren. De praktijk heeft uitgewezen dat zo'n termijn geen overbodige luxe is, omdat de effectieve verwijdering op vele praktische en andere obstakels kan botsen. Lukt die verwijdering (of overbrenging) niet binnen die termijn, dan wordt de toekenningsbeslissing in elk geval uitvoerbaar uiterlijk twintig dagen nadat de veroordeelde de VI-datum bereikt heeft of twintig dagen na het in kracht van gewijsde treden van het vonnis, waarbij de laatste datum telt. In dat geval zal de veroordeelde worden vrijgesteld na de betekening van het bevel om het grondgebied te verlaten, waarvan de effectieve uitvoering (en dus het vrijwillig verlaten van het grondgebied), zoals gezegd, een algemene voorwaarde vormt waarvan de schending dan herroepingsgrond oplevert. Het gegeven dat de veroordeelde niet effectief rechtstreeks vanuit de gevangenis kan verwijderd of overgebracht worden tegen de uiterste datum van uitvoerbaarheid, vormt dus geen grond voor een vordering op grond van artikel 61 van de WERP om de toekenning in te trekken.

la date d'admissibilité. Conformément à la finalité sous-jacente de ces dispositions, la possibilité pour le juge de l'application des peines de fixer une date d'exécutabilité ultérieure n'est toutefois pas prévue.

L'alinéa 3 régit l'exécutabilité des jugements d'octroi de la modalité de la libération provisoire en vue de la remise. Cette disposition est identique à la disposition analogue de l'article 60 de la LSJE.

Enfin, l'alinéa 4 régit l'exécutabilité des jugements d'octroi de la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement (LPE). À cet égard, il peut être renvoyé à l'explication déjà fournie concernant la définition et les conditions d'octroi de la LPE. La possibilité effective d'éloigner le condamné n'est donc pas une condition à vérifier avant l'octroi, mais elle est déterminante pour fixer le moment auquel la décision d'octroi devient exécutoire. En règle générale, l'octroi devient exécutoire au moment de l'éloignement effectif (ou du transfèrement vers un centre de détention administrative) directement depuis la prison. Jusqu'à la date d'admissibilité LC (= un tiers des peines), il s'agit également de la seule manière de rendre le jugement exécutoire: le condamné reste donc en prison pendant la période comprise entre l'octroi et la date LC, à moins qu'il puisse être directement libéré ou transféré depuis la prison. Dans l'hypothèse (souhaitable) où le juge de l'application des peines aurait pris la décision d'octroi alors que le condamné remplissait les conditions de temps (= six mois avant la date LC), l'Office des Étrangers dispose alors de six mois pour organiser l'éloignement (ou le transfèrement). La pratique a montré qu'un tel délai n'est pas superflu, car l'éloignement effectif peut se heurter à de nombreux obstacles pratiques et autres. Si l'éloignement (ou le transfèrement) n'est pas possible dans ce délai, la décision d'octroi devient en tout état de cause exécutoire au plus tard vingt jours après que le condamné a atteint la date LC ou vingt jours après que le jugement a acquis force de chose jugée, la dernière date étant prise en compte. Dans ce cas, le condamné sera libéré après notification de l'ordre de quitter le territoire, dont l'exécution effective (et donc le départ volontaire du territoire) constitue, comme indiqué, une condition générale dont la violation représente un motif de révocation. Le fait que le condamné ne puisse être effectivement éloigné ou transféré directement de la prison avant la date limite d'exécutabilité, ne constitue donc pas un motif pour demander la révocation de l'octroi au titre de l'article 61 de la LSJE.

Art. 28

Dit artikel voegt een artikel 98/21 in de WERP in, dat de algemene voorwaarden opsomt die de veroordeelde tijdens (de proeftijd van) elke strafuitvoeringsmodaliteit dient na te leven. De bepaling is volledig identiek aan de analoge bepaling van artikel 39 van de WERP, met dat verschil dat (onder 2°) een algemene voorwaarde omtrent het niet lastig vallen van het slachtoffer wordt toegevoegd aan de opsomming. Deze toevoeging is te beschouwen als een corollarium bij de inperking van de bij de toekenning te beoordelen tegenaanwijzingen (waarbij de tegenaanwijzing met betrekking tot het slachtoffer wegviel) en om de zorg voor het slachtoffer dus via deze weg te waarborgen. De schending van deze algemene voorwaarde kan ook (zie verder bij de bespreking van artikel 33) tot de herroeping leiden.

In het advies nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, randnr. 13, vat de Raad van State het verschil in de tijdelijke regeling t.o.v. de bestaande regeling, dat erin bestaat dat de het risico op het lastig vallen van de slachtoffers en de houding ten aanzien van de slachtoffers niet uitdrukkelijk als tegenaanwijzingen voor de toekenning zijn opgenomen, maar dat het niet lastig vallen van het slachtoffer en het zich verwijderen van de plaats waar de veroordeelde een slachtoffer ontmoet als een algemene voorwaarde wordt toegevoegd, met een daaraan gekoppelde uitdrukkelijke herroepingsgrond als die voorwaarde wordt geschonden, op als een verschil dat “in zekere mate de slachtofferrechten inperkt.” De Raad van State vraagt in dat licht of de ontworpen regeling in overeenstemming is met de positieve verplichtingen die op de overheid rusten op grond van onder meer het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en in het bijzonder artikel 8 van dat verdrag betreffende de bescherming van het privé en gezinsleven. In dat verband is het eveneens de vraag of deze inperking geen onevenredige gevolgen heeft voor de slachtoffers en verzoekt de indieners na te gaan of deze inperking is te verantwoorden in het licht van het voorgaande.

Volgens de stellers van het ontwerp is de ontworpen regeling wel degelijk in overeenstemming met de genoemde verplichtingen en heeft de regeling geen onevenredige gevolgen voor de slachtoffers. Ten eerste dient eraan herinnerd te worden dat de tijdelijke regeling niet van toepassing is op de dossiers waarin een gespecialiseerd advies in de zin van artikel 32 WERP vereist is, te weten de dossiers met een veroordeling voor feiten van seksueel strafrecht, voor feiten van terrorisme en ten aanzien van veroordeelden die tekenen vertoont van gewelddadig extremisme. Voor slachtoffers van al deze feiten blijven dus de huidige regels van toepassing. Ten tweede omvat de tegenaanwijzing van de tijdelijke regeling van het direct waarneembaar risico

Art. 28

Cet article insère dans la LSJE un article 98/21 énumérant les conditions générales que la personne condamnée doit respecter pendant (le délai d'épreuve de) chaque modalité de la peine. La disposition est totalement identique à la disposition analogue de l'article 39 de la LSJE, à l'exception du fait qu'une condition générale de ne pas importuner la victime est ajoutée à l'énumération (au point 2°). Cet ajout peut être considéré comme un corollaire de la limitation des contre-indications à évaluer au moment de l'octroi (où la contre-indication relative à la victime a été supprimée) et donc d'assurer la prise en charge de la victime par cette voie. La violation de cette condition générale peut également (voir plus loin au commentaire de l'article 33) entraîner la révocation.

Dans son avis n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 13, le Conseil d'État expose la différence entre le régime temporaire et le régime existant, qui consiste en ce que le risque d'importuner les victimes et l'attitude à leur égard ne sont pas expressément mentionnés comme des contre-indications à l'octroi, mais que le fait de ne pas importuner la victime et de quitter les lieux lorsque le condamné rencontre une victime est ajouté comme condition générale, assortie d'un motif explicite de révocation en cas de violation de cette condition, comme une différence qui “restreint dans une certaine mesure les droits des victimes”. Le Conseil d'État demande à cet égard si le règlement en projet est conforme aux obligations positives qui incombent aux pouvoirs publics en vertu, notamment, de la Convention européenne des droits de l'homme et, en particulier, de l'article 8 de cette convention relatif à la protection de la vie privée et familiale. Dans ce contexte, il convient également de se demander si cette restriction n'a pas de conséquences disproportionnées pour les victimes et appellent les auteurs à vérifier si cette restriction est justifiée au regard de ce qui précède.

Selon les auteurs du projet, le règlement en projet est bien conforme aux obligations mentionnées et n'a pas de conséquences disproportionnées pour les victimes. Premièrement, il convient de rappeler que le régime temporaire ne s'applique pas aux dossiers dans lesquels un avis spécialisé au sens de l'article 32 LSJE est requis, à savoir les dossiers comportant une condamnation pour des faits relevant du droit pénal sexuel, pour des faits de terrorisme et à l'égard de condamnés présentant des signes d'extrémisme violent. Les règles actuelles restent donc applicables aux victimes de tous ces faits. Deuxièmement, la contre-indication du régime temporaire du risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers comprend bien sûr aussi et en premier

voor de fysieke integriteit van derden uiteraard ook en in de eerste plaats de slachtoffers van de feiten van de veroordeling(en) waarop de modaliteit wordt gevraagd. Ook de tegenaanwijzing van de tijdelijke regeling komt dus reeds in belangrijke mate tegemoet aan de “preventieve” bescherming van de slachtoffers, in de zin dat de vaststelling van een dergelijk risico de toekenning van de modaliteit zal beletten. Daarnaast dient er ook gewezen te worden op de in de tijdelijke regeling voorziene mogelijkheden voor de directeur resp. de strafuitvoeringsrechter om een maatschappelijke enquête te vragen aan de bevoegde dienst van de gemeenschappen en/of bijkomende informatie op de vragen bij de veroordeelde of de directeur in de meer zwaarwichtige dossiers, te weten de dossiers met feiten van intrafamiliaal geweld en (andere) zware geweldsfeiten. Die mogelijkheid is er, zoals toegelicht onder de betreffende artikelen, op gericht een nog betere, meer diepgaande beoordeling van dat risico te maken dan misschien mogelijk op basis van de stukken van het dossier zoals bedoeld in het ontworpen artikel 98/16. Ten derde is ook in de tijdelijke regeling de mogelijkheid voor de strafuitvoeringsrechter om individuele voorwaarden op te leggen die absoluut noodzakelijk zijn om het risico op recidive te beperken of die noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer (zoals die in de bestaande regeling geldt op grond van artikel 40 van de WERP) onverkort van toepassing want als zodanig overgenomen in het ontworpen artikel 98/22. De bescherming ten aanzien van slachtoffers die uitgaat van het opleggen van dergelijke voorwaarden mag niet onderschat worden. Het is niet omdat de veroordeelde in eerste instantie de kans krijgt om onder de vorm van een strafuitvoeringsmodaliteit te bewijzen dat hij zich aan die voorwaarden kan houden, dat de slachtofferrechten hierdoor onevenredig worden aangetast. Hetzelfde geldt, tot slot, voor de in de tijdelijke regeling specifiek ingevoerde algemene voorwaarde (die dus altijd en in alle gevallen geldt) van het niet lastigvallen van de slachtoffers en het zich verwijderen van de plaats waar de veroordeelde een slachtoffer ontmoet, zeker in combinatie met de eveneens onder de tijdelijke regeling specifiek ingevoerde herroepingsgrond in geval van schending van die algemene voorwaarde. Het preventieve effect van die voorwaarden én de sanctiemogelijkheid in de vorm van een herroeping van de toegekende modaliteit, maken dat volgens de stellers van het ontwerp afdoende tegemoetgekomen wordt aan de door de Raad van State opgeworpen verplichtingen die voortvloeien uit het EVRM en dat de tijdelijke regeling op dat punt geen onevenredige gevolgen heeft voor de slachtoffers.

Tot slot en meer in het algemeen kan er op worden gewezen dat de rechten van het slachtoffer zoals geregeld in de WERP en uitvoeringsbesluiten, te beginnen met het recht een slachtofferfiche op te stellen, maar ook alle kennisgevingsverplichtingen aan het slachtoffer op

lieu les victimes des faits de la (ou des) condamnation(s) pour laquelle (lesquelles) la modalité est demandée. La contre-indication du régime temporaire répond donc déjà dans une large mesure à la protection “préventive” des victimes, en ce sens que la constatation d’un tel risque empêchera l’octroi de la modalité. Il convient également de souligner les possibilités prévues dans le régime temporaire pour le directeur et le juge de l’application des peines de demander une enquête sociale au service compétent des communautés et/ou des informations complémentaires au condamné ou au directeur dans les dossiers les plus graves, à savoir les dossiers comportant des faits de violence intrafamiliale et (d’autres) faits de violence graves. Cette possibilité vise, comme expliqué dans les articles concernés, à permettre une évaluation encore meilleure et plus approfondie de ce risque que celle qui serait peut-être possible sur la base des pièces du dossier visées à l’article 98/16 en projet. Troisièmement, le régime temporaire prévoit également la possibilité pour le juge de l’application des peines d’imposer des conditions individuelles absolument nécessaires pour limiter le risque de récidive ou nécessaires dans l’intérêt de la victime (comme le prévoit le régime actuel en vertu de l’article 40 de la LSJE) qui s’appliquent intégralement car reprises en tant que telles de l’article 98/22 en projet. La protection des victimes qui découle de l’imposition de telles conditions ne doit pas être sous-estimée. Ce n’est pas parce que le condamné a dans un premier temps la possibilité de prouver, sous la forme d’une modalité d’exécution de la peine, qu’il est en mesure de respecter ces conditions que les droits des victimes s’en trouvent disproportionnellement affectés. Il en va de même, enfin, pour la condition générale spécifiquement introduite dans le régime temporaire (qui s’applique donc toujours et dans tous les cas) de ne pas importuner les victimes et de quitter les lieux lorsque le condamné rencontre une victime, surtout en combinaison avec le motif de révocation également spécifiquement introduit dans le régime temporaire en cas de violation de cette condition générale. L’effet préventif de ces conditions et la possibilité de sanction sous la forme d’une révocation de la modalité octroyée permettent, selon les auteurs du projet, de répondre de manière adéquate aux obligations soulevées par le Conseil d’État découlant de la CEDH et de garantir que le régime temporaire n’a pas de conséquences disproportionnées pour les victimes sur ce point.

Enfin, et de manière plus générale, il convient de souligner que les droits de la victime tels que prévus dans la LSE et les arrêtés d’exécution, à commencer par le droit d’établir une fiche victime, mais aussi toutes les obligations d’information à l’égard de la victime selon le

de door hem gekozen wijze (en dus desgevallend ook aan de diensten slachtofferonthaal), ook onverkort van toepassing blijven en/of uitdrukkelijk van toepassing werden gemaakt binnen de hier voorziene tijdelijke regeling.

Volgend op deze opmerking van de Raad van State, moet evenwel worden vastgesteld dat de formulering van de algemene voorwaarde in de voor advies aan de Raad van State voorgelegde versie van het ontworpen artikel 98/21, 2°, namelijk “de slachtoffers niet lastigvallen en zich onmiddellijk verwijderen van de plaats waar hij een slachtoffer ontmoet”, en dan met name de passage “zich onmiddellijk verwijderen van de plaats waar de veroordeelde een slachtoffer ontmoet” in zijn algemene draagwijdte problemen kan stellen in het licht van artikel 8 EVRM (recht op gezinsleven), alsook op het vlak van haalbaarheid van de naleving en bijgevolg pertinentie ervan. Het zal immers zeker niet in alle dossiers zo zijn dat er een individuele, slachtoffergerichte voorwaarde is opgelegd in de zin van een plaats- of contactverbod met het slachtoffer. Het zal integendeel soms zelfs zo zijn dat een strafuitvoeringsmodaliteit uitgevoerd wordt op het adres van het slachtoffer en dat dit ook in overeenstemming is met de uitdrukkelijke wens is van het slachtoffer; in welk geval de uitvoering dan per definitie een (voortdurende) schending zou uitmaken van het onderdeel van de algemene voorwaarde zich te verwijderen van het slachtoffer bij elke ontmoeting, wat tot herroeping aanleiding zou kunnen geven, hetgeen in dergelijk geval uiteraard niet de bedoeling is. Het gebod zich te verwijderen van de plaats waar de veroordeelde een slachtoffer ontmoet, kan en moet dus beter, indien de strafuitvoeringsrechter dit opportuun acht, als individuele voorwaarde worden opgelegd. Als onderdeel van een in alle gevallen geldende algemene voorwaarde, kan dit echter tot ongewenste gevolgen leiden, zodat de formulering van de algemene voorwaarde in het ontworpen artikel 98/21, 2°, werd aangepast en beperkt wordt tot het niet lastig vallen van de slachtoffers, hetgeen een voorwaarde is die wel in alle gevallen passend is en dient te worden nageleefd.

Art. 29

Dit artikel voegt een artikel 98/22 in de WERP in, dat de mogelijkheid voorziet voor de strafuitvoeringsrechter om bijzondere voorwaarden op te leggen. De criteria om dit te doen zijn dezelfde als deze voorzien in de analoge bepaling van de WERP (artikel 40, § 1).

Een van de criteria om bijzondere voorwaarden op te leggen is de noodzaak ervan in het belang van het slachtoffer. Het gaat dus om de zgn. “slachtoffergerichte” voorwaarden, zoals een contactverbod, een

mode de communication choisi par celle-ci (et donc, le cas échéant, également à l'égard des services d'accueil des victimes), restent pleinement applicables et/ou ont été expressément rendues applicables dans le cadre du régime temporaire prévu ici.

À la suite de cette remarque du Conseil d'État, il convient toutefois de constater que la formulation de la condition générale dans la version de l'article 98/21, 2° en projet soumise à l'avis du Conseil d'État, à savoir “ne pas importuner les victimes et immédiatement quitter les lieux lorsqu'il rencontre une victime”, et plus particulièrement le passage “immédiatement quitter les lieux lorsque le condamné rencontre une victime”, dans sa portée générale, peut poser des problèmes au regard de l'article 8 de la CEDH (droit au respect de la vie familiale), ainsi qu'au niveau de la faisabilité de son respect et, par conséquent, de sa pertinence. En effet, tous les dossiers ne comporteront certainement pas l'imposition d'une condition individuelle axée sur la victime au sens d'une interdiction de lieu ou de contact avec la victime. Au contraire, il arrivera parfois qu'une modalité d'exécution de la peine soit appliquée à l'adresse de la victime et que cela soit également conforme au souhait explicite de celle-ci; auquel cas l'exécution constituerait par définition une violation (continue) de la partie de la condition générale consistant à s'éloigner de la victime lors de chaque rencontre, ce qui pourrait donner lieu à une révocation, ce qui n'est évidemment pas le but recherché dans un tel cas. L'obligation de quitter les lieux lorsque le condamné rencontre une victime peut et doit donc être mieux imposée en tant que condition individuelle, si le juge de l'application des peines l'estime opportun. Toutefois, dans le cadre d'une condition générale applicable dans tous les cas, cela pourrait entraîner des conséquences indésirables, de sorte que la formulation de la condition générale dans l'article 98/21, 2° en projet a été adaptée et limitée au fait de ne pas importuner les victimes, condition qui est certes appropriée dans tous les cas et doit être respectée.

Art. 29

Cet article insère un article 98/22 dans la LSJE, qui prévoit la possibilité pour le juge de l'application des peines d'imposer des conditions spéciales. Les critères utilisés à cette fin sont les mêmes que ceux fixés par la disposition analogue de la LSJE (article 40, § 1er).

Parmi les critères permettant d'imposer des conditions particulières figure celui de leur nécessité pour préserver les intérêts de la victime. Il s'agit donc des conditions “prises dans l'intérêt de la victime”, telles

plaatsverbod, Hoewel het risico op het lastig vallen van het slachtoffer in deze procedure, zoals toegelicht, niet langer een tegenaanwijzing voor de toekenning vormt, zal de strafuitvoeringsrechter dus, na kennisname van de slachtofferfiches, wel moeten beoordelen of het opleggen van slachtoffergerichte voorwaarden noodzakelijk is in het belang van het slachtoffer.

Art. 30

Dit artikel voegt een artikel 98/23 in de WERP in, dat identiek is aan de analoge bepaling 42 van de WERP. Ook de verwijzing naar de door de Koning vast te stellen regels, moet dus gelezen worden als een verwijzing naar het reeds genomen koninklijk besluit van 14 juli 2022 tot bepaling van de concrete invulling van het programma van de beperkte detentie en het elektronisch toezicht, bedoeld in artikel 42, tweede lid, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten.

Art. 31

Dit artikel voegt een artikel 98/24 in de WERP in, dat de regels bepaalt omtrent de toekenning van penitentiaal verlof bij toekenning van BD en ET. Het artikel is gebaseerd op artikel 43 van de WERP, waarbij voor de toekenning van verlof na de toekenning van BD en ET gekozen is voor de procedure bepaald in § 2/1 van artikel 43 die alle voordelen van heeft een sterk vereenvoudigde procedure.

Art. 32

Dit artikel voegt een artikel 98/25 in de WERP in, dat voorziet dat in geval van afwijzing van een strafuitvoeringsmodaliteit door de SUR, de veroordeelde een nieuw verzoek kan indienen of de directeur een nieuw advies moet uitbrengen binnen de door de SUR te bepalen termijn. Deze termijn is in afwijking van het analoge artikel 45 van de WERP, herleid tot twee maanden. Het is belangrijk dat dat ingeval van afwijzing voorzien wordt in een snelle mogelijkheid tot herbeoordeling gelet op de finaliteit van deze noodwet.

Art. 33

Dit artikel voegt een artikel 98/26 in de WERP in, dat de wijze bepaalt waarop het vonnis van de SUR wordt

qu'une interdiction de contact, une interdiction de lieu.... Ainsi, bien que le risque d'importuner la victime dans cette procédure, comme expliqué, ne constitue plus une contre-indication à l'octroi, le juge de l'application des peines devra donc évaluer, après avoir pris connaissance des fiches victime, si l'imposition de conditions prises dans l'intérêt de la victime est nécessaire dans l'intérêt de cette dernière.

Art. 30

Cet article insère un article 98/23 dans la LSJE, qui est identique à la disposition analogue 42 de la LSJE. La référence aux règles à établir par le Roi doit donc également être lue comme une référence à l'arrêté royal du 14 juillet 2022, déjà adopté, déterminant le contenu concret au programme de détention limitée et de surveillance électronique, visé à l'article 42, deuxième alinéa, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine.

Art. 31

Cet article insère un article 98/24 dans la LSJE, qui définit les règles relatives à l'octroi d'un congé pénitentiaire lorsque la DL et la SE sont accordées. L'article est basé sur l'article 43 de la LSJE, dans le cadre duquel pour l'octroi de congé après l'attribution de la DL et la SE, la procédure prévue au § 2/1 de l'article 43 a été choisie, ce qui présente tous les avantages d'une procédure grandement simplifiée.

Art. 32

Cet article insère un article 98/25 dans la LSJE, qui prévoit qu'en cas de refus d'une modalité d'exécution de la peine par le TAP, la personne condamnée peut introduire une nouvelle demande ou le directeur doit émettre un nouvel avis dans le délai fixé par le TAP. Ce délai a été ramené à deux mois, par dérogation à l'article 45 analogue de la LSJE. Il est important qu'en cas de refus, une possibilité de réévaluation rapide soit prévue, étant donné la finalité de cette loi d'urgence.

Art. 33

Cet article insère un article 98/26 dans la LSJE, qui prévoit la manière dont le jugement du JAP est

meegedeeld aan de veroordeelde, de directeur, het openbaar ministerie, het slachtoffer en alle relevante autoriteiten en instanties. Dit artikel is gebaseerd op het analoge artikel 46 van de WERP, met die nuance dat de Dienst Vreemdelingenzaken in kennis wordt gesteld van elke beslissing tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit toegekend onder de noodprocedure voor zover die betrekking heeft op een vreemdeling zonder recht op verblijf.

Aangaande de mededeling van het vonnis is het principe van artikel 46, § 1, derde lid, in deze regeling op algemene wijze hernomen voor de veroordeelden die zich buiten de gevangenis vinden ingevolge een opschorting van de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf. De finaliteit van deze bepaling is de veroordeelde in kennis te stellen van het vonnis via het snelst, mogelijke communicatiemiddel zodat hij zo snel mogelijk op de hoogte is met het oog op het eventueel instellen van cassatieberoep. De gebruikelijke mededeling via aangetekende zending dreigt immers tussen te komen na het verstrijken van de cassatietermijn.

Art. 34

Dit artikel voegt een artikel 98/27 in de WERP in. Het eerste lid van dit ontworpen artikel verruimt artikel 64 van de WERP, dat van toepassing blijft op de via deze tijdelijke bepalingen toegekende strafuitvoeringsmodaliteiten, met een bijkomende grond van herroeping, zodat de niet-naleving van de in artikel 98/21, 2°, bepaalde algemene voorwaarde met betrekking tot de slachtoffers ook aanleiding kan geven tot herroeping.

In een tweede lid van het ontworpen artikel 98/27 wordt een specifieke, autonome regeling voorzien voor de hypothese van de niet-naleving van de algemene voorwaarde bedoeld in artikel 98/21, 5°, verbonden aan de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied (VILO). Concreet gaat het dus om de hypothese waarbij wordt vastgesteld dat de vreemdeling zonder recht op verblijf in België, na effectief in vrijheid te zijn gesteld in uitvoering van een beslissing tot toekenning van de VILO, het grondgebied niet heeft verlaten binnen de termijn die hem daartoe werd gegeven of tijdens de proeftijd terugkeerde naar België zonder in orde te zijn met de verblijfswetgeving en zonder voorafgaande toelating van de SUR. In dat geval wordt voorzien dat het openbaar ministerie ertoe gehouden is een vordering tot herroeping aanhangig te maken en dat de SUR er vervolgens toe gehouden is de VILO te herroepen (met in toepassing van artikel 65 onmiddellijke opsluiting tot gevolg). Gelet op de finaliteit van de VILO (verwijdering van het grondgebied), in combinatie

communiqué au condamné, au directeur, au ministère public, à la victime et à toutes les autorités et instances pertinentes. Cet article est basé sur l'article 46 analogue de la LSJE, avec cette nuance que l'Office des Étrangers est informé de toute décision d'octroi d'une modalité d'exécution de la peine accordée dans le cadre de la procédure d'urgence, dans la mesure où elle concerne un étranger sans droit de séjour.

Concernant la communication du jugement, le principe de l'article 46, § 1er, alinéa 3, est repris de manière générale dans ce règlement pour les condamnés qui se trouvent en dehors de la prison à la suite d'une suspension de l'exécution de la peine privative de liberté. La finalité de cette disposition est de notifier le jugement au condamné par le moyen de communication le plus rapide possible afin qu'il soit informé dans les meilleurs délais en vue d'un éventuel pourvoi en cassation. En effet, la communication habituelle par envoi recommandé risque de se produire après l'expiration du délai de cassation.

Art. 34

Cet article insère un article 98/27 dans la LSJE. Le premier alinéa de cet article en projet étend l'article 64 de la LSJE, qui continue à s'appliquer aux modalités d'exécution de la peine octroyées par le biais de ces dispositions temporaires, pour inclure un motif supplémentaire de révocation, de sorte que le non-respect de la condition générale prévue à l'article 98/21, 2°, en ce qui concerne les victimes puisse également donner lieu à une révocation.

Un deuxième alinéa de l'article 98/27 en projet prévoit une réglementation spécifique et autonome pour l'hypothèse du non-respect de la condition générale visée à l'article 98/21, 5°, liée à la mise en libération provisoire en vue de l'éloignement du territoire (LPE). Il s'agit plus précisément de l'hypothèse dans laquelle il est établi que l'étranger sans droit de séjour en Belgique, après avoir été effectivement libéré en exécution d'une décision d'octroi de la LPE, n'a pas quitté le territoire dans le délai qui lui était imparti ou est revenu en Belgique pendant le délai d'épreuve sans être en règle avec la législation sur le séjour et sans autorisation préalable du JAP. Dans ce cas, il est prévu que le ministère public soit tenu d'introduire une requête en révocation et que le JAP soit alors tenu de révoquer la LPE (ce qui entraîne une incarcération immédiate en application de l'article 65). En effet, compte tenu de la finalité de la LPE (éloignement du territoire), combinée aux conditions favorables (temporelles) d'éligibilité à la LPE sous la procédure d'urgence (où, comme mentionné ci-dessus, l'éloignement effectif n'est pas en

met de gunstige (tijds)voorwaarden om voor de toekenning in aanmerking te komen binnen de noodprocedure (waarbij zoals gezegd de effectieve verwijderbaarheid niet als zodanig een toekenningsvoorwaarde vormt), is een herroeping immers de enige gepaste reactie indien wordt vastgesteld dat de vreemdeling deze algemene voorwaarde niet naleeft. Dit vormt immers de spreekwoordelijke “stok achter de deur”, in het bijzonder t.a.v. de vreemdeling die niet rechtstreeks vanuit de gevangenis kon verwijderd worden.

Tevens wordt in hetzelfde lid voorzien dat de procureur des Konings van het rechtsgebied waar de veroordeelde wordt aangetroffen of het openbaar ministerie kan overgaan tot de voorlopige aanhouding van de veroordeelde in dat geval. Deze grond voor voorlopige aanhouding dient hier hernomen te worden omdat het bestaande artikel 70 (dat als zodanig niet buiten toepassing wordt gesteld) geen rekening houdt met de verplichte herroepingsgrond zoals deze hier wordt ingevoerd.

Vermits er in deze geen appreciatiemarge is voor de SUR, moet er ook geen zitting worden georganiseerd. Weliswaar moeten de bepalingen van artikel 68 die betrekking hebben op de gevolgen en de mededeling van de beslissing van toepassing zijn opdat zowel de veroordeelde, het slachtoffer als de vermelde autoriteiten op de hoogte worden gebracht van de beslissing. Dit geldt zowel in de hypothese dat er een voorlopige aanhouding voorafgaat aan de herroeping, als in de hypothese waarin dat niet het geval is.

Ingevolge het advies van de Raad van State nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, randnr. 14, werd vastgesteld dat in de voor advies aan de Raad van State voorgelegde tekst van het ontworpen artikel 98/27, tweede lid, ten onrechte bepaalde leden van art. 68, § 5, niet van toepassing werden verklaard, terwijl deze § 5 in het geheel van toepassing dient te zijn. De tekst werd in die zin aangepast.

Art. 35

Dit artikel betreft een legistiek-technisch artikel waarbij in de nieuwe titel (“Titel. *XIIquater*. Tijdelijke bepalingen”) na hoofdstuk I (“Hoofdstuk I. De noodprocedure strafuitvoeringsrechter”) een tweede hoofdstuk wordt ingevoegd (“Hoofdstuk II. De vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” vanaf zes maanden voor strafeinde”) in de WERP.

Ingevolge het advies van de Raad van State van 24 april 2025 nr. 77.649/16, randnr. 17, *in fine* past het te bevestigen dat deze maatregel te beschouwen is als een praktische en organisatorische maatregel die verband

tant que tel une condition d’octroi), une révocation est la seule réponse appropriée s’il s’avère que l’étranger ne respecte pas cette condition générale. Après tout, il s’agit là de la “police d’assurance” proverbiale, en particulier en ce qui concerne l’étranger qui n’a pas pu être éloigné directement de la prison.

Le même alinéa prévoit également que le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve ou le ministère public peut procéder à l’arrestation provisoire du condamné dans ce cas. Ce motif d’arrestation provisoire doit être rétabli ici car l’article 70 existant (qui n’est pas en tant que tel rendu inapplicable) ne tient pas compte du motif obligatoire de révocation tel qu’il est introduit ici.

Comme il n’y a pas de marge d’appréciation, il n’est pas nécessaire d’organiser une audience. Toutefois, les dispositions de l’article 68 qui sont relatives aux conséquences et à la communication de la décision doivent s’appliquer afin que le condamné, la victime et les autorités qui y sont visées soient informés de la décision. Ceci est vrai tant dans l’hypothèse où une arrestation provisoire précède la révocation que dans l’hypothèse où elle ne la précède pas.

À la suite de l’avis du Conseil d’État n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 14, il a été établi que, dans le texte de l’article 98/27, alinéa 2 en projet soumis à l’avis du Conseil d’État, certains alinéas de l’article 68, § 5, avaient été déclarés inapplicables à tort, alors que ce § 5 doit s’appliquer dans son intégralité. Le texte a été adapté en ce sens.

Art. 35

Cet article est un article technico-légistique par lequel un deuxième chapitre (“Chapitre II. La libération anticipée “surpopulation” à partir de six mois avant la fin de peine”) est inséré dans la LSJE, dans le nouveau titre (“Titre. *XIIquater*. Dispositions temporaires”) après le chapitre 1er (“Chapitre 1er. De la procédure d’urgence juge de l’application des peines”).

Suite à l’avis du Conseil d’État du 24 avril 2025 n° 77.649/16, n° 17, *in fine*, il convient de confirmer que cette mesure doit être considérée comme une mesure pratique et organisationnelle liée à la surpopulation

houdt met de acute overbevolking in de gevangenissen en dus niet als een strafuitvoeringsmodaliteit die de aard en de duur van de straf wijzigt. De toekenning van een vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” aan de veroordeelde die daartoe aan de voorwaarden voldoet (en die met name niet van het toepassingsgebied is uitgesloten), betreft een *sui generis* maatregel die minder (of zelfs geen) verband houdt met de individuele situatie van de veroordeelde, dan met de algemene situatie van overbevolking in de gevangenissen en de finaliteit van die maatregel om deze te verminderen. (Zie ook punten B.1.4. en B.1.8. van het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 120/2023 van 14 september 2023 waarin de kwalificatie van de eerdere versie van deze maatregel, zoals ingevoerd bij de wet van 30 juli 2022 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken II, in dezelfde zin wordt bevestigd).

De Raad van State stelt in zijn advies onder hetzelfde randnr. 17, *in fine*, dat bovendien kan overwogen worden om de directeur zijn beslissing tot toekenning te laten motiveren aan de hand van de overbevolkingscijfers. Deze suggestie wordt niet gevolgd. Vooreerst zou die verplichting voorbijgaan aan de gebonden aard van de bevoegdheid zoals die door de wetgever ook i.c. aan de directeur wordt toegekend (cf. arrest Grondwettelijk Hof nr. 120/2023 van 14 september 2023, punt B.8.1.). Bovendien geldt de wet voor deze maatregel slechts tot uiterlijk 31 december 2026, datum die door de Koning kan worden vervroegd. Als de problematiek van de overbevolking voordien afdoende zou zijn verminderd, zal de Koning de maatregel dus stopzetten. Indien dit niet gebeurt, betekent dit dat de noodsituatie aanhoudt, zodat een motivering per individuele toekenningsbeslissing geen toegevoegde waarde heeft en louter zou neerkomen op het toevoegen van een stijclausule aan de beslissing tot toekenning.

Art. 36

Dit artikel omvat de volledige inhoudelijke regeling van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” en is ingedeeld in paragrafen.

Paragraaf 1 bevat de tijdsvoorwaarde en de algemene toekenningsvoorwaarden. Als tijdsvoorwaarde geldt de dubbele voorwaarde dat de veroordeelde zich bevindt op zes maanden voor strafeinde en dat hij de tijdsvoorwaarde voor de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling heeft bereikt. Deze laatste voorwaarde is uiteraard slechts relevant voor de veroordeelden met een straftotaal t.e.m. negen maanden.

Wat de algemene toekenningsvoorwaarden aangaat, wordt vooreerst verduidelijkt wat onder een “veroordeelde”

carcérale aiguë et, par conséquent, pas comme une modalité d'exécution de la peine qui modifie la nature et la durée de la peine. L'octroi d'une libération anticipée “surpopulation” au condamné qui en remplit les conditions (et qui, en particulier, n'est pas exclue du champ d'application) concerne une mesure *sui generis* qui est moins (voire pas du tout) liée à la situation individuelle du condamné qu'à la situation générale de surpopulation dans les prisons et à la finalité de cette mesure de réduire cette surpopulation. (Voir également les paragraphes B.1.4. et B.1.8. de l'arrêt de la Cour constitutionnelle n° 120/2023 du 14 septembre 2023 confirmant la qualification de la version antérieure de cette mesure, telle qu'introduite par la loi du 30 juillet 2022 visant à rendre la justice plus humaine, plus rapide et plus ferme II, dans le même sens).

Le Conseil d'État, dans son avis sous le même n° 17, *in fine*, indique qu'en outre, il pourrait être envisagé de faire justifier par le directeur sa décision d'octroi sur base des chiffres de surpopulation. Cette suggestion n'est pas suivie. Tout d'abord, une telle obligation méconnaîtrait le caractère lié de la compétence tel qu'accordée par le législateur au directeur dans ce cas également (cf. arrêt de la Cour constitutionnelle n° 120/2023 du 14 septembre 2023, point B.8.1.). En outre, la loi relative à cette mesure ne s'applique que jusqu'au 31 décembre 2026 au plus tard, date qui peut être avancée par le Roi. Dès lors, si le problème de la surpopulation a été suffisamment réduit avant cette date, le Roi mettra fin à la mesure. À défaut, la situation d'urgence persiste, de sorte qu'une motivation dans une décision d'octroi individuelle n'aurait aucune valeur ajoutée et reviendrait simplement à ajouter une clause de style à la décision d'octroi.

Art. 36

Cet article couvre l'ensemble du contenu des règles de la libération anticipée “surpopulation” et est divisé en plusieurs paragraphes.

Le paragraphe 1er contient la condition de temps et les conditions générales d'octroi. La condition de temps consiste en la double condition, pour le condamné, de se trouver à six mois de la fin de sa peine et d'avoir rempli la condition de temps pour l'octroi de la libération conditionnelle. Cette dernière condition n'est évidemment pertinente que pour les condamnés à une peine totale n'excédant pas neuf mois.

Quant aux conditions générales d'octroi, elles précisent d'abord ce qu'il y a lieu d'entendre par “condamné”. Il

moet worden begrepen. Daaronder dient te worden begrepen een veroordeelde die uitsluitend in kracht van gewijsde getreden veroordelingen ondergaat. Veroordeelden die naast een veroordeling ook het voorwerp uitmaken van een titel van voorlopige hechtenis, komen dus niet in aanmerking. Wel moet worden aangestipt dat, zoals ook het geval was bij de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” zoals geregeld in de wet van 30 juli 2022, niet als voorwaarde geldt dat de veroordeelde zijn straf geheel of gedeeltelijk in de gevangenis moet ondergaan, zodat ook de veroordeelden in ET (toegekend door de SUR(B) of door de penitentiaire administratie op grond van de bij dit ontwerp ingevoegde nieuwe regeling) ervoor in aanmerking komen. Voor de motivering om ook de veroordeelden onder ET in te sluiten in deze maatregel kan *mutatis mutandis* verwezen worden naar de memorie van toelichting bij de wet van 30 juli 2022 (DOC 55 2774/001, p. 79).

Verder geldt als eerste toekenningsvoorwaarde het beschikken over een “opvangadres”. Er werd bewust gekozen voor de term “opvangadres” om te verduidelijken dat deze voorwaarde minder streng moet worden opgevat dan de “vaste verblijfplaats” die vereist is voor de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling. Het volstaat dat betrokkene over een adres beschikt waar hij de eerstkomende dagen en weken met zekerheid terecht kan. Een nachtopvang voor daklozen voldoet echter niet aan die voorwaarde. Voor de vreemdelingen zonder recht op verblijf die onder het toepassingsgebied van deze maatregel vallen (zie verder), geldt deze voorwaarde van het opvangadres uiteraard niet.

En als tweede toekenningsvoorwaarde geldt de afwezigheid van een manifest risico voor een *ernstige* aantasting van de fysieke integriteit van derden. Deze toekenningsvoorwaarde moet worden opgevat als een noodzakelijk ventiel voor de directeur om de toekenning te weigeren in de gevallen waarin hij of zij oordeelt dat het onverantwoord zou zijn om betrokkene vrij te stellen wegens een te groot gevaar voor de fysieke integriteit van derden. De lat wordt bewust relatief hoog gelegd om enerzijds een grote discrepantie in de toepassing ervan te vermijden en anderzijds de maatregel zijn doel (ontvolking) niet voorbij te laten schieten: het moet *prima facie* duidelijk zijn dat er ernstig onheil zal gebeuren bij vrijstelling.

Deze maatregel geldt ook voor veroordeelden zonder recht op verblijf, met dien verstande dat zij er enkel voor in aanmerking komen voor zover de Dienst Vreemdelingenzaken bevestigt dat zij niet kunnen verwijderd of overgebracht worden en dus een bevel tot verlaten van het grondgebied zullen krijgen. De veroordeelden die wel kunnen verwijderd of overgebracht worden, vallen immers reeds onder het toepassingsgebied van

y a aussi lieu d’entendre un condamné qui n’exécute que des peines définitives. Les condamnés qui font l’objet d’un titre de détention préventive en plus d’une condamnation n’entrent donc pas en ligne de compte. Il convient toutefois de noter que, comme c’était le cas pour la libération anticipée “surpopulation”, telle que réglementée par la loi du 30 juillet 2022, il n’y a pas de condition selon laquelle le condamné doit exécuter tout ou partie de sa peine en prison, de sorte que les condamnés en SE (octroyée par le JAP/TAP ou par l’administration pénitentiaire sur la base du nouveau régime inséré par le présent projet) y sont également admissibles. Pour justifier l’inclusion des personnes condamnées sous SE dans cette mesure, il peut être renvoyé *mutatis mutandis* à l’exposé des motifs de la loi du 30 juillet 2022 (DOC 55 2774/001, p. 79).

De plus, le fait de disposer d’une “adresse d’accueil” tient lieu de condition d’octroi. Le terme “adresse d’accueil” a été délibérément choisi afin de préciser que cette condition doit être interprétée de manière moins stricte que la “résidence fixe” requise pour l’octroi de la libération conditionnelle. Il suffit que la personne concernée dispose d’une adresse où elle peut se rendre avec certitude pendant les jours et les semaines à venir. Un hébergement de nuit pour sans-abri ne satisfait toutefois pas à cette condition. Cette condition d’adresse d’accueil n’est évidemment pas d’application pour les étrangers sans droit de séjour qui relèvent du champ d’application de cette mesure.

La deuxième condition d’octroi est l’absence d’un risque manifeste pour l’intégrité physique des tiers. Cette condition d’octroi doit être comprise comme une alternative nécessaire permettant au directeur de refuser l’octroi dans les cas où il estime qu’il serait irresponsable de libérer l’intéressé en raison d’un risque trop élevé pour l’intégrité physique de tiers. La barre est délibérément placée relativement haut afin d’éviter une grande divergence dans son application, d’une part, et d’éviter que la mesure manque son objectif (désengorgement), d’autre part: il devrait *prima facie* être clair qu’un drame se produira en cas de libération.

Cette mesure s’applique également aux condamnés sans droit de séjour, étant entendu qu’ils n’entrent en ligne de compte que dans la mesure où l’Office des Étrangers confirme qu’ils ne peuvent pas être éloignés ou transférés et qu’ils recevront donc un ordre de quitter le territoire. Les condamnés qui peuvent être éloignés ou transférés relèvent, en effet, déjà du champ d’application de l’article 20/1 de la LSJE, qui prévoit une libération

artikel 20/1 van de WERP dat in een vervroegde invrijheidstelling vanaf 6 maanden voor strafeinde voorziet in het kader van de imminente verwijdering van de veroordeelde vreemdeling. Het zou dus “dubbelop” zijn om die laatste categorie ook op te nemen in het toepassingsgebied van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking”.

Ook nu worden de veroordeelden wiens strafuitvoeringsmodaliteit (ET of VI) door de strafuitvoeringsrechtbank tijdens de geldigheidsduur van de maatregel wordt herroepen, uitgesloten. Dit om de zin van de herroeping door de strafuitvoeringsrechtbank niet te ondermijnen. Gezien de geldigheidsduur van de maatregel (tot en met 31 december 2026) en om coherent te zijn met bepaling volgens dewelke de strafuitvoeringsrechter een nieuwe termijn bepaalt ingeval van afwijzing van een strafuitvoeringsmodaliteit, wordt deze uitsluiting evenwel beperkt tot een periode van twee maanden na de opsluiting ingevolge de herroeping. Het zou immers disproportioneel zijn om de veroordeelde wiens ET of VI bvb. wordt herroepen op twee jaar voor strafeinde, niet meer van de maatregel te kunnen laten genieten wanneer die anderhalf jaar later in de tijdsvoorwaarde komt voor deze maatregel. Uiteraard is deze verplichte wachttijd maar relevant voor zover ingevolge de herroeping nog een strafrestant van meer dan twee maanden in uitvoering komt.

De Raad van State stelde onder randnr. 18 van zijn advies de vraag of het de bedoeling is dat de uitsluiting van de vervroegde invrijheidstelling na herroeping ook geldt in de gevallen waarin het vonnis tot herroeping is uitgesproken door de strafuitvoeringsrechter (en dus niet enkel bij herroeping door de strafuitvoeringsrechtbank). Het antwoord is bevestigend; dit betrof een vergetelheid en de tekst werd dan ook in die zin aangepast.

Paragraaf 2 somt de categorieën van veroordeelden op die van de maatregel zijn uitgesloten “*ratione materiae*”. Het betreft de “klassieke” uitsluitingsgronden, zoals deze ook golden voor de vervroegde invrijheidstelling “COVID-19” (KB nr. 3 van 9 april 2020), de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” (wet van 30 juli 2022) en de verantwoording is dan ook opnieuw dezelfde: gevaarlijk geachte veroordeelden uitsluiten zonder te moeten overgaan tot een geïndividualiseerd onderzoek, wat immers onverenigbaar zou zijn met de bijzondere aard van de maatregelen en de doeltreffendheid ervan zou ondermijnen (zie *Parl. St.*, Kamer, 2021-2022, DOC 55 2774/001, p. 80). Ook het maximum strafplafond om voor de maatregel in aanmerking te komen (10 jaar) is hetzelfde als bij de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” onder gelding van de wet van 30 juli 2022.

anticipée à partir de six mois avant la fin de la peine, dans le cadre de l'éloignement imminent de l'étranger condamné. Il serait donc “redondant” d'inclure également cette dernière catégorie dans le champ d'application de la mesure actuelle.

Ici encore, les condamnés dont la modalité d'exécution de la peine (SE ou LC) est révoquée par le tribunal de l'application des peines pendant la période de validité de la mesure sont exclus. Ceci afin de ne pas affaiblir le sens de la révocation par le tribunal de l'application des peines. Toutefois, compte tenu de la durée de validité de la mesure (jusqu'au 31 décembre 2026) et afin d'être cohérent par rapport à la disposition selon laquelle le juge de l'application des peines fixe un nouveau délai en cas de refus d'une modalité d'exécution de la peine,, cette exclusion est limitée à une période de deux mois après l'incarcération consécutive à la révocation. En effet, il serait disproportionné de priver le condamné dont la SE ou la LC par exemple est révoquée deux ans avant la fin de la peine, du bénéfice de la mesure lorsqu'il entre dans la condition de temps de cette mesure un an et demi plus tard. Bien entendu, cette période d'attente obligatoire n'est pertinente que dans la mesure où, à la suite de la révocation, un restant de la peine de plus de deux mois est mis à exécution.

Le Conseil d'État a posé la question, au n° 18 de son avis, de savoir s'il était prévu que l'exclusion de la libération anticipée après révocation s'applique également dans les cas où la révocation a été prononcée par le juge de l'application des peines (et donc pas seulement dans les cas de révocation par le tribunal de l'application des peines). La réponse est affirmative; il s'agissait d'un oubli et le texte a été modifié en conséquence.

Le paragraphe 2 énumère les catégories de condamnés qui sont exclus “*ratione materiae*” de la mesure. Il s'agit des motifs d'exclusion “classiques”, tels qu'ils s'appliquaient également à la libération anticipée “COVID-19” (AR n° 3 du 9 avril 2020), à la libération anticipée “surpopulation” (loi du 30 juillet 2022) et la justification est donc à nouveau la même: exclure les condamnés jugés dangereux sans devoir procéder à un examen individualisé, ce qui serait en effet inconciliable avec la nature particulière des mesures et nuirait à leur efficacité (voir Doc. parl., Chambre, 2021-2022, DOC 55 2774/001, p. 80). Par ailleurs, le plafond de peine maximal pour bénéficier de la mesure (10 ans) est le même que pour la libération anticipée “surpopulation” sous l'empire de la loi du 30 juillet 2022.

Deze overgenomen uitsluitingsgronden hebben volgens de steller van het ontwerp hun pertinentie en afdoende aard aangetoond in de zin dat bij de toepassing van de vorige maatregelen, waarvoor dezelfde uitsluitingsgronden golden, er zich geen majeure veiligheidsincidenten hebben voorgedaan. Als bijkomende waarborg voor de maatschappelijke veiligheid wordt er, zoals onder paragraaf 1 besproken, bovendien nog een toekenningsvoorwaarde toegevoegd, bestaande uit de afwezigheid van een direct waarneembaar risico voor een ernstige aantasting van de fysieke integriteit van derden. Hiermee willen we tegemoetkomen aan de situaties waarin de directeur, hoewel de veroordeelde niet valt onder de uitsluitingsgronden en voldoet aan de objectieve toekenningsvoorwaarden, over duidelijke aanwijzingen beschikt dat er een groot gevaar bestaat dat de veroordeelde de fysieke integriteit van derden ernstig zal aantasten. In die gevallen kan en zal de directeur de vrijstelling uiteraard weigeren.

Het is verder belangrijk erop te wijzen dat deze uitsluitingsgronden (zoals opgenomen in artikel 64, § 2, van de wet van 30 juli 2022) ook reeds de toets van het Grondwettelijk Hof hebben doorstaan (zie de arresten nr. 135/2022 van 20 oktober 2022 (schorsing) en nr. 120/2023 van 14 september 2023 (vernietiging)), met uitzondering evenwel van de uitsluiting van veroordeelden zonder recht op verblijf. Het Hof oordeelde dat de uitsluiting van laatstgenoemde categorie niet pertinent was in het licht van de doelstelling die erin bestaat gevaarlijk geachte veroordeelden uit te sluiten (het niet beschikken over een recht op verblijf vormt immers als zodanig geen indicator voor diens gevaarlijkheid). Gelet op de gelijklopende doelstelling van de voorliggende maatregelen enerzijds (bestrijden overbevolking) en van de uitsluitingen anderzijds (gevaarlijk gedachte veroordeelden uitsluiten) worden de veroordeelden zonder recht op verblijf dan ook niet als zodanig uitgesloten van de maatregel (zie hierboven).

Tot slot kan inzake de uitgesloten categorieën "*ratione materiae*" nog worden toegelicht dat voor de omschrijving van zedendelinquenten nu duidelijk werd gekozen voor een identieke omschrijving van het toepassingsgebied als in artikel 32 van de WERP (d.w.z. de veroordeelden voor wie een gespecialiseerd advies dient opgesteld te worden), wat een ruimere omschrijving betreft dan de zedendelinquenten die waren uitgesloten van de vervroegde invrijheidstelling "overbevolking" (wet van 30 juli 2022).

Paragraaf 3 bepaalt de algemene voorwaarden. Wat het opvangadres betreft, geldt als voorwaarde dat ook elke wijziging van adres wordt meegedeeld aan de gevangenis. De lat ligt weliswaar lager voor dat adres (zie hierboven), maar het blijft uiteraard de bedoeling

Selon l'auteur du projet, ces motifs d'exclusion ont démontré leur pertinence et leur caractère concluant en ce sens qu'aucun incident de sécurité majeur ne s'est produit lors de l'application des mesures précédentes, qui faisaient l'objet des mêmes motifs d'exclusion. En outre, comme indiqué au paragraphe 1er, à titre de garantie supplémentaire pour la sécurité de la société, une autre condition d'octroi est ajoutée, à savoir l'absence de risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers. Au travers de cette disposition, nous souhaitons parer aux situations où, bien que le condamné ne relève pas des motifs d'exclusion et remplisse les conditions objectives d'octroi, le directeur dispose d'indications claires selon lesquelles il existe un risque élevé que le condamné porte gravement atteinte à l'intégrité physique de tiers. Dans ce cas, le directeur peut et doit évidemment refuser la libération.

Il est également important de souligner que ces motifs d'exclusion (tels qu'ils figurent à l'article 64, § 2, de la loi du 30 juillet 2022) ont aussi déjà passé le cap du contrôle de la Cour constitutionnelle (voir les arrêts n° 135/2022 du 20 octobre 2022 (suspension) et n° 120/2023 du 14 septembre 2023 (annulation)), à l'exception toutefois de l'exclusion des condamnés sans droit de séjour. La Cour a estimé que l'exclusion de cette dernière catégorie n'était pas pertinente au regard de l'objectif consistant à exclure des condamnés jugés dangereux (le fait de ne pas avoir de droit de séjour ne constitue pas en soi un indicateur de sa dangerosité). Eu égard à l'objectif commun des présentes mesures, d'une part (lutte contre la surpopulation), et des exclusions, d'autre part (exclure les condamnés jugés dangereux), les condamnés sans droit de séjour ne sont dès lors pas exclus en tant que tels de la mesure (voir plus haut).

Enfin, en ce qui concerne les catégories exclues "*ratione materiae*", il convient de préciser que pour la définition des délinquants sexuels, il a été clairement opté pour une définition du champ d'application identique à celle de l'article 32 de la LSJE (c'est-à-dire les condamnés pour lesquels un avis spécialisé doit être rédigé), ce qui est une définition plus large que celle des délinquants sexuels qui étaient exclus de la libération anticipée "surpopulation" (loi du 30 juillet 2022).

Le paragraphe 3 détermine les conditions générales. En ce qui concerne l'adresse d'accueil, la condition est que tout changement d'adresse soit également communiqué à la prison. Les exigences pour cette adresse (voir *supra*) sont, certes, moins élevées, mais le but demeure bien

dat de veroordeelde bereikbaar is en kan opgespoord worden indien nodig. Voor de veroordeelde zonder recht op verblijf geldt dan weer de voorwaarde om het grondgebied effectief te verlaten en om niet terug te keren zonder in regel te zijn. In die zin biedt de toekenning van deze maatregel het voordeel (ten opzichte van het eenvoudig vrijstellen op strafeinde) dat het volstaat dat de veroordeelde vreemdeling zonder recht op verblijf geen uitvoering geeft aan het bevel om het grondgebied te verlaten om de vrijstelling te herroepen, terwijl dat na strafeinde uiteraard niet mogelijk is. Er is dus een bijkomende incentive voor de niet-verwijderbare vreemdeling om effectief het grondgebied te verlaten.

Paragraaf 4 regelt de proeftermijn, die gewoon loopt tot strafeinde. Voor deze maatregel zou het ongepast zijn om het minimum van 1 jaar toe te passen en om de veroordeelde zo nog 6 maanden na strafeinde onder justitiële controle te plaatsen.

Paragraaf 5 regelt de kennisgeving van de beslissing tot toekenning. Nieuw ten opzichte van de analoge voorgaande maatregelen is dat expliciet wordt gesteld dat de beslissing ook aan de veroordeelde ter kennis moet worden gebracht (wat uiteraard evident is).

Voor het overige zijn de autoriteiten en instanties aan wie de beslissing ter kennis moet worden gebracht dezelfde als in de WERP (artikel 46 en 58). Voor de formulering werd dan ook aansluiting gezocht bij die wet. Wat de politie betreft, kan ook hier worden verduidelijkt dat dit in de praktijk inhoudt dat de beslissing tot toekenning met de voorwaarden door een centrale dienst binnen de penitentiaire administratie wordt geregistreerd in de gegevensbank “JustSignal”, die als finaliteit heeft de opvolging faciliteren van personen die vrij zijn onder voorwaarden. Via “JustSignal” wordt dan op geautomatiseerde wijze ook het territoriaal bevoegde openbaar ministerie ingelicht. Wat het openbaar ministerie bij de strafuitvoeringsrechtbank betreft (dat moet worden ingelicht voor zover de SURB reeds gevat is) moet onder “reeds gevat zijn” begrepen worden dat reeds een dossier werd aangemaakt en een aanvraag voor een modaliteit aanhangig werd gemaakt. Bijkomend wordt ook de DVZ ingelicht indien het een beslissing betreft inzake een vreemdeling zonder recht op verblijf.

Het slachtoffer wordt, net als in de WERP, apart vermeld omdat niet de integrale beslissing ter kennis wordt gebracht, maar wel de toekenning als zodanig en de voorwaarden die desgevallend in zijn belang werd opgelegd.

Paragraaf 6, eerste lid, bevat de herroepingsgronden. De eerste grond betreft het tussenkomen van een veroordeling voor feiten gepleegd tijdens de proeftermijn.

entendu que le condamné puisse être joint et retrouvé si nécessaire. Pour le condamné sans droit de séjour, la condition qui s'applique à nouveau est de quitter le territoire de manière effective et de ne pas y revenir sans être en règle. En ce sens, l'octroi de cette mesure présente l'avantage (par rapport à la simple libération en fin de peine) qu'il suffit que l'étranger condamné sans droit de séjour n'exécute pas l'ordre de quitter le territoire pour révoquer la libération, alors que cela n'est évidemment pas possible après la fin de la peine. Cela constitue donc, pour l'étranger qui ne peut faire l'objet d'un éloignement, une motivation supplémentaire à quitter le territoire de manière effective.

Le paragraphe 4 régit le délai d'épreuve qui court généralement jusqu'à la fin de la peine. Pour cette mesure, il serait inapproprié d'appliquer le minimum d'un an et de placer ainsi le condamné sous contrôle judiciaire pendant encore six mois après la fin de la peine.

Le paragraphe 5 régit la notification de la décision d'octroi. L'élément nouveau par rapport aux mesures analogues précédentes est qu'il est précisé que la décision doit également être portée à la connaissance du condamné (ce qui est bien entendu évident).

Pour le surplus, les autorités et instances auxquelles la décision doit être communiquée sont les mêmes que celles énoncées dans la loi relative au statut juridique externe (articles 46 et 58). La formulation a, dès lors, été alignée sur cette loi. En ce qui concerne la police, il peut être précisé aussi ici que, dans la pratique, cela signifie que la décision d'octroi sous conditions est enregistrée par un service central au sein de l'administration pénitentiaire dans la banque de données “JustSignal”, dont la finalité est de faciliter le suivi des personnes libérées sous conditions. Par le biais de “JustSignal”, le ministère public territorialement compétent est également informé de manière automatisée. En ce qui concerne le ministère public près le tribunal de l'application des peines (qui doit être informé pour autant que le TAP soit déjà saisi), il faut entendre par “déjà saisi” qu'un dossier a déjà été ouvert et qu'une demande pour une modalité a déjà été introduite. En outre l'OE est informé s'il s'agit d'un étranger sans droit de séjour.

À l'instar de la loi relative au statut juridique externe, la victime est mentionnée séparément, car ce n'est pas la décision intégrale qui est notifiée, mais l'octroi en tant que tel ainsi que les conditions qui ont, le cas échéant, été imposées dans son intérêt.

Le paragraphe 6, alinéa 1er, contient les motifs de révocation. Le premier motif a trait au fait d'être condamné pour des faits commis pendant le délai d'épreuve. La

De veroordeling moet definitief zijn. De tweede grond is de hypothese van een voorlopige aanhouding, waar de regeling identiek is aan deze in de WERP. De voorlopige aanhouding brengt de verplichting met zich mee voor de directeur om binnen de zeven dagen na de opsluiting uitspraak te doen over de al dan niet herroeping. De derde grond is specifiek voor de veroordeelde zonder recht op verblijf, van wie de vervroegde invrijheidstelling kan worden herroepen als de betrokkene op het grondgebied wordt aangetroffen na de termijn die hij had gekregen om het grondgebied te verlaten of als hij ernaar terugkeerde zonder in orde te zijn met de wetgeving en reglementering betreffende de toegang, het verblijf en de vestiging in het Rijk.

De paragraaf met de gronden voor herroeping moet ook samen gelezen worden met paragraaf 9 die stelt dat er van rechtswege een einde komt aan de maatregel ingeval van een nieuwe opsluiting, bijvoorbeeld ter uitvoering van een bevel tot aanhouding. In die gevallen dient dus geen beslissing tot herroeping te worden genomen. Een uitzondering wordt gemaakt voor de hypothese van een voorlopige aanhouding waar de directeur de beoordelingsmarge heeft om te beslissen of de maatregel dient te worden herroepen of niet, zoals dat ook het geval is voor de modaliteiten van de WERP.

Van de voorlopige invrijheidstelling "overbevolking" (wet van 30 juli 2022) wordt de regel overgenomen dat de tijd die in vrijheid werd doorgebracht tot aan de herroepingsbeslissing in mindering dient te worden gebracht van het nog uit te boeten strafrestant.

De maatregel van de vervroegde invrijheidstelling kan na herroeping niet opnieuw worden toegekend. De toekenning ervan is dus eenmalig.

Paragraaf 7 regelt de kennisgeving van de beslissing tot herroeping en volgt het logische principe dat eenieder die van de beslissing tot toekenning werd ingelicht, ook van de herroeping moet worden ingelicht. Voor het overige noopt deze paragraaf niet tot bijkomende toelichtingen.

Paragraaf 8 betreft de voorlopige aanhouding. Deze bepaling is identiek aan de regeling zoals die was voorzien bij de voorgaande, analoge maatregelen en aan de regeling zoals voorzien in de WERP. Deze paragraaf vergt dus geen nadere toelichting.

Paragraaf 9, tot slot, voorziet de reeds bij de bespreking van paragraaf 6 (herroeping) vermelde regel dat aan de maatregel van rechtswege een eind wordt gesteld in geval van een nieuwe opsluiting (met uitzondering van de voorlopige aanhouding). Deze regel heeft tot doel het beheer van de maatregel te vereenvoudigen.

condamnation doit être définitive. Le deuxième motif est l'hypothèse d'une arrestation provisoire, où la réglementation est identique à celle de la loi relative au statut juridique externe. L'arrestation provisoire entraîne l'obligation pour le directeur de statuer sur la révocation dans les sept jours qui suivent l'incarcération. Le troisième motif est spécifique pour le condamné sans droit de séjour, pour lequel la libération anticipée peut être révoquée s'il est trouvé sur le territoire après l'expiration du délai qui lui a été imparti pour quitter le territoire ou à son retour en Belgique sans être en règle avec la législation et la réglementation relative à l'accès au territoire, au séjour ou à l'établissement dans le Royaume.

Le paragraphe contenant les motifs de révocation doit également être lu conjointement avec le paragraphe 9 qui dispose que la mesure prend fin de plein droit en cas de nouvelle incarcération, par exemple en exécution d'un mandat d'arrêt. Dans ces cas, aucune décision de révocation ne doit donc être prise. Une exception est faite pour l'hypothèse d'une arrestation provisoire où le directeur dispose du pouvoir d'appréciation lui permettant de décider si la mesure doit être révoquée ou non, comme c'est le cas également pour les modalités de la loi relative au statut juridique externe.

La règle selon laquelle le temps passé en liberté jusqu'à la décision de révocation doit être déduit de la peine restant à purger est reprise de la libération anticipée "surpopulation" (loi du 30 juillet 2022).

La mesure de libération anticipée ne peut être octroyée à nouveau après une révocation. L'octroi de la mesure est donc unique.

Le paragraphe 7 régit la notification de la décision de révocation et suit le principe logique selon lequel toute personne qui a été informée de la décision d'octroi doit également être informée de la révocation. Pour le surplus, le présent paragraphe n'appelle pas d'explications complémentaires.

Le paragraphe 8 concerne l'arrestation provisoire. Cette disposition est identique à celle prévue par les mesures analogues précédentes et à celle prévue par la loi relative au statut juridique externe. Le présent paragraphe n'appelle donc pas d'autre commentaire.

Le paragraphe 9, enfin, prévoit la règle déjà mentionnée lors de l'examen du paragraphe 6 (révocation) selon laquelle la mesure prend fin de plein droit en cas de nouvelle incarcération (à l'exception de l'arrestation provisoire). Cette règle vise à simplifier la gestion de la mesure. Si une personne est emprisonnée, c'est qu'il

Als iemand wordt opgesloten in de gevangenis heeft dat een zwaarwichtige reden en die reden volstaat om een einde te stellen aan de maatregel, die immers in hoofde van de individuele veroordeelde nog steeds als een gunstmaatregel moet worden beschouwd.

In randnr. 19 van zijn advies merkt de Raad van State op dat de zinssnede “[b]ehoudens in het in paragraaf 8 bedoelde geval” waarmee deze paragraaf 9 aanvangt overbodig is en dus dient te worden weggelaten. Deze opmerking wordt niet gevolgd. Deze uitzondering is o.i. immers wel degelijk nodig om te vermijden dat ook een opsluiting op grond van een voorlopige aanhouding in alle gevallen tot een herroeping van rechtswege zou leiden, terwijl in die gevallen er altijd een beslissing genomen dient te worden over de al dan niet herroeping.

Art. 37

Dit artikel bepaalt dat de maatregel vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” vanaf zes maanden voor strafeinde van toepassing zal zijn tot 31 december 2026. De Koning kan weliswaar, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, deze datum vervroegen, indien voor 31 december 2026 zou blijken dat deze maatregel niet meer nodig zou zijn.

TITEL 3

Overgangsbepalingen

Art. 38

Overgangsbepalingen dringen zich op om het lot te bepalen van de verzoeken tot toekenning van strafuitvoeringsmodaliteiten die zijn ingediend bij de strafuitvoeringsrechter op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet. Vooreerst kan gesteld worden dat voor de verzoeken die uitgaan van veroordeelden voor wie een gespecialiseerd advies overeenkomstig artikel 32 van de WERP vereist is niets wijzigt; voor deze veroordeelden is de nieuwe noodprocedure voor de strafuitvoeringsrechter niet van toepassing.

Voor de overige veroordeelden is als algemene regel bepaald dat de op het ogenblik van inwerkingtreding van deze wet reeds ingediende verzoeken tot toekenning van strafuitvoeringsmodaliteiten zullen worden behandeld overeenkomstig de nieuwe tijdelijke bepalingen van artikel 98/6 tot 98/26.

Indien de directeur reeds een advies heeft opgesteld overeenkomstig de bepalingen die van toepassing waren voorafgaandelijk aan de inwerkingtreding van deze wet,

y a une raison importante à cela et cette raison suffit pour mettre fin à la mesure qui, faut-il le rappeler, doit toujours être considérée comme une mesure de faveur dans le chef de l'individu condamné.

Au n° 19 de son avis, le Conseil d'État note que le segment de phrase “[s]auf dans le cas visé au paragraphe 8” par lequel commence ce paragraphe 9 est superflu et doit donc être omis. Ce commentaire n'est pas suivi. En effet, cette exception est, selon nous, nécessaire pour éviter que l'incarcération sur la base d'une arrestation provisoire ne conduise dans tous les cas à une révocation de plein droit, alors que dans de tels cas, une décision sur la révocation ou non doit toujours être prise.

Art. 37

Cet article détermine que la mesure de libération anticipée “surpopulation” à partir de six mois avant la fin de la peine, sera d'application jusqu'au 31 décembre 2026. Toutefois, le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, anticiper cette date si, avant le 31 décembre 2026 il s'avérait que cette mesure n'est plus nécessaire.

TITRE 3

Dispositions transitoires

Art. 38

Des dispositions transitoires s'imposent pour régler le sort des demandes d'octroi de modalités d'exécution de la peine qui sont déposées auprès du juge de l'application des peines au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi. Tout d'abord, il peut être dit que pour les demandes émanant de condamnés pour lesquels un avis spécialisé est requis conformément à l'article 32 de la LSJE, rien ne change; pour ces condamnés, la nouvelle procédure d'urgence devant le juge de l'application des peines ne s'applique pas.

Pour les autres condamnés, la règle générale est que les demandes d'octroi de modalités d'exécution de la peine déjà introduites au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi seront traitées conformément aux nouvelles dispositions temporaires des articles 98/6 à 98/26.

Si le directeur a déjà rédigé un avis conformément aux dispositions qui étaient applicables avant l'entrée en vigueur de la présente loi, l'objectif n'est pas que

is het niet de bedoeling dat de directeur nog een nieuw advies moet opstellen. De directeur heeft reeds een advies uitgebracht en zal hierbij ook het manifest risico voor de fysieke integriteit belicht hebben. Op basis van dit advies kan de strafuitvoeringsrechter dan beslissen over het direct waarneembaar risico voor de ernstige aantasting van de fysieke integriteit. Wel zal voor de veroordeelden die een straf ondergaan wegens feiten van intrafamiliaal geweld en die een verzoek tot elektronisch toezicht hebben ingediend alsnog een maatschappelijke enquête moeten worden nagezonden, voor zover deze maatschappelijke enquête nog niet zou zijn aangevraagd (door de directeur of een andere actor). In deze gevallen zal de strafuitvoeringsrechter immers niet kunnen oordelen omdat het dossier niet volledig is.

Indien de directeur daarentegen nog geen advies heeft opgesteld, zal hij overeenkomstig artikel 98/16 een dossier moeten bezorgen aan de strafuitvoeringsrechter.

Er wordt een afzonderlijke regeling voorzien voor de veroordeelden die op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet een opschorting van de tenuitvoerlegging van de straf genieten. Niettegenstaande de nieuwe bepalingen onmiddellijk van toepassing zijn en een advies van de directeur vereist is opdat de strafuitvoeringsrechter een beslissing kan nemen, wordt bepaald dat deze opschorting behouden blijft. Het gaat om een groep van een 370-tal veroordeelden en de overbevolking laat niet toe om deze veroordeelden allemaal opnieuw op te sluiten. Aangezien er voor deze veroordeelden geen advies van de directeur is opgesteld, wordt voorzien dat de directeur voor deze veroordeelden binnen drie maanden na de inwerkingtreding van de wet een advies moet bezorgen aan de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank. De diensten van de gevangenis zullen hiervoor contact opnemen met de veroordeelden die in vrijheid zijn, die hen de nodige informatie dienen te verschaffen over de plaats waar het elektronisch toezicht zal worden doorgebracht, alsook het akkoord van de meerderjarige huisgenoten. De veroordeelden blijven in vrijheid tijdens deze procedure tot het vonnis van de strafuitvoeringsrechter in kracht van gewijsde is gegaan en in geval van toekenning van het elektronisch toezicht, tot de effectieve plaatsing onder elektronisch toezicht.

In afwijking van de algemene regel is voor de verzoeken die hangende zijn bij de strafuitvoeringsrechter op het moment van de inwerkingtreding van de wet, en waarvoor op dat moment reeds een datum van uitspraak door de strafuitvoeringsrechter werd bepaald voorzien dat deze dossiers nog behandeld zullen worden overeenkomstig de "oude" bepalingen (artikelen 21 tot 46 van de WERP). Hetzelfde is bepaald voor de uitspraken in de zaken op verwijzing na een vernietiging door het Hof van Cassatie.

le directeur doit rédiger un nouvel avis. Le directeur a déjà rendu un avis et aura également exposé dans ce cadre le risque manifeste pour l'intégrité physique. Sur la base de cet avis, le juge de l'application des peines peut décider du risque directement observable d'atteinte grave à l'intégrité physique. Toutefois, pour les condamnés qui subissent une peine pour des faits de violence intrafamiliale et qui ont introduit une demande de surveillance électronique, il faudra faire suivre une enquête sociale, dans la mesure où cette enquête sociale n'aurait pas déjà été demandée (par le directeur ou un autre acteur). Dans ces cas, en effet, le juge de l'application des peines ne pourra pas statuer parce que le dossier sera incomplet.

Par contre, si le directeur n'a pas encore rédigé d'avis, il devra fournir un dossier au juge de l'application des peines conformément à l'article 98/16.

Un régime distinct est prévu pour les condamnés qui bénéficient d'une suspension de l'exécution de la peine au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi. Nonobstant l'application immédiate des nouvelles dispositions et l'avis du directeur requis pour que le juge de l'application des peines puisse statuer, il est prévu que cette suspension est maintenue. Il s'agit d'un groupe de quelque 370 condamnés et la surpopulation ne permet pas de les réincarcérer tous. Étant donné qu'aucun avis du directeur n'a été rédigé pour ces condamnés, il est prévu que le directeur doit rendre un avis les concernant au greffe du tribunal de l'application des peines dans les trois mois de l'entrée en vigueur de la loi. Les services de la prison prendront contact à cet effet avec les condamnés en liberté, qui devront leur fournir les informations nécessaires sur l'endroit où la surveillance électronique se déroulera, ainsi que l'accord des cohabitants majeurs. Les condamnés restent en liberté pendant cette procédure jusqu'à ce que le jugement du juge de l'application des peines soit passé en force de chose jugée et, en cas d'octroi de la surveillance électronique, jusqu'au placement effectif sous surveillance électronique.

Par dérogation à la règle générale, les demandes pendantes devant le juge de l'application des peines à la date d'entrée en vigueur de la présente loi et pour lesquelles une date de décision du juge de l'application des peines a déjà été fixée à cette date seront encore traitées conformément aux "anciennes" dispositions (art. 21 à 46 de la LSJE). Il en va de même pour les décisions à rendre sur renvoi après une annulation par la Cour de cassation.

Art. 39

De overgangsbepaling voorzien in artikel 39 is erop gericht om de Dienst Vreemdelingenzaken voldoende tijd te geven om de dossiers te identificeren en vervolgens de verwijdering te organiseren van veroordeelden zonder recht op verblijf die op het ogenblik van inwerkingtreding van deze wet onmiddellijk in de tijdsvoorwaarden zouden zijn om een voorlopige invrijheidstelling toegekend te krijgen. Hiertoe is voorzien dat in de gevallen waarin de veroordeelde bij inwerkingtreding van de wet onmiddellijk in de tijdsvoorwaarden is voor de toekenning van een VILO (zes maanden voor 1/3 van de straffen) en de veroordeelde nog geen verzoek hiertoe heeft ingediend, de directeur ambtshalve een advies moet uitbrengen binnen drie maanden na de inwerkingtreding van de wet. Echter mag de directeur zijn advies niet uitbrengen zolang hij geen advies heeft ontvangen van de Dienst Vreemdelingenzaken omtrent de verblijfstoestand en de verwijderingsmodaliteiten. Op deze wijze bepaalt DVZ mee het tempo waarop een dossier naar de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank wordt gezonden. Daar komt nog bij dat de strafuitvoeringsrechter over een maand beschikt om een beslissing te nemen en dat bij toekenning van de VILO het vonnis pas uitvoerbaar zal zijn 20 dagen na het bereiken van kracht gewijsde, wat er op neerkomt dat DVZ zeker over vier maanden beschikt om de verwijdering van de veroordeelde voor te bereiden.

Art. 40

In de algemene toelichting en bij de inleidende bespreking van de artikelen 7 tot 34 werd er reeds op gewezen dat de in voormelde artikelen uitgewerkte alternatieve wettelijke regeling slaat op dezelfde modaliteiten als deze geregeld in titel V van de WERP en dat dus, als er elders in de WERP (bvb. in artikel 96 over het cassatieberoep) verwezen wordt naar “de in Titel V bedoelde strafuitvoeringsmodaliteiten” deze verwijzing tijdens de geldigheidsduur van de alternatieve wettelijke regeling ook moet geacht worden te slaan op de modaliteiten die onder die tijdelijke bepalingen worden geregeld. Dat hetzelfde geldt voor de interpretatie die moet worden gegeven aan artikel 16 van de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder (de zgn. overgangsbepaling), waar die verwijzing naar de in titel V van de WERP bedoelde strafuitvoeringsmodaliteiten ook in is opgenomen. Ingevolge de opmerking van de Raad van State in zijn advies nr. 77.794/16 van 5 juni 2025, randnr. 7, wordt echter een nieuw artikel ingevoegd in het ontwerp onder de overgangsbepalingen om die bedoeling ten behoeve van de rechtszekerheid in de wet zelf te verduidelijken.

Art. 39

La disposition transitoire prévue à l'article 39 vise à donner assez de temps à l'Office des Étrangers pour identifier les dossiers et ensuite organiser l'éloignement des condamnés sans droit de séjour qui, au moment de l'entrée en vigueur de cette loi, serait immédiatement dans les conditions de temps pour se voir octroyer une libération provisoire. Il est prévu à cet effet que dans les cas où, à la date d'entrée en vigueur de la loi, le condamné remplit immédiatement les conditions de temps pour l'octroi d'une LPE (1/3 des peines à six mois près) et où le condamné n'a pas encore introduit de demande à cet effet, le directeur doit émettre un avis d'office dans les trois mois suivant l'entrée en vigueur de la loi. Toutefois, le directeur ne peut rendre son avis tant qu'il n'a pas reçu l'avis de l'Office des Étrangers concernant le statut de séjour et les modalités d'éloignement. Ainsi, l'OE détermine également la vitesse à laquelle un dossier est transmis au greffe du tribunal de l'application des peines. À cela s'ajoute que le juge de l'application des peines dispose d'un mois pour prendre une décision et que, en cas d'octroi de la LPE, le jugement ne sera exécutoire que 20 jours après être passé en force de chose jugée, ce qui signifie que l'OE dispose d'au moins quatre mois pour préparer l'éloignement du condamné.

Art. 40

Dans l'exposé général et dans la discussion introductive des articles 7 à 34, il a déjà été souligné que le régime juridique alternatif élaboré dans les articles précités porte sur les mêmes modalités que celles régies au titre V de la LSJE et que, par conséquent, lorsqu'il est renvoyé ailleurs dans la loi (par exemple, à l'article 96 sur le pourvoi en cassation) aux “modalités d'exécution de la peine visées au Titre V”, il convient de considérer ce renvoi, pendant la durée de validité du régime juridique alternatif, comme portant également sur les modalités régies par ces dispositions temporaires. Il en va de même pour l'interprétation à donner à l'article 16 de la loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins (la “disposition transitoire”), qui contient également cette référence aux modalités d'exécution de la peine visées au titre V de la LSJE. Toutefois, à la suite de la remarque formulée par le Conseil d'État dans son avis n° 77.794/16 du 5 juin 2025, n° 7, un nouvel article est inséré dans le projet sous les dispositions transitoires afin de clarifier cette intention dans la loi elle-même, dans un souci de sécurité juridique.

TITEL 4

Inwerkingtreding

Art. 41

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de bepalingen van deze wet. Gelet op de urgentie van deze maatregelen treden deze bepalingen in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

De minister van Justitie,

Annelies Verlinden

TITRE 4

Entrée en vigueur

Art. 41

Cet article régit l'entrée en vigueur des dispositions de la présente loi. Compte tenu de l'urgence de ces mesures, ces dispositions entrent en vigueur le jour de leur publication au *Moniteur belge*.

La ministre de la Justice,

Annelies Verlinden

VOORONTWERP VAN WET 1

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen

Titel 1 – Algemene bepaling

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Titel 2 – Maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen

Hoofdstuk 1 – Bepaling tot wijziging van het Strafwetboek

Art. 2. Artikel 7 van het Strafwetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 februari 2016, waarvan de bestaande tekst paragraaf 1 zal vormen, wordt aangevuld met de paragrafen 2 en 3, luidende:

“§ 2. Bij de keuze van de straf en het bepalen van de strafmaat, streeft de rechter de volgende doelen na:

1° het uiting geven aan de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet;

2° het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht en van het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade;

3° het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader;

4° het beschermen van de maatschappij, waarbij de rechter, binnen de grenzen van de wet, zoekt naar een rechtvaardige proportionaliteit tussen het misdrijf en de straf.

Alvorens een straf uit te spreken, neemt de rechter deze doelstellingen in overweging, maar ook de ongewenste neveneffecten van de straf ten aanzien van de rechtstreeks betrokken personen, hun omgeving en de samenleving.

§ 3. Voor feiten strafbaar met een maximum gevangenisstraf van zes maanden en indien de rechter overweegt om een effectieve gevangenisstraf op te leggen, legt hij een straf onder elektronisch toezicht, een werkstraf of een autonome probatiestraf op, indien voldaan is aan de voorwaarden bepaald door de artikelen 37ter, 37quinquies en 37octies.

Voor feiten strafbaar met een gevangenisstraf van meer dan zes maanden tot en met drie jaar en indien de rechter een effectieve gevangenisstraf oplegt, motiveert hij waarom de bestraffing niet door een straf onder elektronisch toezicht, een werkstraf of een autonome probatiestraf kan worden

AVANT-PROJET DE LOI 1

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi portant des mesures afin de réduire la surpopulation dans les prisons

Titre 1er – Disposition générale

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Titre 2 – Mesures afin de réduire la surpopulation dans les prisons

Chapitre 1er – Disposition modifiant le Code pénal

Art. 2. L'article 7 du Code pénal, modifié en dernier lieu par la loi du 5 février 2016, dont le texte actuel formera le paragraphe 1er, est complété par les paragraphes 2 en 3, rédigés comme suit:

“§ 2. Lors du choix de la peine et de la détermination de son taux, le juge poursuit les objectifs suivants:

1° exprimer la désapprobation de la société à l'égard de la violation de la loi pénale;

2° promouvoir la restauration de l'équilibre social et la réparation du dommage causé par l'infraction;

3° favoriser la réhabilitation et l'insertion sociale de l'auteur;

4° protéger la société, le juge recherchant, dans les limites fixées par la loi, une juste proportionnalité entre l'infraction et la peine.

Avant de prononcer une peine, le juge prend en compte ces objectifs mais aussi les effets secondaires indésirables de la peine pour les personnes directement concernées, leur entourage et la société.

§ 3. Pour des faits punissables d'un emprisonnement de six mois maximum et si le juge envisage d'imposer un emprisonnement effectif, celui-ci impose une peine de surveillance électronique, une peine de travail ou une peine de probation autonome, pour autant que soient remplies les conditions prévues aux articles 37ter, 37quinquies et 37octies.

Pour des faits punissables d'un emprisonnement de plus de six mois à trois ans et si le juge impose un emprisonnement effectif, il motive la raison pour laquelle la sanction ne peut être réalisée par une peine de surveillance électronique, une peine de travail ou une peine de probation autonome pour autant

bereikt indien voldaan is aan de voorwaarden bepaald door de artikelen 37ter, 37quinquies en 37octies.”.

Hoofdstuk 2 – Bepalingen houdende het gedeeltelijk buiten toepassing stellen van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt

Afdeling 1 – Wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Art. 3. In artikel 109, derde lid, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, ingevoegd door de wet van 31 juli 2023, worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “1 juni 2030”.

Art. 4. In dezelfde wet wordt een artikel 109/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 109/1. Tot 1 juni 2030 zijn de bepalingen van deze wet die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V niet van toepassing ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt, behoudens ten aanzien van:

de veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten waarvoor overeenkomstig artikel 32 een gespecialiseerd advies vereist is;

de veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten bedoeld in Boek 2, titel VIII, titel IX, hoofdstuk I, afdeling II, van het Strafwetboek, voor wat betreft de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling of de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of overlevering.

Na een evaluatie van de beschikbare penitentiaire capaciteit en de extrapolatie van de instroom van de gedetineerdenbevolking, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de in het eerste lid bedoelde datum ten aanzien van alle of een deel van de veroordeelden bedoeld in het eerste lid vervroegen.”.

Afdeling 2 – Wijziging van de wet van 5 mei 2019 tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder

que soient remplies les conditions prévues aux articles 37ter, 37quinquies et 37octies.”.

Chapitre 2 – Dispositions relatives à l’inapplication partielle de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine, à l’égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s’élève à trois ans ou moins

Section 1re – Modification de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine

Art. 3. Dans l’article 109, alinéa 3, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine, inséré par la loi du 31 juillet 2023, les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “1er juin 2030”.

Art. 4. Dans la même loi, un article 109/1 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 109/1. Jusqu’au 1er juin 2030, les dispositions de la présente loi relatives aux modalités d’exécution de la peine à octroyer par le juge de l’application des peines prévues au titre V ne sont pas applicables à l’égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s’élève à trois ans ou moins, sauf à l’égard du:

— condamné qui subit une peine pour laquelle un avis spécialisé est requis conformément à l’article 32;

— condamné qui subit une peine pour des faits visés par le Livre 2, titre VIII, titre IX, chapitre I, section II, du Code pénal en ce qui concerne l’octroi de la libération conditionnelle ou la mise en liberté provisoire en vue de l’éloignement du territoire ou de la remise.

Après évaluation de la capacité carcérale disponible et extrapolation du flux de la population détenue entrante, le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, anticiper la date visée à l’alinéa 1er à l’égard de tout ou partie des condamnés visés à l’alinéa 1er.”.

Section 2 – Modification de la loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine en vue d’adapter la procédure devant le juge de l’application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins

Art. 5. In artikel 26, derde lid, van de wet van 5 mei 2019 tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, ingevoegd door de wet van 31 juli 2023, worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “1 juni 2030”.

Art. 6. In dezelfde wet wordt een artikel 26/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 26/1. Tot 1 mei 2030 zijn de bepalingen van deze wet die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V niet van toepassing ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt, behoudens ten aanzien van:

—de veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten waarvoor overeenkomstig artikel 32 een gespecialiseerd advies vereist is;

—de veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten bedoeld in Boek 2, titel VIII, titel IX, hoofdstuk I, afdeling II, van het Strafwetboek, voor wat betreft de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling of de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of overlevering.

Na een evaluatie van de beschikbare penitentiaire capaciteit en de extrapolatie van de instroom van de gedetineerdenbevolking, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de in het eerste lid bedoelde datum ten aanzien van alle of een deel van de veroordeelden bedoeld in het eerste lid vervroegen.”.

Afdeling 3 – Wijziging van de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder

Art. 7. In artikel 17, derde lid, van de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, ingevoegd door de wet van 31 juli 2023, worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “1 juni 2030”.

Art. 8. In dezelfde wet wordt een artikel 17/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 17/1. Tot 1 mei 2030 zijn de bepalingen van deze wet die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V niet van toepassing ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt, behoudens ten aanzien van:

de veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten waarvoor overeenkomstig artikel 32 een gespecialiseerd advies vereist is;

Art. 5. Dans l'article 26, alinéa 3, de la loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine en vue d'adapter la procédure devant le juge de l'application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins, inséré par la loi du 31 juillet 2023, les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “1er juin 2030”.

Art. 6. Dans la même loi, un article 26/1 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 26/1. Jusqu'au 1er mai 2030, les dispositions de la présente loi relatives aux modalités d'exécution de la peine à octroyer par le juge de l'application des peines prévues au titre V ne sont pas applicables à l'égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à trois ans ou moins, sauf à l'égard du:

— condamné qui subit une peine pour laquelle un avis spécialisé est requis conformément à l'article 32;

— condamné qui subit une peine pour des faits visés par le Livre 2, titre VIII, titre IX, chapitre I, section II, du Code pénal en ce qui concerne l'octroi de la libération conditionnelle ou la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou de la remise.

Après évaluation de la capacité carcérale disponible et extrapolation du flux de la population détenue entrante, le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, anticiper la date visée à l'alinéa 1er à l'égard de tout ou partie des condamnés visés à l'alinéa 1er.”.

Section 3 – Modification de la loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins

Art. 7. Dans l'article 17, alinéa 3, de la loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins, inséré par la loi du 31 juillet 2023, les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “1er juin 2030”.

Art. 8. Dans la même loi, un article 17/1 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 17/1. Jusqu'au 1er mai 2030, les dispositions de la présente loi relatives aux modalités d'exécution de la peine à octroyer par le juge de l'application des peines prévues au titre V ne sont pas applicables à l'égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à trois ans ou moins, sauf à l'égard du:

— condamné qui subit une peine pour laquelle un avis spécialisé est requis conformément à l'article 32;

de veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten bedoeld in Boek II, titel VIII, titel IX, hoofdstuk I, afdeling II, van het Strafwetboek, voor wat betreft de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling of de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of overlevering.

Na een evaluatie van de beschikbare penitentiaire capaciteit en de extrapolatie van de instroom van de gedetineerdenbevolking, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de in het eerste lid bedoelde datum ten aanzien van alle of een deel van de veroordeelden bedoeld in het eerste lid vervroegen.”

Hoofdstuk 3 – Invoeging van tijdelijke bepalingen in de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen

Art. 9. In de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten wordt een titel *XIIquater* ingevoegd, luidende: “Titel. *XIIquater*. Tijdelijke bepalingen”.

Art. 10. In titel *XIIquater*, ingevoegd bij artikel 9, wordt een hoofdstuk 1 ingevoegd, luidende: “Hoofdstuk 1. De strafuitvoering ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder, maar zes maanden of meer bedraagt”.

Art. 11. In hoofdstuk 1, ingevoegd bij artikel 10, wordt een afdeling 1 ingevoegd, luidende: “Afdeling 1. De voorlopige invrijheidstelling”.

Art. 12. In afdeling 1, ingevoegd bij artikel 11, wordt een artikel 98/6 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/6. § 1. De voorlopige invrijheidstelling is een strafuitvoeringsmodaliteit waardoor de veroordeelde zijn straf ondergaat buiten de gevangenis, mits naleving van de voorwaarden die hem gedurende een bepaalde proeftijd worden opgelegd. De voorlopige invrijheidstelling wordt toegekend door de directeur aan de veroordeelde tot een of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder, maar zes maanden of meer bedraagt, ten aanzien van wie de bepalingen van deze wet die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V overeenkomstig artikel 109/1 niet van toepassing zijn, voor zover hij één derde van deze straffen heeft ondergaan en hij voldoet aan de in paragraaf 2 bepaalde voorwaarden.

In afwijking van het eerste lid, kan de directeur de voorlopige invrijheidstelling toekennen aan de veroordeelde die geen recht heeft op verblijf vanaf zes maanden voor de tijdsvoorwaarde bedoeld in het eerste lid en ten laatste twintig dagen erna, mits effectieve verwijdering of overbrenging naar een administratief detentiecentrum van de betrokkene door de

— condamné qui subit une peine pour des faits visés par le Livre II, titre VIII, titre IX, chapitre I, section II, du Code pénal en ce qui concerne l’octroi de la libération conditionnelle ou la mise en liberté provisoire en vue de l’éloignement du territoire ou de la remise.

Après évaluation de la capacité carcérale disponible et extrapolation du flux de la population détenue entrante, le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, anticiper la date visée à l’alinéa 1er à l’égard de tout ou partie des condamnés visés à l’alinéa 1er.”

Chapitre 3 – Insertion de dispositions temporaires dans la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine afin de réduire la surpopulation dans les prisons

Art. 9. Dans la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine, un titre *XIIquater* est inséré, rédigé comme suit: “Titre *XIIquater*. Dispositions temporaires”.

Art. 10. Dans le titre *XIIquater*, inséré par l’article 9, un chapitre 1er est inséré, rédigé comme suit: “Chapitre 1er. L’exécution des peines à l’égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s’élève à trois ans ou moins, mais à six mois ou plus”.

Art. 11. Dans le chapitre 1, inséré par l’article 10, une section 1re est insérée, rédigée comme suit: “Section 1re. La libération provisoire”.

Art. 12. Dans la section 1re, insérée par l’article 11, un article 98/6 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/6. § 1er. La libération provisoire est une modalité d’exécution de la peine par laquelle le condamné subit sa peine en dehors de la prison, moyennant le respect des conditions qui lui sont imposées pendant un délai d’épreuve déterminé. La libération provisoire est accordée par le directeur au condamné à une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s’élève à trois ans ou moins, mais à six mois ou plus, à l’égard de qui les dispositions de cette loi qui concerne les modalités à octroyer par le juge de l’application des peines prévues au titre V ne sont pas d’application conformément à l’article 109/1, pour autant qu’il ait subi un tiers de ces peines et pour autant qu’il satisfasse aux conditions prévues dans le paragraphe 2.

Par dérogation à l’alinéa 1er, le directeur peut accorder la libération provisoire au condamné qui n’a pas le droit au séjour à partir de six mois avant la condition de temps visée à l’alinéa 1er et au plus tard vingt jours après celle-ci, sous réserve de l’éloignement effectif ou du transfert vers un centre de détention administrative de l’intéressé par l’Office des

Dienst Vreemdelingenzaken. Indien de tijdsvoorwaarde bedoeld in het eerste lid reeds bereikt is op het ogenblik dat de veroordeling in kracht van gewijsde treedt of op het ogenblik van de opsluiting, neemt de termijn van twintig dagen een aanvang vanaf dat ogenblik.

§ 2. De voorlopige invrijheidstelling wordt toegekend op voorwaarde dat:

1° de veroordeelde beschikt over een vaste verblijfplaats, behoudens voor de veroordeelde die geen recht heeft op verblijf;

2° er in hoofde van de veroordeelde geen manifest risico voor de fysieke integriteit van derden bestaat;

Art. 13. In dezelfde afdeling 1 wordt een artikel 98/7 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/7. § 1. De directeur neemt ambtshalve een beslissing over de toekenning van de voorlopige invrijheidstelling uiterlijk wanneer de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bedoeld in artikel 98/6, § 1, eerste en tweede lid, bevindt voor de toekenning ervan.

Indien de directeur het noodzakelijk acht, kan hij de bevoegde dienst van de Gemeenschappen opdragen een maatschappelijke enquête te houden met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar de voorlopige invrijheidstelling zal plaatsvinden.

§ 2. Indien de voorlopige invrijheidstelling wordt geweigerd, kan de veroordeelde een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling indienen bij de directeur twee maanden na deze beslissing.”

Art. 14. In dezelfde afdeling 1 wordt een artikel 98/8 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/8. De beslissing tot toekenning van de voorlopige invrijheidstelling bepaalt dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn onderworpen is aan de volgende algemene voorwaarden:

1° geen strafbare feiten plegen;

2° de slachtoffers niet lastigvallen en zich onmiddellijk verwijderen van de plaats waar hij een slachtoffer ontmoet;

3° een vaste verblijfsplaats hebben en, bij wijziging ervan, zijn nieuwe verblijfplaats onmiddellijk meedelen aan de directeur alsook, in voorkomend geval, aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen die met de begeleiding is belast;

4° ten aanzien van de veroordeelde die geen recht op verblijf heeft: het grondgebied effectief verlaten en niet naar België terugkeren zonder te voldoen aan de wetgeving en de reglementering betreffende de toegang, het verblijf of de vestiging in het Rijk.”

Art. 15. In dezelfde afdeling 1 wordt een artikel 98/9 ingevoegd, luidende:

Etrangers. Si la condition de temps visée à l’alinéa 1er est déjà atteinte au moment de l’entrée en force de chose jugée de la condamnation ou au moment de l’incarcération, le délai de vingt jours commence à courir à partir de ce moment.

§ 2. La libération provisoire est accordée à condition que:

1° le condamné dispose d’un lieu de résidence fixe, sauf pour le condamné qui n’a pas le droit au séjour;

2° il n’existe pas dans le chef du condamné un risque manifeste pour l’intégrité physique de tiers;

Art. 13. Dans la même section 1re, un article 98/7 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/7. § 1er. Le directeur prend d’office une décision quant à l’octroi de la libération provisoire au plus tard quand le condamné se trouve dans les conditions de temps de son octroi visées à l’article 98/6, § 1, alinéa 1er et 2.

Si le directeur l’estime nécessaire, il peut charger le service compétent des Communautés de procéder à une enquête sociale en vue d’obtenir les informations nécessaires sur le milieu d’accueil où se déroulera la libération provisoire.

§ 2. Si la libération provisoire est refusée, le condamné peut introduire une demande de libération provisoire auprès du directeur deux mois après cette décision.”

Art. 14. Dans la même section 1re, un article 98/8 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/8. La décision d’octroi de la libération provisoire prévoit que le condamné est soumis aux conditions générales suivantes pendant le délai d’épreuve:

1° ne pas commettre d’infraction;

2° ne pas importuner les victimes et immédiatement quitter les lieux lorsqu’il rencontre une victime;

3° avoir un lieu de résidence fixe et, en cas de changement, informer immédiatement le directeur de son nouveau lieu de résidence ainsi que, le cas échéant, le service compétent des Communautés chargé de la guidance;

4° à l’égard du condamné qui n’a pas le droit au séjour: quitter effectivement le territoire et ne pas revenir en Belgique sans être en règle avec la législation et la réglementation relative à l’accès au territoire, au séjour ou à l’établissement dans le Royaume.”

Art. 15. Dans la même section 1re, un article 98/9 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/9. De directeur of, in voorkomend geval, de bevoegde dienst van de penitentiaire administratie kan de veroordeelde tijdens de proeftermijn aan geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden onderwerpen indien deze absoluut noodzakelijk zijn om het risico op recidive te beperken of indien deze noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.”.

Art. 16. In dezelfde afdeling 1 wordt een artikel 98/10 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/10. De proeftermijn is gelijk aan de duur van de vrijheidsstraf die de veroordeelde nog moet ondergaan op de dag waarop de beslissing tot toekenning van de voorlopige invrijheidstelling uitvoerbaar is geworden. Die proeftijd kan evenwel niet korter zijn dan een jaar.”.

Art. 17. In dezelfde afdeling 1 wordt een artikel 98/11 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/11. De directeur deelt de beslissing over de voorlopige invrijheidstelling mee aan de veroordeelde.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de toekenning van de voorlopige invrijheidstelling en, in voorkomend geval, van de voorwaarden die in zijn belang werden opgelegd.

De directeur deelt de beslissing tot toekenning van de voorlopige invrijheidstelling mee aan volgende autoriteiten en instanties:

1° de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde zijn vaste verblijfplaats heeft;

2° de nationale gegevensbank bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;

3° de procureur des Konings van het arrondissement waar de veroordeelde zijn vaste verblijfplaats heeft;

4° de bevoegde dienst van de Gemeenschappen van het gerechtelijk arrondissement waarin de veroordeelde zijn vaste verblijfplaats heeft, indien er geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden werden opgelegd;

5° de bevoegde dienst van de Gemeenschappen van de verblijfplaats van het slachtoffer;

6° de Dienst Vreemdelingenzaken, indien de beslissing betrekking heeft op een veroordeelde die geen recht heeft op verblijf.”

Art. 18. In dezelfde afdeling 1 wordt een artikel 98/12 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/12. De bevoegde dienst van de penitentiaire administratie kan de voorlopige invrijheidstelling herroepen in de volgende gevallen:

“Art. 98/9. Le directeur ou, le cas échéant, le service compétent de l’administration pénitentiaire peut soumettre le condamné à des conditions particulières individualisées si elles sont absolument nécessaires pour limiter le risque de récidive ou si elles sont nécessaires dans l’intérêt de la victime.”.

Art. 16. Dans la même section 1re, un article 98/10 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/10. Le délai d’épreuve est égal à la durée de la peine privative de liberté que le condamné doit encore subir au jour où la décision d’octroi de la libération provisoire est devenue exécutoire. Toutefois, ce délai d’épreuve ne peut être inférieur à un an.”.

Art. 17 Dans la même section 1re, un article 98/11 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/11. Le directeur communique la décision relative à la libération provisoire au condamné.

Le directeur informe la victime le plus rapidement possible et en tous cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide, de l’octroi de la libération provisoire et, le cas échéant, des conditions qui ont été imposées dans son intérêt.

Le directeur communique la décision d’octroi de la libération provisoire aux autorités et instances suivantes:

1° le chef de corps de la police locale de la commune où le condamné à son lieu de résidence fixe;

2° la banque de données nationale visée à l’article 44/2 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police;

3° le procureur du Roi de l’arrondissement où le condamné a son lieu de résidence fixe;

4° le service compétent des Communautés de l’arrondissement judiciaire où le condamné a sa résidence fixe, si des conditions particulières individualisées ont été imposées;

5° le service compétent des Communautés du lieu de résidence de la victime;

6° l’Office des Etrangers, si la décision concerne un condamné qui n’a pas le droit au séjour.”

Art. 18. Dans la même section 1re, un article 98/12 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/12. Le service compétent de l’administration pénitentiaire peut révoquer la libération provisoire dans les cas suivants:

1° wanneer bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt vastgesteld dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn een misdrijf heeft gepleegd;

2° wegens niet-naleving van de in artikel 98/8, 2°, bepaalde algemene voorwaarde;

3° wanneer de veroordeelde zijn adreswijziging niet doorgeeft aan de directeur alsook, in voorkomend geval, aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen die met de begeleiding is belast;

4° wanneer de opgelegde geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden niet worden nageleefd;

5° na een voorlopige aanhouding overeenkomstig artikel 98/14;

In geval van herroeping wordt de periode tijdens dewelke de veroordeelde in voorlopige invrijheidstelling was en die loopt tot aan de beslissing tot herroeping, afgetrokken van het op het ogenblik van de toekenning van de voorlopige invrijheidstelling nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraffen. In geval van herroeping op grond van het eerste lid, 1°, wordt de herroeping geacht te zijn ingegaan op de dag waarop het misdrijf is gepleegd.

Indien de voorlopige invrijheidstelling wordt herroepen of van rechtswege een einde neemt overeenkomstig artikel 98/15, kan zij niet opnieuw worden toegekend voordat de termijn van twee maanden is verstreken na de opsluiting, behoudens in het geval bedoeld in artikel 98/6, § 1, tweede lid.”

Art. 19. In dezelfde afdeling 1 wordt een artikel 98/13 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/13. De bevoegde dienst van de penitentiaire administratie bezorgt de beslissing tot herroeping zo snel mogelijk aan de directeur, die de beslissing zo snel mogelijk ter kennis brengt aan:

1° de veroordeelde;

2° alle autoriteiten en instanties aan wie de beslissing tot toekenning werd meegedeeld overeenkomstig artikel 98/11.

De directeur stelt het slachtoffer overeenkomstig artikel 98/11 zo snel mogelijk in kennis van de beslissing tot herroeping.”

Art. 20. In dezelfde afdeling 1 wordt een artikel 98/14 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/14. Indien de veroordeelde de fysieke of psychische integriteit van derden ernstig in gevaar brengt gedurende de proeftermijn, kan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt, zijn voorlopige aanhouding bevelen. Hij deelt zijn beslissing onmiddellijk mee aan de directeur.

De bevoegde dienst van de penitentiaire administratie neemt een beslissing over de herroeping van de voorlopige

1° s'il est constaté dans une décision passée en force de chose jugée que le condamné a commis une infraction pendant le délai d'épreuve;

2° pour non-respect de la condition générale prévue à l'article 98/8, 2°;

3° si le condamné ne communique pas son changement d'adresse au directeur ainsi que, le cas échéant, au service compétent des Communautés chargé d'exercer la guidance;

4° si les conditions particulières individuelles ne sont pas respectées;

5° après une arrestation provisoire conformément à l'article 98/14;

En cas de révocation, la période pendant laquelle le condamné était en libération provisoire et qui court jusqu'à la décision de révocation, est déduite de la partie des peines privatives de liberté qui restait à subir au moment de l'octroi de la libération provisoire. En cas de révocation sur base de l'alinéa 1er, 1°, la révocation est censée avoir débuté le jour où l'infraction a été commise.

Si la libération provisoire est révoquée ou prend fin de plein droit conformément à l'article 98/15, elle ne peut être accordée à nouveau qu'après l'expiration d'un délai de deux mois après l'incarcération, sauf dans le cas visé à l'article 98/6, § 1, alinéa 2.”

Art. 19. Dans la même section 1re, un article 98/13 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/13. Le service compétent de l'administration pénitentiaire transmet la décision de révocation le plus rapidement possible au directeur, qui porte le plus rapidement possible la décision à la connaissance:

1° du condamné;

2° de toutes les autorités et instances à qui la décision d'octroi a été notifiée conformément à l'article 98/11.

Le directeur informe la victime le plus rapidement possible de la décision de révocation conformément à l'article 98/11.”

Art. 20. Dans la même section 1re, un article 98/14 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/14. Si le condamné met gravement en péril l'intégrité physique ou psychique de tiers pendant le délai d'épreuve, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve peut ordonner son arrestation provisoire. Il communique immédiatement sa décision au directeur.

Le service compétent de l'administration pénitentiaire prend une décision sur la révocation de la libération provisoire dans

invrijheidstelling, binnen zeven dagen volgend op de aanhouding van de veroordeelde en deelt zijn beslissing binnen vierentwintig uur schriftelijk mee aan de directeur, die de beslissing bezorgt aan de procureur des Konings en de veroordeelde.

In geval van herroeping, brengt de directeur de beslissing, overeenkomstig artikel 98/13, zo snel mogelijk ter kennis aan alle autoriteiten en instanties en aan het slachtoffer.”

Art. 21. In dezelfde afdeling 1 wordt een artikel 98/15 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/15. § 1. De voorlopige invrijheidstelling neemt van rechtswege een einde indien

1° de veroordeelde zich niet meer in de tijdsvoorwaarden voor de toekenning ervan bevindt;

2° er in hoofde van de veroordeelde een niet-naleving van de voorwaarde bedoeld in artikel 98/8, 4° wordt vastgesteld;

3° ingevolge de bijkomende tenuitvoerlegging van een in kracht van gewijsde gegane veroordeling tot een vrijheidsstraf de penitentiaire administratie niet langer bevoegd is voor de toekenning van deze modaliteit;

4° de veroordeelde opnieuw wordt opgesloten.

In die gevallen wordt de veroordeelde onmiddellijk opnieuw opgesloten.

De directeur informeert hiervan de veroordeelde, het slachtoffer en alle in artikel 98/13 vermelde autoriteiten en instanties.”

§ 2. Indien tijdens de proeftermijn geen enkele herroeping heeft plaatsgevonden, wordt de veroordeelde definitief in vrijheid gesteld.”

Art. 22. In hoofdstuk 1, ingevoegd bij artikel 7, wordt een afdeling 2 ingevoegd, luidende: “Afdeling 2. Het elektronisch toezicht”.

Art. 23. In afdeling 2, ingevoegd bij artikel 22, wordt een artikel 98/16 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/16. § 1. Het elektronisch toezicht wordt toegekend aan de veroordeelde tot een of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder, maar zes maanden of meer bedraagt ten aanzien van wie de bepalingen van deze wet die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V overeenkomstig artikel 109/1 niet van toepassing zijn, die zich, op zes maanden na, in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van de voorlopige invrijheidstelling bedoeld in afdeling 1 en die voldoet aan de in paragraaf 2 bepaalde voorwaarden.

§ 2. Het elektronisch toezicht wordt toegekend op voorwaarde dat:

les sept jours qui suivent l'arrestation du condamné et communique sa décision par écrit dans les vingt-quatre heures au directeur, qui la transmet au procureur du Roi et au condamné.

En cas de révocation, le directeur informe le plus rapidement possible toutes les autorités et instances et la victime de la décision de révocation, conformément à l'article 98/13.”

Art. 21. Dans la même section 1re, un article 98/15 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/15. § 1er. La libération provisoire prend fin de plein droit si:

1° le condamné ne se trouve plus dans les conditions de temps pour son octroi;

2° un non-respect de la condition visée à l'article 98/8, 4° est constaté dans le chef du condamné;

3° en raison de l'exécution complémentaire d'une condamnation à une peine privative de liberté passée en force de chose jugée, l'administration pénitentiaire n'est plus compétente pour l'octroi de cette modalité;

4° le condamné est à nouveau incarcéré.

Dans ces cas, le condamné est immédiatement réincarcéré.

Le directeur en informe le condamné, la victime et toutes les autorités et instances visées à l'article 98/13”.

§ 2. Si aucune révocation n'est intervenue dans le délai d'épreuve, le condamné est libéré définitivement.”

Art. 22. Dans le chapitre 1er, inséré par l'article 7, une section 2 est insérée, rédigée comme suit: “Section 2. La surveillance électronique”.

Art. 23. Dans la section 2, insérée par l'article 22, un article 98/16 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/16. § 1er. La surveillance électronique est accordée au condamné à une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à trois ans ou moins, mais à six mois ou plus à l'égard de qui les dispositions de cette loi qui concerne les modalités à octroyer par le juge de l'application des peines prévues au titre V ne sont pas d'application conformément à l'article 109/1, qui se trouve, à six mois près, dans les conditions de temps pour l'octroi de la libération provisoire visée à la section 1re et pour autant qu'il satisfasse aux conditions prévues dans le paragraphe 2.

§ 2. La surveillance électronique est accordée à condition que:

1° de veroordeelde beschikt over een verblijfplaats in België waar hij het elektronisch toezicht kan ondergaan;

2° hij telefonisch bereikbaar is;

3° zijn meerderjarige huisgenoten op de verblijfplaats bedoeld in de bepaling onder 1° of een verantwoordelijke van de instelling waar de veroordeelde verblijft akkoord gaan dat de veroordeelde er het elektronisch toezicht ondergaat;

4° er in hoofde van de veroordeelde geen manifest risico voor de fysieke integriteit van derden bestaat;

Het elektronisch toezicht kan voor een veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten die betrekking hebben op intrafamiliaal geweld, niet worden uitgevoerd op het adres waar het slachtoffer van die feiten verblijft.

Aan de veroordeelde die geen recht heeft op verblijf, kan het elektronisch toezicht slechts worden toegekend voor zover de Dienst Vreemdelingenzaken binnen de tien dagen na kennisgeving door de directeur meedeelt aan de directeur dat hij in de onmogelijkheid verkeert om onmiddellijk over te gaan tot verwijdering van het grondgebied of tot overbrenging van de veroordeelde naar een administratief detentiecentrum.”.

Art. 24. In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 98/17 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/17. § 1. De directeur neemt ambtshalve een beslissing over de toekenning van het elektronisch toezicht wanneer de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning ervan.

Indien de directeur het noodzakelijk acht, kan hij de bevoegde dienst van de Gemeenschappen opdragen een maatschappelijke enquête te houden met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar het elektronisch toezicht zal plaatsvinden.

Met het oog op het nemen van een beslissing over de toekenning van het elektronisch toezicht, kan de directeur een strafonderbreking toekennen aan de veroordeelde die zich op het ogenblik van de opsluiting onmiddellijk in de tijdsvoorwaarden bevindt voor het elektronisch toezicht en die niet valt onder de toepassing van artikel 98/16, § 2, tweede, derde en vierde lid. Deze strafonderbreking neemt van rechtswege een einde op het ogenblik van de effectieve plaatsing onder elektronisch toezicht.

§ 2. In afwijking van paragraaf 1, beslist de bevoegde dienst van de penitentiaire administratie over de toekenning van het elektronisch toezicht ten aanzien van de veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten die bedoeld in Boek 2, titel VIII, titel IX, hoofdstuk I, afdeling II, van het Strafwetboek.

Een maand voordat de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van het elektronisch toezicht, bezorgt de directeur zijn advies, aan de bevoegde dienst van de penitentiaire administratie. Om zijn advies op te stellen, kan de directeur de bevoegde dienst van de Gemeenschappen

1° le condamné dispose d'un lieu de résidence fixe où il peut exécuter la surveillance électronique;

2° il est disponible par téléphone;

3° ses cohabitants majeurs au lieu de résidence visé au 1° ou un responsable de l'établissement où réside le condamné acceptent que le condamné y fasse l'objet d'une surveillance électronique;

4° il n'existe pas dans le chef du condamné un risque manifeste pour l'intégrité physique de tiers;

La surveillance électronique ne peut être exécutée, pour un condamné qui subit une peine pour des faits portant sur des violences intrafamiliales, à l'adresse où réside la victime de ces faits.

La surveillance électronique ne peut être octroyée au condamné qui n'a pas le droit au séjour que si l'Office des Etrangers communique au directeur dans un délai de dix jours après la notification par le directeur qu'il est dans l'incapacité de procéder immédiatement à l'éloignement ou au transfert du condamné vers un centre de détention administrative.”.

Art. 24. Dans la même section 2, un article 98/17 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/17. § 1er. Le directeur prend d'office une décision quant à l'octroi de la surveillance électronique quand le condamné se trouve dans les conditions de temps de son octroi.

Si le directeur l'estime nécessaire, il peut charger le service compétent des Communautés de procéder à une enquête sociale au service compétent des Communautés en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil où se déroulera la surveillance électronique.

Le directeur peut, en vue de prendre une décision sur l'octroi de la surveillance électronique, accorder une interruption de peine au condamné qui se trouve immédiatement dans les conditions de temps pour la surveillance électronique au moment de son incarcération et qui ne tombe pas sous l'application de l'article 98/16, § 2, deuxième, troisième et quatrième alinéa. Cette interruption de peine prend fin de plein droit au moment du placement effectif sous surveillance électronique.

§ 2. Par dérogation au paragraphe 1er, le service compétent de l'administration pénitentiaire décide de l'octroi de la surveillance électronique pour le condamné qui subit une peine pour des faits visés par le Livre 2, titre VIII, titre IX, chapitre I, section II, du Code pénal.

Le directeur transmet son avis au service compétent de l'administration pénitentiaire un mois avant que le condamné ne se trouve dans les conditions de temps pour l'octroi de la surveillance électronique. Pour rédiger son avis, le directeur peut charger le service compétent des Communautés à

opdragen om een maatschappelijke enquête te houden met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar het elektronisch toezicht zal plaatsvinden.

De bevoegde dienst van de penitentiaire administratie neemt een beslissing binnen de maand na ontvangst van het advies en bezorgt de beslissing onmiddellijk aan de directeur.

§ 3. De beslissing tot toekenning van elektronisch toezicht omvat de toekenning van een penitentiair verlof van viermaal zesendertig uur per trimester.

§ 4. Indien het elektronisch toezicht wordt geweigerd, kan de veroordeelde een verzoek tot elektronisch toezicht indienen bij de directeur twee maanden na deze beslissing. De beslissing over dat verzoek wordt genomen overeenkomstig de paragrafen 1 en 2. “.

Art. 25. In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 98/18 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/18. De beslissing tot toekenning van het elektronisch toezicht bepaalt dat de veroordeelde onderworpen is aan de volgende algemene voorwaarden:

1° geen strafbare feiten plegen;

2° de slachtoffers niet lastigvallen en zich onmiddellijk verwijderen van de plaats waar hij een slachtoffer ontmoet;

3° telefonisch bereikbaar blijven en in geval van wijziging van het telefoonnummer dat nummer onmiddellijk meedelen aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen;

4° een vaste verblijfplaats in België hebben en die pas wijzigen na toestemming van de bevoegde dienst van de Gemeenschappen;

5° gevolg geven aan de oproepen van de bevoegde dienst van de Gemeenschappen;

6° de concrete invulling van het elektronisch toezicht naleven, inzonderheid het uurrooster.”.

Art. 26. In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 98/19 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/19. De directeur of, in voorkomend geval, de bevoegde dienst van de penitentiaire administratie kan de veroordeelde tijdens het elektronisch toezicht aan geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden onderwerpen indien deze absoluut noodzakelijk zijn om het risico op recidive te beperken of indien deze noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.”.

Art. 27. In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 98/20 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/20. De directeur deelt de beslissing over het elektronisch toezicht mee aan de veroordeelde.

procéder à une enquête sociale en vue d’obtenir les informations nécessaires sur le milieu d’accueil où se déroulera la surveillance électronique.

Le service compétent de l’administration pénitentiaire prend une décision dans le mois de la réception de l’avis, et transmet immédiatement la décision au directeur.

§ 3. La décision d’accorder la surveillance électronique implique l’octroi d’un congé pénitentiaire de quatre fois trente-six heures par trimestre.

§ 4. Si la surveillance électronique est refusée, le condamné peut introduire une demande de surveillance électronique auprès du directeur deux mois après cette décision. La décision relative à cette demande est prise conformément aux paragraphes 1er et 2.”.

Art. 25. Dans la même section 2, un article 98/18 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/18. La décision d’octroi de la surveillance électronique prévoit que le condamné est soumis aux conditions générales suivantes:

1° ne pas commettre d’infraction;

2° ne pas importuner les victimes et immédiatement quitter les lieux lorsqu’il rencontre une victime;

3° être disponible par téléphone et, en cas de changement de numéro, communiquer immédiatement ce numéro au service compétent des Communautés;

4° avoir une résidence fixe en Belgique et ne la modifier qu’après autorisation du service compétent des Communautés;

5° donner suite aux convocations du service compétent des Communautés;

6° respecter le contenu concret de la surveillance électronique, en particulier l’horaire.”.

Art. 26. Dans la même section 2, un article 98/19 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/19. Le directeur ou, le cas échéant, le service compétent de l’administration pénitentiaire peut soumettre le condamné à des conditions particulières individualisées si elles sont absolument nécessaires pour limiter le risque de récidive ou si elles sont nécessaires dans l’intérêt de la victime.”.

Art. 27. Dans la même section 2, un article 98/20 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/20. Le directeur communique la décision relative à la surveillance électronique au condamné.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de toekenning van het elektronisch toezicht en, in voorkomend geval, van de voorwaarden die in zijn belang werden opgelegd.”

De directeur deelt de beslissing tot toekenning van het elektronisch toezicht mee aan volgende autoriteiten en instanties:

1° de dienst van de Gemeenschappen bevoegd voor het elektronisch toezicht;

2° de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde zijn vaste verblijfplaats heeft;

3° de nationale gegevensbank bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;

4° de procureur des Konings van het arrondissement waar de veroordeelde zijn elektronisch toezicht ondergaat;

5° de bevoegde dienst van de Gemeenschappen van het gerechtelijk arrondissement waarin de veroordeelde zijn elektronisch toezicht ondergaat, indien er geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden werden opgelegd;

6° de bevoegde dienst van de Gemeenschappen van de verblijfplaats van het slachtoffer;

7° de Dienst Vreemdelingenzaken, indien de beslissing betrekking heeft op een veroordeelde zonder recht op verblijf.”

Art. 28. In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 98/21 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/21. De directeur of de bevoegde dienst van de penitentiaire administratie, naargelang de instantie die de beslissing tot toekenning nam, kan het elektronisch toezicht herroepen in de volgende gevallen:

1° wanneer bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt vastgesteld dat de veroordeelde tijdens het elektronisch toezicht een misdrijf heeft gepleegd;

2° wanneer de veroordeelde de in artikel 98/18, 2°, bepaalde algemene voorwaarde niet naleeft;

3° wanneer de veroordeelde geen vaste verblijfsplaats in België meer heeft;

4° wanneer de veroordeelde de geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden niet naleeft;

5° wanneer de veroordeelde het elektronisch toezichtsmateriaal beschadigt of verduistert;

6° wanneer de concrete invulling van het elektronisch toezicht, met inbegrip van het uurrooster, niet wordt nageleefd;

Le directeur informe la victime le plus rapidement possible et en tous cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide, de l'octroi de la surveillance et, le cas échéant, des conditions qui sont imposées dans son intérêt.”

Le directeur communique la décision d'octroi de la surveillance électronique aux autorités et instances suivantes:

1° le service des Communautés compétent pour la surveillance électronique;

2° le chef de corps de la police locale de la commune où le condamné a son lieu de résidence fixe;

3° la banque de données nationale visée à l'article 44/2 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police;

4° le procureur du Roi de l'arrondissement où le condamné exécute sa surveillance électronique;

5° le service compétent des Communautés de l'arrondissement judiciaire où le condamné exécute la surveillance électronique, si des conditions particulières individualisées sont imposées;

6° le service compétent des Communautés du lieu de résidence de la victime;

7° l'Office des étrangers, si la décision concerne un condamné qui n'a pas le droit au séjour.”

Art. 28. Dans la même section 2, un article 98/21 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/21. Le directeur ou le service compétent de l'administration, en fonction de l'instance qui a pris la décision d'octroi, peut révoquer la surveillance électronique dans les cas suivants:

1° s'il est constaté dans une décision passée en force de chose jugée que le condamné a commis une infraction pendant la surveillance électronique;

2° si le condamné ne respecte pas la condition générale prévue à l'article 98/18, 2°;

3° si le condamné n'a plus de résidence fixe en Belgique;

4° si le condamné ne respecte pas les conditions particulières individuelles;

5° si le condamné endommage ou détourne le matériel de surveillance électronique;

6° si le contenu concret de la surveillance électronique, en ce compris l'horaire, n'est pas respecté;

7° na een voorlopige aanhouding overeenkomstig artikel 98/23.

In geval van herroeping wordt de periode tijdens dewelke de veroordeelde onder elektronisch toezicht stond, afgetrokken van het op het ogenblik van de toekenning van het elektronisch toezicht nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraffen.

Indien het elektronisch toezicht wordt herroepen of van rechtswege een einde neemt overeenkomstig artikel 98/24, kan het niet opnieuw worden toegekend voordat de termijn van twee maanden is verstreken na de opsluiting.”

Art. 29. In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 98/22 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/22. In voorkomend geval brengt de bevoegde dienst van de penitentiaire administratie de beslissing tot herroeping zo snel mogelijk ter kennis van de directeur. De directeur brengt de beslissing tot herroeping zo snel mogelijk ter kennis van:

1° de veroordeelde;

2° alle autoriteiten en instanties aan wie de beslissing tot toekenning werd meegedeeld overeenkomstig artikel 98/20.

De directeur stelt het slachtoffer overeenkomstig artikel 98/20 zo snel mogelijk in kennis van de beslissing tot herroeping.”

Art. 30. In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 98/23 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/23. Indien de veroordeelde de fysieke of psychische integriteit van derden ernstig in gevaar brengt gedurende het elektronisch toezicht, kan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt, zijn voorlopige aanhouding bevelen. Hij deelt zijn beslissing onmiddellijk mee aan de directeur.

De directeur of, in voorkomend geval, de bevoegde dienst van de penitentiaire administratie neemt een beslissing over de herroeping van het elektronisch toezicht, binnen zeven dagen volgend op de aanhouding van de veroordeelde. De bevoegde dienst van de penitentiaire administratie deelt, in voorkomend geval, zijn beslissing mee aan de directeur. De directeur deelt de beslissing binnen vierentwintig uur schriftelijk mee aan de veroordeelde en de procureur des Konings.

In geval van herroeping, brengt de directeur de beslissing overeenkomstig artikel 98/20 zo snel mogelijk ter kennis aan alle betrokken autoriteiten en instanties en aan het slachtoffer.”

Art. 31. In dezelfde afdeling 2 wordt een artikel 98/24 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/24. Het elektronisch toezicht neemt van rechtswege een einde indien:

1° de veroordeelde zich niet meer in de tijdsvoorwaarden voor de toekenning ervan bevindt;

7° après une arrestation provisoire conformément à l'article 98/23.

En cas de révocation, la période pendant laquelle le condamné était en surveillance électronique est déduite de la partie des peines privatives de liberté qui restait à subir au moment de l'octroi de la surveillance électronique.”

Si la surveillance électronique est révoquée ou prend fin de plein droit conformément à l'article 98/24, elle ne peut être accordée à nouveau qu'après l'expiration d'un délai de deux mois après l'incarcération.”

Art. 29. Dans la même section 2, un article 98/22 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/22. Le cas échéant, le service compétent de l'administration pénitentiaire transmet la décision de révocation le plus rapidement possible au directeur. Le directeur porte la décision de révocation le plus rapidement possible à la connaissance:

1° du condamné;

2° de toutes les autorités et instances à qui la décision d'octroi a été notifiée conformément à l'article 98/20.

Le directeur informe la victime conformément à l'article 98/20 de la décision de révocation.”

Art. 30. Dans la même section 2, un article 98/23 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/23. Si le condamné met gravement en péril l'intégrité physique ou psychique de tiers pendant la surveillance électronique, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve, peut ordonner son arrestation provisoire. Il communique immédiatement sa décision au directeur.

Le directeur ou, le cas échéant, le service compétent de l'administration pénitentiaire prend une décision sur la révocation de la surveillance électronique dans les sept jours qui suivent l'arrestation du condamné. Le service compétent de l'administration pénitentiaire transmet, le cas échéant, sa décision au directeur. Le directeur communique la décision par écrit dans les vingt-quatre heures au condamné et au procureur du Roi.

En cas de révocation, le directeur informe conformément à l'article 98/20 le plus rapidement possible la décision à toutes les autorités et instances concernées et à la victime.”

Art. 31. Dans la même section 2, un article 98/24 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/24. La surveillance électronique prend fin de plein droit si:

1° le condamné ne se trouve plus dans les conditions de temps pour son octroi;

2° ingevolge de bijkomende tenuitvoerlegging van een in kracht van gewijsde gegane veroordeling tot een vrijheidsstraf de penitentiare administratie niet langer bevoegd is voor de toekenning van deze modaliteit;

3° de veroordeelde opnieuw wordt opgesloten.

In die gevallen wordt de veroordeelde onmiddellijk opnieuw opgesloten.

Art. 32. In dezelfde titel *XIIquater*, ingevoegd bij artikel 9, wordt een hoofdstuk 2 ingevoegd, luidende: “Hoofdstuk 2. De vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” vanaf zes maanden voor strafeinde”.

Art. 33. In hoofdstuk 2, ingevoegd bij artikel 32, wordt een artikel 98/25 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/25. § 1. De directeur kent een vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” toe aan de veroordeelde die zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling, vanaf zes maanden voor het einde van het uitvoerbaar gedeelte van de vrijheidsstraf of van de vrijheidsstraffen waartoe hij is veroordeeld, voor zover hij uitsluitend in kracht van gewijsde getreden veroordelingen tot een vrijheidsstraf ondergaat en voor zover hij cumulatief aan de volgende voorwaarden voldoet:

1° hij beschikt over een opvangadres;

2° hij stelt geen manifest risico voor een ernstige aantasting van de fysieke integriteit van derden.

De veroordeelde die geen recht heeft op verblijf komt slechts in aanmerking voor deze maatregel, voor zover de Dienst Vreemdelingenzaken meedeelt aan de directeur dat hij in de onmogelijkheid verkeert om onmiddellijk over te gaan tot verwijdering van het grondgebied of tot overbrenging naar een administratief detentiecentrum van de veroordeelde. De betrokken veroordeelde dient enkel te voldoen aan de voorwaarde bedoeld in het eerste lid, 2°.

In afwijking van het eerste lid, is de veroordeelde wiens strafuitvoeringsmodaliteit tijdens de geldigheidsduur van deze maatregel door de strafuitvoeringsrechtbank wordt herroepen gedurende twee maanden na de tenuitvoerlegging van het vonnis tot herroeping uitgesloten van de vervroegde invrijheidstelling.

§ 2. De volgende categorieën van veroordeelden zijn uitgesloten van de in dit hoofdstuk bedoelde maatregel van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking”:

de veroordeelden die één of meerdere vrijheidsbenemende straffen ondergaan waarvan het totaal meer dan tien jaar bedraagt;

de veroordeelden die een straf ondergaan voor de feiten bedoeld in boek II, titel *I*ter, van het Strafwetboek;

2° en raison de l'exécution complémentaire d'une condamnation à une peine privative de liberté passée en force de chose jugée, l'administration pénitentiaire n'est plus compétente pour l'octroi cette modalité;

3° le condamné est à nouveau incarcéré.

Dans ces cas, le condamné est immédiatement réincarcéré.

Art. 32. Dans le même titre *XIIquater*, inséré par l'article 9, un chapitre 2 est inséré, rédigé comme suit: “Chapitre 2. La libération anticipée “surpopulation” à partir de six mois avant la fin de peine”.

Art. 33. Dans le chapitre 2, inséré par l'article 32, un article 98/25 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/25. § 1er. Le directeur accorde une libération anticipée “surpopulation” au condamné qui se trouve dans les conditions de temps pour la libération conditionnelle à partir de six mois avant la fin de la partie exécutoire de la peine privative de liberté ou des peines privatives de liberté auxquelles il a été condamné pour autant qu'il n'exécute que des peines définitives de privation de liberté et pour autant qu'il remplisse cumulativement les conditions suivantes:

1° il dispose d'une adresse d'accueil;

2° il ne présente pas de risque manifeste d'atteinte grave à l'intégrité physique des tiers.

Le condamné qui n'a pas le droit au séjour ne peut bénéficier de cette mesure que dans la mesure où l'Office des étrangers communique qu'il est dans l'incapacité de procéder immédiatement à l'éloignement ou au transfert vers un centre de détention administrative. Le condamné concerné ne doit remplir que la condition visée à l'alinéa 1er, 2°.

Par dérogation à l'alinéa 1er, le condamné dont la modalité d'exécution de la peine est révoquée par le tribunal de l'application des peines pendant la période de validité de cette mesure est exclue de la libération anticipée pendant les deux mois qui suivent l'exécution du jugement de révocation.

§ 2. Les catégories de condamnés suivantes sont exclues de la mesure de la libération anticipée “surpopulation” visée dans le présent chapitre:

— les condamnés qui subissent une ou plusieurs peines privatives de liberté dont le total s'élève à plus de dix ans;

— les condamnés qui subissent une peine pour des faits visés au livre II, titre *I*^{er}ter, du Code pénal;

de veroordeelden die een straf ondergaan voor de feiten bedoeld in de artikelen 417/5 tot 417/41, 417/43 tot 417/47, 417/50, 417/52, 417/54 en 417/55 van het Strafwetboek;

de veroordeelden die het voorwerp uitmaken van een veroordeling met een terbeschikkingstelling van de straf-uitvoeringsrechtbank overeenkomstig de artikelen 34ter of 34^{quater} van het Strafwetboek;

de veroordeelden die worden opgevolgd door het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse in het kader van de gemeenschappelijke gegevensbanken bedoeld in artikel 3 van de wet van 29 maart 2024 tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank "Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces" ("T.E.R.") en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.

§ 3. De beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling "overbevolking" bepaalt dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn onderworpen is aan de volgende algemene voorwaarden:

1° geen strafbare feiten plegen;

2° de slachtoffers niet lastigvallen en zich onmiddellijk verwijderen van de plaats waar hij een slachtoffer ontmoet;

3° een opvangadres blijven hebben, en bij wijziging ervan, zijn nieuwe verblijfplaats onmiddellijk meedelen aan de directeur of, indien het een veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid, betreft, het grondgebied effectief verlaten binnen de door de Dienst Vreemdelingenzaken opgelegde termijn en tijdens de proeftermijn niet terugkeren naar België zonder te voldoen aan de wetgeving en reglementering betreffende de toegang, het verblijf en de vestiging in het Rijk.

§ 4. De proeftermijn is gelijk aan de duur van het nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraffen op het ogenblik van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling "overbevolking".

§ 5. De directeur deelt de beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling "overbevolking" mee aan de veroordeelde.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling "overbevolking".

De directeur deelt de beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling "overbevolking" mee aan volgende autoriteiten en instanties:

1° de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde zijn opvangadres heeft;

— les condamnés qui subissent une peine pour des faits visés aux articles 417/5 à 417/41, 417/43 à 417/47, 417/50, 417/52, 417/54 et 417/55 du Code pénal;

— les condamnés qui font l'objet d'une condamnation avec une mise à la disposition du tribunal de l'application des peines, conformément aux articles 34ter ou 34^{quater} du Code pénal;

— les condamnés qui sont suivis par l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace dans le cadre des banques de données communes visées à l'article 3 de la loi du 29 mars 2024 portant création de la banque de données commune "Terrorisme, Extrémisme, processus de Radicalisation" ("T.E.R.") et modifiant la loi du 30 juillet 2018 relative à la protection des personnes physiques à l'égard des traitements de données à caractère personnel, la loi du 30 juillet 2018 portant création de cellules de sécurité intégrale locales en matière de radicalisme, d'extrémisme et de terrorisme et la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police.

§ 3. La décision d'octroi de la libération anticipée "surpopulation" stipule que le condamné est soumis aux conditions générales suivantes pendant le délai d'épreuve;

1° ne pas commettre d'infractions;

2° ne pas importuner les victimes et immédiatement quitter les lieux lorsqu'il rencontre une victime;

3° continuer à avoir un logement et, en cas de changement de logement, communiquer immédiatement son nouveau lieu de séjour au directeur ou, dans le cas d'un condamné visé au paragraphe 1er, alinéa 2, l'obligation de quitter effectivement le territoire et l'interdiction de revenir en Belgique pendant le délai d'épreuve sans être en règle avec la législation et la réglementation relative à l'accès au territoire, au séjour ou à l'établissement dans le Royaume.

§ 4. Le délai d'épreuve est égal à la durée de la partie restante des peines privatives de liberté au moment de l'octroi de la libération anticipée "surpopulation".

§ 5. Le directeur communique la décision d'octroi de la libération anticipée "surpopulation" au condamné.

Le directeur informe la victime le plus rapidement possible et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide, de l'octroi de la libération anticipée "surpopulation".

Le directeur communique la décision d'octroi de la libération anticipée "surpopulation" aux autorités et instances suivantes:

1° le chef de la police locale de la commune où le condamné a son logement;

2° de nationale gegevensbank bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;

3° de procureur des Konings van het arrondissement waar de veroordeelde zijn opvangadres heeft;

4° het openbaar ministerie bij de strafuitvoeringsrechtbank, indien de strafuitvoeringsrechtbank reeds gevat is;

5° de voor de begeleiding van de beperkte detentie bevoegde dienst van de Gemeenschappen, indien de veroordeelde zich in beperkte detentie bevindt;

6° de Dienst Vreemdelingenzaken, indien de beslissing betrekking heeft op de veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid.

§ 6. De directeur kan de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” herroepen in de volgende gevallen:

1° wanneer bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt vastgesteld dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn een misdrijf heeft gepleegd;

2° wegens niet-naleving van de in paragraaf 3, 2°, bepaalde algemene voorwaarde;

3° na een voorlopige aanhouding overeenkomstig paragraaf 8.

In geval van herroeping wordt de periode tijdens dewelke de veroordeelde in vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” was en die loopt tot aan de beslissing tot herroeping, afgetrokken van het op het ogenblik van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraffen.

Indien de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” wordt herroepen, kan zij niet opnieuw worden toegekend.

§ 7. De directeur brengt de beslissing tot herroeping zo snel mogelijk ter kennis aan:

1° de veroordeelde;

2° alle autoriteiten en instanties aan wie de beslissing tot toekenning werd meegedeeld overeenkomstig paragraaf 5.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de beslissing tot herroeping.

§ 8. Indien de veroordeelde de fysieke of psychische integriteit van derden ernstig in gevaar brengt gedurende de proeftermijn, kan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt, zijn voorlopige aanhouding bevelen. Hij deelt zijn beslissing onmiddellijk mee aan de directeur.

2° la banque de données nationale visée à l'article 44/2 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police;

3° le procureur du Roi de l'arrondissement dans lequel le condamné a son logement;

4° le ministère public près le tribunal de l'application des peines si le tribunal de l'application des peines est déjà saisi;

5° le service compétent des communautés chargé de l'accompagnement de la détention limitée, si le condamné est en détention limitée;

6° l'Office des étrangers, si la décision porte sur un condamné visé au paragraphe 1er, alinéa 2.

§ 6. Le directeur peut révoquer la libération anticipée “surpopulation” dans les cas suivants:

1° s'il est constaté dans une décision passée en force de chose jugée établit que le condamné a commis une infraction pendant le délai d'épreuve;

2° pour non-respect de la condition générale prévue au paragraphe 3, 2°;

3° après une arrestation provisoire conformément au paragraphe 8.

En cas de révocation, la période au cours de laquelle le condamné était en libération anticipée “surpopulation” et qui court jusqu'à la décision de révocation est déduite de la partie restante des peines privatives de liberté au moment de l'octroi de la libération anticipée “surpopulation”.

Si la libération anticipée “surpopulation” est révoquée, elle ne peut être accordée à nouveau.

§ 7. Le directeur communique la décision de révocation le plus rapidement possible:

1° au condamné;

2° à toutes les autorités et instances auxquelles la décision d'octroi a été communiquée conformément au paragraphe 5.

Le directeur informe la victime de la décision de révocation le plus rapidement possible et en tous cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrite le plus rapide.

§ 8. Si le condamné met gravement en péril l'intégrité physique ou psychique de tiers pendant le délai d'épreuve, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve peut ordonner son arrestation provisoire. Il communique immédiatement sa décision au directeur.

De directeur neemt een beslissing over de herroeping van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” binnen zeven dagen volgend op de aanhouding van de veroordeelde. Hij deelt zijn beslissing binnen vierentwintig uur schriftelijk mee aan de veroordeelde en de procureur des Konings.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de beslissing tot herroeping. Hij deelt de beslissing tot herroeping zo snel mogelijk mee aan het openbaar ministerie, indien de strafuitvoeringsrechtbank reeds gevat is.

§ 9. Behoudens in het in paragraaf 8 bedoelde geval, neemt de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” van rechtswege een einde ingeval:

1° er in hoofde van de veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid, een niet naleving van de voorwaarde bedoeld in paragraaf 3, 3°, wordt vastgesteld;

2° de veroordeelde opnieuw wordt opgesloten.

In die gevallen wordt de veroordeelde onmiddellijk opnieuw opgesloten.

De directeur informeert hiervan de veroordeelde, het slachtoffer en alle in § 5 vermelde autoriteiten en instanties.”

Art. 34. In hetzelfde hoofdstuk 2 wordt een artikel 98/26 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/26. Dit hoofdstuk is van toepassing tot 31 december 2026.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de in het eerste lid bedoelde datum vervroegen.”

Titel 3 – Overgangsbepalingen en opheffingsbepaling

Art. 35. § 1. Beslissingen van de strafuitvoeringsrechter tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit, zoals bepaald in titel V van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de rechten van slachtoffers binnen de strafuitvoeringsmodaliteiten, die voor de inwerkingtreding van titel 2, hoofdstuk 2, zijn genomen ten aanzien van de veroordeelde voor wie geen gespecialiseerd advies overeenkomstig artikel 32 vereist is, behouden hun uitwerking. De strafuitvoeringsrechter kan in deze dossiers geen nieuwe beslissingen meer nemen.

De bevoegde diensten van de Gemeenschappen zenden de verslagen die ze overeenkomstig artikel 62, § 3, van dezelfde wet in deze dossiers opstellen over aan de penitentiaire administratie, vanaf de datum van inwerkingtreding van titel 2, hoofdstuk 2, voor zover er geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden zijn opgelegd.

Le directeur prend une décision sur la révocation de la libération anticipée “surpopulation” dans les sept jours qui suivent l’arrestation du condamné. Il communique sa décision par écrit dans les vingt-quatre heures au condamné et au procureur du Roi.

Le directeur communique la décision de révocation à la victime dans les plus brefs délais, et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide. Il communique la décision de révocation dans les plus brefs délais au ministère public près le tribunal de l’application des peines, si le tribunal de l’application des peines a déjà été saisi.

§ 9. Sauf dans le cas visé au paragraphe 8, la libération anticipée “surpopulation” prend fin de plein droit en cas

1° un non-respect de la condition visée au paragraphe 3, 3°, est constaté dans le chef du condamné visé au paragraphe 1, deuxième alinéa;

2° le condamné est à nouveau incarcéré.

Dans ces cas, le condamné est immédiatement réincarcéré.

Le directeur en informe le condamné, la victime et toutes les autorités et instances mentionnées à l’article 98/20”.

Art. 34. Dans le même chapitre 2, un article 98/26 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/26. Ce chapitre est d’application jusqu’au 31 décembre 2026.

Le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, anticiper la date visée à l’alinéa 1er.”

Titre 3 – Dispositions transitoires et disposition d’abrogation

Art. 35. § 1er. Les décisions du juge de l’application des peines octroyant une modalité d’exécution de la peine, telle que prévue au titre V de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine, prises avant l’entrée en vigueur du titre 2, chapitre 2, à l’égard du condamné pour lequel aucun avis spécialisé n’est requis conformément à l’article 32, conservent leurs effets. Le juge de l’application des peines ne peut plus prendre de nouvelles décisions dans ces dossiers.

Les services compétents des Communautés communiquent les rapports qu’ils doivent rédiger conformément à l’article 62, § 3, de la même loi, à l’administration pénitentiaire à partir de la date de l’entrée en vigueur du titre 2, chapitre 2, pour autant que des conditions particulières individualisées sont imposées.

§ 2. Alle verzoeken tot toekenning van in titel V van dezelfde wet bedoelde strafuitvoeringsmodaliteiten met betrekking tot dossiers bedoeld in paragraaf 1 die aanhangig zijn bij de strafuitvoeringsrechter op het moment van de inwerkingtreding van titel 2, hoofdstuk 2, worden van rechtswege van de rol geschrapt. De griffie van de strafuitvoeringsrechtbank brengt het slachtoffer dat overeenkomstig artikel 36, § 4, tweede lid, van dezelfde wet werd gehoord of zou gehoord worden hiervan op de hoogte.

De strafuitvoeringsrechter blijft evenwel bevoegd om uitspraak te doen in de zaken waarvoor op het moment van inwerkingtreding van titel 2, hoofdstuk 2, een datum van uitspraak is vastgesteld en voor de uitspraken op verwijzing na een vernietiging door het Hof van Cassatie.

§ 3. De griffie van de strafuitvoeringsrechtbank zendt onverwijld na de inwerkingtreding van titel 2, hoofdstuk 2, de dossiers bedoeld in de paragrafen 1 en 2, eerste lid, met inbegrip van een overzicht van de identificatiegegevens van de betrokken veroordeelden, over aan de penitentiaire administratie.

Art. 36. Indien in hoofde van de veroordeelde die geen recht heeft op verblijf de tijdsvoorwaarde om elektronisch toezicht toegekend te krijgen, reeds is bereikt op het ogenblik van inwerkingtreding van titel 2, hoofdstuk 3, beschikt de Dienst Vreemdelingenzaken over een termijn van een maand vanaf de inwerkingtreding om de directeur in kennis te stellen van het feit of de veroordeelde effectief verwijderd kan worden of kan worden overgebracht naar een administratief detentiecentrum. Tijdens deze periode kan aan de betrokken veroordeelde enkel een elektronisch toezicht of voorlopige invrijheidstelling worden toegekend indien de Dienst Vreemdelingenzaken aangeeft dat de veroordeelde niet kan verwijderd of overgebracht worden. Indien de Dienst Vreemdelingenzaken aangeeft dat de veroordeelde effectief zal verwijderd of overgebracht worden, beschikt de Dienst Vreemdelingenzaken daartoe over een termijn van drie maanden vanaf die kennisgeving.

Art. 37. Artikel 16 van de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, laatst gewijzigd bij de wet van 31 juli 2023, wordt opgeheven.

Titel 4 – Inwerkingtreding

Art. 38. Deze wet treedt in werking op de dag van de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

§ 2. Toutes les demandes d'octroi des modalités d'exécution des peines visées au titre V de la même loi, concernant les dossiers visés au paragraphe 1er, qui sont pendantes devant le juge de l'application des peines au moment de l'entrée en vigueur du titre 2, chapitre 2, sont de plein droit rayées du rôle. Le greffe du tribunal de l'application des peines en informe la victime qui a été ou sera entendue conformément à l'article 36, § 4, deuxième alinéa, de la même loi.

Le juge de l'application des peines reste néanmoins compétent pour statuer sur les affaires pour lesquelles une date de décision a été fixée au moment de l'entrée en vigueur du titre 2, chapitre 2, ainsi que sur les décisions rendues sur renvoi après une annulation par la Cour de cassation.

§ 3. Le greffe du tribunal de l'application des peines transmet sans délai les dossiers visés aux paragraphes 1er et 2, alinéa 1er, y compris un aperçu des données d'identification des condamnés concernés, à l'administration pénitentiaire après l'entrée en vigueur du titre 2, chapitre 2.

Art. 36. Si, dans le chef du condamné sans droit de séjour, la condition de temps pour l'octroi d'une surveillance électronique, est déjà atteinte au moment de l'entrée en vigueur du titre 2, chapitre 3, l'Office des étrangers dispose d'un délai d'un mois à compter de son entrée en vigueur pour indiquer au directeur si le condamné peut effectivement être éloigné ou transféré dans un centre de détention administrative. Pendant ce délai, le condamné concerné ne peut bénéficier d'une surveillance électronique ou d'une libération provisoire que si l'Office des étrangers indique que le condamné ne peut être éloigné ou transféré. Si l'Office des étrangers indique que le condamné sera effectivement éloigné ou transféré, l'Office des étrangers dispose d'un délai de trois mois à compter de cette notification à cette fin.

Art. 37. L'article 16 de la loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins, dernièrement modifié par la loi du 31 juillet 2023, est abrogé.

Titre 4 – Entrée en vigueur

Art. 38. Cette loi entre en vigueur le jour de la publication au *Moniteur belge*.

VOORONTWERP VAN WET 2

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen

Titel 1 – Algemene bepaling

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Titel 2 – Maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen

Hoofdstuk 1 – Bepaling tot wijziging van het Strafwetboek

Art. 2. Artikel 7 van het Strafwetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 februari 2016, waarvan de bestaande tekst paragraaf 1 zal vormen, wordt aangevuld met de paragrafen 2 en 3, luidende:

“§ 2. Bij de keuze van de straf en het bepalen van de strafmaat, streeft de rechter de volgende doelen na:

1° het uiting geven aan de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet;

2° het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht en van het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade;

3° het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader;

4° het beschermen van de maatschappij.

Binnen de grenzen van de wet moet de rechter naar een rechtvaardige proportionaliteit tussen het misdrijf en de straf zoeken.

Alvorens een straf uit te spreken, moet de rechter deze doelstellingen in overweging nemen, maar ook de ongewenste neveneffecten van de straf ten aanzien van de rechtstreeks betrokken personen, hun omgeving en de samenleving.

§ 3. Voor feiten strafbaar met een maximum gevangenisstraf van zes maanden en indien de rechter overweegt om een effectieve gevangenisstraf op te leggen, legt hij een straf onder elektronisch toezicht, een werkstraf of een autonome probatiestraf op, indien voldaan is aan de voorwaarden bepaald door de artikelen 37ter, 37quinquies en 37octies.

Voor feiten strafbaar met een gevangenisstraf van meer dan zes maanden tot en met drie jaar en indien de rechter een effectieve gevangenisstraf oplegt, motiveert hij waarom de bestraffing niet door een straf onder elektronisch toezicht,

AVANT-PROJET DE LOI 2

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi portant des mesures afin de réduire la surpopulation dans les prisons

Titre 1er – Disposition générale

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Titre 2 – Mesures afin de réduire la surpopulation dans les prisons

Chapitre 1er – Disposition modifiant le Code pénal

Art. 2. L'article 7 du Code pénal, modifié en dernier lieu par la loi du 5 février 2016, dont le texte actuel formera le paragraphe 1er, est complété par les paragraphes 2 en 3, rédigés comme suit:

“§ 2. Lors du choix de la peine et de la détermination de son taux, le juge poursuit les objectifs suivants:

1° exprimer la désapprobation de la société à l'égard de la violation de la loi pénale;

2° promouvoir la restauration de l'équilibre social et la réparation du dommage causé par l'infraction;

3° favoriser la réhabilitation et l'insertion sociale de l'auteur;

4° protéger la société.

Dans les limites fixées par la loi, le juge doit rechercher une juste proportionnalité entre l'infraction et la peine.

Avant de prononcer une peine, le juge doit prendre en compte ces objectifs mais aussi les effets secondaires indésirables de la peine pour les personnes directement concernées, leur entourage et la société.

§ 3. Pour des faits punissables d'un emprisonnement de six mois maximum et si le juge envisage d'imposer un emprisonnement effectif, celui-ci impose une peine de surveillance électronique, une peine de travail ou une peine de probation autonome, pour autant que soient remplies les conditions prévues aux articles 37ter, 37quinquies et 37octies.

Pour des faits punissables d'un emprisonnement de plus de six mois à trois ans et si le juge impose un emprisonnement effectif, il motive la raison pour laquelle la sanction ne peut être réalisée par une peine de surveillance électronique, une peine

een werkstraf of een autonome probatiestraf kan worden bereikt indien voldaan is aan de voorwaarden bepaald door de artikelen 37ter, 37quinquies en 37octies.”.

Hoofdstuk 2 – Bepalingen houdende het gedeeltelijk buiten toepassing stellen van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt

Afdeling 1 – Wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Art. 3. In artikel 109, derde lid, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, ingevoegd door de wet van 31 juli 2023, worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “1 juni 2030”.

Art. 4. In dezelfde wet wordt een artikel 109/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 109/1. Tot 1 juni 2030 zijn de artikelen 21, 22, 23, 24, 25, 25/1, 25/3, 26 en 26/1 van titel V, hoofdstukken I, II en III, en de artikelen 28, 29, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 59 en 60 niet van toepassing ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt, behoudens ten aanzien van:

de veroordeelde die een straf ondergaat waarvoor overeenkomstig artikel 32 een gespecialiseerd advies vereist is;

de veroordeelde voor wat betreft de toekenning van de vermindering van de duur van de door de rechter uitgesproken ontzetting van het recht in een bepaalde aangewezen zone te wonen, te verblijven of er zich te vertonen.

Na een evaluatie van de beschikbare penitentiaire capaciteit en de extrapolatie van de instroom van de gedetineerdenbevolking, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de in het eerste lid bedoelde datum ten aanzien van alle of een deel van de veroordeelden bedoeld in het eerste lid vervroegen.”.

Afdeling 2 – Wijziging van de wet van 5 mei 2019 tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder

de travail ou une peine de probation autonome pour autant que soient remplies les conditions prévues aux articles 37ter, 37quinquies et 37octies.”.

Chapitre 2 – Dispositions relatives à l’inapplication partielle de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine, à l’égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s’élève à trois ans ou moins

Section 1re – Modification de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine

Art. 3. Dans l’article 109, alinéa 3, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine, inséré par la loi du 31 juillet 2023, les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “1er juin 2030”.

Art. 4. Dans la même loi, un article 109/1 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 109/1. Jusqu’au 1er juin 2030, les articles 21, 22, 23, 24, 25, 25/1, 25/3, 26 et 26/1 du titre V, chapitres Ier, II et III, et les articles 28, 29, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 45, 46, 59 et 60 ne sont pas applicables à l’égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s’élève à trois ans ou moins, sauf à l’égard du:

— condamné qui subit une peine pour laquelle un avis spécialisé est requis conformément à l’article 32;

— condamné en ce qui concerne l’octroi de la réduction de la durée de l’interdiction, prononcée par le juge, du droit d’habiter, de résider ou de se tenir dans une zone déterminée désignée.

Après évaluation de la capacité carcérale disponible et extrapolation du flux de la population détenue entrante, le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, anticiper la date visée à l’alinéa 1er à l’égard de tout ou partie des condamnés visés à l’alinéa 1er.”.

Section 2 – Modification de la loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine en vue d’adapter la procédure devant le juge de l’application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins

Art. 5. In artikel 26, derde lid, van de wet van 5 mei 2019 tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, ingevoegd door de wet van 31 juli 2023, worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “1 juni 2030”.

Afdeling 3 – Wijziging van de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder

Art. 6. In artikel 17, derde lid, van de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, ingevoegd door de wet van 31 juli 2023, worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “1 juni 2030”.

Hoofdstuk 3 – Invoeging van tijdelijke bepalingen in de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen

Art. 7. In de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten wordt een titel *XIIquater* ingevoegd, luidende: “Titel. *XIIquater*. Tijdelijke bepalingen”.

Art. 8. In titel *XIIquater*, ingevoegd bij artikel 7, wordt een hoofdstuk 1 ingevoegd, luidende: “Hoofdstuk I. De noodprocedure strafuitvoeringsrechter”.

Art. 9. In hoofdstuk I, ingevoegd bij artikel 8, wordt een afdeling I ingevoegd, luidende: “Afdeling I. Toepassingsgebied”.

Art. 10. In afdeling I, ingevoegd bij artikel 9, wordt een artikel 98/6 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/6. Dit hoofdstuk is van toepassing op de veroordeelde tot één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder, maar zes maanden of meer bedraagt, ten aanzien van wie de bepalingen van deze wet overeenkomstig artikel 109/1 niet van toepassing zijn.

Aan de veroordeelde bedoeld in het eerste lid kent de strafuitvoeringsrechter een beperkte detentie, elektronisch toezicht, voorwaardelijke invrijheidstelling, voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering toe op de hierna bepaalde wijze en onder de hierna bepaalde voorwaarden.

Art. 5. Dans l'article 26, alinéa 3, de la loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine en vue d'adapter la procédure devant le juge de l'application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins, inséré par la loi du 31 juillet 2023, les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “1er juin 2030”.

Section 3 – Modification de la loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins

Art. 6. Dans l'article 17, alinéa 3, de la loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins, inséré par la loi du 31 juillet 2023, les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “1er juin 2030”.

Chapitre 3 – Insertion de dispositions temporaires dans la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine afin de réduire la surpopulation dans les prisons

Art. 7. Dans la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, un titre *XIIquater* est inséré, rédigé comme suit: “Titre *XIIquater*. Dispositions temporaires”.

Art. 8. Dans le titre *XIIquater*, inséré par l'article 7, un chapitre 1er est inséré, rédigé comme suit: “Chapitre 1er. De la procédure d'urgence juge de l'application des peines”.

Art. 9. Dans le chapitre 1er, inséré par l'article 8, une section 1re est insérée, rédigée comme suit: “Section 1re. Champ d'application”.

Art. 10. Dans la section 1re, insérée par l'article 9, un article 98/6 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/6. § 1er. Le présent chapitre s'applique au condamné à une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie exécutoire est inférieure ou égale à trois ans, mais supérieure ou égale à six mois, à l'égard duquel les dispositions de la présente loi ne sont pas d'application conformément à l'article 109/1.

Le juge de l'application des peines octroie au condamné visé à l'alinéa 1er une détention limitée, une surveillance électronique, une libération conditionnelle, une mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou une mise en liberté provisoire en vue de la remise sous la forme et aux conditions précisées ci-après.

Art. 11. In hoofdstuk I, ingevoegd bij artikel 8, wordt een afdeling II ingevoegd, luidende: “Afdeling II. Straftoelatingen”.

Art. 12. In afdeling II, ingevoegd bij artikel 11, wordt een artikel 98/7 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/7. § 1. De beperkte detentie is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf die de veroordeelde toelaat om op regelmatige wijze, de strafinrichting te verlaten voor een bepaalde duur van maximum zestien uur per dag.

§ 2. De beperkte detentie kan aan de veroordeelde worden toegekend om professionele, opleidings- of familiale belangen te behartigen die zijn aanwezigheid buiten de gevangenis vereisen.”

Art. 13. In dezelfde afdeling II wordt een artikel 98/8 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/8. Het elektronisch toezicht is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf waardoor de veroordeelde het geheel of een gedeelte van zijn vrijheidsstraf buiten de gevangenis ondergaat volgens een bepaald uitvoeringsplan, waarvan de naleving onder meer door elektronische middelen wordt gecontroleerd.”

Art. 14. In dezelfde afdeling II wordt een artikel 98/9 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/9. § 1. De beperkte detentie en het elektronisch toezicht worden toegekend aan de veroordeelde die zich, op zes maanden na, in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling en indien hij voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.

§ 2. Drie maanden voordat de veroordeelde zich in de bij paragraaf 1 bepaalde tijdsvoorwaarde bevindt of indien deze termijn niet gerespecteerd kan worden, onmiddellijk, licht de directeur hem schriftelijk in over de mogelijkheid tot het aanvragen van een beperkte detentie of een elektronisch toezicht.

De veroordeelde kan vanaf dat moment een schriftelijk verzoek tot toekenning van een beperkte detentie of een elektronisch toezicht indienen, overeenkomstig artikel 98/14.”

Art. 15. In dezelfde afdeling II wordt een artikel 98/10 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/10. § 1. De voorwaardelijke invrijheidstelling is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf waardoor de veroordeelde zijn straf ondergaat buiten de gevangenis, mits naleving van de voorwaarden die hem gedurende een bepaalde proeftijd worden opgelegd.

§ 2. De voorwaardelijke invrijheidstelling wordt toegekend aan de veroordeelde die één derde van de straffen heeft ondergaan en die voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.”

Art. 11. Dans le chapitre Ier, inséré par l'article 8, une section II est insérée, rédigée comme suit: “Section II. Modalités d'exécution de la peine”.

Art. 12. Dans la section II, insérée par l'article 11, un article 98/7 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/7. § 1er. La détention limitée est un mode d'exécution de la peine privative de liberté qui permet au condamné de quitter, de manière régulière, l'établissement pénitentiaire pour une durée déterminée de maximum seize heures par jour.

§ 2. La détention limitée peut être octroyée au condamné afin de défendre des intérêts professionnels, de formation ou familiaux qui requièrent sa présence hors de la prison.”

Art. 13. Dans la même section II un article 98/8 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/8. La surveillance électronique est un mode d'exécution de la peine privative de liberté par lequel le condamné subit l'ensemble ou une partie de sa peine privative de liberté en dehors de la prison selon un plan d'exécution déterminé, dont le respect est contrôlé notamment par des moyens électroniques.”

Art. 14. Dans la même section II un article 98/9 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/9. § 1er. La détention limitée et la surveillance électronique sont octroyées au condamné qui se trouve, à six mois près, dans les conditions de temps pour l'octroi de la libération conditionnelle et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.

§ 2. Trois mois avant que le condamné ne se trouve dans la condition de temps prévue au § 1er ou immédiatement si ce délai ne peut être respecté, le directeur l'informe par écrit de la possibilité de demander une détention limitée ou une surveillance électronique.

Le condamné peut dès ce moment introduire une demande écrite d'octroi de détention limitée ou de surveillance électronique, conformément à l'article 98/14.”

Art. 15. Dans la même section II un article 98/10 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/10. § 1er. La libération conditionnelle est un mode d'exécution de la peine privative de liberté par lequel le condamné subit sa peine en dehors de la prison, moyennant le respect des conditions qui lui sont imposées pendant un délai d'épreuve déterminé.

§ 2. La libération conditionnelle est octroyée au condamné qui a subi un tiers de sa peine et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.”

Art. 16. In dezelfde afdeling II wordt een artikel 98/11 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/11. § 1. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf die wordt toegekend aan de veroordeelde, van wie op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken blijkt dat hij niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk, mits naleving van de voorwaarde het grondgebied effectief te verlaten en met het verbod om tijdens een bepaalde proeftijd terug te keren naar België zonder in orde te zijn met de wetgeving en de reglementering betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf of de vestiging in het Rijk en zonder de voorafgaande toelating van de strafuitvoeringsrechter.

§ 2. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied wordt toegekend aan de veroordeelde die, op zes maanden na, één derde van de straffen heeft ondergaan en die voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.”

Art. 17. In dezelfde afdeling II wordt een artikel 98/12 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/12. § 1. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering wordt toegestaan aan de veroordeelde die op grond van een uitvoerbaar vonnis of een uitvoerbare titel overgebracht dient te worden naar een ander land.

§ 2. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering wordt toegekend aan de veroordeelde die één derde van de straffen heeft ondergaan en die voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.

Art. 18. In hoofdstuk I, ingevoegd bij artikel 8, wordt een afdeling III ingevoegd, luidende: “Afdeling III. De toekenningsvoorwaarden en -procedure”.

Art. 19. In afdeling III, ingevoegd bij artikel 18, wordt een artikel 98/13 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/13. De strafuitvoeringsrechter kent de in afdeling II bepaalde strafuitvoeringsmodaliteiten toe op voorwaarde dat de veroordeelde beschikt over een verblijfplaats en voor zover er in hoofde van de veroordeelde geen direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden bestaat waaraan niet tegemoet kan worden gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden.

De voorwaarden om over een verblijfplaats te beschikken is niet van toepassing op de beperkte detentie, de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied en de voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering.

Onder een direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden wordt verstaan een risico dat *prima facie* blijkt uit de actuele gedragingen van de veroordeelde of uit de stukken van het dossier bedoeld in artikel 98/16.

Art. 16. Dans la même section II un article 98/11 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/11. § 1er. La mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire est un mode d'exécution de la peine privative de liberté octroyé au condamné à l'égard duquel il ressort, en vertu d'un avis de l'Office des Étrangers, qu'il n'est pas autorisé ou habilité à séjourner dans le Royaume, moyennant le respect de la condition de quitter effectivement le territoire et de l'interdiction de revenir en Belgique pendant un délai d'épreuve déterminé sans être en règle avec la législation et la réglementation concernant l'accès au territoire, le séjour ou l'établissement dans le Royaume et sans l'autorisation préalable du juge de l'application des peines.

§ 2. La mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire est octroyée au condamné qui, à six mois près, a subi un tiers de sa peine et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.”

Art. 17. Dans la même section II un article 98/12 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/12. § 1er. La mise en liberté provisoire en vue de la remise est accordée au condamné qui, sur la base d'un jugement exécutoire ou d'un titre exécutoire, doit être transféré dans un autre pays.

§ 2. La mise en liberté provisoire en vue de la remise est octroyée au condamné qui a subi un tiers de sa peine et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.”

Art. 18. Dans le titre *XIIquater*, inséré par l'article 8, une section III est insérée, rédigée comme suit: “Section III. Conditions et procédure d'octroi”.

Art. 19. Dans la section III, insérée par l'article 18, un article 98/13 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/13. Le juge de l'application des peines octroie les modalités de la peine visées à la section II à condition que le condamné ait un lieu de résidence et pour autant qu'il n'y ait pas dans le chef du condamné de risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers auquel la fixation de conditions particulières ne puisse répondre.

Les conditions relatives à la disposition d'un lieu de résidence ne s'appliquent pas à la détention limitée, à la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire et à la mise en liberté provisoire en vue de la remise.

Par risque directement observable pour l'intégrité physique des tiers, on entend un risque qui ressort à première vue du comportement effectif du condamné ou des pièces du dossier visées à l'article 98/16.

Een elektronisch toezicht kan slechts worden toegekend aan de veroordeelde van wie op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken blijkt dat hij niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk, voor zover op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken, dat moet verleend worden binnen de tien dagen na kennisgeving door de directeur, blijkt dat die veroordeelde niet onmiddellijk kan worden verwijderd of overgebracht naar een plaats die valt onder de bevoegdheid van de minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.”.

Art. 20. In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/14 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/14. § 1. De beperkte detentie en het elektronisch toezicht worden toegekend door de strafuitvoeringsrechter op schriftelijk verzoek van de veroordeelde.

§ 2. Het schriftelijk verzoek wordt ingediend op de griffie van de gevangenis.

De griffie van de gevangenis zendt het schriftelijk verzoek binnen vierentwintig uur over aan de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank en bezorgt een afschrift aan de directeur.

Indien het een verzoek tot elektronisch toezicht betreft en de veroordeelde een straf ondergaat voor feiten van intrafamiliaal geweld, vraagt de directeur onmiddellijk aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen om een maatschappelijke enquête uit te voeren met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar het elektronisch toezicht zal plaatsvinden.

§ 3. De directeur brengt een advies uit binnen een maand na de ontvangst van het afschrift van het schriftelijk verzoek. Artikel 98/16 is van toepassing.”.

Art. 21. In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/15 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/15. § 1. De voorwaardelijke invrijheidstelling, de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied en de voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering worden toegekend door de strafuitvoeringsrechter op ambtshalve advies van de directeur.

§ 2. De directeur brengt een advies uit ten laatste twee maanden voor de veroordeelde zich naargelang het geval in de bij artikel 98/10, § 2, 98/11, § 2 of 98/12, § 2, bepaalde tijdsvoorwaarden bevindt of, indien deze termijn niet gerespecteerd kan worden, onmiddellijk. Artikel 98/16 is van toepassing.

§ 3. Indien het advies betrekking heeft op een voorwaardelijke invrijheidstelling en de veroordeelde een straf ondergaat voor feiten van intrafamiliaal geweld, kan de directeur aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen vragen om een maatschappelijke enquête uit te voeren met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar de voorwaardelijke invrijheidstelling zal plaatsvinden.”.

Une surveillance électronique ne peut être accordée au condamné pour qui il ressort d'un avis de l'Office des étrangers qu'il n'est pas autorisé ou habilité à séjourner dans le Royaume, que dans la mesure où, sur la base d'un avis de l'Office des étrangers, qui est à rendre dans les dix jours suivant la notification par le directeur, il apparaît que ce condamné ne peut être immédiatement éloigné ou transféré dans un lieu relevant de la compétence du ministre chargé de l'entrée, du séjour, de l'établissement et de l'éloignement des étrangers.”.

Art. 20. Dans la même section III un article 98/14 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/14. § 1er. La détention limitée et la surveillance électronique sont octroyées par le juge de l'application des peines à la demande écrite du condamné.

§ 2. La demande écrite est introduite au greffe de la prison.

Le greffe de la prison transmet la demande écrite au greffe du tribunal de l'application des peines dans les vingt-quatre heures et en remet une copie au directeur.

S'il s'agit d'une demande de surveillance électronique et que le condamné subit une peine pour des faits de violence intrafamiliale, le directeur demande sans délai au service compétent des Communautés de procéder à une enquête sociale en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil où se déroulera la surveillance électronique.

§ 3. Le directeur rend un avis dans le mois de la réception de la copie de la demande écrite. L'article 98/16 est d'application.”.

Art. 21. Dans la même section III un article 98/15 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/15. § 1er. La libération conditionnelle, la mise en liberté en vue de l'éloignement du territoire et la mise en liberté en vue de la remise sont accordées par le juge de l'application des peines sur avis d'office du directeur.

§ 2. Le directeur rend un avis au plus tard deux mois avant que le condamné satisfasse, selon le cas, aux conditions de temps prévues aux articles 98/10, § 2, 98/11, § 2, ou 98/12, § 2, ou immédiatement si ce délai ne peut être respecté. L'article 98/16 est d'application.

§ 3. Si l'avis concerne une libération conditionnelle et que le condamné subit une peine pour des faits de violence intrafamiliale, le directeur peut demander au service compétent des Communautés de procéder à une enquête sociale en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil où se déroulera la libération conditionnelle.”.

Art. 22. In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/16 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/16. § 1. De directeur hoort de veroordeelde en stelt een dossier samen. Dit dossier omvat:

1° een afschrift van de opsluitingsfiche, met vermelding van de toelaatbaarheidsdatum van de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit;

2° het advies van de directeur dat volgende elementen omvat:

a) indien de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit een elektronisch toezicht betreft: informatie over de plaats waar het elektronisch toezicht zal worden doorgebracht en het akkoord van de meerderjarige huisgenoten op die plaats en, indien het verzoek uitgaat van een veroordeelde zonder recht op verblijf: een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken waarin wordt aangegeven of de veroordeelde onmiddellijk kan worden verwijderd of overgebracht kan worden naar een plaats die valt onder de bevoegdheid van de minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

b) indien de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit een beperkte detentie betreft: precieze informatie omtrent de professionele, opleidings- of familiale belangen die zijn aanwezigheid buiten de gevangenis vereisen;

c) indien de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit een voorwaardelijke invrijheidstelling betreft: informatie omtrent het voorgestelde verblijfsadres;

d) in voorkomend geval, de maatschappelijke enquête bedoeld in de artikelen 98/14, § 2, derde lid en 98/15, § 3;

e) de elementen die de directeur relevant acht voor de beoordeling van het direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden;

f) een voorstel tot toekenning of afwijzing en, in voorkomend geval, de bijzondere voorwaarden die hij noodzakelijk acht om het risico op recidive te beperken of die noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.

§ 2. De griffie van de gevangenis zendt het dossier over aan de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank en deelt een afschrift ervan mee aan het openbaar ministerie en aan de veroordeelde.

§ 3. De griffie van de strafuitvoeringsrechtbank voegt aan het dossier een geactualiseerd afschrift toe van het strafregister, een afschrift van de vonnissen en arresten van veroordeling, alsook, in voorkomend geval, een afschrift van de slachtofferfiches.”

Art. 23. In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/17 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/17. § 1. Indien de directeur een voorstel tot toekenning van een elektronisch toezicht of, ingeval de veroordeelde

Art. 22. Dans la même section III un article 98/16 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/16. § 1er. Le directeur entend le condamné et constitue un dossier. Ce dossier contient:

1° une copie de la fiche d'écrou, mentionnant la date d'admissibilité à la modalité d'exécution de la peine à apprécier;

2° l'avis du directeur qui contient les éléments suivants:

a) si la modalité d'exécution de la peine à apprécier concerne une surveillance électronique: des informations sur l'endroit où la surveillance électronique se déroulera et l'accord des cohabitants majeurs de cet endroit et, si la demande émane d'un condamné sans droit de séjour: un avis de l'Office des étrangers indiquant si le condamné peut être immédiatement éloigné ou transféré dans un lieu relevant de la compétence du ministre compétent pour l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement d'étrangers;

b) si la modalité d'exécution de la peine à apprécier concerne une détention limitée: des informations précises sur les intérêts d'ordre professionnel, de formation ou familial qui requièrent sa présence hors de la prison;

c) si la modalité d'exécution de la peine à apprécier concerne une libération conditionnelle: des informations concernant l'adresse de séjour proposée;

d) le cas échéant, l'enquête sociale visée aux articles 98/14, § 2, alinéa 3, et 98/15, § 3;

e) les éléments que le directeur estime pertinents pour évaluer le risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers;

f) une proposition d'octroi ou de refus et, le cas échéant, les conditions particulières qu'il estime nécessaires pour limiter le risque de récidive ou qui sont nécessaires dans l'intérêt de la victime.

§ 2. Le greffe de la prison transmet le dossier au greffe du tribunal de l'application des peines et en communique une copie au ministère public et au condamné.

§ 3. Le greffe du tribunal de l'application des peines joint au dossier une copie actualisée du casier judiciaire, une copie des jugements et des arrêts de condamnation ainsi que, le cas échéant, une copie des fiches victime.”

Art. 23. Dans la même section III, un article 98/17 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/17. § 1er. Si le directeur a formulé une proposition d'octroi d'une surveillance électronique ou, au cas où le

zijn straf in de gevangenis ondergaat, een voorwaardelijke invrijheidstelling heeft geformuleerd en voor zover de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning ervan, wordt de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf per aangevraagde strafuitvoeringsmodaliteit eenmalig van rechtswege opgeschort. De griffie van de gevangenis brengt dit onmiddellijk ter kennis van het openbaar ministerie en van de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank.

§ 2. Deze opschorting neemt van rechtswege een einde vanaf de dag dat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan of, in geval van toekenning van elektronisch toezicht, op het ogenblik van de effectieve plaatsing onder elektronisch toezicht. De verjaring van de in het verzoek vervatte straffen loopt niet tijdens deze periode van opschorting.

§ 3. Tijdens de opschorting van de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf, kan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt of het openbaar ministerie, de opsluiting van de veroordeelde bevelen indien deze de fysieke integriteit van derden ernstig in gevaar brengt of wanneer er een gevaar bestaat dat de veroordeelde zich aan de uitvoering van zijn straf zou onttrekken. Deze beslissing wordt onmiddellijk meegedeeld aan de veroordeelde, de strafuitvoeringsrechter en de directeur. De opschorting van de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf neemt hierdoor een einde.”

Art. 24. In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/18 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/18. In de gevallen waarin het openbaar ministerie dit nodig acht en waarover het College van procureurs-generaal richtlijnen kan uitvaardigen, stelt het openbaar ministerie een advies op omtrent het bestaan van een direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden en zendt het, binnen vijf werkdagen na de ontvangst van het afschrift van het advies van de directeur, over aan de strafuitvoeringsrechter en bezorgt hiervan een afschrift aan de veroordeelde en aan de directeur.”

Art. 25. In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/19 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/19. § 1. De strafuitvoeringsrechter doet uitspraak binnen de maand na de ontvangst van het dossier van de directeur bedoeld in artikel 98/16, § 1, en ten vroegste na de ontvangst van het advies van het openbaar ministerie of na het verstrijken van de adviestermijn van het openbaar ministerie.

§ 2. Ingeval de aanvraag betrekking heeft op een voorwaardelijke invrijheidstelling en de veroordeelde een straf ondergaat voor:

— feiten bedoeld in de artikelen 393 tot 397, 399 tot 405*quater*, 409, 410 tot 410*ter*, 417/2, 417/3, 468 tot 476 en 477*bis* tot 477*sexies* van het Strafwetboek;

— feiten van invoer, uitvoer, doorvoer en vervoer bedoeld in artikel 2*bis* van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende

condamné subit sa peine en prison, d’une libération conditionnelle et pour autant que le condamné se trouve dans les conditions de temps pour son octroi, l’exécution de la peine privative de liberté est suspendue de plein droit une seule fois par modalité d’exécution de la peine demandée. Le greffe de la prison en informe immédiatement le ministère public et le greffe du tribunal de l’application des peines.

§ 2. Cette suspension prend fin de plein droit à partir du jour où le jugement est passé en force de chose jugée ou, en cas d’octroi d’une surveillance électronique, au moment du placement effectif sous surveillance électronique. La prescription des peines contenues dans la demande ne court pas durant cette période de suspension.

§ 3. Durant la suspension de l’exécution de la peine privative de liberté, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve ou le ministère public peut ordonner l’incarcération du condamné si celui-ci met gravement en péril l’intégrité physique de tiers ou s’il existe un risque que le condamné se soustraie à l’exécution de sa peine. Cette décision est communiquée sans délai au condamné, au juge du tribunal de l’application des peines et au directeur. La suspension de l’exécution de la peine privative de liberté prend ce faisant fin.”

Art. 24. Dans la même section III un article 98/18 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/18. Dans les cas où le ministère public l’estime utile et pour lesquels le Collège des procureurs généraux peut édicter des directives, le ministère public rédige un avis quant à l’existence d’un risque directement observable pour l’intégrité physique de tiers et le transmet au juge de l’application des peines, dans les cinq jours ouvrables à compter de la réception de la copie de l’avis du directeur, et en communique une copie au condamné et au directeur.”

Art. 25. Dans la même section III un article 98/19 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/19. § 1. Le juge de l’application des peines statue dans le mois de la réception du dossier du directeur visé à l’article 98/16, § 1er, et, au plus tôt, après réception de l’avis du ministère public ou après expiration du délai imparti au ministère public pour communiquer son avis.

§ 2. Dans le cas où la demande porte sur une libération conditionnelle et le condamné subit une peine pour:

— des faits visés aux articles 393 à 397, 399 à 405*quater*, 409, 410 à 410*ter*, 417/2, 417/3, 468 à 476 et 477*bis* à 477*sexies*, du Code pénal;

— des faits d’importation, d’exportation, de transit et de transport à l’article 2*bis* de la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques,

middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en anti-septica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, of feiten bedoeld in de artikelen 278 tot 280, 324ter, 349, 352, 419, 420, 428, 429 en 433^{septies} van het Strafwetboek, voor zover deze gepleegd zijn in combinatie met een van de feiten bedoeld in het eerste streepje;

kan de strafuitvoeringsrechter die oordeelt dat het dossier niet in staat is, bijkomende informatie vragen of aan de bevoegde diensten van de Gemeenschappen overeenkomstig artikel 34, § 2, tweede lid, de opdracht geven een beknopt voorlichtingsverslag op te stellen of een maatschappelijke enquête uit te voeren met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar de voorwaardelijke invrijheidstelling zal plaatsvinden. In dat geval kan de termijn van een maand bedoeld in paragraaf 1 eenmaal met maximum een maand worden verlengd. De strafuitvoeringsrechter deelt de verlenging van de termijn onverwijld mee aan het openbaar ministerie, aan de directeur indien de veroordeelde gedetineerd is, en aan de veroordeelde en verzoekt de veroordeelde of, in voorkomend geval, de directeur om binnen veertien dagen de nodige informatie schriftelijk mee te delen.”.

Art. 26. In hoofdstuk I, ingevoegd bij artikel 8, wordt een afdeling IV ingevoegd, luidende: “Afdeling IV. De beslissing van de strafuitvoeringsrechter”.

Art. 27. In afdeling IV, ingevoegd bij artikel 26, wordt een artikel 98/20 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/20. De strafuitvoeringsrechter die de toelaatbaarheidsdatum bedoeld in artikel 98/16, § 1, 1°, niet betwist, kent de strafuitvoeringsmodaliteit toe behalve wanneer hij vaststelt dat de voorwaarden bedoeld in artikel 98/13 niet zijn vervuld.

Het vonnis tot toekenning van een beperkte detentie, elektronisch toezicht en voorwaardelijke invrijheidstelling wordt uitvoerbaar vanaf de dag dat het in kracht van gewijsde is gegaan en ten vroegste vanaf het ogenblik dat de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit.

Het vonnis tot toekenning van een voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering wordt uitvoerbaar op het ogenblik dat de overlevering plaatsvindt.

Het vonnis tot toekenning van een voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied wordt uitvoerbaar op het ogenblik van de effectieve verwijdering of de overbrenging naar een plaats die valt onder de bevoegdheid van de minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en dit ten vroegste de dag dat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan en de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor deze strafuitvoeringsmodaliteit en ten laatste twintig dagen nadat de veroordeelde één derde van de straffen heeft ondergaan of, indien hij op het ogenblik van de toekenning reeds één derde van de straffen heeft

stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, ou des faits visés dans les articles 278 à 280, 324ter, 349, 352, 419, 420, 428, 429 et 433^{septies} du Code pénal pour autant que ces faits ont été commis en combinaison avec un des faits visés par le premier tiret;

le juge de l'application des peines qui estime que le dossier n'est pas en état peut demander des informations complémentaires ou charger le service compétent des Communautés conformément à l'article 34, § 2, alinéa 2, de rédiger un rapport d'information succinct ou de procéder à une enquête sociale, en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil où la libération conditionnelle se déroulera. Dans ce cas, le délai d'un mois visé au paragraphe 1er peut être prolongé une fois d'un mois au maximum. Le juge de l'application des peines notifie immédiatement la prolongation du délai au ministère public, au directeur si le condamné est en détention, et au condamné et invite ce dernier ou, le cas échéant, le directeur à communiquer par écrit les informations nécessaires dans les quatorze jours.”.

Art. 26. Dans le chapitre Ier, inséré par l'article 8, une section IV est insérée, rédigée comme suit: “Section IV. De la décision du juge de l'application des peines”.

Art. 27. Dans la section IV, insérée par l'article 26, un article 98/20 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/20. Le juge de l'application des peines qui ne conteste pas la date d'admissibilité visée à l'article 98/16, § 1er, 1°, octroie la modalité d'exécution de la peine, sauf s'il constate que les conditions visées à l'article 98/13 ne sont pas remplies.

Le jugement d'octroi d'une détention limitée, d'une surveillance électronique et d'une libération conditionnelle est exécutoire à partir du jour où il est passé en force de chose jugée et au plus tôt à partir du moment où le condamné répond aux conditions de temps pour la modalité d'exécution de la peine accordée.

Le jugement d'octroi d'une mise en liberté provisoire en vue d'une remise devient exécutoire à partir de la remise.

Le jugement d'octroi d'une mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire devient exécutoire au moment de l'éloignement effectif ou du transfert vers un lieu qui relève de la compétence du ministre compétent pour l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, et ce, au plus tôt le jour où le jugement est passé en force de chose jugée et où le condamné répond aux conditions de temps pour cette modalité d'exécution de la peine et au plus tard vingt jours après que le condamné a subi un tiers des peines ou, s'il a déjà subi un tiers des peines au moment de l'octroi, vingt jours après que le jugement est passé en force de chose jugée. Si l'éloignement ou le transfert ne s'est pas

ondergaan, twintig dagen na het in kracht van gewijsde treden van het vonnis. Indien de verwijdering of de overbrenging niet heeft plaats gevonden bij het verstrijken van de uiterste datum van uitvoerbaarheid, wordt de veroordeelde in vrijheid gesteld.”.

Art. 28. In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/21 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/21. Het vonnis tot toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteit bepaalt dat de veroordeelde onderworpen is aan de volgende algemene voorwaarden:

1° geen strafbare feiten plegen;

2° de slachtoffers niet lastigvallen en zich onmiddellijk verwijderen van de plaats waar hij een slachtoffer ontmoet;

3° voor het elektronisch toezicht en de voorwaardelijke invrijheidstelling, een verblijfplaats hebben en, bij wijziging ervan, zijn nieuwe verblijfplaats onmiddellijk meedelen aan het openbaar ministerie en, in voorkomend geval, ook aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen die met de begeleiding is belast;

4° gevolg geven aan de oproepingen van het openbaar ministerie en, in voorkomend geval, van de bevoegde dienst van de Gemeenschappen die met de begeleiding is belast.

5° voor de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied, de verplichting om het grondgebied effectief te verlaten en het verbod om tijdens de proeftijd terug te keren naar België zonder in orde te zijn met de wetgeving en de reglementering betreffende de toegang, het verblijf of de vestiging in het Rijk en zonder de voorafgaande toelating van de strafuitvoeringsrechter.”.

Art. 29. In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/22 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/22. § 1. De strafuitvoeringsrechter kan de veroordeelde aan geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden onderwerpen indien deze absoluut noodzakelijk zijn om het risico op recidive te beperken of indien deze noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.

§ 2. Ingeval het een toekenning van een voorwaardelijke invrijheidstelling betreft, bepaalt de strafuitvoeringsrechter in zijn vonnis eveneens of de veroordeelde tijdens de voorwaardelijke invrijheidstelling al dan niet het grondgebied van het Rijk mag verlaten.

Ingeval de veroordeelde het grondgebied van het Rijk mag verlaten, bepaalt de strafuitvoeringsrechter in zijn vonnis de maximumperiode voor dewelke de veroordeelde dit kan en de frequentie ervan en, in voorkomend geval, of en op welke wijze de veroordeelde het openbaar ministerie voorafgaandelijk moet inlichten voor hij het grondgebied van het Rijk verlaat.”.

Art. 30. In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/23 ingevoegd, luidende:

produit à l’expiration du délai d’exécutabilité, le condamné est remis en liberté.”.

Art. 28. Dans la même section IV un article 98/21 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/21. Le jugement d’octroi de la modalité d’exécution de la peine précise que le condamné est soumis aux conditions générales suivantes:

1° ne pas commettre d’infractions;

2° ne pas importuner les victimes et s’éloigner immédiatement du lieu où il rencontre une victime;

3° pour la surveillance électronique et la libération conditionnelle, avoir une résidence et, en cas de changement, communiquer sans délai l’adresse de sa nouvelle résidence au ministère public et, le cas échéant, également au service compétent des Communautés chargé de la guidance;

4° donner suite aux convocations du ministère public et, le cas échéant, du service compétent des Communautés chargé de la guidance.

5° pour la mise en liberté provisoire en vue de l’éloignement du territoire, l’obligation de quitter effectivement le territoire et l’interdiction de revenir en Belgique pendant le délai d’épreuve sans être en règle avec la législation et la réglementation relative à l’accès au territoire, au séjour ou à l’établissement dans le Royaume et sans l’autorisation préalable du juge de l’application des peines.”.

Art. 29. Dans la même section IV, un article 98/22 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/22. § 1er. Le juge de l’application des peines peut soumettre le condamné à des conditions particulières individualisées si elles sont absolument nécessaires pour limiter le risque de récidive ou si elles sont nécessaires dans l’intérêt de la victime.

§ 2. Lorsqu’il s’agit de l’octroi d’une libération conditionnelle, le juge de l’application des peines détermine également dans son jugement si le condamné peut ou non quitter le territoire du Royaume pendant la libération conditionnelle.

Dans le cas où le condamné peut quitter le territoire du Royaume, le juge de l’application des peines détermine dans son jugement la période maximale pendant laquelle le condamné peut le faire et à quelle fréquence et, le cas échéant, si et de quelle manière le condamné doit en informer le ministère public avant de quitter le territoire du Royaume.”.

Art. 30. Dans la même section IV un article 98/23 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/23. De strafuitvoeringsrechter bepaalt in het vonnis tot toekenning van een beperkte detentie of een elektronisch toezicht het programma van de concrete invulling hiervan.

De bevoegde dienst van de Gemeenschappen staat in voor de uitwerking van de concrete invulling van de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit overeenkomstig de door de Koning daartoe bepaalde regels.”.

Art. 31. In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/24 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/24. § 1. Indien de strafuitvoeringsrechter beslist over de toekenning van de beperkte detentie of het elektronisch toezicht, kan hij op dat ogenblik ook penitentiair verlof toekennen.

§ 2. Indien de veroordeelde na de toekenning van de beperkte detentie of het elektronisch toezicht om penitentiair verlof verzoekt, dient de veroordeelde zijn schriftelijk verzoek in op de griffie van strafuitvoeringsrechtbank. Dit verzoek omvat de informatie over de feitelijke omstandigheden en het kader waarbinnen het verlof zal plaats vinden.

De strafuitvoeringsrechter doet uitspraak binnen de maand na de indiening van het verzoek van de veroordeelde.

De artikelen 98/21 en 98/22 zijn van toepassing.

§ 3. De strafuitvoeringsrechter bepaalt de duur van het penitentiair verlof, dat niet minder dan viermaal zesendertig uur per trimester mag zijn. Het penitentiair verlof is elk trimester van rechtswege hernieuwd.

§ 4. Artikel 98/26 is van toepassing.”.

Art. 32. In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/25 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/25. Indien de strafuitvoeringsrechter de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit afwijst, bepaalt hij in zijn vonnis de datum waarop de veroordeelde een nieuw verzoek kan indienen of de directeur een nieuw advies moet uitbrengen.

Deze termijn mag niet langer zijn dan twee maanden te rekenen van het vonnis.”.

Art. 33. In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/26 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/26. § 1. Het vonnis wordt binnen vierentwintig uur bij aangetekende zending ter kennis gebracht van de veroordeelde en schriftelijk ter kennis gebracht van het openbaar ministerie en van de directeur. Bij kennisname van het vonnis stemt de veroordeelde in met de voorwaarden.

Het slachtoffer wordt zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke

“Art. 98/23. Le juge de l'application des peines détermine dans le jugement d'octroi d'une détention limitée ou d'une surveillance électronique le programme du contenu concret de celle-ci.

Le service compétent des Communautés se charge de donner un contenu concret à la modalité d'exécution de la peine octroyée conformément aux modalités fixées par le Roi.”.

Art. 31. Dans la même section IV un article 98/24 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/24. § 1er. Si le juge de l'application des peines décide de l'octroi de la détention limitée ou de la surveillance électronique, il peut également octroyer un congé pénitentiaire à ce moment.

§ 2. Si le condamné demande un congé pénitentiaire après l'octroi de la détention limitée ou de la surveillance électronique, il dépose sa demande écrite au greffe du tribunal de l'application des peines. Cette demande contient les informations relatives aux circonstances factuelles et au cadre dans lequel le congé se déroulera.

Le juge de l'application des peines statue dans le mois qui suit l'introduction de la demande du condamné.

Les articles 98/21 et 98/22 sont d'application.

§ 3. Le juge de l'application des peines fixe la durée du congé pénitentiaire, qui ne peut être inférieure à quatre fois trente-six heures par trimestre. Le congé pénitentiaire est renouvelé de plein droit chaque trimestre.

§ 4. L'article 98/26 est d'application.”.

Art. 32. Dans la même section IV un article 98/25 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/25. Si le juge de l'application des peines rejette la modalité d'exécution de la peine à évaluer, il indique dans son jugement la date à laquelle le condamné peut introduire une nouvelle demande ou à laquelle le directeur doit émettre un nouvel avis.

Ce délai ne peut excéder deux mois à compter du jugement.”.

Art. 33. Dans la même section IV un article 98/26 est inséré, rédigé comme suit:

Art. 98/26. § 1er. Le jugement est notifié dans les vingt-quatre heures, par envoi recommandé, au condamné et porté par écrit à la connaissance du ministère public et du directeur. Lors de la prise de connaissance du jugement, le condamné marque son accord sur les conditions.

La victime est informée le plus rapidement possible et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de

communicatiemiddel, op de hoogte gebracht van het vonnis en, in voorkomend geval, van de voorwaarden die in zijn belang zijn opgelegd.

Onverminderd het eerste lid, brengt de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank de veroordeelde ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf werd opgeschort overeenkomstig artikel 98/17, zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel, op de hoogte van het vonnis.

§ 2. Het vonnis tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit wordt meegedeeld aan de volgende autoriteiten en instanties:

— aan de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde zich zal vestigen;

— aan de nationale gegevensbank als bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;

— in voorkomend geval, aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen van het gerechtelijk arrondissement waarin de veroordeelde zijn verblijfplaats heeft;

— aan de dienst van de Gemeenschappen, bevoegd voor het elektronisch toezicht, ingeval de beslissing betrekking heeft op een elektronisch toezicht;

— aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen van de verblijfplaats van het slachtoffer ingeval er slachtoffergerichte voorwaarden zijn opgelegd;

— aan de Dienst Vreemdelingenzaken, ingeval de beslissing betrekking heeft op een veroordeelde die niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk.”

Art. 34. In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/27 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/27. Naast de in artikel 64, 1° tot 7° bedoelde gevallen, kan het openbaar ministerie, met het oog op de herroeping van de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit, de zaak ook bij de strafuitvoeringsrechter aanhangig maken wanneer de veroordeelde de in artikel 98/21, 2°, bepaalde algemene voorwaarde niet naleeft.

Ingeval de veroordeelde de in artikel 98/21, 5°, bepaalde algemene voorwaarde niet naleeft, maakt het openbaar ministerie de zaak bij de strafuitvoeringsrechter aanhangig, in welk geval de strafuitvoeringsrechter de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied herroept. In hetzelfde geval kan de procureur des Konings van de rechtbank in het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt of het openbaar ministerie zijn voorlopige aanhouding bevelen, in welk geval de strafuitvoeringsrechter de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied herroept. Enkel artikel 68, § 5, eerste, derde en vierde lid, §§ 6 en 7 zijn op deze procedures van toepassing.”

communication écrit le plus rapide du jugement et, le cas échéant, des conditions qui sont imposées dans son intérêt.

Sans préjudice de l’alinéa 1er, le greffe du tribunal de l’application des peines informe le condamné à l’égard duquel l’exécution de la peine privative de liberté a été suspendue conformément à l’article 98/17 du jugement, dans les plus brefs délais et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide.”

§ 2. Le jugement d’octroi d’une modalité d’exécution de la peine est communiqué aux autorités et instances suivantes:

— au chef de corps de la police locale de la commune où le condamné s’établira;

— à la banque de données nationale visée à l’article 44/2 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police;

— le cas échéant, au service compétent des Communautés de l’arrondissement judiciaire du lieu de résidence du condamné;

— au service des Communautés, compétent pour la surveillance électronique, si la décision concerne une surveillance électronique;

— au service compétent de la Communauté du lieu de résidence de la victime en cas de conditions imposées dans l’intérêt de la victime;

— à l’Office des Étrangers, si la décision concerne un condamné n’est pas autorisé ou habilité à séjourner dans le Royaume.”

Art. 34. Dans la même section IV un article 98/27 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/27. Outre les cas visés à l’article 64, 1° à 7°, le ministère public peut saisir le juge de l’application des peines en vue de la révocation de la modalité d’exécution de la peine octroyée si le condamné ne respecte pas la condition générale prévue à l’article 98/21, 2°.

Lorsque le condamné ne respecte pas la condition générale prévue à l’article 98/21, 5°, le ministère public saisit le juge de l’application des peines, auquel cas le juge de l’application des peines révoque la mise en libération provisoire en vue de l’éloignement du territoire. Dans le même cas, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve ou le ministère public, peut ordonner l’arrestation provisoire de celui-ci, auquel cas le juge de l’application des peines révoque la mise en libération provisoire en vue de l’éloignement du territoire. Seulement l’article 68, § 5, premier, troisième et quatrième alinéa, et §§ 6 et 7 s’appliquent à ces procédures.”

Art. 35. In titel *XIIquater*, ingevoegd bij artikel 7, wordt een hoofdstuk II ingevoegd, luidende: “Hoofdstuk II. De vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” vanaf zes maanden voor strafeinde”.

Art. 36. In hoofdstuk II, ingevoegd bij artikel 35, wordt een artikel 98/28 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/28. § 1. De directeur kent een vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” toe aan de veroordeelde die zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling, vanaf zes maanden voor het einde van het uitvoerbaar gedeelte van de vrijheidsstraf of van de vrijheidsstraffen waartoe hij is veroordeeld, voor zover hij uitsluitend in kracht van gewijsde getreden veroordelingen tot een vrijheidsstraf ondergaat en voor zover hij cumulatief aan de volgende voorwaarden voldoet:

1° hij beschikt over een opvangadres;

2° hij stelt geen manifest risico voor een ernstige aantasting van de fysieke integriteit van derden.

De veroordeelde die geen recht heeft op verblijf komt slechts in aanmerking voor deze maatregel, voor zover de Dienst Vreemdelingenzaken meedeelt aan de directeur dat hij in de onmogelijkheid verkeert om onmiddellijk over te gaan tot verwijdering van het grondgebied of tot overbrenging naar een administratief detentiecentrum van de veroordeelde. De betrokken veroordeelde dient enkel te voldoen aan de voorwaarde bedoeld in het eerste lid, 2°.

In afwijking van het eerste lid, is de veroordeelde wiens strafuitvoeringsmodaliteit tijdens de geldigheidsduur van deze maatregel door de strafuitvoeringsrechter of de strafuitvoeringsrechtbank wordt herroepen gedurende twee maanden na de tenuitvoerlegging van het vonnis tot herroeping uitgesloten van de vervroegde invrijheidstelling.

§ 2. De volgende categorieën van veroordeelden zijn uitgesloten van de in dit hoofdstuk bedoelde maatregel van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking”:

de veroordeelden die één of meerdere vrijheidsbenemende straffen ondergaan waarvan het totaal meer dan tien jaar bedraagt;

de veroordeelden die een straf ondergaan voor de feiten bedoeld in boek II, titel *I*ter, van het Strafwetboek;

de veroordeelden die een straf ondergaan voor de feiten bedoeld in de artikelen 417/5 tot 417/41, 417/43 tot 417/47, 417/50, 417/52, 417/54 en 417/55 van het Strafwetboek;

de veroordeelden die het voorwerp uitmaken van een veroordeling met een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank overeenkomstig de artikelen 34ter of 34quater van het Strafwetboek;

de veroordeelden die worden opgevolgd door het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse in het kader

Art. 35. Dans le même titre *XIIquater*, inséré par l'article 7, un chapitre II est inséré, rédigé comme suit: “Chapitre II. La libération anticipée “surpopulation” à partir de six mois avant la fin de peine”.

Art. 36. Dans le chapitre II, inséré par l'article 35, un article 98/28 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/28. § 1er. Le directeur accorde une libération anticipée “surpopulation” au condamné qui se trouve dans les conditions de temps pour la libération conditionnelle à partir de six mois avant la fin de la partie exécutoire de la peine privative de liberté ou des peines privatives de liberté auxquelles il a été condamné pour autant qu'il n'exécute que des peines définitives de privation de liberté et pour autant qu'il remplisse cumulativement les conditions suivantes:

1° il dispose d'une adresse d'accueil;

2° il ne présente pas de risque manifeste d'atteinte grave à l'intégrité physique des tiers.

Le condamné qui n'a pas le droit au séjour ne peut bénéficier de cette mesure que dans la mesure où l'Office des étrangers communique qu'il est dans l'incapacité de procéder immédiatement à l'éloignement ou au transfert vers un centre de détention administrative. Le condamné concerné ne doit remplir que la condition visée à l'alinéa 1er, 2°.

Par dérogation à l'alinéa 1er, le condamné dont la modalité d'exécution de la peine est révoquée par le juge de l'application des peines ou le tribunal de l'application des peines pendant la période de validité de cette mesure est exclue de la libération anticipée pendant les deux mois qui suivent l'exécution du jugement de révocation.

§ 2. Les catégories de condamnés suivantes sont exclues de la mesure de la libération anticipée “surpopulation” visée dans le présent chapitre:

— les condamnés qui subissent une ou plusieurs peines privatives de liberté dont le total s'élève à plus de dix ans;

— les condamnés qui subissent une peine pour des faits visés au livre II, titre *I*ter, du Code pénal;

— les condamnés qui subissent une peine pour des faits visés aux articles 417/5 à 417/41, 417/43 à 417/47, 417/50, 417/52, 417/54 et 417/55 du Code pénal;

— les condamnés qui font l'objet d'une condamnation avec une mise à la disposition du tribunal de l'application des peines, conformément aux articles 34ter ou 34quater du Code pénal;

— les condamnés qui sont suivis par l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace dans le cadre des banques

van de gemeenschappelijke gegevensbanken bedoeld in artikel 3 van de wet van 29 maart 2024 tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank “Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces” (“T.E.R.”) en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.

§ 3. De beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” bepaalt dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn onderworpen is aan de volgende algemene voorwaarden:

1° geen strafbare feiten plegen;

2° de slachtoffers niet lastigvallen en zich onmiddellijk verwijderen van de plaats waar hij een slachtoffer ontmoet;

3° een opvangadres blijven hebben, en bij wijziging ervan, zijn nieuwe verblijfplaats onmiddellijk meedelen aan de directeur of, indien het een veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid, betreft, het grondgebied effectief verlaten binnen de door de Dienst Vreemdelingenzaken opgelegde termijn en tijdens de proeftermijn niet terugkeren naar België zonder te voldoen aan de wetgeving en reglementering betreffende de toegang, het verblijf en de vestiging in het Rijk.

§ 4. De proeftermijn is gelijk aan de duur van het nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraffen op het ogenblik van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking”.

§ 5. De directeur deelt de beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” mee aan de veroordeelde.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking”.

De directeur deelt de beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” mee aan volgende autoriteiten en instanties:

1° de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde zijn opvangadres heeft;

2° de nationale gegevensbank bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;

3° de procureur des Konings van het arrondissement waar de veroordeelde zijn opvangadres heeft;

4° het openbaar ministerie bij de strafuitvoeringsrechtbank, indien de strafuitvoeringsrechtbank reeds gevat is;

5° de voor de begeleiding van de beperkte detentie bevoegde dienst van de Gemeenschappen, indien de veroordeelde zich in beperkte detentie bevindt;

de données communes visées à l'article 3 de la loi du 29 mars 2024 portant création de la banque de données commune “Terrorisme, Extrémisme, processus de Radicalisation” (“T.E.R.”) et modifiant la loi du 30 juillet 2018 relative à la protection des personnes physiques à l'égard des traitements de données à caractère personnel, la loi du 30 juillet 2018 portant création de cellules de sécurité intégrale locales en matière de radicalisme, d'extrémisme et de terrorisme et la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police.

§ 3. La décision d'octroi de la libération anticipée “surpopulation” stipule que le condamné est soumis aux conditions générales suivantes pendant le délai d'épreuve;

1° ne pas commettre d'infractions;

2° ne pas importuner les victimes et immédiatement quitter les lieux lorsqu'il rencontre une victime;

3° continuer à avoir un logement et, en cas de changement de logement, communiquer immédiatement son nouveau lieu de séjour au directeur ou, dans le cas d'un condamné visé au paragraphe 1er, alinéa 2, l'obligation de quitter effectivement le territoire et l'interdiction de revenir en Belgique pendant le délai d'épreuve sans être en règle avec la législation et la réglementation relative à l'accès au territoire, au séjour ou à l'établissement dans le Royaume.

§ 4. Le délai d'épreuve est égal à la durée de la partie restante des peines privatives de liberté au moment de l'octroi de la libération anticipée “surpopulation”.

§ 5. Le directeur communique la décision d'octroi de la libération anticipée “surpopulation” au condamné.

Le directeur informe la victime le plus rapidement possible et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide, de l'octroi de la libération anticipée “surpopulation”.

Le directeur communique la décision d'octroi de la libération anticipée “surpopulation” aux autorités et instances suivantes:

1° le chef de la police locale de la commune où le condamné a son logement;

2° la banque de données nationale visée à l'article 44/2 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police;

3° le procureur du Roi de l'arrondissement dans lequel le condamné a son logement;

4° le ministère public près le tribunal de l'application des peines si le tribunal de l'application des peines est déjà saisi;

5° le service compétent des communautés chargé de l'accompagnement de la détention limitée, si le condamné est en détention limitée;

6° de Dienst Vreemdelingenzaken, indien de beslissing betrekking heeft op de veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid.

§ 6. De directeur kan de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” herroepen in de volgende gevallen:

1° wanneer bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt vastgesteld dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn een misdrijf heeft gepleegd;

2° wegens niet-naleving van de in paragraaf 3, 2°, bepaalde algemene voorwaarde;

3° na een voorlopige aanhouding overeenkomstig paragraaf 8.

In geval van herroeping wordt de periode tijdens dewelke de veroordeelde in vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” was en die loopt tot aan de beslissing tot herroeping, afgetrokken van het op het ogenblik van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraffen.

Indien de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” wordt herroepen, kan zij niet opnieuw worden toegekend.

§ 7. De directeur brengt de beslissing tot herroeping zo snel mogelijk ter kennis aan:

1° de veroordeelde;

2° alle autoriteiten en instanties aan wie de beslissing tot toekenning werd meegedeeld overeenkomstig paragraaf 5.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de beslissing tot herroeping.

§ 8. Indien de veroordeelde de fysieke of psychische integriteit van derden ernstig in gevaar brengt gedurende de proeftermijn, kan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt, zijn voorlopige aanhouding bevelen. Hij deelt zijn beslissing onmiddellijk mee aan de directeur.

De directeur neemt een beslissing over de herroeping van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” binnen zeven dagen volgend op de aanhouding van de veroordeelde. Hij deelt zijn beslissing binnen vierentwintig uur schriftelijk mee aan de veroordeelde en de procureur des Konings.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de beslissing tot herroeping. Hij deelt de beslissing tot herroeping zo snel mogelijk mee aan het openbaar ministerie, indien de strafuitvoeringsrechtbank reeds gevat is.

6° l'Office des étrangers, si la décision porte sur un condamné visé au paragraphe 1er, alinéa 2.

§ 6. Le directeur peut révoquer la libération anticipée “surpopulation” dans les cas suivants:

1° s'il est constaté dans une décision passée en force de chose jugée établit que le condamné a commis une infraction pendant le délai d'épreuve;

2° pour non-respect de la condition générale prévue au paragraphe 3, 2°;

3° après une arrestation provisoire conformément au paragraphe 8.

En cas de révocation, la période au cours de laquelle le condamné était en libération anticipée “surpopulation” et qui court jusqu'à la décision de révocation est déduite de la partie restante des peines privatives de liberté au moment de l'octroi de la libération anticipée “surpopulation”.

Si la libération anticipée “surpopulation” est révoquée, elle ne peut être accordée à nouveau.

§ 7. Le directeur communique la décision de révocation le plus rapidement possible:

1° au condamné;

2° à toutes les autorités et instances auxquelles la décision d'octroi a été communiquée conformément au paragraphe 5.

Le directeur informe la victime de la décision de révocation le plus rapidement possible et en tous cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrite le plus rapide.

§ 8. Si le condamné met gravement en péril l'intégrité physique ou psychique de tiers pendant le délai d'épreuve, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve peut ordonner son arrestation provisoire. Il communique immédiatement sa décision au directeur.

Le directeur prend une décision sur la révocation de la libération anticipée “surpopulation” dans les sept jours qui suivent l'arrestation du condamné. Il communique sa décision par écrit dans les vingt-quatre heures au condamné et au procureur du Roi.

Le directeur communique la décision de révocation à la victime dans les plus brefs délais, et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrite le plus rapide. Il communique la décision de révocation dans les plus brefs délais au ministère public près le tribunal de l'application des peines, si le tribunal de l'application des peines a déjà été saisi.

§ 9. Behoudens in het in paragraaf 8 bedoelde geval, neemt de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” van rechtswege een einde ingeval:

1° er in hoofde van de veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid, een niet naleving van de voorwaarde bedoeld in paragraaf 3, 3°, wordt vastgesteld;

2° de veroordeelde opnieuw wordt opgesloten.

In die gevallen wordt de veroordeelde onmiddellijk opnieuw opgesloten.

De directeur informeert hiervan de veroordeelde, het slachtoffer en alle in § 5 vermelde autoriteiten en instanties.”

Art. 37. In hetzelfde hoofdstuk II wordt een artikel 98/29 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/29. Dit hoofdstuk is van toepassing tot 31 december 2026.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de in het eerste lid bedoelde datum vervroegen.”

Titel 3 – Overgangsbepalingen

Art. 38. Met uitzondering van de verzoeken die uitgaan van een veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten waarvoor een gespecialiseerd advies bedoeld in artikel 32 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de rechten van slachtoffers binnen de strafuitvoeringsmodaliteiten vereist is, worden alle verzoeken tot toekenning van een beperkte detentie, elektronisch toezicht, voorwaardelijke invrijheidstelling of voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of met het oog op overlevering die aanhangig zijn bij de strafuitvoeringsrechter op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet, behandeld overeenkomstig de door deze wet ingevoegde artikelen 98/6 tot 98/26 van de voormelde wet van 17 mei 2006.

De veroordeelden voor wie op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf van rechtswege is opgeschort overeenkomstig artikel 29, § 2/1, van de voormelde wet van 17 mei 2006, blijven deze opschorting genieten. De directeur brengt voor deze veroordeelden een advies uit overeenkomstig artikel 98/16, § 1, 2°, a), d), e) en f) van de voormelde wet van 17 mei 2006 en dit uiterlijk drie maanden na de inwerking van deze wet. De veroordeelde bezorgt hiervoor aan de directeur informatie over de plaats waar het elektronisch toezicht zal worden doorgebracht en het akkoord van de meerderjarige huisgenoten op die plaats.

In afwijking van het eerste lid, worden de verzoeken tot toekenning van een beperkte detentie, elektronisch toezicht, voorwaardelijke invrijheidstelling of voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of met het oog op overlevering behandeld overeenkomstig de artikelen 21 tot 46 van de voormelde wet van 17 mei 2006 indien op het ogenblik van inwerkingtreding van deze wet een datum van

§ 9. Sauf dans le cas visé au paragraphe 8, la libération anticipée “surpopulation” prend fin de plein droit en cas

1° un non-respect de la condition visée au paragraphe 3, 3°, est constaté dans le chef du condamné visé au paragraphe 1, deuxième alinéa;

2° le condamné est à nouveau incarcéré.

Dans ces cas, le condamné est immédiatement réincarcéré.

Le directeur en informe le condamné, la victime et toutes les autorités et instances mentionnées au paragraphe 5.”

Art. 36. Dans le même chapitre II, un article 98/29 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/29. Ce chapitre est d’application jusqu’au 31 décembre 2026.

Le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, anticiper la date visée à l’alinéa 1er.”

Titre 3 – Dispositions transitoires

Art. 38. À l’exclusion des demandes émanant d’un condamné qui subit une peine pour laquelle un avis spécialisé visé à l’article 32 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine est requis, toutes les demandes d’octroi d’une détention limitée, d’une surveillance électronique, d’une libération conditionnelle ou d’une libération provisoire en vue de l’éloignement du territoire ou en vue d’une remise, pendantes devant le juge de l’application des peines au moment de l’entrée en vigueur de la présente loi sont traitées conformément aux articles 98/6 à 98/26 de la loi du 17 mai 2006 précitée, comme insérés par la présente loi, insérés par la présente loi.

Les condamnés qui au moment de l’entrée en vigueur de la présente loi bénéficient d’une suspension de l’exécution de la peine conformément à l’article 29, § 2/1, de la loi du 17 mai 2006 précitée continuent à en bénéficier. Le directeur rend un avis conformément à l’article 98/16, § 1, 2°, a), d), e) et f) de la loi du 17 mai 2006 précitée au plus tard trois mois après l’entrée en vigueur de la présente loi. A cette fin, le condamné apporte au directeur les informations sur l’endroit où la surveillance électronique se déroulera et l’accord des cohabitants majeurs de cet endroit.

Par dérogation à l’alinéa 1er, les demandes d’octroi d’une détention limitée, d’une surveillance électronique, d’une libération conditionnelle ou d’une libération provisoire en vue de l’éloignement du territoire ou en vue d’une remise sont traitées conformément aux articles 21 à 46 de la loi du 17 mai 2006 précitée si une date de décision a été fixée au moment de l’entrée en vigueur de la présente loi et dans le

uitspraak is vastgesteld en in het geval van uitspraken op verwijzing na een vernietiging door het Hof van Cassatie.

Art. 39. In de gevallen waarin op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet de veroordeelde zonder recht op verblijf op zes maanden na één derde van de straffen heeft ondergaan en er geen verzoek tot toekenning van een voorlopige invrijheidstelling met het oog op de verwijdering van het grondgebied aanhangig is bij de strafuitvoeringsrechter, stelt de directeur een ambtshalve advies op na ontvangst van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken omtrent de verblijfstoestand en de verwijderingsmodaliteiten van de betrokken veroordeelde en uiterlijk drie maanden na de inwerkingtreding van deze wet.

Titel 4 – Inwerkingtreding

Art. 40. Deze wet treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

cas des décisions à rendre sur renvoi après une annulation par la Cour de cassation.

Art. 39. Dans les cas où, au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi, le condamné sans droit de séjour a exécuté, à six mois près, un tiers des peines, et qu'aucune demande d'octroi de mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire n'est pendante devant le juge de l'application des peines, le directeur émet un avis d'office après réception d'un avis de l'Office des étrangers concernant le statut de séjour et les modalités d'éloignement du condamné concerné et au plus tard trois mois après l'entrée en vigueur de la présente loi.

Titre 4 – Entrée en vigueur

Art. 40. Cette loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE 1
NR. 77.649/16 VAN 24 APRIL 2025**

Op 14 april 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Justitie verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet ‘houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen’.

Het voorontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 22 april 2025. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, wvd. kamervoorzitter, Toon MOONEN en Annelies D’ESPALLIER, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Annelies D’ESPALLIER, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 24 april 2025.

*

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling in de adviesaanvraag als volgt gemotiveerd:

“Enerzijds neemt de instructie tot opschorting van de uitvoering van sommige veroordelingen tot gevangenisstraffen tot en met 3 jaar een einde op 6 juni 2025. Anderzijds is het College van Procureurs-generaal niet bereid om deze instructie nog verder te verlengen indien het geen zicht heeft op nieuwe noodmaatregelen. Dat zou betekenen dat vanaf 7 juni 2025 de meer dan 3.000 opgeschorste gevangenisstraffen in uitvoering moeten worden gebracht, wat gelet op de huidige overbevolking uiteraard niet mogelijk is. Dit houdt bovendien een wezenlijk risico op nieuwe acties van het gevangenispersoneel in, met name het sluiten van de gevangenisdeuren, waardoor geen nieuwe veroordeelden kunnen worden opgenomen, noch personen die aangehouden worden door de onderzoeksrechter in het kader van een lopend onderzoek. Het spreekt voor zich dat ook vanuit die optiek de openbare veiligheid in het gedrang wordt gebracht en de straffeloosheid zegeviert. Ook de andere bestaande noodmaatregel, m.n. het verlengd penitentiair verlof, houdt risico’s in voor de openbare veiligheid en valt bovendien buiten het wettelijk kader.”

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van

**AVIS DU CONSEIL D’ÉTAT 1
N° 77.649/16 DU 24 AVRIL 2025**

Le 14 avril 2025, le Conseil d’État, section de législation, a été invité par la ministre de la Justice à communiquer un avis dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi ‘portant des mesures afin de réduire la surpopulation dans les prisons’.

L’avant-projet a été examiné par la seizième chambre le 22 avril 2025. La chambre était composée de Wouter PAS, président de chambre f.f., Toon MOONEN et Annelies D’ESPALLIER, conseillers d’État, Johan PUT, assesseur, et Greet VERBERCKMOES, greffier.

Le rapport a été présenté par Barbara SPEYBROUCK, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l’avis a été vérifiée sous le contrôle de Annelies D’ESPALLIER, conseiller d’État.

L’avis, dont le texte suit, a été donné le 24 avril 2025.

*

1. Conformément à l’article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d’État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d’avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l’occurrence, l’urgence est motivée dans la demande d’avis comme suit:

“Enerzijds neemt de instructie tot opschorting van de uitvoering van sommige veroordelingen tot gevangenisstraffen tot en met 3 jaar een einde op 6 juni 2025. Anderzijds is het College van Procureurs-generaal niet bereid om deze instructie nog verder te verlengen indien het geen zicht heeft op nieuwe noodmaatregelen. Dat zou betekenen dat vanaf 7 juni 2025 de meer dan 3.000 opgeschorste gevangenisstraffen in uitvoering moeten worden gebracht, wat gelet op de huidige overbevolking uiteraard niet mogelijk is. Dit houdt bovendien een wezenlijk risico op nieuwe acties van het gevangenispersoneel in, met name het sluiten van de gevangenisdeuren, waardoor geen nieuwe veroordeelden kunnen worden opgenomen, noch personen die aangehouden worden door de onderzoeksrechter in het kader van een lopend onderzoek. Het spreekt voor zich dat ook vanuit die optiek de openbare veiligheid in het gedrang wordt gebracht en de straffeloosheid zegeviert. Ook de andere bestaande noodmaatregel, m.n. het verlengd penitentiair verlof, houdt risico’s in voor de openbare veiligheid en valt bovendien buiten het wettelijk kader.”

2. Conformément à l’article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d’État, la section de législation a dû se limiter à l’examen de la compétence de l’auteur de l’acte, du fondement

de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

3.1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet omvat een aantal tijdelijke noodmaatregelen die als doel hebben om de aanhoudende overbevolking in de gevangenissen te verminderen. Het gaat om de volgende maatregelen.

3.2. Artikel 2 van het voorontwerp wijzigt artikel 7 van het Strafwetboek met het oog op het beperken van het aantal nieuwe gevangenisstraffen van korte duur. De ontworpen regeling bepaalt daartoe onder meer dat de strafrechter in de erin vermelde omstandigheden principieel andere straffen dan de gevangenisstraf dient te overwegen. In sommige gevallen moet de strafrechter de keuze om toch een effectieve gevangenisstraf op te leggen uitdrukkelijk motiveren.

3.3. Daarnaast bepalen de artikelen 4, 6 en 8 van het voorontwerp dat de artikelen van de wet van 17 mei 2006², van de wet van 5 mei 2019³ en van de wet van 29 juni 2021⁴, die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V van de wet van 17 mei 2006, behoudens enkele uitzonderingen, niet van toepassing zijn ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbare gedeelte drie jaar of minder bedraagt.⁵ Deze regeling geldt tot 1 juni 2030, tenzij die datum door de Koning wordt vervroegd.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Wet van 17 mei 2006 ‘betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten’.

³ Wet van 5 mei 2019 ‘tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor vrijheidsstraffen van drie jaar of minder’.

⁴ Wet van 29 juni 2021 ‘tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder’.

⁵ Ten onrechte lijken de stellers van het voorontwerp ervan uit te gaan dat de strafuitvoeringsrechter ook in de ontworpen regeling bevoegd blijft voor het toekennen van de strafuitvoeringsmodaliteit “vermindering van de duur van de door de rechter uitgesproken ontzetting van het recht in een bepaalde aangewezen zone te wonen, te verblijven of er zich te vertonen”. De ontworpen artikelen 109/1, eerste lid (artikel 4 van het voorontwerp), 26/1, eerste lid (artikel 6), en 17/1, eerste lid (artikel 8), van de wet van 17 mei 2006 bepalen dat, behoudens de erin opgenomen uitzonderingen, de bepalingen van deze wet die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V niet van toepassing zijn ten aanzien van die veroordeelden. De voormelde strafuitvoeringsmodaliteit wordt vermeld in hoofdstuk IV van titel V. Deze regeling heeft voor gevolg dat de bijzondere bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechter in het kader van de bepalingen in titel XI, hoofdstuk IV, van de wet van 17 mei 2006 evenmin behouden blijft.

juridique¹ ainsi que de l’accomplissement des formalités prescrites.

PORTÉE DE L’AVANT-PROJET

3.1. L’avant-projet de loi soumis pour avis comporte un certain nombre de mesures d’urgence temporaires qui ont pour but de réduire la surpopulation carcérale persistente. Il s’agit des mesures suivantes.

3.2. L’article 2 de l’avant-projet modifie l’article 7 du Code pénal afin de limiter le nombre de nouvelles peines d’emprisonnement de courte durée. Le régime en projet prévoit notamment à cet effet que, dans les circonstances y mentionnées, le juge pénal doit en principe envisager d’autres peines que la peine d’emprisonnement. Dans certains cas, le juge pénal doit motiver explicitement le choix d’infliger malgré tout une peine d’emprisonnement effective.

3.3. En outre, les articles 4, 6 et 8 de l’avant-projet disposent que les articles de la loi du 17 mai 2006², de la loi du 5 mai 2019³ et de la loi du 29 juin 2021⁴ qui ont trait aux modalités d’exécution de la peine à octroyer par le juge de l’application des peines prévues au titre V de la loi du 17 mai 2006, hormis quelques exceptions, ne sont pas applicables à l’égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s’élève à trois ans ou moins⁵. Ce régime s’applique jusqu’au 1er juin 2030, sauf si cette date est avancée par le Roi.

¹ S’agissant d’un avant-projet de loi, on entend par “fondement juridique” la conformité aux normes supérieures.

² Loi du 17 mai 2006 ‘relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine’.

³ Loi du 5 mai 2019 ‘modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine en vue d’adapter la procédure devant le juge de l’application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins’.

⁴ Loi du 29 juin 2021 ‘portant opérationnalisation de la procédure d’exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins’.

⁵ Les auteurs de l’avant-projet semblent considérer à tort que le juge de l’application des peines reste également compétent dans le régime en projet pour octroyer la modalité d’exécution de la peine “réduction de la durée de l’interdiction, prononcée par le juge, du droit d’habiter, de résider ou de se tenir dans une zone déterminée désignée”. Les articles 109/1, alinéa 1er (article 4 de l’avant-projet), 26/1, alinéa 1er (article 6), et 17/1, alinéa 1er (article 8), en projet, de la loi du 17 mai 2006 prévoient que, sauf exceptions y prévues, les dispositions de cette loi relatives aux modalités d’exécution de la peine à octroyer par le juge de l’application des peines prévues au titre V ne sont pas applicables à l’égard de ces condamnés. La modalité d’exécution de la peine précitée est inscrite au chapitre IV du titre V. Ce régime a pour effet de ne pas maintenir non plus la compétence spéciale du juge de l’application des peines dans le cadre des dispositions du titre XI, chapitre IV, de la loi du 17 mai 2006.

3.4. Met de artikelen 3, 5 en 7 van het voorontwerp wordt de uiterlijke inwerkingtreding op 31 december 2025 van de bepalingen van de wet van 17 mei 2006, van de wet van 5 mei 2019 en van de wet van 29 juni 2021 die betrekking hebben op de voormelde strafuitvoeringsmodaliteiten ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbare gedeelte minder dan zes maanden bedraagt, opnieuw uitgesteld, ditmaal tot 1 juni 2030.

3.5. De artikelen 9 tot 31 van het voorontwerp voegen een nieuwe tijdelijke regeling in de wet van 17 mei 2006 in voor de toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteiten “voorlopige invrijheidstelling” en “elektronisch toezicht”.

Deze regeling is van toepassing op de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat, waarvan het uitvoerbare gedeelte drie jaar of minder, maar zes maanden of meer bedraagt, en ten aanzien van wie op grond van de artikelen 4, 6 en 8 van het voorontwerp de bepalingen van de wet van 17 mei 2006, van de wet van 5 mei 2019 en van de wet van 29 juni 2021, die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V van de wet van 17 mei 2006, niet van toepassing zijn tot 1 juni 2030.

3.6. De artikelen 32 tot 34 van het voorontwerp voegen de “vervroegde invrijheidstelling ‘overbevolking’” vanaf zes maanden voor het strafeinde in, en dit tot 31 december 2026.

3.7. Het voorontwerp voorziet in twee overgangsmaatregelen. Artikel 35 voert een overgangsregeling in voor wat betreft de overdracht van de dossiers van de strafuitvoeringsrechtbank naar de penitentiaire administratie ingevolge de buitentoepassingstelling van de voormelde bepalingen van de wet van 17 mei 2006. Artikel 36 is erop gericht de Dienst Vreemdelingenzaken voldoende tijd te geven om de verwijdering van veroordeelden zonder verblijfsrecht te kunnen organiseren.

3.8. Artikel 37 van het voorontwerp heft de overgangsbepaling in artikel 16 van de wet van 29 juni 2021 op.

VORMVEREISTEN

4.1. Het voorontwerp, zoals het thans voorligt, voldoet niet aan alle voorafgaande vormvereisten.

4.2. De Inspectie van Financiën heeft op 26 februari 2025 een advies gegeven over een tekst van het voorontwerp die afwijkt van de tekst die om advies aan de afdeling Wetgeving is voorgelegd. Dit werd bevestigd door de gemachtigde:

“In het voorontwerp zoals voorgelegd aan de Inspecteur van Financiën werden de bepalingen van de wet externe rechtspositie (verder: WERP) inzake de toekenning van de modaliteiten bedoeld in titel V door de strafuitvoeringsrechter volledig buiten toepassing gesteld voor een periode van 5 jaar. De idee was dus om tijdelijk terug te keren naar de toestand voor de inwerkingtreding van deze bepalingen op resp. 1/9/2022 en 1/9/2023, zodat de dossiers van de betrokken veroordeelden zouden vallen onder het regime van de ministeriële omzendbrieven (houdende elektronisch toezicht

3.4. Les articles 3, 5 et 7 de l'avant-projet reportent à nouveau la date ultime d'entrée en vigueur, fixée au 31 décembre 2025, des dispositions de la loi du 17 mai 2006, de la loi du 5 mai 2019 et de la loi du 29 juin 2021 qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine précitées à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à moins de six mois, cette fois-ci au 1er juin 2030.

3.5. Les articles 9 à 31 de l'avant-projet insèrent dans la loi du 17 mai 2006 un nouveau régime temporaire pour l'octroi des modalités d'exécution de la peine “mise en liberté provisoire” et “surveillance électronique”.

Ce régime est applicable au condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à trois ans ou moins, mais à six mois ou plus, et à l'égard duquel, conformément aux articles 4, 6 et 8 de l'avant-projet, les dispositions de la loi du 17 mai 2006, de la loi du 5 mai 2019 et de la loi du 29 juin 2021 qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine à octroyer par le juge de l'application des peines prévues au titre V de la loi du 17 mai 2006, ne sont pas applicables jusqu'au 1er juin 2030.

3.6. Les articles 32 à 34 de l'avant-projet insèrent la “libération anticipée ‘surpopulation’” à partir de six mois avant la fin de la peine, et ce jusqu'au 31 décembre 2026.

3.7. L'avant-projet prévoit deux mesures transitoires. L'article 35 instaure un régime transitoire en ce qui concerne le transfert des dossiers du tribunal de l'application des peines à l'administration pénitentiaire à la suite de la non-application des dispositions précitées de la loi du 17 mai 2006. L'article 36 vise à laisser à l'Office des étrangers suffisamment de temps pour pouvoir organiser l'éloignement des condamnés sans droit de séjour.

3.8. L'article 37 de l'avant-projet abroge la disposition transitoire contenue à l'article 16 de la loi du 29 juin 2021.

FORMALITÉS

4.1. L'avant-projet, tel qu'il est actuellement à l'examen, ne remplit pas toutes les formalités préalables.

4.2. L'Inspection des finances a donné le 26 février 2025 un avis sur un texte de l'avant-projet qui s'écarte du texte soumis pour avis à la section de législation, ce que le délégué a confirmé:

“In het voorontwerp zoals voorgelegd aan de Inspecteur van Financiën werden de bepalingen van de wet externe rechtspositie (verder: WERP) inzake de toekenning van de modaliteiten bedoeld in titel V door de strafuitvoeringsrechter volledig buiten toepassing gesteld voor een periode van 5 jaar. De idee was dus om tijdelijk terug te keren naar de toestand voor de inwerkingtreding van deze bepalingen op resp. 1/9/2022 en 1/9/2023, zodat de dossiers van de betrokken veroordeelden zouden vallen onder het regime van de ministeriële omzendbrieven (houdende elektronisch toezicht

en voorlopige invrijheidstelling), die evenwel zouden worden aangepast om er de wettelijke tijdsvoorwaarden in te integreren.

Ingevolge opeenvolgende IKW's werd die piste echter verlaten ten voordele van het slechts gedeeltelijk buiten toepassing stellen van de WERP. De strafuitvoeringsrechter zou namelijk bevoegd blijven voor de dossiers van zedendelinquenten en veroordeelden voor terrorisme, alsook, voor wat de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling of voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering of overlevering betreft, voor dossiers van veroordeelden tot geweldsfeiten. Bovendien werd het voorontwerp aangevuld met een volwaardige wettelijke regeling voor de toekenning van elektronisch toezicht en voorlopige invrijheidstelling aan de veroordeelden die niet langer onder de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechter, maar onder de bevoegdheid van de penitentiaire administratie zouden vallen.

Aan de bepalingen van het voorontwerp inzake de vervroegde invrijheidstelling overbevolking werd niets fundamenteels gewijzigd in vergelijking met de versie van het voorontwerp zoals voorgelegd aan de Inspecteur van Financiën."

Overeenkomstig artikel 17 van het koninklijk besluit van 20 mei 2022 'betreffende de administratieve, begrotings- en beheerscontrole' dient over toegevoegde of gewijzigde bepalingen een nieuw advies van de Inspectie van Financiën te worden ingewonnen. Het komt immers in de eerste plaats toe aan de Inspectie van Financiën om te beoordelen of de wijzigingen die werden aangebracht aan de initieel voorgedachte tekst van het voorontwerp al dan niet een budgettair effect hebben.

4.3. De ontworpen artikelen 98/7, tweede lid (artikel 13 van het voorontwerp), 98/17, § 1, tweede lid (artikel 24) en 98/17, § 2, tweede lid (artikel 24), bepalen dat de directeur⁶ in bepaalde gevallen een maatschappelijke enquête opvraagt bij de bevoegde dienst van de gemeenschappen "met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar het elektronisch toezicht zal plaatsvinden".

Voor zover het voorontwerp aldus een verwerking van persoonsgegevens tot gevolg heeft,⁷ valt het voorontwerp onder de toepassingsfeer van titel 2 van de wet van 30 juli 2018 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens'. Artikel 59, § 1, tweede lid, van die wet bepaalt dat de "bevoegde toezichthoudende autoriteit wordt geraadpleegd bij het opstellen van een wet, een decreet of een ordonnantie, of een daarop gebaseerde reglementaire maatregel in verband met de verwerking". Op basis van artikel 4, § 2, tweede en derde lid, van de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit' is de Gegevensbeschermingsautoriteit *in casu* de bevoegde toezichthoudende autoriteit.

⁶ Waarmee overeenkomstig artikel 2, 3°, van de wet van 17 mei 2006 de ambtenaar bedoeld in artikel 2 van de basiswet van 12 januari 2005 'betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden' wordt bedoeld.

⁷ In de zin van artikel 26, 2°, van de wet van 30 juli 2018 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens'.

en voorlopige invrijheidstelling), die evenwel zouden worden aangepast om er de wettelijke tijdsvoorwaarden in te integreren.

Ingevolge opeenvolgende IKW's werd die piste echter verlaten ten voordele van het slechts gedeeltelijk buiten toepassing stellen van de WERP. De strafuitvoeringsrechter zou namelijk bevoegd blijven voor de dossiers van zedendelinquenten en veroordeelden voor terrorisme, alsook, voor wat de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling of voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering of overlevering betreft, voor dossiers van veroordeelden tot geweldsfeiten. Bovendien werd het voorontwerp aangevuld met een volwaardige wettelijke regeling voor de toekenning van elektronisch toezicht en voorlopige invrijheidstelling aan de veroordeelden die niet langer onder de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechter, maar onder de bevoegdheid van de penitentiaire administratie zouden vallen.

Aan de bepalingen van het voorontwerp inzake de vervroegde invrijheidstelling overbevolking werd niets fundamenteels gewijzigd in vergelijking met de versie van het voorontwerp zoals voorgelegd aan de Inspecteur van Financiën".

Conformément à l'article 17 de l'arrêté royal du 20 mai 2022 'relatif au contrôle administratif, budgétaire et de gestion', les dispositions ajoutées ou modifiées doivent faire l'objet d'un nouvel avis de l'Inspection des finances. En effet, il revient en premier lieu à l'Inspection des finances d'apprécier si les modifications apportées au texte de l'avant-projet initialement soumis ont ou non une incidence budgétaire.

4.3. Les articles 98/7, alinéa 2 (article 13 de l'avant-projet), 98/17, § 1er, alinéa 2 (article 24) et 98/17, § 2, alinéa 2 (article 24), en projet, disposent que, dans certains cas, le directeur⁶ demande une enquête sociale au service compétent des communautés "en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil où se déroulera la surveillance électronique".

Dans la mesure où l'avant-projet entraîne ainsi un traitement de données à caractère personnel⁷, il relève du champ d'application du titre 2 de la loi du 30 juillet 2018 'relative à la protection des personnes physiques à l'égard des traitements de données à caractère personnel'. L'article 59, § 1er, alinéa 2, de cette loi dispose que "[l']autorité de contrôle compétente est consultée dans le cadre de l'élaboration d'une loi, d'un décret ou d'une ordonnance, ou d'une mesure réglementaire fondée sur une telle loi, un tel décret ou une telle ordonnance, qui se rapporte au traitement". Sur la base de l'article 4, § 2, alinéas 2 et 3, de la loi du 3 décembre 2017 'portant création de l'Autorité de protection des données', l'Autorité de protection des données est l'autorité de contrôle compétente en l'occurrence.

⁶ Par lequel, conformément à l'article 2, 3°, de la loi du 17 mai 2006, on entend le fonctionnaire visé à l'article 2 de la loi de principes du 12 janvier 2005 'concernant l'administration pénitentiaire ainsi que le statut juridique des détenus'.

⁷ Au sens de l'article 26, 2°, de la loi du 30 juillet 2018 'relative à la protection des personnes physiques à l'égard des traitements de données à caractère personnel'.

4.4. De nota aan de Ministerraad vermeldt dat een overleg met de deelstaten werd georganiseerd op 21 februari 2025 en op 14 en 27 maart 2025. Aan de gemachtigde werd gevraagd of dit een overleg betrof dat werd georganiseerd in de Interministeriële Conferentie voor de Justitiehuisen, overeenkomstig artikel 2 van het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap 'met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuisen'. De gemachtigde antwoordde:

"Dit betrof een informeel overleg met zowel de beleidscellen van de bevoegde ministers van de deelstaten als met de administratie van de deelstaten. De focus van deze informele overlegmomenten betrof de capaciteit van de deelstaten om verhoogde hoeveelheden personen onder elektronisch toezicht te plaatsen en te monitoren, als verwacht gevolg van een verhoogde doorstroom van gedetineerden uit de gevangenis naar elektronisch toezicht. Van deze overlegmomenten zijn geen notulen."

In de mate dat het voorontwerp wijzigingen aanbrengt in de opdrachten van de Justitiehuisen of een impact heeft of kan hebben op hun uitvoeringscapaciteit, is een dergelijk voorafgaand overleg niettemin vereist.

4.5. Onverminderd de hierna volgende opmerking met betrekking tot de artikelen 4, 6 en 8, en de artikelen 9 tot 31 van het voorontwerp, zou aan de voormelde vormvereisten nog moeten worden voldaan.

ALGEMENE OPMERKING

5. Het voorontwerp stelt bepaalde artikelen van de wet van 17 mei 2006, de wet van 5 mei 2019 en de wet van 29 juni 2021 betreffende de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten tijdelijk buiten toepassing voor een groep van veroordeelden (de artikelen 4, 6 en 8 van het voorontwerp). Voor deze gevallen voorziet het voorontwerp in een nieuwe tijdelijke regeling (de artikelen 9 tot 31). Met deze ontworpen bepalingen wordt de bevoegdheid voor het toekennen van het elektronisch toezicht, de voorwaardelijke invrijheidsstelling en de voorlopige invrijheidsstelling met het oog op verwijdering of overlevering door de strafuitvoeringsrechter vervangen door de voorlopige invrijheidsstelling en het elektronisch toezicht die door de directeur, dan wel de bevoegde dienst van de penitentiaire administratie ambtshalve wordt toegekend.

Daarnaast voorziet het voorontwerp in de tijdelijke invoering van de vervroegde invrijheidsstelling "overbevolking" vanaf zes maanden voor strafeinde die door de directeur wordt toegekend (de artikelen 32 tot 34).

6. Artikel 157, vierde lid, van de Grondwet bepaalt dat er strafuitvoeringsrechtbanken zijn. De wet wijst de plaatsen aan voor die strafuitvoeringsrechtbanken en regelt hun organisatie, hun bevoegdheid, alsmede de wijze van benoeming en de duur van het ambt van hun leden. Door aan de wetgever de opdracht te geven de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechtbanken

4.4. La note au Conseil des ministres mentionne qu'une concertation a été organisée avec les entités fédérées le 21 février 2025 ainsi que les 14 et 27 mars 2025. Il a été demandé au délégué s'il s'agissait d'une concertation organisée dans le cadre de la Conférence interministérielle pour les Maisons de justice, conformément à l'article 2 de l'accord de coopération du 17 décembre 2013 entre l'État fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française et la Communauté germanophone 'relatif à l'exercice des missions des Maisons de justice'. Le délégué a répondu en ces termes:

"Dit betrof een informeel overleg met zowel de beleidscellen van de bevoegde ministers van de deelstaten als met de administratie van de deelstaten. De focus van deze informele overlegmomenten betrof de capaciteit van de deelstaten om verhoogde hoeveelheden personen onder elektronisch toezicht te plaatsen en te monitoren, als verwacht gevolg van een verhoogde doorstroom van gedetineerden uit de gevangenis naar elektronisch toezicht. Van deze overlegmomenten zijn geen notulen".

Dans la mesure où l'avant-projet apporte des modifications aux missions des Maisons de justice ou est susceptible d'avoir un impact sur leur capacité d'exécution, une telle concertation préalable est néanmoins requise.

4.5. Sans préjudice de l'observation formulée ci-après en ce qui concerne les articles 4, 6 et 8, et les articles 9 à 31 de l'avant-projet, les formalités précitées devraient encore être accomplies.

OBSERVATION GÉNÉRALE

5. L'avant-projet rend certains articles de la loi du 17 mai 2006, de la loi du 5 mai 2019 et de la loi du 29 juin 2021 relatifs aux modalités d'exécution de la peine à octroyer par le juge de l'application des peines, temporairement non applicables à un groupe de condamnés (articles 4, 6 et 8 de l'avant-projet). Pour ces cas, l'avant-projet prévoit un nouveau régime temporaire (articles 9 à 31). Ces dispositions en projet remplacent le pouvoir du juge de l'application des peines d'octroyer la surveillance électronique, la libération conditionnelle et la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement ou de la remise par la mise en liberté provisoire et la surveillance électronique octroyées d'office par le directeur ou par le service compétent de l'administration pénitentiaire.

En outre, l'avant-projet prévoit l'instauration temporaire de la libération anticipée "surpopulation" à partir de six mois avant la fin de la peine, qui est octroyée par le directeur (articles 32 à 34).

6. L'article 157, alinéa 4, de la Constitution prévoit qu'il y a des tribunaux de l'application des peines. La loi détermine les lieux de ces tribunaux de l'application des peines et règle leur organisation, leurs attributions, ainsi que le mode de nomination de leurs membres et la durée des fonctions de ces derniers. En confiant au législateur la mission de régler

te regelen, verleent de grondwetgever een ruime bevoegdheid ter zake aan de wetgever.⁸

7. Uit de parlementaire voorbereiding bij de invoering van het vierde lid in artikel 157 bij de grondwetsherziening van 17 december 2002 kan worden afgeleid dat de grondwetgever zich wilde richten naar de aanbeveling in het rapport van de parlementaire onderzoekscommissie Dutroux c.s. die luidde dat een strafuitvoeringsrechtbank zal moeten 'beslissen over alle modaliteiten en aspecten van de strafuitvoering, met inbegrip van de voorwaardelijke invrijheidstelling (*Gedr. Stuk*, Kamer, nr. 713/6, 1996-1997, blz. 183)'.⁹⁻¹⁰ De minister van Justitie verduidelijkte in die parlementaire voorbereiding ook dat de wijziging van de Grondwet nodig is om te voldoen aan het vereiste dat de rechtbanken 'zich moeten uitspreken over de maatregelen die de aard en de duur van de opgelegde straf wijzigen'.¹¹

8. Het Grondwettelijk Hof bevestigt dat '[o]vereenkomstig artikel 40, tweede lid, van de Grondwet, (...) de uitvoerende macht bevoegd [is] om uit te voeren wat de strafrechter heeft beslist, onder voorbehoud van de aan de strafuitvoeringsrechtbank toegekende bevoegdheid wanneer het erom gaat de aard of de duurtijd van de straf te wijzigen'.¹²

Aansluitend bij de reeds vermelde parlementaire voorbereiding benadrukt het Grondwettelijk Hof ook dat de Grondwetgever heeft gewild dat die rechtbanken bestaan uit "naast een voorzitter-magistraat [...] twee experts [...] met een [...] voldoende terreinkennis [...] inzake de mogelijkheden en beperkingen van het gevangenisstelsel, inzake de sociale kaart, inzake de behandelingsmogelijkheden ..." (...), waarbij de multidisciplinariteit 'een enorme verrijking én een bijkomende waarborg naar de beveiliging van de maatschappij en een optimale reclassering en reïntegratie van de veroordeelde [vormt]''.¹³

9. Ter uitvoering van artikel 157, vierde lid, van de Grondwet kwam de wet van 17 mei 2006 'houdende oprichting van strafuitvoeringsrechtbanken' tot stand. De wet van 17 mei 2006 'betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten' bepaalt de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechters en de strafuitvoeringsrechtbanken.

Titel V van deze laatste wet van 17 mei 2006 bepaalt aldus dat de beperkte detentie, het elektronisch toezicht, de voorwaardelijke invrijheidstelling en de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of met het

les attributions des tribunaux de l'application des peines, le constituant lui confère un large pouvoir en la matière⁸.

7. Il peut se déduire des travaux préparatoires relatifs à l'insertion d'un alinéa 4 dans l'article 157 lors de la révision de la Constitution du 17 décembre 2002 que le constituant entendait se conformer à la recommandation formulée dans le rapport de la commission d'enquête parlementaire "Dutroux et consorts", qui énonçait qu'un tribunal de l'application des peines devra 'décider de tous les aspects et modalités de l'application des peines, y compris la libération conditionnelle (*Doc. parl.*, Chambre, n° 713/6, 1996-1997, p. 183)'.⁹⁻¹⁰ Lors de ces travaux préparatoires, le ministre de la Justice a également précisé que la modification de la Constitution est nécessaire pour satisfaire à l'exigence selon laquelle les juridictions 'doivent se prononcer sur les mesures modifiant la nature et la durée de la peine infligée'.¹¹

8. La Cour constitutionnelle confirme que '[c]onformément à l'article 40, alinéa 2, de la Constitution, le pouvoir exécutif est compétent pour procéder à l'exécution de ce que le juge pénal a décidé, sous réserve de la compétence attribuée au tribunal de l'application des peines lorsqu'il s'agit de modifier la nature ou la durée de la peine'.¹²

En cohérence avec les travaux préparatoires précités, la Cour constitutionnelle souligne également que le constituant a voulu que ces tribunaux comportent en leur sein, 'à côté du magistrat-président, deux experts ayant [...] une connaissance de terrain suffisante quant aux possibilités et aux limites du système pénitentiaire en ce qui concerne la situation sociale, les possibilités de traitement ...', la pluridisciplinarité constituant 'un enrichissement énorme et une garantie supplémentaire pour la protection de la société, la réinsertion et la réintégration optimale du condamné'.¹³

9. La loi du 17 mai 2006 'instaurant des tribunaux de l'application des peines' a été adoptée en exécution de l'article 157, alinéa 4, de la Constitution. La loi du 17 mai 2006 'relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine' détermine les attributions des juges de l'application des peines et des tribunaux de l'application des peines.

Le titre V de cette dernière loi du 17 mai 2006 précise ainsi que la détention limitée, la surveillance électronique, la libération conditionnelle et la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou de la remise sont

⁸ Adv.RvS 71.320/1-2-3-4 van 7 juni 2022 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 30 juli 2022 'om justitie menselijker, sneller en straffer te maken II', *Parl. St.* Kamer 2021-22, nr. 55-2774/1.

⁹ Zie verklarende nota bij het voorstel van de regering tot herziening van artikel 157 van de Grondwet, *Parl. St.* Senaat 2000-01, nr. 2-697/1, 3, en het Verslag namens de commissie voor de herziening van de Grondwet en de hervorming der instellingen, *Parl. St.* Kamer 2002-03, nr. 50-1914/3, 5.

¹⁰ Zie ook GwH 19 november 2020, nr. 147/2020, B.5.2.

¹¹ *Parl. Hand.* Senaat, 4 juli 2002, nr. 2-215/15.

¹² GwH 19 juli 2007, nr. 105/2007, B.7.3.

¹³ GwH 19 november 2020 nr. 147/2020, B.5.2.

⁸ Avis C.E. 71.320/1-2-3-4 du 7 juin 2022 sur un avant-projet devenu la loi du 30 juillet 2022 'visant à rendre la justice plus humaine, plus rapide et plus ferme II', *Doc. parl.*, Chambre, 2021-22, n° 55-2774/1.

⁹ Voir la note explicative de la proposition du gouvernement de révision de l'article 157 de la Constitution, *Doc. parl.*, Sénat, 2000-01, n° 2-697/1, p. 3, et le Rapport fait au nom de la Commission de révision de la Constitution et de la réforme des institutions, *Doc. parl.*, Chambre, 2002-03, n° 50-1914/3, p. 5.

¹⁰ Voir également C.C., 19 novembre 2020, n° 147/2020, B.5.2.

¹¹ *Ann. parl.*, Sénat, 4 juillet 2002, n° 2-215/15.

¹² C.C., 19 juillet 2007, n° 105/2007, B.7.3.

¹³ C.C., 19 novembre 2020, n° 147/2020, B.5.2.

oog op overlevering, de door de strafuitvoeringsrechter en de strafuitvoeringsrechtbank toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten zijn. Bij wet van 14 december 2012 werd aan titel V “de vermindering van de duur van de door de rechter uitgesproken ontzetting van het recht in een bepaalde aangewezen zone te wonen, te verblijven of er zich te vertonen” toegevoegd.

10. Met betrekking tot de “toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteiten - Materiële bevoegdheidsverdeling tussen de minister en de strafuitvoeringsrechtbank” is in de memorie van toelichting bij het ontwerp dat leidde tot de wet van 17 mei 2006 het volgende te lezen:

“Zoals de Commissie Holsters reeds in haar eindrapport stelde, is de materiële bevoegdheidsverdeling tussen de minister en de strafuitvoeringsrechtbank een delicate materie. De regering volgt hierbij in eerste instantie het uitgangspunt van de Commissie Holsters te weten dat het aan de strafuitvoeringsrechtbank is om zich uit te spreken over deze strafuitvoeringsmodaliteiten die tot gevolg hebben dat de situatie van de veroordeelde zo sterk wordt gewijzigd dat deze wijziging kan worden gelijkgesteld met een verandering van de aard van de straf.”¹⁴

Daarnaast stelt de memorie:

“Net zoals de Commissie Holsters is de regering van oordeel dat het toekennen van de uitgangsvergunning en het penitentiële verlof een bevoegdheid dient te blijven van de minister en de penitentiaire administratie. Ook de Koninklijke Commissaris Legros was deze mening toegedaan. Verscheidene redenen rechtvaardigen deze beslissing. Deze twee strafuitvoeringsmodaliteiten brengen geen fundamentele wijzigingen aan in de detentietoestand van de veroordeelde.”¹⁵

11. De ontworpen bepalingen hebben tot gevolg dat de strafuitvoeringsrechter tijdelijk niet meer bevoegd is om de volgende strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V van de wet van 17 mei 2006 toe te kennen ten aanzien van veroordeelden die een of meer vrijheidsstraffen ondergaan waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt:

— de beperkte detentie, tenzij voor veroordeelden die een straf ondergaan voor feiten die de seksuele integriteit, het seksuele zelfbeschikkingsrecht en de goede zeden aantasten, die een straf ondergaan voor feiten van terrorisme en die tekenen tonen van gewelddadig extremisme;

— het elektronisch toezicht, tenzij voor veroordeelden die een straf ondergaan voor feiten die de seksuele integriteit, het seksuele zelfbeschikkingsrecht en de goede zeden aantasten, die een straf ondergaan voor feiten van terrorisme en die tekenen tonen van gewelddadig extremisme;

— voorwaardelijke invrijheidstelling, tenzij voor veroordeelden die een straf ondergaan voor feiten die de seksuele integriteit, het seksuele zelfbeschikkingsrecht en de goede zeden aantasten, die een straf ondergaan voor feiten van

les modalités d'exécution de la peine à octroyer par le juge de l'application des peines et par le tribunal de l'application des peines. La loi du 14 décembre 2012 a ajouté au titre V “la réduction de la durée de l'interdiction, prononcée par le juge, du droit d'habiter, de résider ou de se tenir dans une zone déterminée désignée”.

10. Concernant l’“octroi des modalités d'exécution de la peine – Répartition de compétence matérielle entre le ministre et le tribunal de l'application des peines”, on peut lire dans l'exposé des motifs du projet devenu la loi du 17 mai 2006 ce qui suit:

“Comme la Commission Holsters l'a déjà précisé dans son rapport, la répartition de compétence matérielle entre le ministre et le tribunal de l'application des peines est une matière délicate. À cet égard, le gouvernement suit en première instance le principe de la Commission Holsters selon lequel il appartient au tribunal de l'application des peines de se prononcer sur ces modalités d'exécution de la peine qui ont pour effet de modifier la situation du condamné à un point tel que cette modification peut être assimilée à un changement de la nature de la peine”¹⁴.

En outre, l'exposé précise:

“À l'instar de la Commission Holsters, le gouvernement estime que l'octroi d'une permission de sortie et d'un congé pénitentiaire doit rester une compétence du ministre et de l'administration pénitentiaire. Le Commissaire royal Legros partageait également cette opinion. Cette décision a plusieurs justifications. Ces deux modalités d'exécution de la peine n'apportent pas de modification fondamentale à la situation du condamné concernant sa détention”¹⁵.

11. Il résulte des dispositions en projet que le juge de l'application des peines n'est temporairement plus compétent pour accorder les modalités d'exécution de la peine suivantes prévues au titre V de la loi du 17 mai 2006 à l'égard des personnes condamnées qui subissent une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter est inférieure ou égale à trois ans:

— la détention limitée, sauf à l'égard de condamnés qui subissent une peine pour des faits portant atteinte à l'intégrité sexuelle, au droit à l'autodétermination sexuelle et aux bonnes mœurs, qui subissent une peine pour des faits de terrorisme et qui présentent des signes d'extrémisme violent;

— la surveillance électronique, sauf à l'égard de condamnés qui subissent une peine pour des faits portant atteinte à l'intégrité sexuelle, au droit à l'autodétermination sexuelle et aux bonnes mœurs, qui subissent une peine pour des faits de terrorisme et qui présentent des signes d'extrémisme violent;

— la libération conditionnelle, sauf à l'égard de condamnés qui subissent une peine pour des faits portant atteinte à l'intégrité sexuelle, au droit à l'autodétermination sexuelle et aux bonnes mœurs, qui subissent une peine pour des faits

¹⁴ *Parl. St.* Senaat 2004-05, nr. 3-1128/1, 5-6.

¹⁵ *Parl. St.* Senaat 2004-05, nr. 3-1128/1, 7.

¹⁴ *Doc. parl.*, Sénat, 2004-05, n° 3-1128/1, pp. 5-6.

¹⁵ *Doc. parl.*, Sénat, 2004-05, n° 3-1128/1, p. 7.

terrorisme, die tekenen tonen van gewelddadig extremisme en die een straf ondergaan voor geweldsmisdrijven;

— voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of overlevering, tenzij voor veroordeelden die een straf ondergaan voor feiten die de seksuele integriteit, het seksuele zelfbeschikkingsrecht en de goede zeden aantasten, die een straf ondergaan voor feiten van terrorisme, die tekenen tonen van gewelddadig extremisme en die een straf ondergaan voor geweldsmisdrijven.

Behoudens de voormelde uitzonderingen, wordt de bevoegdheid voor het toekennen van de beperkte detentie (artikel 21 van de wet van 17 mei 2006) volgens de gemachtigde vervangen door de uitgaansvergunning (artikel 4 van de wet van 17 mei 2006) die door de minister of zijn gemachtigde wordt toegekend en wordt de bevoegdheid voor het toekennen van het elektronisch toezicht, de voorwaardelijke invrijheidsstelling en de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering of overlevering door de strafuitvoeringsrechter vervangen door het elektronisch toezicht en de voorlopige invrijheidstelling die door de directeur dan wel de bevoegde dienst van de penitentiare administratie¹⁶ ambtshalve wordt toegekend.

12. Zowel de beperkte detentie, het elektronisch toezicht als de voorwaardelijke invrijheidstelling werden door de wetgever in 2006 elk geacht “een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf” te zijn die van die aard is dat ze moet toekomen aan de strafuitvoeringsrechtbank.

De wetgever beschikt over een beoordelingsvrijheid bij het vaststellen hoe de genoemde strafuitvoeringsmodaliteiten moeten worden gekwalificeerd, zodat het in beginsel niet uitgesloten is dat de wetgever terugkomt op de kwalificatie die hij in 2006 heeft gegeven. Daarbij moet evenwel worden vastgesteld dat de grondwetgever uitging van het beginsel dat de beslissingen over ‘alle modaliteiten en aspecten van de strafuitvoering’ toekomen aan de strafuitvoeringsrechtbanken. Hoewel artikel 157 van de Grondwet veel ruimte laat voor de wetgever, mag het artikel niet worden ingevuld op een wijze die strijdt met de principiële keuze van de grondwetgever om de beslissingen over de wijze van strafuitvoering toe te vertrouwen aan een rechtbank en de keuze van de grondwetgever dat deze rechtbanken zich moeten uitspreken over maatregelen die de aard en duur van de opgelegde straf wijzigen.

13.1. In de memorie van toelichting bij het voorliggende voorontwerp wordt uiteengezet dat de tijdelijke noodmaatregelen beogen de volgende doelstellingen te bereiken:

de terrorisme, qui présentent des signes d'extrémisme violent et qui subissent une peine pour des infractions de violence;

— la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou de la remise, sauf à l'égard de condamnés qui subissent une peine pour des faits portant atteinte à l'intégrité sexuelle, au droit à l'autodétermination sexuelle et aux bonnes mœurs, qui subissent une peine pour des faits de terrorisme, qui présentent des signes d'extrémisme violent et qui subissent une peine pour des infractions de violence.

Hormis les exceptions précitées, le pouvoir d'octroyer la détention limitée (article 21 de la loi du 17 mai 2006) est remplacé, selon le délégué, par la permission de sortie (article 4 de la loi du 17 mai 2006) accordée par le ministre ou son délégué, et le pouvoir d'octroyer la surveillance électronique, la libération conditionnelle et la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement ou de la remise par le juge de l'application des peines est remplacé par la surveillance électronique et la mise en liberté provisoire octroyées d'office par le directeur ou le service compétent de l'administration pénitentiaire¹⁶.

12. Tant la détention limitée, la surveillance électronique que la libération conditionnelle ont été considérées par le législateur en 2006 comme étant chacune “un mode d'exécution de la peine privative de liberté” dont la nature est telle qu'elle doit revenir au tribunal de l'application des peines.

Le législateur dispose d'une liberté d'appréciation pour déterminer la manière dont les modalités d'exécution de la peine précitées doivent être qualifiées, de sorte qu'en principe, il ne soit pas exclu que le législateur revienne sur la qualification qu'il a donnée en 2006. Toutefois, force est de constater à cet égard que le constituant est parti du principe que les décisions relatives à “tous les aspects et modalités de l'application des peines” reviennent aux tribunaux de l'application des peines. Bien que l'article 157 de la Constitution laisse une grande latitude au législateur, une portée ne peut être donnée à cet article d'une manière telle qu'il serait contraire au choix de principe du constituant de confier à un tribunal les décisions relatives aux modalités d'exécution de la peine et au choix du constituant de permettre à ces tribunaux de se prononcer sur les mesures modifiant la nature et la durée de la peine infligée.

13.1. L'exposé des motifs de l'avant-projet à l'examen indique que les mesures d'urgence temporaires visent à atteindre les objectifs suivants:

¹⁶ Een definitie van de “penitentiare administratie” ontbreekt in de wet van 17 mei 2006 en er wordt ook niet voorzien in het voorontwerp. Wellicht wordt hiermee het begrip bedoeld dat in artikel 2, 11°, van de Basiswet van 12 januari 2005 ‘betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden’ is gedefinieerd: “het openbaar bestuur belast met de uitvoering van veroordelingen tot vrijheidsstraffen en van vrijheidsbenemende maatregelen waarvan de bevoegde overheid de uitvoering heeft gevorderd”.

¹⁶ Une définition de l’“administration pénitentiaire” fait défaut dans la loi du 17 mai 2006 et n'est pas davantage prévue dans l'avant-projet. Sans doute vise-t-on ainsi la notion définie à l'article 2, 11°, de la loi de principes du 12 janvier 2005 ‘concernant l'administration pénitentiaire ainsi que le statut juridique des détenus’: “l'administration publique chargée de l'exécution de condamnations à des peines privatives de liberté et de mesures privatives de liberté dont l'autorité compétente a requis l'exécution”.

“- de gevangenisbevolking moet kunnen dalen tot een niveau dat toelaat de stock aan straffen, gecreëerd door de opschorting van de tenuitvoerlegging van straffen (die ondertussen 4.000 veroordelingen bedraagt), geleidelijk aan te absorberen;

— de gevangenisbevolking moet kunnen worden gestabiliseerd tot een aanvaardbaar niveau om de situatie niet opnieuw te laten ontsporen en humane detentieomstandigheden te kunnen garanderen, in afwachting van structurele maatregelen op langere termijn, (...)”.

Voorts wordt aangehaald dat “het opnieuw toevertrouwen van die bevoegdheid aan de penitentiaire administratie (...) een drastische ingreep [is]”, maar dat de “situatie van overbevolking (...) dramatisch [is]. De tot hiertoe ondernomen ingrepen hebben onvoldoende effect. De gevangenispopulatie blijft stijgen. Om de volledige tenuitvoerlegging van de straffen en de strafuitvoering van de straffen boven de drie jaar te herstellen, staat de wetgever voor een ingrijpende keuze. In een dergelijke situatie van overmacht, moet men de verantwoordelijkheid opnemen. Met deze tijdelijke wetswijziging, zullen de procedures worden versneld, wat zal toelaten de overbevolking te verminderen.” Ook wordt erop gewezen dat voor de “maximale geldigheidsduur” van de buitentoepassingstelling van bepalingen van de wet van 17 mei 2006 en van de bepalingen die deze tijdelijk zullen vervangen, “vijf jaar” wordt voorzien, omdat het niet realistisch is op een kortere termijn structurele oplossingen te vinden die voldoende capaciteit in de gevangenis zullen vrijmaken. Weliswaar bestaat de mogelijkheid om de maatregelen in te korten.

13.2. Over de verenigbaarheid van de ontworpen tijdelijke regelingen met de principiële keuze van de grondwetgever om de beslissingen over de wijze van strafuitvoering toe te vertrouwen aan een rechtbank, verklaarde de gemachtigde het volgende:

“Artikel 157, vierde lid, van de Grondwet bepaalt dat er strafuitvoeringsrechtbanken zijn. De wet wijst de plaatsen aan voor die strafuitvoeringsrechtbanken en regelt hun organisatie, hun bevoegdheid, alsmede de wijze van benoeming en de duur van het ambt van hun leden.

Door aan de wetgever de opdracht te geven de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechtbanken te regelen, verleent de grondwetgever een ruime bevoegdheid ter zake aan de wetgever. De wet externe rechtspositie vult die bevoegdheid concreet in. Het huidige voorontwerp doet op geen enkele manier af aan artikel 157, vierde lid van de Grondwet. De strafuitvoeringsrechtbanken en –rechters bestaan nog steeds en de wet regelt nog steeds hun bevoegdheid.

Met dit voorontwerp wordt, met als nadrukkelijke finaliteit de strijd tegen de onmenselijke overbevolking in de gevangenis (noodsituatie), tijdelijk en ten aanzien van welbepaalde categorieën veroordeelden met een straftotaal t.e.m. drie jaar de bevoegdheid om een elektronisch toezicht en een voorlopige invrijheidstelling toe te kennen (terug) aan de penitentiaire administratie toevertrouwd. De categorieën veroordeelden voor wie op grond van artikel 32 WERP een gespecialiseerd advies vereist is, zijn van die tijdelijke bevoegdheidsoverdracht

“- la population carcérale doit être ramenée à un niveau permettant de résorber progressivement le stock de peines créé par la suspension de l'exécution des peines [qui s'élèvent entre-temps à 4.000 condamnations];

— la population carcérale doit pouvoir être stabilisée à un niveau acceptable pour ne pas laisser la situation dérailler à nouveau et afin de garantir des conditions de détention humaines, dans l'attente de mesures structurelles à plus long terme, [...]”.

Il est encore précisé que “[c]onfier à nouveau cette compétence à l'administration pénitentiaire est une intervention drastique”, mais que la “situation de surpopulation [...] est [...] dramatique. Les mesures prises jusqu'à présent n'ont pas d'effet suffisant. La population carcérale continue d'augmenter. Pour rétablir la pleine mise à exécution des peines et l'exécution des peines supérieures à trois ans, le législateur est confronté à un choix cornélien. Dans une telle situation de force majeure, il faut prendre ses responsabilités. Par cette modification législative temporaire, les procédures seront accélérées, ce qui permettra de diminuer la surpopulation”. Il est également relevé que la “durée maximale de validité” de la non-application des dispositions de la loi du 17 mai 2006 et des dispositions qui les remplacent temporairement est fixée à “cinq ans” étant donné qu'il n'est pas réaliste de trouver des solutions structurelles globales permettant de libérer une capacité suffisante dans les prisons à plus court terme. Il reste certes possible de raccourcir les mesures.

13.2. Concernant la compatibilité des dispositions temporaires en projet avec le choix de principe du constituant de confier à un tribunal les décisions relatives aux modalités d'exécution de la peine, le délégué a déclaré ce qui suit:

“Artikel 157, vierde lid, van de Grondwet bepaalt dat er strafuitvoeringsrechtbanken zijn. De wet wijst de plaatsen aan voor die strafuitvoeringsrechtbanken en regelt hun organisatie, hun bevoegdheid, alsmede de wijze van benoeming en de duur van het ambt van hun leden.

Door aan de wetgever de opdracht te geven de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechtbanken te regelen, verleent de grondwetgever een ruime bevoegdheid ter zake aan de wetgever. De wet externe rechtspositie vult die bevoegdheid concreet in. Het huidige voorontwerp doet op geen enkele manier af aan artikel 157, vierde lid van de Grondwet. De strafuitvoeringsrechtbanken en –rechters bestaan nog steeds en de wet regelt nog steeds hun bevoegdheid.

Met dit voorontwerp wordt, met als nadrukkelijke finaliteit de strijd tegen de onmenselijke overbevolking in de gevangenis (noodsituatie), tijdelijk en ten aanzien van welbepaalde categorieën veroordeelden met een straftotaal t.e.m. drie jaar de bevoegdheid om een elektronisch toezicht en een voorlopige invrijheidstelling toe te kennen (terug) aan de penitentiaire administratie toevertrouwd. De categorieën veroordeelden voor wie op grond van artikel 32 WERP een gespecialiseerd advies vereist is, zijn van die tijdelijke bevoegdheidsoverdracht

uitgezonderd en hetzelfde geldt t.a.v. veroordeelden tot geweldsfeiten voor wat betreft de toekenning van de meest verregaande strafuitvoeringsmodaliteit (voorwaardelijke invrijheidstelling of voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering of overlevering). Enerzijds gaat het dus om een tijdelijke regeling (die bovendien vervroegd kan worden stopgezet), anderzijds wordt niet eenvoudigweg teruggeval- len op ministeriële omzendbrieven, maar wordt die tijdelijke regeling in de wet zelf geïntegreerd. De tijdelijke, beperkte bevoegdheidstoewijzing aan de penitentiaire administratie is o.i. dus gerechtvaardigd en niet in strijd met artikel 157 van de Grondwet. De bestaande bepalingen van de wet externe rechtspositie (inzake de toekenning van strafuitvoeringsmo- daliteiten bedoeld in titel V door de strafuitvoeringsrechter) worden enkel tijdelijk en slechts gedeeltelijk buiten toepassing gesteld (ze blijven behouden voor de veroordeelden voor de ernstigste categorieën van misdrijven); ze worden niet opge- heven of gewijzigd.

Wat de toekenning van de beslissingsbevoegdheid aan de penitentiaire administratie betreft, kan er nog op gewezen worden dat de wet externe rechtspositie in artikel 20/1 (inge- voegd in 2012) vandaag ook al voorziet dat de vervroegde invrijheidstelling aan vreemdelingen zonder recht op verblijf vanaf zes maanden voor strafeinde wordt toegekend door de minister. Deze bevoegdheidstoewijzing heeft geen bezwaren opgeroepen.”

14. Noch de memorie van toelichting, noch de aanvullende toelichting door de gemachtigde bevatten aldus een verant- woording voor het feit dat de beperkte detentie, en vooral het elektronisch toezicht en de voorwaardelijke invrijheidstelling, niet langer beschouwd moeten worden als wijzen van uit- voering van de vrijheidsstraf die de aard en de duur van de vrijheidsstraf wijzigen. De doelstellingen die de stellers van het voorontwerp vooropstellen, hoe legitiem zij ook zijn, doen aan die vaststelling geen afbreuk.

Het loutere feit dat de ontworpen regeling tijdelijk van aard is, verantwoordt op zich niet dat aldus een regeling tot stand wordt gebracht die niet is overeenstemming is met hetgeen de grondwetgever beoogd heeft met artikel 157, vierde lid, van de Grondwet.

Binnen het beperkte onderzoek dat de afdeling Wetgeving met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State kon wijden aan het voorontwerp, is derhalve moeilijk in te zien hoe deze tijdelijke maatregelen te verzoenen zijn met artikel 157, vierde lid, van de Grondwet.

15. Gelet op de voorgaande opmerkingen kunnen de artikelen 4, 6, 8, en 9 tot 31 van het voorontwerp geen door- gang vinden en worden zij niet verder onderzocht. De stel- lers dienen in het licht daarvan te onderzoeken of de ermee samenhangende overgangsbepalingen in de artikelen 35 tot 37 nog zinvol zijn.

16. Het voorontwerp voegt de maatregel van de “vervroegde invrijheidstelling ‘overbevolking’ vanaf zes maanden voor strafeinde” in de wet van 17 mei 2006 in.

uitgezonderd en hetzelfde geldt t.a.v. veroordeelden tot gewelds- feiten voor wat betreft de toekenning van de meest verregaande strafuitvoeringsmodaliteit (voorwaardelijke invrijheidstelling of voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering of overlevering). Enerzijds gaat het dus om een tijdelijke regeling (die bovendien vervroegd kan worden stopgezet), anderzi- jds wordt niet eenvoudigweg teruggeval- len op ministeriële omzendbrieven, maar wordt die tijdelijke regeling in de wet zelf geïntegreerd. De tijdelijke, beperkte bevoegdheidstoewijzing aan de penitentiaire administratie is o.i. dus gerechtvaardigd en niet in strijd met artikel 157 van de Grondwet. De bestaande bepalingen van de wet externe rechtspositie (inzake de toe- kenning van strafuitvoeringsmodaliteiten bedoeld in titel V door de strafuitvoeringsrechter) worden enkel tijdelijk en slechts gedeeltelijk buiten toepassing gesteld (ze blijven behouden voor de veroordeelden voor de ernstigste categorieën van misdrijven); ze worden niet opgeheven of gewijzigd.

Wat de toekenning van de beslissingsbevoegdheid aan de penitentiaire administratie betreft, kan er nog op gewezen worden dat de wet externe rechtspositie in artikel 20/1 (inge- voegd in 2012) vandaag ook al voorziet dat de vervroegde invrijheidstelling aan vreemdelingen zonder recht op verblijf vanaf zes maanden voor strafeinde wordt toegekend door de minister. Deze bevoegdheidstoewijzing heeft geen bezwaren opgeroepen.”

14. Ni l'exposé des motifs, ni les précisions complémen- taires du délégué ne justifient donc le fait que la détention limitée, et surtout la surveillance électronique et la liberté conditionnelle, ne doivent plus être considérées comme des modes d'exécution de la peine privative de liberté modifiant la nature et la durée de cette peine. Si légitimes qu'ils soient, les objectifs envisagés par les auteurs de l'avant-projet ne changent rien à cette constatation.

Le simple fait que le régime en projet soit de nature tem- poraire ne justifie pas en soi que soit ainsi adopté un régime contraire à ce que le constituant visait avec l'article 157, alinéa 4, de la Constitution.

Dans le cadre de l'examen limité que la section de législation a pu consacrer à l'avant-projet en application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, on aperçoit difficilement comment ces mesures temporaires peuvent se concilier avec l'article 157, alinéa 4, de la Constitution.

15. Compte tenu des observations qui précèdent, les articles 4, 6, 8 et 9 à 31 de l'avant-projet ne peuvent se concrétiser et ne seront pas examinés plus avant. Les auteurs devront examiner en conséquence si les dispositions transitoires y relatives aux articles 35 à 37 sont encore pertinentes.

16. L'avant-projet insère la mesure de la “libération anticipée ‘surpopulation’ à partir de six mois avant la fin de la peine” dans la loi du 17 mai 2006.

Met betrekking tot de desbetreffende bepalingen vermeldt de memorie van toelichting bij het voorontwerp:

“Als laatste noodmaatregel wordt in de ‘vervroegde invrijheidstelling overbevolking’ op zes maanden voor strafeinde voorzien. Deze maatregel werd in het verleden twee keer ingevoerd: een eerste keer tijdens de COVID-pandemie (bij KB nr. 3 van 9 april 2020) en een tweede keer als noodmaatregel tegen de overbevolking (bij wet van 30 juli 2022 om justitie menselijker, sneller en straffer te maken II).

Deze maatregel wordt opnieuw voorgesteld om bijkomend enige druk van de ketel te halen en dit voor een termijn tot en met 31 december 2026.”

17. Hoewel deze maatregel ook een weerslag heeft op de aard en de duur van de straf kan aldus vastgesteld worden dat hij in het verleden steeds als organisatorische maatregel is beoordeeld. Ook in het wetsontwerp dat geleid heeft tot de wet van 17 mei 2006 was voorzien in de maatregel van de “voorlopige invrijheidstelling ten gevolge van ernstige redenen van overbevolking” die in gevallen van acute problemen van overbevolking kon worden toegekend, waarbij deze maatregel als uitzonderingsmaatregel door de minister kon worden opgelegd.¹⁷

Bovendien kan, hoewel de betreffende bepalingen op een gelijkaardige manier zijn opgebouwd als de in randnummer 14 besproken bepalingen, er worden gewezen op de volgende verschillen.

Het is vooreerst niet mogelijk om de veroordeelde in het kader van deze maatregel te onderwerpen aan geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden, wat wel het geval is voor de tijdelijke maatregelen met betrekking tot elektronisch toezicht en de voorwaardelijke invrijheidsstelling.

Deze maatregel betreft bovendien geen bestaande strafuitvoeringsmodaliteit die wordt onttrokken aan de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechtbanken, en die na afloop van de termijn waarvoor hij geldt opnieuw aan die rechtscolleges zal worden toevertrouwd. Eens de (overigens veel kortere) termijn waarvoor hij wordt ingevoerd, zal zijn verstreken, verdwijnt de vervroegde invrijheidsstelling “overbevolking” in beginsel uit de rechtsorde. De voorgeschiedenis van deze maatregel, die reeds heeft gediend om de bevolking van de gevangenis te moduleren in het kader van de strijd tegen de COVID-pandemie, sluit bij die vaststelling aan.

Die verschillen lijken erop te wijzen dat deze maatregel, anders dan de eerder besproken maatregelen, eerder kan worden beschouwd als een ‘algemene’ oplossing voor het vastgestelde probleem van de overbevolking dan als een ‘individuele’ maatregel die gericht is op het moduleren van de aard of de duurtijd van de straf van de veroordeelde.

En ce qui concerne les dispositions en question, l'exposé des motifs de l'avant-projet indique:

“Comme dernière mesure d'urgence, la ‘libération anticipée pour surpopulation’ est prévue à partir de six mois avant la fin de peine. Cette mesure a été introduite à deux reprises par le passé: une première fois lors de la pandémie de COVID (par l'AR n° 3 du 9 avril 2020) et une seconde fois comme mesure d'urgence contre la surpopulation (par la loi du 30 juillet 2022 visant à rendre la justice plus humaine, plus rapide et plus ferme II).

Cette mesure est à nouveau proposée pour alléger la pression et pour une période jusqu'au 31 décembre 2026”.

17. Bien que cette mesure ait également une incidence sur la nature et la durée de la peine, on peut ainsi constater qu'elle a toujours été considérée dans le passé comme une mesure organisationnelle. Le projet de loi devenu la loi du 17 mai 2006 prévoyait également la mesure de la “mise en liberté provisoire en cas de sérieux problèmes de surpopulation” qui pouvait être prise en cas de problèmes aigus de surpopulation, laquelle pouvait être ordonnée comme mesure d'urgence par le ministre¹⁷.

En outre, bien que les dispositions concernées soient structurées d'une manière similaire à celles examinées au point 14, on peut relever les différences suivantes.

Tout d'abord, il n'est pas possible, dans le cadre de cette mesure, de soumettre le condamné à des conditions particulières individualisées, ce qui est toutefois le cas pour les mesures temporaires relatives à la surveillance électronique et à la libération conditionnelle.

En outre, cette mesure ne concerne pas une modalité existante d'exécution de la peine qui est soustraite à la compétence des tribunaux de l'application des peines et qui, au terme de la période à laquelle elle s'applique, sera de nouveau confiée à ces juridictions. Une fois expiré le délai (au demeurant beaucoup plus court) pour lequel elle est instaurée, la libération anticipée “surpopulation” disparaît en principe de l'ordre juridique. L'historique de cette mesure, qui a déjà servi à moduler la population carcérale dans le cadre de la lutte contre la pandémie de COVID, va dans le sens de cette constatation.

Ces différences semblent indiquer que cette mesure, contrairement aux mesures examinées précédemment, peut être considérée davantage comme une solution ‘générale’ au problème constaté de la surpopulation que comme une mesure ‘individuelle’ axée sur la modulation de la nature ou la durée de la peine du condamné.

¹⁷ Zie *Parl. St.* Senaat 2004-05, nr. 3-1128/1, 92. In de loop van de parlementaire procedure werd deze maatregel uit het wetsontwerp geschrapt, zie *Parl. St.* Senaat 2005-06, nr. 3-1128/7, 38.

¹⁷ *Doc. parl.*, Sénat, 2004-05, n° 3-1128/1, p. 92. Cette mesure a été supprimée du projet de loi au cours de la procédure parlementaire, voir *Doc. parl.*, Sénat, 2005-06, n° 3-1128/7, p. 38.

Indien deze maatregel aldus als een praktische en organisatorische ordemaatregel kan worden beschouwd en niet als een modaliteit die de aard en de duur van de straf wijzigt, kan worden aanvaard dat deze beslissingsbevoegdheid wordt toegekend aan de directeur. De stellers van het voorontwerp zouden er in dat geval goed aan doen deze kwalificatie uitdrukkelijk tot uiting te brengen en verder te staven in de memorie van toelichting. Daarbij kan bovendien nog worden overwogen om de directeur de beslissing tot vervroegde invrijheidsstelling “overbevolking” te laten motiveren aan de hand van de overbevolkingscijfers.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 33

18. Het ontworpen artikel 98/25, § 1, laatste lid, van de wet van 17 mei 2006 bepaalt dat “de veroordeelde wiens strafuitvoeringsmodaliteit tijdens de geldigheidsduur van deze maatregel door de *strafuitvoeringsrechtbank* wordt herroepen gedurende twee maanden na de tenuitvoerlegging van het vonnis tot herroeping [is] uitgesloten van de vervroegde invrijheidsstelling”. De vraag rijst of het de bedoeling is dat de uitsluiting van de vervroegde invrijheidsstelling ook geldt in de gevallen waarin het vonnis tot herroeping is uitgesproken door de *strafuitvoeringsrechter*. Desgevallend dienen zowel de strafuitvoeringsrechter als de strafuitvoeringsrechtbank in de bepaling te worden opgenomen.

19. In het ontworpen artikel 98/25, § 9, van de wet van 17 mei 2006 is de zinsnede “[b]ehoudens in het in paragraaf 8 bedoelde geval” overbodig en dient deze te worden weggelaten.

*

De griffier,

Greet VERBERCKMOES

De voorzitter,

Wouter PAS

Si cette mesure peut être ainsi considérée comme une mesure d'ordre pratique et organisationnel et non comme une modalité modifiant la nature et la durée de la peine, il peut être admis que ce pouvoir de décision soit attribué au directeur. Dans ce cas, les auteurs de l'avant-projet seraient bien avisés d'exprimer explicitement cette qualification et de la justifier plus amplement dans l'exposé des motifs. En outre, il peut encore être envisagé de laisser au directeur le soin de motiver la décision de libération anticipée “surpopulation” sur la base des chiffres relatifs à la surpopulation.

EXAMEN DU TEXTE

Article 33

18. L'article 98/25, § 1er, dernier alinéa, en projet, de la loi du 17 mai 2006 dispose que “le condamné dont la modalité d'exécution de la peine est révoquée par le *tribunal de l'application des peines* pendant la période de validité de cette mesure est [exclu] de la libération anticipée pendant les deux mois qui suivent l'exécution du jugement de révocation”. La question se pose de savoir si l'intention est que l'exclusion de la libération anticipée s'applique également dans les cas où le jugement de révocation est prononcé par le *juge de l'application des peines*. Le cas échéant, tant le juge de l'application des peines que le tribunal de l'application des peines doivent figurer dans la disposition.

19. À l'article 98/25, § 9, en projet, de la loi du 17 mai 2006, le segment de phrase “[s]auf dans le cas visé au paragraphe 8” est superflu et doit être omis.

*

Le greffier,

Greet VERBERCKMOES

Le président,

Wouter PAS

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE 2
NR. 77.794/16 VAN 5 JUNI 2025**

Op 26 mei 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Justitie verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet ‘houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen’.

Het voorontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 3 juni 2025. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, wnd. kamervoorzitter, Toon MOONEN en Annelies D'ESPALLIER, staatsraden, en Ilse ANNÉ, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Barbara SPEYBROUCK, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Annelies D'ESPALLIER, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 5 juni 2025.

*

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling in de adviesaanvraag als volgt gemotiveerd:

“enerzijds neemt de instructie tot opschorting van de uitvoering van sommige veroordelingen tot gevangenisstraffen tot en met 3 jaar een einde op 6 juni 2025. Het College van Procureurs-generaal is niet bereid om deze instructie nog verder te verlengen indien zij geen zicht hebben op nieuwe noodmaatregelen. Dat zou betekenen dat vanaf 7 juni 2025 de meer dan 4.000 opgeschorde gevangenisstraffen in uitvoering worden gebracht, wat gelet op de huidige overbevolking uiteraard niet mogelijk is. Anderzijds zijn er ook de niet gecoördineerde acties van de parketmagistraten naar aanleiding van de pensioenhervorming, waardoor de gevangenisbriefjes sinds 16 april 2025 geleidelijk worden uitgevoerd. Gelet op het plaatstekort in de gevangenissen kunnen deze gedetineerden niet in de gevangenis worden opgenomen. Hierdoor ontstaat een situatie van rechtsonzekerheid en onduidelijkheid zowel voor de individuele veroordeelde als voor de maatschappij. Aan deze situatie moet zo snel mogelijk een einde worden gebracht. Ook het risico op nieuwe acties van het gevangenispersoneel wordt steeds groter. Het spreekt voor zich dat ook vanuit die optiek de openbare veiligheid in het gedrang wordt gebracht.”

2. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT 2
N° 77.794/16 DU 5 JUIN 2025**

Le 26 mai 2025, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la ministre de la Justice à communiquer un avis dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi ‘portant des mesures afin de réduire la surpopulation dans les prisons’.

L'avant-projet a été examiné par la seizième chambre le 3 juin 2025. La chambre était composée de Wouter PAS, président de chambre f.f., Toon MOONEN et Annelies D'ESPALLIER, conseillers d'État, et Ilse ANNÉ, greffier.

Le rapport a été présenté par Barbara SPEYBROUCK, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Annelies D'ESPALLIER, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 5 juin 2025.

*

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée dans la demande d'avis comme suit:

“enerzijds neemt de instructie tot opschorting van de uitvoering van sommige veroordelingen tot gevangenisstraffen tot en met 3 jaar een einde op 6 juni 2025. Het College van Procureurs-generaal is niet bereid om deze instructie nog verder te verlengen indien zij geen zicht hebben op nieuwe noodmaatregelen. Dat zou betekenen dat vanaf 7 juni 2025 de meer dan 4.000 opgeschorde gevangenisstraffen in uitvoering worden gebracht, wat gelet op de huidige overbevolking uiteraard niet mogelijk is. Anderzijds zijn er ook de niet gecoördineerde acties van de parketmagistraten naar aanleiding van de pensioenhervorming, waardoor de gevangenisbriefjes sinds 16 april 2025 geleidelijk worden uitgevoerd. Gelet op het plaatstekort in de gevangenissen kunnen deze gedetineerden niet in de gevangenis worden opgenomen. Hierdoor ontstaat een situatie van rechtsonzekerheid en onduidelijkheid zowel voor de individuele veroordeelde als voor de maatschappij. Aan deze situatie moet zo snel mogelijk een einde worden gebracht. Ook het risico op nieuwe acties van het gevangenispersoneel wordt steeds groter. Het spreekt voor zich dat ook vanuit die optiek de openbare veiligheid in het gedrang wordt gebracht.”

2. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur

van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

3.1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet omvat een aantal tijdelijke noodmaatregelen die als doel hebben om de aanhoudende overbevolking in de gevangenissen te verminderen. Het gaat om de volgende maatregelen.

3.2. Artikel 2 van het voorontwerp wijzigt artikel 7 van het Strafwetboek met het oog op het beperken van het aantal nieuwe gevangenisstraffen van korte duur. De ontworpen regeling bepaalt daartoe onder meer dat de strafrechter in de erin vermelde omstandigheden principieel andere straffen dan de gevangenisstraf dient te overwegen. In sommige gevallen moet de strafrechter de keuze om toch een effectieve gevangenisstraf op te leggen uitdrukkelijk motiveren.

3.3. Artikel 4 van het voorontwerp bepaalt welke artikelen van de wet van 17 mei 2006 'betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten' niet van toepassing zijn, behoudens enkele uitzonderingen, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbare gedeelte drie jaar of minder bedraagt. Deze regeling geldt tot 1 juni 2030, tenzij die datum door de Koning wordt vervroegd.

3.4. Met de artikelen 3, 5 en 6 van het voorontwerp wordt de uiterlijke inwerkingtreding op 31 december 2025 van de bepalingen van de wet van 17 mei 2006, van de wet van 5 mei 2019² en van de wet van 29 juni 2021³ die betrekking hebben op de strafuitvoeringsmodaliteiten ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbare gedeelte minder dan zes maanden bedraagt, opnieuw uitgesteld, ditmaal tot 1 juni 2030.

3.5. De artikelen 7 tot 34 van het voorontwerp voegen een nieuwe tijdelijke regeling in de wet van 17 mei 2006 in voor de toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteiten "beperkte detentie", "elektronisch toezicht", "voorwaardelijke invrijheidstelling", "voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied" en "voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering" door de strafuitvoeringsrechter.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Wet van 5 mei 2019 'tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder'.

³ Wet van 29 juni 2021 'tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder'.

la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

3.1. L'avant-projet de loi soumis pour avis comporte un certain nombre de mesures d'urgence temporaires qui ont pour but de réduire la surpopulation carcérale persistente. Il s'agit des mesures suivantes.

3.2. L'article 2 de l'avant-projet modifie l'article 7 du Code pénal afin de limiter le nombre de nouvelles peines d'emprisonnement de courte durée. Le régime en projet prévoit notamment à cet effet que, dans les circonstances y mentionnées, le juge pénal doit en principe envisager d'autres peines que la peine d'emprisonnement. Dans certains cas, le juge pénal doit motiver explicitement le choix d'infliger malgré tout une peine d'emprisonnement effective.

3.3. L'article 4 de l'avant-projet détermine quels articles de la loi du 17 mai 2006 'relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine' ne s'appliquent pas, hormis quelques exceptions, à l'égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à trois ans ou moins. Ce régime s'applique jusqu'au 1er juin 2030, sauf si cette date est avancée par le Roi.

3.4. Les articles 3, 5 et 6 de l'avant-projet reportent à nouveau la date ultime d'entrée en vigueur, fixée au 31 décembre 2025, des dispositions de la loi du 17 mai 2006, de la loi du 5 mai 2019² et de la loi du 29 juin 2021³ qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine à l'égard du condamné subissant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à moins de six mois, cette fois-ci au 1er juin 2030.

3.5. Les articles 7 à 34 de l'avant-projet insèrent un nouveau régime temporaire dans la loi du 17 mai 2006 pour l'octroi des modalités d'exécution de la peine "détention limitée", "surveillance électronique", "libération conditionnelle", "libération provisoire en vue de l'éloignement du territoire" et "libération provisoire en vue d'une remise" par le juge de l'application des peines.

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité avec les normes supérieures.

² Loi du 5 mai 2019 'modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine en vue d'adapter la procédure devant le juge de l'application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins'.

³ Loi du 29 juin 2021 'portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins'.

Deze regeling is van toepassing op de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat, waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder, maar zes maanden of meer bedraagt, en ten aanzien van wie op grond van artikel 4 van het voorontwerp bepaalde artikelen van de wet van 17 mei 2006, die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafmodaliteiten, niet van toepassing zijn.

3.6. De artikelen 35 tot 37 van het voorontwerp voegen de “vervroegde invrijheidstelling ‘overbevolking’” vanaf zes maanden voor het strafeinde in, en dit tot 31 december 2026.

3.7. Het voorontwerp voorziet in twee overgangsmaatregelen. Artikel 38 voert een overgangsregeling in voor wat betreft de toepassing van de voormelde nieuwe tijdelijke regeling op alle verzoeken tot toekenning van de genoemde strafuitvoeringsmodaliteiten die aanhangig zijn bij de strafuitvoeringsrechter. Artikel 39 is erop gericht de Dienst Vreemdelingenzaken voldoende tijd te geven om de veroordeelden zonder verblijfsrecht te kunnen identificeren en hun verwijdering te organiseren.

OMVANG VAN HET ONDERZOEK

4. De afdeling Wetgeving heeft op 24 april 2025 advies 77.649/16 uitgebracht over een voorontwerp van wet ‘houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen’.

Volgens een vaste adviespraktijk verleent de Raad van State, behoudens in geval van wijziging van de juridische context in de regel geen nieuw advies over bepalingen die al eerder zijn onderzocht of die zijn gewijzigd ten gevolge van in eerdere adviezen gemaakte opmerkingen. Met betrekking tot de artikelen 2, 3, 5, 6 en 35 tot 37 van het voorontwerp⁴ wordt aldus verwezen naar het vermelde advies.

Het onderzoek wordt beperkt tot de artikelen 4 en 7 tot 34, alsook de ermee samenhangende overgangsbepalingen in de artikelen 38 en 39 van het voorontwerp.

VORMVEREISTEN

5.1. Uit de adviesaanvraag blijkt dat over het voorliggende voorontwerp het advies is gevraagd van de Inspecteur van Financiën. Dit is verleend op 9 mei 2025 en erin wordt gesteld dat het voorontwerp een budgettaire impact kan hebben. De akkoordbevinding van de minister van Begroting die bij de aanvraag werd gevoegd, dateert van 3 april 2025 en was al gevoegd bij het eerdere voorontwerp dat reeds door de afdeling Wetgeving werd onderzocht.

Op de vraag of er een nieuw begrotingsakkoord werd gevraagd aan de minister van Begroting, antwoordde de gemachtigde het volgende:

“Er werd geen nieuw akkoord begroting aangevraagd. De minister van Begroting achtte het niet noodzakelijk om

⁴ Deze bepalingen stemmen overeen met de artikelen 2, 3, 5, 7 en 32 tot 34 van het voorontwerp dat reeds is onderzocht in het vermelde advies 77.649/16.

Ce régime s’applique au condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie exécutoire est inférieure ou égale à trois ans, mais supérieure ou égale à six mois, et à l’égard duquel, conformément à l’article 4 de l’avant-projet, certains articles de la loi du 17 mai 2006 qui ont trait aux modalités de la peine à octroyer par le juge de l’application des peines, ne sont pas d’application.

3.6. Les articles 35 à 37 de l’avant-projet insèrent la “libération anticipée ‘surpopulation’” à partir de six mois avant la fin de la peine, et ce jusqu’au 31 décembre 2026.

3.7. L’avant-projet prévoit deux mesures transitoires. L’article 38 instaure un régime transitoire en ce qui concerne l’application du nouveau régime temporaire précité à toutes les demandes d’octroi des modalités d’exécution de la peine susmentionnées, pendantes devant le juge de l’application des peines. L’article 39 vise à laisser à l’Office des étrangers suffisamment de temps pour pouvoir identifier les condamnés sans droit de séjour et organiser leur éloignement.

ÉTENDUE DE L’EXAMEN

4. Le 24 avril 2025, la section de législation a donné l’avis 77.649/16 sur un avant-projet de loi ‘portant des mesures afin de réduire la surpopulation dans les prisons’.

Selon une jurisprudence constante, sauf en cas de modification du contexte juridique, le Conseil d’État ne donne en principe pas de nouvel avis sur des dispositions qui ont déjà été examinées précédemment ou qui ont été modifiées à la suite d’observations formulées dans des avis précédents. On se reportera ainsi à l’avis précité pour les articles 2, 3, 5, 6 et 35 à 37 de l’avant-projet⁴.

L’examen se limite aux articles 4 et 7 à 34, ainsi qu’aux dispositions transitoires y relatives figurant dans les articles 38 et 39 de l’avant-projet.

FORMALITÉS

5.1. Il ressort de la demande d’avis que l’avis de l’Inspecteur des finances a été demandé sur l’avant-projet à l’examen. Cet avis a été donné le 9 mai 2025 et précise que l’avant-projet est susceptible d’avoir un impact budgétaire. L’accord du ministre du Budget, joint à la demande, date du 3 avril 2025 et était déjà annexé à l’avant-projet précédent que la section de législation a déjà examiné.

À la question de savoir si un nouvel accord budgétaire a été demandé au ministre du Budget, le délégué a fourni la réponse suivante:

“Er werd geen nieuw akkoord begroting aangevraagd. De minister van Begroting achtte het niet noodzakelijk om

⁴ Ces dispositions correspondent aux articles 2, 3, 5, 7 et 32 à 34 de l’avant-projet déjà examiné dans l’avis 77.649/16 précité.

een nieuw akkoord te voorzien aangezien de tekst in tweede lezing door de Ministerraad werd goedgekeurd. Bovendien wijst het advies 77.649 enkel op de vormvereiste inzake het ontbreken van een nieuw advies IF. Aan deze vormvereiste werd o.i. tegemoetgekomen.”

Ondanks de verklaringen van de gemachtigde moet voor het voorontwerp alsnog het begrotingsakkoord worden bekomen.

5.2. De ontworpen artikelen 98/14, § 2, derde lid (artikel 20 van het voorontwerp), en 98/15, § 3 (artikel 21), van de wet van 17 mei 2006 bepalen dat voor een veroordeelde die een straf ondergaat voor intrafamiliaal geweld in bepaalde gevallen een maatschappelijke enquête moet of kan worden gevraagd aan de bevoegde dienst van de gemeenschappen met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waarin de veroordeelde zal terechtkomen. Het ontworpen artikel 98/19, § 2 (artikel 25), bepaalt dat de strafuitvoeringsrechter in bepaalde gevallen bijkomende informatie kan vragen aan de veroordeelde of de directeur. Ook kan aan de bevoegde diensten van de gemeenschappen de opdracht worden gegeven een beknopt voorlichtingsverslag op te stellen of een maatschappelijke enquête uit te voeren met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu.

De memorie van toelichting vermeldt bij de artikelen 20 en 21 van het voorontwerp dat “het vragen van een maatschappelijke enquête door de directeur reeds voorzien is in artikel 8 van de WERP en in het KB van 29 januari 2007 tot bepaling van de inhoud van het verslag van de directeur, zodat ingevolge het nieuwe artikel 98/14 (en 98/15) geen nieuwe gegevensverwerking tot stand komt.”

In weerwil van deze passage uit de memorie van toelichting⁵ en zoals verderop in dezelfde memorie overigens wordt vermeld, is de gegevensverwerking in de artikelen 20 en 21 van het voorontwerp nieuw ten opzichte van de bestaande artikelen 29, § 1, en 30 van de wet van 17 mei 2006. Dit geldt eveneens voor de gegevensverwerking in artikel 25 van het voorontwerp, waar wordt bepaald dat de strafuitvoeringsrechter ook bijkomende informatie kan vragen aan de veroordeelde of de directeur.

Voor zover het voorontwerp aldus een verwerking van persoonsgegevens tot gevolg heeft,⁶ valt het onder de toepassingssfeer van titel 2 van de wet van 30 juli 2018 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens’. Artikel 59, § 1, tweede lid, van die wet bepaalt dat de “bevoegde toezichthoudende autoriteit wordt geraadpleegd bij het opstellen van een wet, een decreet of een ordonnantie, of een daarop gebaseerde reglementaire maatregel in verband met de verwerking”. Op basis van artikel 4, § 2, tweede en derde lid, van de wet van 3 december 2017 ‘tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit’

⁵ De in de memorie van toelichting vermelde gegevensverwerking in artikel 8 van de wet van 17 mei 2006 kadert in het penitentiair verloop en is niet gelijk te stellen met de thans voorliggende gegevensverwerking.

⁶ In de zin van artikel 26, 2°, van de wet van 30 juli 2018 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens’.

een nieuw akkoord te voorzien aangezien de tekst in tweede lezing door de Ministerraad werd goedgekeurd. Bovendien wijst het advies 77.649 enkel op de vormvereiste inzake het ontbreken van een nieuw advies IF. Aan deze vormvereiste werd o.i. tegemoetgekomen”.

Nonobstant les déclarations du délégué, l'accord budgétaire sur l'avant-projet doit encore être recueilli.

5.2. Les articles 98/14, § 2, alinéa 3, en projet (article 20 de l'avant-projet) et 98/15, § 3, en projet (article 21), de la loi du 17 mai 2006 disposent que pour un condamné qui subit une peine pour des faits de violence intrafamiliale, une enquête sociale doit ou peut, dans certains cas, être demandée au service compétent des communautés en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil dans lequel le condamné va se retrouver. L'article 98/19, § 2, en projet (article 25) énonce que dans certains cas, le juge de l'application des peines peut demander des informations complémentaires au condamné ou au directeur. En outre, les services compétents des communautés peuvent être chargés de rédiger un rapport d'information succinct ou de procéder à une enquête sociale en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil.

L'exposé des motifs précise à propos des articles 20 et 21 de l'avant-projet que “la demande d'enquête sociale par le directeur est déjà prévue à l'article 8 de LSJE et dans l'arrêté royal du 29 janvier 2007 déterminant le contenu du rapport du directeur, de sorte qu'aucun nouveau traitement de données n'est créé en vertu du nouvel article 98/14” (et 98/15).

Nonobstant ce passage tiré de l'exposé des motifs⁵ et ainsi qu'il est d'ailleurs indiqué plus loin dans ce même exposé, le traitement des données aux articles 20 et 21 de l'avant-projet est nouveau par rapport aux articles 29, § 1er, et 30, existants, de la loi du 17 mai 2006. Cela vaut également pour le traitement des données à l'article 25 de l'avant-projet, qui précise que le juge de l'application des peines peut également demander des informations complémentaires au condamné ou au directeur.

Dans la mesure où l'avant-projet entraîne ainsi un traitement de données à caractère personnel⁶, il relève du champ d'application du titre 2 de la loi du 30 juillet 2018 ‘relative à la protection des personnes physiques à l'égard des traitements de données à caractère personnel’. L'article 59, § 1er, alinéa 2, de cette loi dispose que “[l']autorité de contrôle compétente est consultée dans le cadre de l'élaboration d'une loi, d'un décret ou d'une ordonnance, ou d'une mesure réglementaire fondée sur une telle loi, un tel décret ou une telle ordonnance, qui se rapporte au traitement”. Sur la base de l'article 4, § 2, alinéas 2 et 3, de la loi du 3 décembre 2017 ‘portant création

⁵ Le traitement des données à l'article 8 de la loi du 17 mai 2006, dont il est fait mention dans l'exposé des motifs, s'inscrit dans le cadre du congé pénitentiaire et ne doit pas être assimilé au traitement des données actuellement à l'examen.

⁶ Au sens de l'article 26, 2°, de la loi du 30 juillet 2018 ‘relative à la protection des personnes physiques à l'égard des traitements de données à caractère personnel’.

is de Gegevensbeschermingsautoriteit *in casu* de bevoegde toezichthoudende overheid. Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit zal nog moeten worden ingewonnen.

5.3. Overeenkomstig artikel 2 van het samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap 'met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuizen' dienen de partijen bij het samenwerkingsakkoord in het kader van de Interministeriële Conferentie over de Justitiehuizen (hierna: IMCJH) overleg te plegen over initiatieven die wijzigingen aanbrengen in de opdrachten van de Justitiehuizen of "die een impact hebben of kunnen hebben op de uitvoeringscapaciteit van de Justitiehuizen in de uitoefening van hun opdrachten".

De nota aan de Ministerraad van 23 mei 2025 vermeldt dat het voorliggende voorontwerp op de dag van de goedkeuring in de Ministerraad ook voor advies aan de IMCJH is voorgelegd. De gemachtigde gaf aan dat er nog geen verslag beschikbaar was van de IMCJH van 23 mei 2025.

Een verplichting tot overleg heeft, ook wanneer ze zoals in casu steunt op een samenwerkingsakkoord, tot doel de overheid die de beslissingsmacht heeft te verplichten rekening te houden met de opvatting van een andere overheid, zonder dat evenwel de beslissende bevoegde overheid haar vrijheid van handelen verliest. Een loyale invulling van de overlegverplichting is des te meer geboden wanneer, zoals het geval is bij het voorliggende voorontwerp, de voorgenomen maatregelen een grote impact zullen hebben op de gemeenschappen. De door de Ministerraad gehanteerde werkwijze zou twijfels kunnen doen rijzen over de vraag of op loyale wijze aan de overlegverplichting is tegemoetgekomen. De stellers van het voorontwerp zullen er zich van moeten vergewissen dat dit het geval is geweest.

5.4. Indien de aan de Raad van State voorgelegde tekst ten gevolge van het alsnog vervullen van de voornoemde vormvereisten nog wijzigingen zou ondergaan,⁷ moeten de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift van artikel 3, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, aan de afdeling Wetgeving worden voorgelegd.

ALGEMENE OPMERKINGEN

6. In de memorie van toelichting wordt bij de artikelen 3 tot 6 alsook bij artikel 10 van het voorontwerp vermeld dat de nieuwe tijdelijke bepalingen niet van toepassing zijn op veroordeelden tot vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, wanneer aan die straffen een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank verbonden is, aangezien artikel 27 van de wet van 17 mei 2006 niet buiten toepassing wordt gesteld. Die veroordeelden blijven dus onder de bestaande regeling ressorteren.

⁷ Namelijk andere wijzigingen dan diegene waarvan in dit advies melding wordt gemaakt of wijzigingen die ertoe strekken tegemoet te komen aan hetgeen in dit advies wordt opgemerkt.

de l'Autorité de protection des données', l'Autorité de protection des données est l'autorité de contrôle compétente en l'occurrence. L'avis de l'Autorité de protection des données devra encore être recueilli.

5.3. Conformément à l'article 2 de l'accord de coopération du 17 décembre 2013 entre l'État fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française et la Communauté germanophone 'relatif à l'exercice des missions des Maisons de Justice', les parties à l'accord de coopération doivent, dans le cadre de la Conférence interministérielle pour les Maisons de justice (ci-après: CIMJ) se concerter sur les initiatives qui modifient les missions des Maisons de justice ou "qui ont ou sont susceptibles d'avoir un impact sur la capacité d'exécution des Maisons de justice dans le cadre de l'exercice de leurs missions".

La note au Conseil des ministres du 23 mai 2025 mentionne que l'avant-projet à l'examen a également été soumis pour avis à la CIMJ à la date d'approbation en Conseil des ministres. Le délégué a indiqué qu'aucun rapport de la CIMJ du 23 mai 2025 n'était encore disponible.

Une obligation de concertation a pour but - même lorsqu'elle se fonde comme en l'espèce sur un accord de coopération - d'obliger l'autorité investie du pouvoir de décision à prendre en considération l'opinion d'une autre autorité, sans toutefois que l'autorité compétente pour décider perde sa liberté d'agir. Une mise en œuvre loyale de l'obligation de concertation s'impose d'autant plus que, comme c'est le cas de l'avant-projet à l'examen, les mesures envisagées auront un impact considérable sur les communautés. Le procédé utilisé par le Conseil des ministres pourrait susciter des doutes quant à la question de savoir s'il est satisfait d'une manière loyale à l'obligation de concertation. Les auteurs de l'avant-projet devront s'assurer que tel a bien été le cas.

5.4. Si l'accomplissement encore à réaliser des formalités susmentionnées devait encore donner lieu à des modifications du texte soumis au Conseil d'État⁷, les dispositions modifiées ou ajoutées devraient être soumises à la section de législation, conformément à la prescription de l'article 3, § 1er, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État.

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

6. L'exposé des motifs mentionne à propos des articles 3 à 6, ainsi que de l'article 10 de l'avant-projet, que les nouvelles dispositions temporaires ne s'appliquent pas aux condamnés à des peines privatives de liberté de trois ans ou moins lorsque ces peines sont assorties d'une mise à la disposition du tribunal de l'application des peines, dès lors que l'application de l'article 27 de la loi du 17 mai 2006 n'est pas écartée. Ces condamnés relèvent dès lors encore du régime existant.

⁷ À savoir d'autres modifications que celles dont fait état le présent avis ou que celles visant à répondre aux observations formulées dans le présent avis.

Bij de artikelen 3 tot 6 wordt in de memorie van toelichting daarnaast “opgemerkt dat die bevoegdheid van de SURB ook geldt voor straffen tot en met drie jaar die ten uitvoer zouden worden gelegd ten aanzien van de veroordeelde die uitsluitend een TBS ondergaat (straf die dan de TBS schorst). Het zou immers niet logisch zijn om de bevoegdheid voor de toekenning van modaliteiten op die (schorsende) straf van drie jaar of minder te onttrekken aan de bevoegdheid van de SURB.”

Artikel 27 van de wet van 17 mei 2006 bepaalt:

“Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt verstaan onder vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt.

Wanneer aan een of meer van de vrijheidsstraffen bedoeld in het eerste lid de bijkomende straf van de terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank bedoeld in de artikelen 34*bis* tot 34*quater* van het Strafwetboek verbonden is, zijn de bepalingen van hoofdstuk II van toepassing.”

De vraag rijst of uit het voorliggende voorontwerp, en het feit dat artikel 27, en in het bijzonder het tweede lid, van de wet van 17 mei 2006 van toepassing blijft, kan worden afgeleid dat de bestaande regeling ook van toepassing blijft indien de terbeschikkingstelling niet is verbonden aan de bedoelde straffen, aangezien de hoofdstraf reeds is afgelopen. Om rechtsonzekerheid daarover te vermijden, wordt in de ontworpen regeling het best opgenomen dat de bestaande regeling ook in dat geval van toepassing blijft.

7. De memorie van toelichting benadrukt dat de tijdelijke regeling, zoals vervat in de artikelen 7 tot 34 van het voorontwerp, dezelfde modaliteiten betreft “als deze geregeld in titel V van de WERP en dat als er dus elders in de wet (zoals bvb. in artikel 96 over het cassatieberoep) of in andere wetten (zoals artikel 16 van de wet van 29 juni 2021 dat, in tegenstelling tot in het eerder aan de Raad van State voorgelegde voorontwerp, bij huidig voorontwerp niet langer wordt opgeheven) verwezen wordt naar ‘de in Titel V bedoelde strafuitvoeringsmodaliteiten’, deze verwijzing tijdens de geldigheidsduur van de alternatieve wettelijke regeling ook moet geacht worden te slaan op de modaliteiten die onder die bepalingen worden geregeld”.

Vermits de tijdelijke regeling wordt ingevoegd onder titel XII*quater* van de wet van 17 mei 2006, volstaat een verwijzing naar “de in titel V bedoelde strafuitvoeringsmodaliteiten” niet om ook te verwijzen naar hetgeen vervat zit in deze ontworpen titel. Met het oog op de rechtszekerheid dient de bedoeling van de stellers uitdrukkelijk tot uiting te worden gebracht in de ontworpen regeling.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 4

8. Overeenkomstig het ontworpen artikel 109/1 van de wet van 17 mei 2006 zijn tot 1 juni 2030 meerdere artikelen van die wet, waaronder artikel 41, niet van toepassing ten aanzien van de veroordeelde die één of meer vrijheidsstraffen ondergaat

À propos des articles 3 à 6, l'exposé des motifs note en outre “que cette compétence du TAP s'applique également aux peines de trois ans maximum qui seraient exécutées à l'égard du condamné qui subit uniquement une MDTAP (peine qui suspens alors la MDTAP). Il ne serait, en effet, pas logique de soustraire à la compétence du TAP le pouvoir d'octroyer des modalités pour cette peine (suspensive) de trois ans ou moins”.

L'article 27 de la loi du 17 mai 2006 dispose:

“Pour l'application du présent chapitre, il y a lieu d'entendre par peines privatives de liberté de trois ans ou moins, une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à trois ans ou moins.

Lorsqu'une ou plusieurs des peines privatives de liberté visées à l'alinéa 1er sont assorties de la peine complémentaire de mise à la disposition du tribunal de l'application des peines visée aux articles 34*bis* à 34*quater* du Code pénal, les dispositions du chapitre II s'appliquent”.

La question se pose de savoir s'il se déduit de l'avant-projet à l'examen et du fait que l'article 27 de la loi du 17 mai 2006, et en particulier son alinéa 2, reste applicable, que le régime existant continue de s'appliquer si les peines visées ne sont pas assorties de la mise à disposition, la peine principale ayant déjà expiré. Afin d'éviter toute insécurité juridique à ce sujet, mieux vaudrait que le régime en projet précise que le régime existant continue de s'appliquer dans ce cas également.

7. L'exposé des motifs souligne que le régime temporaire, inscrit aux articles 7 à 34 de l'avant-projet, porte sur les mêmes modalités “que celles régies au titre V de la LSJE et que, par conséquent, lorsqu'il est renvoyé ailleurs dans la loi (par exemple, à l'article 96 sur le pourvoi en cassation) ou dans d'autres lois (par exemple l'article 16 de la loi du 29 juin 2021 qui, contrairement à l'avant-projet précédemment soumis au Conseil d'État, n'est plus supprimé dans l'avant-projet actuel) aux ‘modalités d'exécution de la peine visées au Titre V’, il convient également de considérer ce renvoi, pendant la durée de validité du régime juridique alternatif, comme portant sur les modalités régies par ces dispositions”.

Dès lors que le régime temporaire est inséré dans le titre XII*quater* de la loi du 17 mai 2006, une référence aux “modalités d'exécution de la peine visées au titre V” n'est pas suffisante pour renvoyer également aux dispositions de ce titre en projet. Dans un souci de sécurité juridique, l'intention des auteurs doit être précisée explicitement dans le régime en projet.

EXAMEN DU TEXTE

Article 4

8. Conformément à l'article 109/1, en projet, de la loi du 17 mai 2006, jusqu'au 1er juin 2030, plusieurs articles de cette loi, dont l'article 41, ne sont pas applicables à l'égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de

waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt. Dat geldt echter niet voor een aantal gevallen, waaronder het geval van de veroordeelde die een straf ondergaat waarvoor overeenkomstig artikel 32 een gespecialiseerd advies is vereist. De artikelen 7 tot 34 van het voorontwerp bevatten een nieuwe, tijdelijke regeling.

Uit de verduidelijkingen van de gemachtigde blijkt dat het buiten toepassing stellen van artikel 41 van de wet van 17 mei 2006 overbodig is aangezien deze bepaling geen relevantie heeft voor de tijdelijke regeling. Het artikel heeft immers betrekking op dossiers waarin een gespecialiseerd advies is vereist, zoals bedoeld in artikel 32 van de wet van 17 mei 2006, waardoor het in ieder geval buiten het toepassingsgebied van de nieuwe, tijdelijke regeling valt.

In het licht van deze verduidelijking kan de vermelding van artikel 41 worden weggelaten uit het ontworpen artikel 109/2.

Artikel 19

9. Het ontworpen artikel 98/13 van de wet van 17 mei 2006 bepaalt dat de strafuitvoeringsmodaliteiten worden toegekend voor zover in hoofde van de veroordeelde geen direct waarneembaar risico bestaat voor de fysieke integriteit van derden waaraan niet tegemoet kan worden gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden. Om het direct waarneembare risico te beoordelen wordt gekeken naar de actuele gedragingen van de veroordeelde of de stukken van het dossier, zoals bedoeld in het ontworpen artikel 98/16.

Aan de gemachtigde werd gevraagd hoe deze beoordeling dient te gebeuren voor een veroordeelde die onmiddellijk in aanmerking komt voor één van de strafuitvoeringsmodaliteiten. De gemachtigde antwoordde:

“De bedoeling is inderdaad dat de beoordeling van het bestaan van dit risico gebeurt op basis van de actuele gedragingen en dus, *a contrario*, dat niet wordt teruggegrepen naar informatie, stukken, verslaggeving,... die betrekking heeft op voorgaande detentieperiodes. Het is inderdaad perfect mogelijk dat de veroordeelde bij opsluiting onmiddellijk in de tijdsvoorwaarden is voor één van de strafuitvoeringsmodaliteiten. In dat geval zal de beoordeling van het risico, behalve op de stukken van het dossier zoals opgesomd in het ontworpen artikel 98/13, gestoeld zijn op het (gerapporteerde) gedrag bij de arrestatie en het vastgestelde gedrag op het ogenblik van de opsluiting. Volgens de steller van het VOW kan op basis daarvan inderdaad met kennis van zaken worden geoordeeld over het al dan niet bestaan van een direct waarneembaar risico.”

Deze verduidelijking kan worden opgenomen in de memorie van toelichting.

Artikel 20

10. Het ontworpen artikel 98/14 van de wet van 17 mei 2006 regelt de aanvraagprocedure voor beperkte detentie

liberté dont la partie à exécuter s'élève à trois ans ou moins. Cette disposition ne s'applique toutefois pas à un certain nombre de cas, dont celui du condamné qui subit une peine pour laquelle un avis spécialisé est requis conformément à l'article 32. Les articles 7 à 34 de l'avant-projet contiennent un nouveau régime temporaire.

Il ressort des éclaircissements fournis par le délégué qu'il est superflu d'écarter l'application de l'article 41 de la loi du 17 mai 2006 dès lors que cette disposition n'est pas pertinente pour le régime temporaire. L'article concerne en effet des dossiers qui requièrent un avis spécialisé, visé à l'article 32 de la loi du 17 mai 2006, ce qui l'exclut en tout état de cause du champ d'application du nouveau régime temporaire.

À la lumière de ces précisions, la mention de l'article 41 peut être omise à l'article 109/2 en projet.

Article 19

9. L'article 98/13, en projet, de la loi du 17 mai 2006 dispose que les modalités d'exécution de la peine sont octroyées pour autant qu'il n'y ait pas dans le chef du condamné de risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers auquel la fixation de conditions particulières ne puisse répondre. Afin d'évaluer le risque directement observable, le comportement effectif du condamné ou les pièces du dossier visées à l'article 98/16 en projet sont examinés.

Il a été demandé au délégué comment cette évaluation doit être réalisée pour un condamné qui entre immédiatement en considération pour l'une des modalités d'exécution de la peine. Le délégué a répondu en ces termes:

“De bedoeling is inderdaad dat de beoordeling van het bestaan van dit risico gebeurt op basis van de actuele gedragingen en dus, *a contrario*, dat niet wordt teruggegrepen naar informatie, stukken, verslaggeving,... die betrekking heeft op voorgaande detentieperiodes. Het is inderdaad perfect mogelijk dat de veroordeelde bij opsluiting onmiddellijk in de tijdsvoorwaarden is voor één van de strafuitvoeringsmodaliteiten. In dat geval zal de beoordeling van het risico, behalve op de stukken van het dossier zoals opgesomd in het ontworpen artikel 98/13, gestoeld zijn op het (gerapporteerde) gedrag bij de arrestatie en het vastgestelde gedrag op het ogenblik van de opsluiting. Volgens de steller van het VOW kan op basis daarvan inderdaad met kennis van zaken worden geoordeeld over het al dan niet bestaan van een direct waarneembaar risico”.

Il convient d'intégrer ces précisions dans l'exposé des motifs.

Article 20

10. L'article 98/14, en projet, de la loi du 17 mai 2006 règle la procédure de demande de détention limitée et de surveillance

en elektronisch toezicht vanuit de gevangenis. De memorie van toelichting vermeldt dat de procedure “vanuit vrijheid”, zoals bepaald in artikel 29, § 2/1, van de wet van 17 mei 2006, waarbij bepaalde veroordeelden die bij opsluiting onmiddellijk in de tijdsvoorwaarden zijn voor beperkte detentie en elektronisch toezicht, zelf hun dossier dienen samen te stellen, in de tijdelijke regeling niet wordt hernomen.

Gevraagd op welke wijze de aanvraag voor die veroordeelden dient te gebeuren, antwoordde de gemachtigde:

“Er zal in alle gevallen een advies van de directeur zijn. Er wordt voorzien in een alternatieve regeling van strafoposchorting van rechtswege, zoals voorzien in het ontworpen artikel 98/17. De veroordeelde doet een aanvraag ET (of BD), de directeur brengt advies uit en indien dit een positief advies betreft (d.i. een voorstel tot toekenning van de modaliteit) wordt de tenuitvoerlegging van de straf van rechtswege opgeschort van zodra de veroordeelde in de tijdsvoorwaarden is voor de verzochte modaliteit. Voor de veroordeelde die onmiddellijk bij opsluiting in de tijdsvoorwaarden is, zal het advies door de directeur de dag zelf worden opgesteld, zodat de veroordeelde die zich in de situatie bedoeld in (het buiten toepassing gestelde) artikel 29, § 2/1, bevindt geen nadeel ondervindt onder deze nieuwe regeling.”

Met het oog op de duidelijkheid wordt deze toelichting het best opgenomen in de memorie van toelichting.

11. In het ontworpen artikel 98/14, § 2, derde lid, van de wet van 17 mei 2006 wordt aan de directeur de verplichting opgelegd om, indien de veroordeelde een straf ondergaat voor feiten van intrafamiliaal geweld, aan de bevoegde dienst van de gemeenschappen te vragen een maatschappelijke enquête uit te voeren met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar het elektronisch toezicht zal plaatsvinden. In het ontworpen artikel 98/15, § 3 (artikel 21 van het voorontwerp) wordt aan de directeur de mogelijkheid daartoe geboden ingeval van voorwaardelijke invrijheidsstelling.

In antwoord op de vraag waarom in het ene geval in een verplichting en in het andere geval in een mogelijkheid wordt voorzien, terwijl uit de memorie van toelichting blijkt dat de maatschappelijke enquête in beide gevallen bedoeld is om de strafuitvoeringsrechter in deze gevoelige dossiers bijkomende informatie te geven voor het beoordelen van het direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden, in het bijzonder dat van het slachtoffer van de feiten, verklaarde de gemachtigde:

“Enerzijds omdat de toekenning van een ET zich vroeger in de tijd kan situeren en dus korter na de feiten, anderzijds omdat de uitvoering van een ET een veel ‘intenser’ verblijf op het adres van de feiten veronderstelt en er zelfs het voorwerp van uitmaakt. Een verplicht advies is in die hypothese veel meer te verantwoorden, dan in het kader van een procedure tot toekenning van een VI dat, zoals gezegd, zich later in de tijd situeert.”

électronique depuis la prison. L'exposé des motifs mentionne que la procédure “tout en étant en liberté”, prévue à l'article 29, § 2/1, de la loi du 17 mai 2006, dans le cadre de laquelle certains condamnés qui se trouvent immédiatement dans les conditions de temps de la détention limitée et de la surveillance électronique lors de leur incarcération sont tenus de constituer leur propre dossier, n'est pas reproduite dans le régime temporaire.

Interrogé sur le point de savoir comment la demande doit être faite pour ces condamnés, le délégué a répondu ce qui suit:

“Er zal in alle gevallen een advies van de directeur zijn. Er wordt voorzien in een alternatieve regeling van strafoposchorting van rechtswege, zoals voorzien in het ontworpen artikel 98/17. De veroordeelde doet een aanvraag ET (of BD), de directeur brengt advies uit en indien dit een positief advies betreft (d.i. een voorstel tot toekenning van de modaliteit) wordt de tenuitvoerlegging van de straf van rechtswege opgeschort van zodra de veroordeelde in de tijdsvoorwaarden is voor de verzochte modaliteit. Voor de veroordeelde die onmiddellijk bij opsluiting in de tijdsvoorwaarden is, zal het advies door de directeur de dag zelf worden opgesteld, zodat de veroordeelde die zich in de situatie bedoeld in (het buiten toepassing gestelde) artikel 29, § 2/1, bevindt geen nadeel ondervindt onder deze nieuwe regeling.”

Par souci de clarté, il serait préférable d'intégrer ces explications dans l'exposé des motifs.

11. L'article 98/14, § 2, alinéa 3, en projet, de la loi du 17 mai 2006 impose au directeur, si le condamné subit une peine pour des faits de violence intrafamiliale, l'obligation de demander au service compétent des communautés de procéder à une enquête sociale en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil où se déroulera la surveillance électronique. L'article 98/15, § 3, en projet (article 21 de l'avant-projet) offre au directeur la possibilité de faire une telle demande en cas de libération conditionnelle.

En réponse à la question de savoir pourquoi, dans un cas, une obligation est prévue, et dans l'autre, une possibilité, alors qu'il ressort de l'exposé des motifs que, dans les deux cas, l'enquête sociale a pour but de fournir des informations supplémentaires au juge de l'application des peines dans ces dossiers sensibles pour évaluer le risque directement observable pour l'intégrité physique des tiers, en particulier celle de la victime des faits, le délégué a fait la déclaration suivante:

“Enerzijds omdat de toekenning van een ET zich vroeger in de tijd kan situeren en dus korter na de feiten, anderzijds omdat de uitvoering van een ET een veel ‘intenser’ verblijf op het adres van de feiten veronderstelt en er zelfs het voorwerp van uitmaakt. Een verplicht advies is in die hypothese veel meer te verantwoorden, dan in het kader van een procedure tot toekenning van een VI dat, zoals gezegd, zich later in de tijd situeert.”

De vraag rijst of het genoemde verschil in behandeling verenigbaar is met de vereisten van het grondwettelijk gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel. Binnen het beperkte onderzoek dat de afdeling Wetgeving met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State kon wijden aan het voorontwerp, lijkt de gegeven verantwoording voor het verschil in behandeling niet pertinent. Tenzij in een meer pertinente verantwoording voorzien kan worden, lijkt bijgevolg te moeten worden afgezien van dit verschil in behandeling.

Artikel 22

12. Het ontworpen artikel 98/16, § 1, 2°, e), van de wet van 17 mei 2006 bepaalt dat de directeur in zijn advies “de elementen” opneemt die hij “relevant acht voor de beoordeling van het direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden”. De memorie van toelichting vermeldt dat hij “kennis (zal) nemen van de slachtofferfiches in de mate dat die op zijn niveau beschikbaar zijn”.

De gemachtigde heeft hierover de volgende verduidelijking verschaft:

“Met ‘de elementen’ wordt inderdaad in eerste instantie verwezen naar de actuele gedragingen van de veroordeelde en de informatie die daaromtrent beschikbaar is, maar even goed naar de andere stukken van het dossier: die beoordeling gebeurt uiteraard altijd binnen de context van de veroordeling(en) waarop de modaliteit wordt aangevraagd. Het verslag van de directeur volgt in se hetzelfde, gekende stramien als in de ‘gewone’ procedure, met dien verstande dat er, naast het verblijfsadres, slechts één tegenaanwijzing te beoordelen is en dat de mogelijkheid om bijkomend verslaggeving op te vragen bij de psychosociale dienst (cf. KB 29.01.2007 tot bepaling van de inhoud van het verslag van de directeur) hier niet is voorzien. Wat het beschikbaar zijn van de slachtofferfiches betreft, wordt met de geciteerde zin enkel uitdrukking gegeven aan de evidentie dat er maar rekening gehouden kan worden met de in deze fiches vervatte informatie (en wensen) van de slachtoffers, voor zover deze fiches op het ogenblik dat de directeur zijn advies moet opstellen bestaan. Als de fiches bestaan, zullen ze inderdaad beschikbaar zijn binnen het geïntegreerd elektronisch justitieel opvolgdossier, en zullen ze in functie van de adviesopmaak (en met name met het oog op het eventueel voorstellen van geïndividualiseerde voorwaarden) geconsulteerd worden door de directeur.”

Het is raadzaam deze verduidelijkingen op te nemen in de memorie van toelichting.

Artikel 28

13. Het ontworpen artikel 98/21 van de wet van 17 mei 2006 bevat de algemene voorwaarden waaraan de veroordeelde met het oog op de toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteiten onderworpen wordt, waaronder de voorwaarde de slachtoffers niet lastig te vallen en zich onmiddellijk te verwijderen van de plaats waar een slachtoffer wordt ontmoet. Het schenden

La question se pose de savoir si la différence de traitement précitée est compatible avec les exigences du principe constitutionnel d'égalité et de non-discrimination. Dans le cadre de l'examen limité que la section de législation a pu consacrer à l'avant-projet en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État, la justification fournie pour la différence de traitement ne semble pas pertinente. À moins de pouvoir fournir une justification plus pertinente, il semble par conséquent qu'il faille renoncer à cette différence de traitement.

Article 22

12. L'article 98/16, § 1er, 2°, e), en projet, de la loi du 17 mai 2006 dispose que le directeur consigne dans son avis “les éléments” qu’il “estime pertinents pour évaluer le risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers”. L'exposé des motifs mentionne qu'il “prendra connaissance des fiches victime dans la mesure où elles sont disponibles à son niveau”.

À ce sujet, le délégué a fourni les précisions suivantes:

“Met ‘de elementen’ wordt inderdaad in eerste instantie verwezen naar de actuele gedragingen van de veroordeelde en de informatie die daaromtrent beschikbaar is, maar even goed naar de andere stukken van het dossier: die beoordeling gebeurt uiteraard altijd binnen de context van de veroordeling(en) waarop de modaliteit wordt aangevraagd. Het verslag van de directeur volgt in se hetzelfde, gekende stramien als in de ‘gewone’ procedure, met dien verstande dat er, naast het verblijfsadres, slechts één tegenaanwijzing te beoordelen is en dat de mogelijkheid om bijkomend verslaggeving op te vragen bij de psychosociale dienst (cf. KB 29.01.2007 tot bepaling van de inhoud van het verslag van de directeur) hier niet is voorzien. Wat het beschikbaar zijn van de slachtofferfiches betreft, wordt met de geciteerde zin enkel uitdrukking gegeven aan de evidentie dat er maar rekening gehouden kan worden met de in deze fiches vervatte informatie (en wensen) van de slachtoffers, voor zover deze fiches op het ogenblik dat de directeur zijn advies moet opstellen bestaan. Als de fiches bestaan, zullen ze inderdaad beschikbaar zijn binnen het geïntegreerd elektronisch justitieel opvolgdossier, en zullen ze in functie van de adviesopmaak (en met name met het oog op het eventueel voorstellen van geïndividualiseerde voorwaarden) geconsulteerd worden door de directeur.”

Il est conseillé d'intégrer ces précisions dans l'exposé des motifs.

Article 28

13. L'article 98/21, en projet, de la loi du 17 mai 2006 contient les conditions générales auxquelles le condamné est soumis en vue de l'octroi des modalités d'exécution de la peine, dont la condition de ne pas importuner les victimes et de s'éloigner immédiatement du lieu où il rencontre une victime. Le non-respect de ces conditions constitue un motif de révocation,

van deze voorwaarden vormt overeenkomstig het ontworpen artikel 98/27, eerste lid (artikel 34 van het voorontwerp), een herroepingsgrond.

Deze regeling verschilt van de huidige regeling die luidt dat de strafuitvoeringsmodaliteiten kunnen worden toegekend “voor zover er geen tegenaanwijzingen zijn waaraan men niet tegemoet kan komen door het opleggen van bijzondere voorwaarden”. Het risico dat de veroordeelde slachtoffers zou lastigvallen en de houding van de veroordeelde ten aanzien van de slachtoffers van de misdrijven die tot zijn veroordeling hebben geleid, zijn tegenaanwijzingen.

Binnen het beperkte onderzoek dat de afdeling Wetgeving aan dit voorontwerp kon wijden, rijst de vraag of de ontworpen regeling, die als tijdelijke regeling in zekere mate slachtofferrechten inperkt, in overeenstemming is met de positieve verplichtingen die op de overheid rusten op grond van onder meer het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en in het bijzonder artikel 8 van dat verdrag betreffende de bescherming van het privé en gezinsleven. In dat verband is het eveneens de vraag of deze inperking geen onevenredige gevolgen heeft voor de slachtoffers. De indieners dienen na te gaan of deze inperking is te verantwoorden in het licht van het voorgaande.

Artikel 34

14. In het ontworpen artikel 98/27, tweede lid, *in fine*, van de wet van 17 mei 2006 wordt bepaald dat “(e)nkel artikel 68, § 5, eerste, derde en vierde lid, §§ 6 en 7” van de wet van 17 mei 2006 van toepassing is op deze procedures.

In antwoord op de vraag waarom artikel 68, § 5, tweede lid, van de wet van 17 mei 2006 niet van toepassing is, gaf de gemachtigde aan dat dit “een vergetelheid (is). Deze bepaling moet ook van toepassing blijven.” Bijgevolg moet in het dispositief worden opgenomen dat artikel 68, § 5, in zijn geheel van toepassing is.

*

De griffier,

Ilse ANNÉ

De voorzitter,

Wouter PAS

conformément à l'article 98/27, alinéa 1er, en projet (article 34 de l'avant-projet).

Ce régime diffère du régime actuel, selon lequel les modalités d'exécution de la peine peuvent être octroyées “pour autant qu'il n'existe pas de contre-indications auxquelles la fixation de conditions particulières ne puisse répondre”. Le risque que le condamné importune des victimes et l'attitude du condamné à l'égard des victimes des infractions qui ont donné lieu à sa condamnation constituent des contre-indications.

Dans le cadre de l'examen limité que la section de législation a pu consacrer au présent avant-projet, la question se pose de savoir si le régime en projet qui, en tant que régime temporaire, restreint dans une certaine mesure les droits des victimes, est conforme aux obligations positives pesant sur les autorités publiques en vertu, entre autres, de la Convention européenne des droits de l'homme, et en particulier de son article 8 relatif à la protection de la vie privée et familiale. À cet égard, la question se pose également de savoir si cette restriction n'a pas des effets disproportionnés pour les victimes. Les auteurs vérifieront si cette restriction peut être justifiée au regard de ce qui précède.

Article 34

14. L'article 98/27, alinéa 2, *in fine*, en projet, de la loi du 17 mai 2006 dispose que “[s]eu[l] l'article 68, § 5, premier, troisième et quatrième alinéa [lire: alinéas 1er, 3 et 4] et §§ 6 et 7”, de la loi du 17 mai 2006 s'applique à ces procédures.

En réponse à la question de savoir pourquoi l'article 68, § 5, alinéa 2, de la loi du 17 mai 2006 ne s'applique pas, le délégué a indiqué qu'il s'agit d'“une vergetelheid. Deze bepaling moet ook van toepassing blijven”. Il s'impose par conséquent d'inscrire dans le dispositief que l'article 68, § 5, est applicable dans son ensemble.

*

Le greffier,

Ilse ANNÉ

Le président,

Wouter PAS

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van de minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Justitie is ermee belast in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

TITEL 1*Algemene bepaling***Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

TITEL 2*Maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen***HOOFDSTUK 1****Bepaling tot wijziging van het Strafwetboek****Art. 2**

Artikel 7 van het Strafwetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 5 februari 2016, waarvan de bestaande tekst paragraaf 1 zal vormen, wordt aangevuld met de paragrafen 2 en 3, luidende:

“§ 2. Bij de keuze van de straf en het bepalen van de strafmaat, streeft de rechter de volgende doelen na:

1° het uiting geven aan de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet;

2° het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht en van het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade;

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de la ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

La ministre de la Justice est chargée de présenter en notre nom à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

TITRE 1ER*Disposition générale***Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

TITRE 2*Mesures afin de réduire la surpopulation dans les prisons***CHAPITRE 1ER****Disposition modifiant le Code pénal****Art. 2**

L'article 7 du Code pénal, modifié en dernier lieu par la loi du 5 février 2016, dont le texte actuel formera le paragraphe 1er, est complété par les paragraphes 2 en 3, rédigés comme suit:

“§ 2. Lors du choix de la peine et de la détermination de son taux, le juge poursuit les objectifs suivants:

1° exprimer la désapprobation de la société à l'égard de la violation de la loi pénale;

2° promouvoir la restauration de l'équilibre social et la réparation du dommage causé par l'infraction;

3° het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader;

4° het beschermen van de maatschappij.

Binnen de grenzen van de wet moet de rechter naar een rechtvaardige proportionaliteit tussen het misdrijf en de straf zoeken.

Alvorens een straf uit te spreken, moet de rechter deze doelstellingen in overweging nemen, maar ook de ongewenste neveneffecten van de straf ten aanzien van de rechtstreeks betrokken personen, hun omgeving en de samenleving.

§ 3. Voor feiten strafbaar met een maximum gevangenisstraf van zes maanden en indien de rechter overweegt om een effectieve gevangenisstraf op te leggen, legt hij een straf onder elektronisch toezicht, een werkstraf of een autonome probatiestraf op, indien voldaan is aan de voorwaarden bepaald door de artikelen 37ter, 37quinquies en 37octies.

Voor feiten strafbaar met een gevangenisstraf van meer dan zes maanden tot en met drie jaar en indien de rechter een effectieve gevangenisstraf oplegt, motiveert hij waarom de bestraffing niet door een straf onder elektronisch toezicht, een werkstraf of een autonome probatiestraf kan worden bereikt indien voldaan is aan de voorwaarden bepaald door de artikelen 37ter, 37quinquies en 37octies.”

HOOFDSTUK 2

Bepalingen houdende het gedeeltelijk buiten toepassing stellen van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt

Afdeling 1

Wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Art. 3

In artikel 109, derde lid, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden

3° favoriser la réhabilitation et l'insertion sociale de l'auteur;

4° protéger la société.

Dans les limites fixées par la loi, le juge doit rechercher une juste proportionnalité entre l'infraction et la peine.

Avant de prononcer une peine, le juge doit prendre en compte ces objectifs mais aussi les effets secondaires indésirables de la peine pour les personnes directement concernées, leur entourage et la société.

§ 3. Pour des faits punissables d'un emprisonnement de six mois maximum et si le juge envisage d'imposer un emprisonnement effectif, celui-ci impose une peine de surveillance électronique, une peine de travail ou une peine de probation autonome, pour autant que soient remplies les conditions prévues aux articles 37ter, 37quinquies et 37octies.

Pour des faits punissables d'un emprisonnement de plus de six mois à trois ans et si le juge impose un emprisonnement effectif, il motive la raison pour laquelle la sanction ne peut être réalisée par une peine de surveillance électronique, une peine de travail ou une peine de probation autonome pour autant que soient remplies les conditions prévues aux articles 37ter, 37quinquies et 37octies.”

CHAPITRE 2

Dispositions relatives à l'inapplication partielle de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, à l'égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à trois ans ou moins

Section 1re

Modification de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Art. 3

Dans l'article 109, alinéa 3, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes

tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, ingevoegd door de wet van 31 juli 2023, worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “1 juni 2030”.

Art. 4

In dezelfde wet wordt een artikel 109/1 ingevoegd, luidende:

“Art. 109/1. Tot 1 juni 2030 zijn de artikelen 21, 22, 23, 24, 25, 25/1, 25/3, 26 en 26/1 van titel V, hoofdstukken I, II en III, en de artikelen 28, 29, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 46, 59 en 60 niet van toepassing ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt, behoudens ten aanzien van:

— de veroordeelde die een straf ondergaat waarvoor overeenkomstig artikel 32 een gespecialiseerd advies vereist is;

— de veroordeelde voor wat betreft de toekenning van de vermindering van de duur van de door de rechter uitgesproken ontzetting van het recht in een bepaalde aangewezen zone te wonen, te verblijven of er zich te vertonen.

Na een evaluatie van de beschikbare penitentiaire capaciteit en de extrapolatie van de instroom van de gedetineerdenbevolking, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de in het eerste lid bedoelde datum ten aanzien van alle of een deel van de veroordeelden bedoeld in het eerste lid vervroegen.”

Afdeling 2

Wijziging van de wet van 5 mei 2019 tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder

Art. 5

In artikel 26, derde lid, van de wet van 5 mei 2019 tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een

condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, inséré par la loi du 31 juillet 2023, les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “1er juin 2030”.

Art. 4

Dans la même loi, un article 109/1 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 109/1. Jusqu'au 1er juin 2030, les articles 21, 22, 23, 24, 25, 25/1, 25/3, 26 et 26/1 du titre V, chapitres Ier, II et III, et les articles 28, 29, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 46, 59 et 60 ne sont pas applicables à l'égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à trois ans ou moins, sauf à l'égard du:

— condamné qui subit une peine pour laquelle un avis spécialisé est requis conformément à l'article 32;

— condamné en ce qui concerne l'octroi de la réduction de la durée de l'interdiction, prononcée par le juge, du droit d'habiter, de résider ou de se tenir dans une zone déterminée désignée.

Après évaluation de la capacité carcérale disponible et extrapolation du flux de la population détenue entrante, le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, anticiper la date visée à l'alinéa 1er à l'égard de tout ou partie des condamnés visés à l'alinéa 1er.”

Section 2

Modification de la loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine en vue d'adapter la procédure devant le juge de l'application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins

Art. 5

Dans l'article 26, alinéa 3, de la loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine

vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, ingevoegd door de wet van 31 juli 2023, worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “1 juni 2030”.

Afdeling 3

Wijziging van de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder

Art. 6

In artikel 17, derde lid, van de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, ingevoegd door de wet van 31 juli 2023, worden de woorden “31 december 2025” vervangen door de woorden “1 juni 2030”.

HOOFDSTUK 3

Invoeging van tijdelijke bepalingen in de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen

Art. 7

In de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten wordt een titel *XIIquater* ingevoegd, luidende:

“Titel *XIIquater*. Tijdelijke bepalingen”.

Art. 8

In titel *XIIquater*, ingevoegd bij artikel 7, wordt een hoofdstuk 1 ingevoegd, luidende:

“Hoofdstuk I. De noodprocedure strafuitvoeringsrechter”.

privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine en vue d'adapter la procédure devant le juge de l'application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins, inséré par la loi du 31 juillet 2023, les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “1er juin 2030”.

Section 3

Modification de la loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins

Art. 6

Dans l'article 17, alinéa 3, de la loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins, inséré par la loi du 31 juillet 2023, les mots “31 décembre 2025” sont remplacés par les mots “1er juin 2030”.

CHAPITRE 3

Insertion de dispositions temporaires dans la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine afin de réduire la surpopulation dans les prisons

Art. 7

Dans la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, un titre *XIIquater* est inséré, rédigé comme suit:

“Titre *XIIquater*. Dispositions temporaires”.

Art. 8

Dans le titre *XIIquater*, inséré par l'article 7, un chapitre 1er est inséré, rédigé comme suit:

“Chapitre Ier. De la procédure d'urgence juge de l'application des peines”.

Art. 9

In hoofdstuk I, ingevoegd bij artikel 8, wordt een afdeling I ingevoegd, luidende:

“Afdeling I. Toepassingsgebied”.

Art. 10

In afdeling I, ingevoegd bij artikel 9, wordt een artikel 98/6 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/6. Dit hoofdstuk is van toepassing op de veroordeelde tot één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder, maar zes maanden of meer bedraagt, ten aanzien van wie de bepalingen van deze wet overeenkomstig artikel 109/1 niet van toepassing zijn.

Aan de veroordeelde bedoeld in het eerste lid kent de strafuitvoeringsrechter een beperkte detentie, elektronisch toezicht, voorwaardelijke invrijheidstelling, voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering toe op de hierna bepaalde wijze en onder de hierna bepaalde voorwaarden.”

Art. 11

In hoofdstuk I, ingevoegd bij artikel 8, wordt een afdeling II ingevoegd, luidende:

“Afdeling II. Strafuitvoeringsmodaliteiten”.

Art. 12

In afdeling II, ingevoegd bij artikel 11, wordt een artikel 98/7 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/7. § 1. De beperkte detentie is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf die de veroordeelde toelaat om op regelmatige wijze, de strafinrichting te verlaten voor een bepaalde duur van maximum zestien uur per dag.

§ 2. De beperkte detentie kan aan de veroordeelde worden toegekend om professionele, opleidings- of familiale belangen te behartigen die zijn aanwezigheid buiten de gevangenis vereisen.”

Art. 9

Dans le chapitre Ier, inséré par l'article 8, une section Ire est insérée, rédigée comme suit:

“Section Ire. Champ d'application”.

Art. 10

Dans la section Ire, insérée par l'article 9, un article 98/6 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/6. Le présent chapitre s'applique au condamné à une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie exécutoire est inférieure ou égale à trois ans, mais supérieure ou égale à six mois, à l'égard duquel les dispositions de la présente loi ne sont pas d'application conformément à l'article 109/1.

Le juge de l'application des peines octroie au condamné visé à l'alinéa 1er une détention limitée, une surveillance électronique, une libération conditionnelle, une mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou une mise en liberté provisoire en vue de la remise sous la forme et aux conditions précisées ci-après.”

Art. 11

Dans le chapitre Ier, inséré par l'article 8, une section II est insérée, rédigée comme suit:

“Section II. Modalités d'exécution de la peine”.

Art. 12

Dans la section II, insérée par l'article 11, un article 98/7 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/7. § 1er. La détention limitée est un mode d'exécution de la peine privative de liberté qui permet au condamné de quitter, de manière régulière, l'établissement pénitentiaire pour une durée déterminée de maximum seize heures par jour.

§ 2. La détention limitée peut être octroyée au condamné afin de défendre des intérêts professionnels, de formation ou familiaux qui requièrent sa présence hors de la prison.”

Art. 13

In dezelfde afdeling II wordt een artikel 98/8 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/8. Het elektronisch toezicht is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf waardoor de veroordeelde het geheel of een gedeelte van zijn vrijheidsstraf buiten de gevangenis ondergaat volgens een bepaald uitvoeringsplan, waarvan de naleving onder meer door elektronische middelen wordt gecontroleerd.”

Art. 14

In dezelfde afdeling II wordt een artikel 98/9 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/9. § 1. De beperkte detentie en het elektronisch toezicht worden toegekend aan de veroordeelde die zich, op zes maanden na, in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling en indien hij voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.

§ 2. Drie maanden voordat de veroordeelde zich in de bij paragraaf 1 bepaalde tijdsvoorwaarde bevindt of indien deze termijn niet gerespecteerd kan worden, onmiddellijk, licht de directeur hem schriftelijk in over de mogelijkheid tot het aanvragen van een beperkte detentie of een elektronisch toezicht.

De veroordeelde kan vanaf dat moment een schriftelijk verzoek tot toekenning van een beperkte detentie of een elektronisch toezicht indienen, overeenkomstig artikel 98/14.”

Art. 15

In dezelfde afdeling II wordt een artikel 98/10 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/10. § 1. De voorwaardelijke invrijheidstelling is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf waardoor de veroordeelde zijn straf ondergaat buiten de gevangenis, mits naleving van de voorwaarden die hem gedurende een bepaalde proeftijd worden opgelegd.

§ 2. De voorwaardelijke invrijheidstelling wordt toegekend aan de veroordeelde die één derde van de straffen heeft ondergaan en die voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.”

Art. 13

Dans la même section II un article 98/8 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/8. La surveillance électronique est un mode d'exécution de la peine privative de liberté par lequel le condamné subit l'ensemble ou une partie de sa peine privative de liberté en dehors de la prison selon un plan d'exécution déterminé, dont le respect est contrôlé notamment par des moyens électroniques.”

Art. 14

Dans la même section II un article 98/9 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/9. § 1er. La détention limitée et la surveillance électronique sont octroyées au condamné qui se trouve, à six mois près, dans les conditions de temps pour l'octroi de la libération conditionnelle et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.

§ 2. Trois mois avant que le condamné ne se trouve dans la condition de temps prévue au § 1er ou immédiatement si ce délai ne peut être respecté, le directeur l'informe par écrit de la possibilité de demander une détention limitée ou une surveillance électronique.

Le condamné peut dès ce moment introduire une demande écrite d'octroi de détention limitée ou de surveillance électronique, conformément à l'article 98/14.”

Art. 15

Dans la même section II un article 98/10 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/10. § 1er. La libération conditionnelle est un mode d'exécution de la peine privative de liberté par lequel le condamné subit sa peine en dehors de la prison, moyennant le respect des conditions qui lui sont imposées pendant un délai d'épreuve déterminé.

§ 2. La libération conditionnelle est octroyée au condamné qui a subi un tiers de sa peine et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.”

Art. 16

In dezelfde afdeling II wordt een artikel 98/11 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/11. § 1. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf die wordt toegekend aan de veroordeelde, van wie op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken blijkt dat hij niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk, mits naleving van de voorwaarde het grondgebied effectief te verlaten en met het verbod om tijdens een bepaalde proeftijd terug te keren naar België zonder in orde te zijn met de wetgeving en de reglementering betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf of de vestiging in het Rijk en zonder de voorafgaande toelating van de strafuitvoeringsrechter.

§ 2. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied wordt toegekend aan de veroordeelde die, op zes maanden na, één derde van de straffen heeft ondergaan en die voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.”

Art. 17

In dezelfde afdeling II wordt een artikel 98/12 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/12. § 1. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering wordt toegestaan aan de veroordeelde die op grond van een uitvoerbaar vonnis of een uitvoerbare titel overgebracht dient te worden naar een ander land.

§ 2. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering wordt toegekend aan de veroordeelde die één derde van de straffen heeft ondergaan en die voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.”

Art. 18

In hoofdstuk I, ingevoegd bij artikel 8, wordt een afdeling III ingevoegd, luidende:

“Afdeling III. De toekenningsvoorwaarden en -procedure”.

Art. 19

In afdeling III, ingevoegd bij artikel 18, wordt een artikel 98/13 ingevoegd, luidende:

Art. 16

Dans la même section II un article 98/11 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/11. § 1er. La mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire est un mode d'exécution de la peine privative de liberté octroyé au condamné à l'égard duquel il ressort, en vertu d'un avis de l'Office des Étrangers, qu'il n'est pas autorisé ou habilité à séjourner dans le Royaume, moyennant le respect de la condition de quitter effectivement le territoire et de l'interdiction de revenir en Belgique pendant un délai d'épreuve déterminé sans être en règle avec la législation et la réglementation concernant l'accès au territoire, le séjour ou l'établissement dans le Royaume et sans l'autorisation préalable du juge de l'application des peines.

§ 2. La mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire est octroyée au condamné qui, à six mois près, a subi un tiers de sa peine et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.”

Art. 17

Dans la même section II un article 98/12 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/12. § 1er. La mise en liberté provisoire en vue de la remise est accordée au condamné qui, sur la base d'un jugement exécutoire ou d'un titre exécutoire, doit être transféré dans un autre pays.

§ 2. La mise en liberté provisoire en vue de la remise est octroyée au condamné qui a subi un tiers de sa peine et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.”

Art. 18

Dans le titre chapitre Ier, inséré par l'article 8, une section III est insérée, rédigée comme suit: “

“Section III. Conditions et procédure d'octroi”.

Art. 19

Dans la section III, insérée par l'article 18, un article 98/13 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/13. De strafuitvoeringsrechter kent de in afdeling II bepaalde strafuitvoeringsmodaliteiten toe op voorwaarde dat de veroordeelde beschikt over een verblijfplaats en voor zover er in hoofde van de veroordeelde geen direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden bestaat waaraan niet tegemoet kan worden gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden.

De voorwaarden om over een verblijfplaats te beschikken is niet van toepassing op de beperkte detentie, de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied en de voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering.

Onder een direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden wordt verstaan een risico dat *prima facie* blijkt uit de actuele gedragingen van de veroordeelde of uit de stukken van het dossier bedoeld in artikel 98/16.

Een elektronisch toezicht kan slechts worden toegekend aan de veroordeelde van wie op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken blijkt dat hij niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk, voor zover op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken, dat moet verleend worden binnen de tien dagen na kennisgeving door de directeur, blijkt dat die veroordeelde niet onmiddellijk kan worden verwijderd of overgebracht naar een plaats die valt onder de bevoegdheid van de minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.”

Art. 20

In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/14 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/14. § 1. De beperkte detentie en het elektronisch toezicht worden toegekend door de strafuitvoeringsrechter op schriftelijk verzoek van de veroordeelde.

§ 2. Het schriftelijk verzoek wordt ingediend op de griffie van de gevangenis.

De griffie van de gevangenis zendt het schriftelijk verzoek binnen vierentwintig uur over aan de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank en bezorgt een afschrift aan de directeur.

Indien het een verzoek tot elektronisch toezicht betreft en de veroordeelde een straf ondergaat voor feiten van intrafamiliaal geweld, vraagt de directeur aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen om een maatschappelijke

“Art. 98/13. Le juge de l'application des peines octroie les modalités de la peine visées à la section II à condition que le condamné ait un lieu de résidence et pour autant qu'il n'y ait pas dans le chef du condamné de risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers auquel la fixation de conditions particulières ne puisse répondre.

Les conditions relatives à la disposition d'un lieu de résidence ne s'appliquent pas à la détention limitée, à la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire et à la mise en liberté provisoire en vue de la remise.

Par risque directement observable pour l'intégrité physique des tiers, on entend un risque qui ressort à première vue du comportement effectif du condamné ou des pièces du dossier visées à l'article 98/16.

Une surveillance électronique ne peut être accordée au condamné pour qui il ressort d'un avis de l'Office des Étrangers qu'il n'est pas autorisé ou habilité à séjourner dans le Royaume, que dans la mesure où, sur la base d'un avis de l'Office des Étrangers, qui est à rendre dans les dix jours suivant la notification par le directeur, il apparaît que ce condamné ne peut être immédiatement éloigné ou transféré dans un lieu relevant de la compétence du ministre chargé de l'entrée, du séjour, de l'établissement et de l'éloignement des étrangers.”

Art. 20

Dans la même section III un article 98/14 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/14. § 1er. La détention limitée et la surveillance électronique sont octroyées par le juge de l'application des peines à la demande écrite du condamné.

§ 2. La demande écrite est introduite au greffe de la prison.

Le greffe de la prison transmet la demande écrite au greffe du tribunal de l'application des peines dans les vingt-quatre heures et en remet une copie au directeur.

S'il s'agit d'une demande de surveillance électronique et que le condamné subit une peine pour des faits de violence intrafamiliale, le directeur demande au service compétent des Communautés de procéder

enquête uit te voeren met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar het elektronisch toezicht zal plaatsvinden, tenzij dat in het concrete geval niet nuttig blijkt.

§ 3. De directeur brengt een advies uit binnen een maand na de ontvangst van het afschrift van het schriftelijk verzoek. Artikel 98/16 is van toepassing.”

Art. 21

In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/15 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/15. § 1. De voorwaardelijke invrijheidstelling, de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied en de voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering worden toegekend door de strafuitvoeringsrechter op ambtshalve advies van de directeur.

§ 2. De directeur brengt een advies uit ten laatste twee maanden voor de veroordeelde zich naargelang het geval in de bij artikel 98/10, § 2, 98/11, § 2 of 98/12, § 2, bepaalde tijdsvoorwaarden bevindt of, indien deze termijn niet gerespecteerd kan worden, onmiddellijk. Artikel 98/16 is van toepassing.

§ 3. Indien het advies betrekking heeft op een voorwaardelijke invrijheidstelling en de veroordeelde een straf ondergaat voor feiten van intrafamiliaal geweld, vraagt de directeur aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen om een maatschappelijke enquête uit te voeren met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar de voorwaardelijke invrijheidstelling zal plaatsvinden, tenzij dat in het concrete geval niet nuttig blijkt.”

Art. 22

In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/16 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/16. § 1. De directeur hoort de veroordeelde en stelt een dossier samen. Dit dossier omvat:

1° een afschrift van de opsluitingsfiche, met vermelding van de toelaatbaarheidsdatum van de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit;

2° het advies van de directeur dat volgende elementen omvat:

à une enquête sociale en vue d’obtenir les informations nécessaires sur le milieu d’accueil où se déroulera la surveillance électronique, sauf si cela s’avère inutile dans le cas concret.

§ 3. Le directeur rend un avis dans le mois de la réception de la copie de la demande écrite. L’article 98/16 est d’application.”

Art. 21

Dans la même section III un article 98/15 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/15. § 1er. La libération conditionnelle, la mise en liberté en vue de l’éloignement du territoire et la mise en liberté en vue de la remise sont accordées par le juge de l’application des peines sur avis d’office du directeur.

§ 2. Le directeur rend un avis au plus tard deux mois avant que le condamné satisfasse, selon le cas, aux conditions de temps prévues aux articles 98/10, § 2, 98/11, § 2, ou 98/12, § 2, ou immédiatement si ce délai ne peut être respecté. L’article 98/16 est d’application.

§ 3. Si l’avis concerne une libération conditionnelle et que le condamné subit une peine pour des faits de violence intrafamiliale, le directeur demande au service compétent des Communautés de procéder à une enquête sociale en vue d’obtenir les informations nécessaires sur le milieu d’accueil où se déroulera la libération conditionnelle, sauf si cela s’avère inutile dans le cas concret.”

Art. 22

Dans la même section III un article 98/16 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/16. § 1er. Le directeur entend le condamné et constitue un dossier. Ce dossier contient:

1° une copie de la fiche d’écrou, mentionnant la date d’admissibilité à la modalité d’exécution de la peine à apprécier;

2° l’avis du directeur qui contient les éléments suivants:

a) indien de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit een elektronisch toezicht betreft: informatie over de plaats waar het elektronisch toezicht zal worden doorgebracht en het akkoord van de meerderjarige huisgenoten op die plaats en, indien het verzoek uitgaat van een veroordeelde zonder recht op verblijf: een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken waarin wordt aangegeven of de veroordeelde onmiddellijk kan worden verwijderd of overgebracht kan worden naar een plaats die valt onder de bevoegdheid van de minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

b) indien de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit een beperkte detentie betreft: precieze informatie omtrent de professionele, opleidings- of familiale belangen die zijn aanwezigheid buiten de gevangenis vereisen;

c) indien de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit een voorwaardelijke invrijheidstelling betreft: informatie omtrent het voorgestelde verblijfsadres;

d) in voorkomend geval, de maatschappelijke enquête bedoeld in de artikelen 98/14, § 2, derde lid en 98/15, § 3;

e) de elementen die de directeur relevant acht voor de beoordeling van het direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden;

f) een voorstel tot toekenning of afwijzing en, in voorkomend geval, de bijzondere voorwaarden die hij noodzakelijk acht om het risico op recidive te beperken of die noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.

§ 2. De griffie van de gevangenis zendt het dossier over aan de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank en deelt een afschrift ervan mee aan het openbaar ministerie en aan de veroordeelde.

§ 3. De griffie van de strafuitvoeringsrechtbank voegt aan het dossier een geactualiseerd afschrift toe van het strafregister, een afschrift van de vonnissen en arresten van veroordeling, alsook, in voorkomend geval, een afschrift van de slachtofferfiches.”

Art. 23

In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/17 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/17. § 1. Indien de directeur een voorstel tot toekenning van een elektronisch toezicht of, ingeval de veroordeelde zijn straf in de gevangenis ondergaat, een voorwaardelijke invrijheidstelling heeft geformuleerd en voor zover de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden

a) si la modalité d'exécution de la peine à apprécier concerne une surveillance électronique: des informations sur l'endroit où la surveillance électronique se déroulera et l'accord des cohabitants majeurs de cet endroit et, si la demande émane d'un condamné sans droit de séjour: un avis de l'Office des Étrangers indiquant si le condamné peut être immédiatement éloigné ou transféré dans un lieu relevant de la compétence du ministre compétent pour l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement d'étrangers;

b) si la modalité d'exécution de la peine à apprécier concerne une détention limitée: des informations précises sur les intérêts d'ordre professionnel, de formation ou familial qui requièrent sa présence hors de la prison;

c) si la modalité d'exécution de la peine à apprécier concerne une libération conditionnelle: des informations concernant l'adresse de séjour proposée;

d) le cas échéant, l'enquête sociale visée aux articles 98/14, § 2, alinéa 3, et 98/15, § 3;

e) les éléments que le directeur estime pertinents pour évaluer le risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers;

f) une proposition d'octroi ou de refus et, le cas échéant, les conditions particulières qu'il estime nécessaires pour limiter le risque de récidive ou qui sont nécessaires dans l'intérêt de la victime.

§ 2. Le greffe de la prison transmet le dossier au greffe du tribunal de l'application des peines et en communique une copie au ministère public et au condamné.

§ 3. Le greffe du tribunal de l'application des peines joint au dossier une copie actualisée du casier judiciaire, une copie des jugements et des arrêts de condamnation ainsi que, le cas échéant, une copie des fiches victime.”

Art. 23

Dans la même section III, un article 98/17 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/17. § 1er. Si le directeur a formulé une proposition d'octroi d'une surveillance électronique ou, au cas où le condamné subit sa peine en prison, d'une libération conditionnelle et pour autant que le condamné se trouve dans les conditions de temps pour son octroi,

bevindt voor de toekenning ervan, wordt de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf per aangevraagde strafuitvoeringsmodaliteit eenmalig van rechtswege opgeschort. De griffie van de gevangenis brengt dit onmiddellijk ter kennis van het openbaar ministerie en van de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank.

§ 2. Deze opschorting neemt van rechtswege een einde vanaf de dag dat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan of, in geval van toekenning van elektronisch toezicht, op het ogenblik van de effectieve plaatsing onder elektronisch toezicht. De verjaring van de in het verzoek vervatte straffen loopt niet tijdens deze periode van opschorting.

§ 3. Tijdens de opschorting van de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf, kan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt of het openbaar ministerie, de opsluiting van de veroordeelde bevelen indien deze de fysieke integriteit van derden ernstig in gevaar brengt of wanneer er een gevaar bestaat dat de veroordeelde zich aan de uitvoering van zijn straf zou onttrekken. Deze beslissing wordt onmiddellijk meegedeeld aan de veroordeelde, de strafuitvoeringsrechter en de directeur. De opschorting van de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf neemt hierdoor een einde.”

Art. 24

In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/18 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/18. In de gevallen waarin het openbaar ministerie dit nodig acht en waarover het College van procureurs-generaal richtlijnen kan uitvaardigen, stelt het openbaar ministerie een advies op omtrent het bestaan van een direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden en zendt het, binnen vijf werkdagen na de ontvangst van het afschrift van het advies van de directeur, over aan de strafuitvoeringsrechter en bezorgt hiervan een afschrift aan de veroordeelde en aan de directeur.”

Art. 25

In dezelfde afdeling III wordt een artikel 98/19 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/19. § 1. De strafuitvoeringsrechter doet uitspraak binnen de maand na de ontvangst van het dossier van de directeur bedoeld in artikel 98/16, § 1, en

l'exécution de la peine privative de liberté est suspendue de plein droit une seule fois par modalité d'exécution de la peine demandée. Le greffe de la prison en informe immédiatement le ministère public et le greffe du tribunal de l'application des peines.

§ 2. Cette suspension prend fin de plein droit à partir du jour où le jugement est passé en force de chose jugée ou, en cas d'octroi d'une surveillance électronique, au moment du placement effectif sous surveillance électronique. La prescription des peines contenues dans la demande ne court pas durant cette période de suspension.

§ 3. Durant la suspension de l'exécution de la peine privative de liberté, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve ou le ministère public peut ordonner l'incarcération du condamné si celui-ci met gravement en péril l'intégrité physique de tiers ou s'il existe un risque que le condamné se soustraie à l'exécution de sa peine. Cette décision est communiquée sans délai au condamné, au juge du tribunal de l'application des peines et au directeur. La suspension de l'exécution de la peine privative de liberté prend ce faisant fin.”

Art. 24

Dans la même section III un article 98/18 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/18. Dans les cas où le ministère public l'estime utile et pour lesquels le Collège des procureurs généraux peut édicter des directives, le ministère public rédige un avis quant à l'existence d'un risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers et le transmet au juge de l'application des peines, dans les cinq jours ouvrables à compter de la réception de la copie de l'avis du directeur, et en communique une copie au condamné et au directeur.”

Art. 25

Dans la même section III un article 98/19 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/19. § 1. Le juge de l'application des peines statue dans le mois de la réception du dossier du directeur visé à l'article 98/16, § 1er, et, au plus tôt, après réception

ten vroegste na de ontvangst van het advies van het openbaar ministerie of na het verstrijken van de advies-termijn van het openbaar ministerie.

§ 2. Ingeval de aanvraag betrekking heeft op een voorwaardelijke invrijheidstelling en de veroordeelde een straf ondergaat voor:

— feiten bedoeld in de artikelen 393 tot 397, 399 tot 405*quater*, 409, 410 tot 410*ter*, 417/2, 417/3, 468 tot 476 en 477*bis* tot 477*sexies* van het Strafwetboek;

— feiten van invoer, uitvoer, doorvoer en vervoer bedoeld in artikel 2*bis* van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, of feiten bedoeld in de artikelen 278 tot 280, 324*ter*, 349, 352, 419, 420, 428, 429 en 433*septies* van het Strafwetboek, voor zover deze gepleegd zijn in combinatie met een van de feiten bedoeld in het eerste streepje;

kan de strafuitvoeringsrechter die oordeelt dat het dossier niet in staat is, bijkomende informatie vragen of aan de bevoegde diensten van de Gemeenschappen overeenkomstig artikel 34, § 2, tweede lid, de opdracht geven een beknopt voorlichtingsverslag op te stellen of een maatschappelijke enquête uit te voeren met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar de voorwaardelijke invrijheidstelling zal plaatsvinden. In dat geval kan de termijn van een maand bedoeld in paragraaf 1 eenmaal met maximum een maand worden verlengd. De strafuitvoeringsrechter deelt de verlenging van de termijn onverwijld mee aan het openbaar ministerie, aan de directeur indien de veroordeelde gedetineerd is, en aan de veroordeelde en verzoekt de veroordeelde of, in voorkomend geval, de directeur om binnen veertien dagen de nodige informatie schriftelijk mee te delen.”

Art. 26

In hoofdstuk I, ingevoegd bij artikel 8, wordt een afdeling IV ingevoegd, luidende:

“Afdeling IV. De beslissing van de strafuitvoeringsrechter”.

Art. 27

In afdeling IV, ingevoegd bij artikel 26, wordt een artikel 98/20 ingevoegd, luidende:

de l'avis du ministère public ou après expiration du délai imparti au ministère public pour communiquer son avis.

§ 2. Dans le cas où la demande porte sur une libération conditionnelle et le condamné subit une peine pour:

— des faits visés aux articles 393 à 397, 399 à 405*quater*, 409, 410 à 410*ter*, 417/2, 417/3, 468 à 476 et 477*bis* à 477*sexies*, du Code pénal;

— des faits d'importation, d'exportation, de transit et de transport à l'article 2*bis* de la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, ou des faits visés dans les articles 278 à 280, 324*ter*, 349, 352, 419, 420, 428, 429 et 433*septies* du Code pénal pour autant que ces faits ont été commis en combinaison avec un des faits visés par le premier tiret;

le juge de l'application des peines qui estime que le dossier n'est pas en état peut demander des informations complémentaires ou charger le service compétent des Communautés conformément à l'article 34, § 2, alinéa 2, de rédiger un rapport d'information succinct ou de procéder à une enquête sociale, en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil où la libération conditionnelle se déroulera. Dans ce cas, le délai d'un mois visé au paragraphe 1er peut être prolongé une fois d'un mois au maximum. Le juge de l'application des peines notifie immédiatement la prolongation du délai au ministère public, au directeur si le condamné est en détention, et au condamné et invite ce dernier ou, le cas échéant, le directeur à communiquer par écrit les informations nécessaires dans les quatorze jours.”

Art. 26

Dans le chapitre Ier, inséré par l'article 8, une section IV est insérée, rédigée comme suit:

“Section IV. De la décision du juge de l'application des peines”.

Art. 27

Dans la section IV, insérée par l'article 26, un article 98/20 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/20. De strafuitvoeringsrechter die de toelaatbaarheidsdatum bedoeld in artikel 98/16, § 1, 1°, niet betwist, kent de strafuitvoeringsmodaliteit toe behalve wanneer hij vaststelt dat de voorwaarden bedoeld in artikel 98/13 niet zijn vervuld.

Het vonnis tot toekenning van een beperkte detentie, elektronisch toezicht en voorwaardelijke invrijheidstelling wordt uitvoerbaar vanaf de dag dat het in kracht van gewijsde is gegaan en ten vroegste vanaf het ogenblik dat de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit.

Het vonnis tot toekenning van een voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering wordt uitvoerbaar op het ogenblik dat de overlevering plaatsvindt.

Het vonnis tot toekenning van een voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied wordt uitvoerbaar op het ogenblik van de effectieve verwijdering of de overbrenging naar een plaats die valt onder de bevoegdheid van de minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en dit ten vroegste de dag dat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan en de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor deze strafuitvoeringsmodaliteit en ten laatste twintig dagen nadat de veroordeelde één derde van de straffen heeft ondergaan of, indien hij op het ogenblik van de toekenning reeds één derde van de straffen heeft ondergaan, twintig dagen na het in kracht van gewijsde treden van het vonnis. Indien de verwijdering of de overbrenging niet heeft plaats gevonden bij het verstrijken van de uiterste datum van uitvoerbaarheid, wordt de veroordeelde in vrijheid gesteld.”

Art. 28

In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/21 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/21. Het vonnis tot toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteit bepaalt dat de veroordeelde onderworpen is aan de volgende algemene voorwaarden:

1° geen strafbare feiten plegen;

2° de slachtoffers niet lastigvallen;

3° voor het elektronisch toezicht en de voorwaardelijke invrijheidstelling, een verblijfplaats hebben en, bij wijziging ervan, zijn nieuwe verblijfplaats onmiddellijk meedelen aan het openbaar ministerie en, in voorkomend geval, ook aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen die met de begeleiding is belast;

“Art. 98/20. Le juge de l'application des peines qui ne conteste pas la date d'admissibilité visée à l'article 98/16, § 1er, 1°, octroie la modalité d'exécution de la peine, sauf s'il constate que les conditions visées à l'article 98/13 ne sont pas remplies.

Le jugement d'octroi d'une détention limitée, d'une surveillance électronique et d'une libération conditionnelle est exécutoire à partir du jour où il est passé en force de chose jugée et au plus tôt à partir du moment où le condamné répond aux conditions de temps pour la modalité d'exécution de la peine accordée.

Le jugement d'octroi d'une mise en liberté provisoire en vue d'une remise devient exécutoire à partir de la remise.

Le jugement d'octroi d'une mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire devient exécutoire au moment de l'éloignement effectif ou du transfert vers un lieu qui relève de la compétence du ministre compétent pour l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, et ce, au plus tôt le jour où le jugement est passé en force de chose jugée et où le condamné répond aux conditions de temps pour cette modalité d'exécution de la peine et au plus tard vingt jours après que le condamné a subi un tiers des peines ou, s'il a déjà subi un tiers des peines au moment de l'octroi, vingt jours après que le jugement est passé en force de chose jugée. Si l'éloignement ou le transfert ne s'est pas produit à l'expiration du délai d'exécutabilité, le condamné est remis en liberté.”

Art. 28

Dans la même section IV un article 98/21 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/21. Le jugement d'octroi de la modalité d'exécution de la peine précise que le condamné est soumis aux conditions générales suivantes:

1° ne pas commettre d'infractions;

2° ne pas importuner les victimes;

3° pour la surveillance électronique et la libération conditionnelle, avoir une résidence et, en cas de changement, communiquer sans délai l'adresse de sa nouvelle résidence au ministère public et, le cas échéant, également au service compétent des Communautés chargé de la guidance;

4° gevolg geven aan de oproepingen van het openbaar ministerie en, in voorkomend geval, van de bevoegde dienst van de Gemeenschappen die met de begeleiding is belast.

5° voor de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied, de verplichting om het grondgebied effectief te verlaten en het verbod om tijdens de proeftijd terug te keren naar België zonder in orde te zijn met de wetgeving en de reglementering betreffende de toegang, het verblijf of de vestiging in het Rijk en zonder de voorafgaande toelating van de strafuitvoeringsrechter.”

Art. 29

In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/22 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/22. § 1. De strafuitvoeringsrechter kan de veroordeelde aan geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden onderwerpen indien deze absoluut noodzakelijk zijn om het risico op recidive te beperken of indien deze noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.

§ 2. Ingeval het een toekenning van een voorwaardelijke invrijheidstelling betreft, bepaalt de strafuitvoeringsrechter in zijn vonnis eveneens of de veroordeelde tijdens de voorwaardelijke invrijheidstelling al dan niet het grondgebied van het Rijk mag verlaten.

Ingeval de veroordeelde het grondgebied van het Rijk mag verlaten, bepaalt de strafuitvoeringsrechter in zijn vonnis de maximumperiode voor dewelke de veroordeelde dit kan en de frequentie ervan en, in voorkomend geval, of en op welke wijze de veroordeelde het openbaar ministerie voorafgaandelijk moet inlichten voor hij het grondgebied van het Rijk verlaat.”

Art. 30

In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/23 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/23. De strafuitvoeringsrechter bepaalt in het vonnis tot toekenning van een beperkte detentie of een elektronisch toezicht het programma van de concrete invulling hiervan.

De bevoegde dienst van de Gemeenschappen staat in voor de uitwerking van de concrete invulling van de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit overeenkomstig de door de Koning daartoe bepaalde regels.”

4° donner suite aux convocations du ministère public et, le cas échéant, du service compétent des Communautés chargé de la guidance.

5° pour la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire, l'obligation de quitter effectivement le territoire et l'interdiction de revenir en Belgique pendant le délai d'épreuve sans être en règle avec la législation et la réglementation relative à l'accès au territoire, au séjour ou à l'établissement dans le Royaume et sans l'autorisation préalable du juge de l'application des peines.”

Art. 29

Dans la même section IV, un article 98/22 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/22. § 1er. Le juge de l'application des peines peut soumettre le condamné à des conditions particulières individualisées si elles sont absolument nécessaires pour limiter le risque de récidive ou si elles sont nécessaires dans l'intérêt de la victime.

§ 2. Lorsqu'il s'agit de l'octroi d'une libération conditionnelle, le juge de l'application des peines détermine également dans son jugement si le condamné peut ou non quitter le territoire du Royaume pendant la libération conditionnelle.

Dans le cas où le condamné peut quitter le territoire du Royaume, le juge de l'application des peines détermine dans son jugement la période maximale pendant laquelle le condamné peut le faire et à quelle fréquence et, le cas échéant, si et de quelle manière le condamné doit en informer le ministère public avant de quitter le territoire du Royaume.”

Art. 30

Dans la même section IV un article 98/23 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/23. Le juge de l'application des peines détermine dans le jugement d'octroi d'une détention limitée ou d'une surveillance électronique le programme du contenu concret de celle-ci.

Le service compétent des Communautés se charge de donner un contenu concret à la modalité d'exécution de la peine octroyée conformément aux modalités fixées par le Roi.”

Art. 31

In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/24 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/24. § 1. Indien de strafuitvoeringsrechter beslist over de toekenning van de beperkte detentie of het elektronisch toezicht, kan hij op dat ogenblik ook penitentiair verlof toekennen.

§ 2. Indien de veroordeelde na de toekenning van de beperkte detentie of het elektronisch toezicht om penitentiair verlof verzoekt, dient de veroordeelde zijn schriftelijk verzoek in op de griffie van strafuitvoeringsrechtbank. Dit verzoek omvat de informatie over de feitelijke omstandigheden en het kader waarbinnen het verlof zal plaats vinden.

De strafuitvoeringsrechter doet uitspraak binnen de maand na de indiening van het verzoek van de veroordeelde.

De artikelen 98/21 en 98/22 zijn van toepassing.

§ 3. De strafuitvoeringsrechter bepaalt de duur van het penitentiair verlof, dat niet minder dan viermaal zesendertig uur per trimester mag zijn. Het penitentiair verlof is elk trimester van rechtswege hernieuwd.

§ 4. Artikel 98/26 is van toepassing.”

Art. 32

In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/25 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/25. Indien de strafuitvoeringsrechter de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit afwijst, bepaalt hij in zijn vonnis de datum waarop de veroordeelde een nieuw verzoek kan indienen of de directeur een nieuw advies moet uitbrengen.

Deze termijn mag niet langer zijn dan twee maanden te rekenen van het vonnis.”

Art. 33

In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/26 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/26. § 1. Het vonnis wordt binnen vierentwintig uur bij aangetekende zending ter kennis gebracht van de veroordeelde en schriftelijk ter kennis gebracht van

Art. 31

Dans la même section IV un article 98/24 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/24. § 1er. Si le juge de l'application des peines décide de l'octroi de la détention limitée ou de la surveillance électronique, il peut également octroyer un congé pénitentiaire à ce moment.

§ 2. Si le condamné demande un congé pénitentiaire après l'octroi de la détention limitée ou de la surveillance électronique, il dépose sa demande écrite au greffe du tribunal de l'application des peines. Cette demande contient les informations relatives aux circonstances factuelles et au cadre dans lequel le congé se déroulera.

Le juge de l'application des peines statue dans le mois qui suit l'introduction de la demande du condamné.

Les articles 98/21 et 98/22 sont d'application.

§ 3. Le juge de l'application des peines fixe la durée du congé pénitentiaire, qui ne peut être inférieure à quatre fois trente-six heures par trimestre. Le congé pénitentiaire est renouvelé de plein droit chaque trimestre.

§ 4. L'article 98/26 est d'application.”

Art. 32

Dans la même section IV un article 98/25 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/25. Si le juge de l'application des peines rejette la modalité d'exécution de la peine à évaluer, il indique dans son jugement la date à laquelle le condamné peut introduire une nouvelle demande ou à laquelle le directeur doit émettre un nouvel avis.

Ce délai ne peut excéder deux mois à compter du jugement.”

Art. 33

Dans la même section IV un article 98/26 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/26. § 1er. Le jugement est notifié dans les vingt-quatre heures, par envoi recommandé, au condamné et porté par écrit à la connaissance du ministère public et du

het openbaar ministerie en van de directeur. Bij kennisname van het vonnis stemt de veroordeelde in met de voorwaarden.

Het slachtoffer wordt zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel, op de hoogte gebracht van het vonnis en, in voorkomend geval, van de voorwaarden die in zijn belang zijn opgelegd.

Onverminderd het eerste lid, brengt de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank de veroordeelde ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf werd opgeschort overeenkomstig artikel 98/17, zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel, op de hoogte van het vonnis.

§ 2. Het vonnis tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit wordt meegedeeld aan de volgende autoriteiten en instanties:

— aan de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde zich zal vestigen;

— aan de nationale gegevensbank als bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;

— in voorkomend geval, aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen van het gerechtelijk arrondissement waarin de veroordeelde zijn verblijfplaats heeft;

— aan de dienst van de Gemeenschappen, bevoegd voor het elektronisch toezicht, ingeval de beslissing betrekking heeft op een elektronisch toezicht;

— aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen van de verblijfplaats van het slachtoffer ingeval er slachtoffergerichte voorwaarden zijn opgelegd;

— aan de Dienst Vreemdelingenzaken, ingeval de beslissing betrekking heeft op een veroordeelde die niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk.”

Art. 34

In dezelfde afdeling IV wordt een artikel 98/27 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/27. Naast de in artikel 64, 1° tot 7° bedoelde gevallen, kan het openbaar ministerie, met het oog op de herroeping van de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit,

directeur. Lors de la prise de connaissance du jugement, le condamné marque son accord sur les conditions.

La victime est informée le plus rapidement possible et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide du jugement et, le cas échéant, des conditions qui sont imposées dans son intérêt.

Sans préjudice de l’alinéa 1er, le greffe du tribunal de l’application des peines informe le condamné à l’égard duquel l’exécution de la peine privative de liberté a été suspendue conformément à l’article 98/17 du jugement, dans les plus brefs délais et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide.”

§ 2. Le jugement d’octroi d’une modalité d’exécution de la peine est communiqué aux autorités et instances suivantes:

— au chef de corps de la police locale de la commune où le condamné s’établira;

— à la banque de données nationale visée à l’article 44/2 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police;

— le cas échéant, au service compétent des Communautés de l’arrondissement judiciaire du lieu de résidence du condamné;

— au service des Communautés, compétent pour la surveillance électronique, si la décision concerne une surveillance électronique;

— au service compétent de la Communauté du lieu de résidence de la victime en cas de conditions imposées dans l’intérêt de la victime;

— à l’Office des Étrangers, si la décision concerne un condamné n’est pas autorisé ou habilité à séjourner dans le Royaume.”

Art. 34

Dans la même section IV un article 98/27 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/27. Outre les cas visés à l’article 64, 1° à 7°, le ministère public peut saisir le juge de l’application des peines en vue de la révocation de la modalité d’exécution

de zaak ook bij de strafuitvoeringsrechter aanhangig maken wanneer de veroordeelde de in artikel 98/21, 2°, bepaalde algemene voorwaarde niet naleeft.

Ingeval de veroordeelde de in artikel 98/21, 5°, bepaalde algemene voorwaarde niet naleeft, maakt het openbaar ministerie de zaak bij de strafuitvoeringsrechter aanhangig, in welk geval de strafuitvoeringsrechter de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied herroept. In hetzelfde geval kan de procureur des Konings van de rechtbank in het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt of het openbaar ministerie zijn voorlopige aanhouding bevelen, in welk geval de strafuitvoeringsrechter de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied herroept. Enkel artikel 68, §§ 5 6 en 7 zijn op deze procedures van toepassing.”

Art. 35

In titel *XIIquater*, ingevoegd bij artikel 7, wordt een hoofdstuk II ingevoegd, luidende:

“Hoofdstuk II. De vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” vanaf zes maanden voor strafeinde”.

Art. 36

In hoofdstuk II, ingevoegd bij artikel 35, wordt een artikel 98/28 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/28. § 1. De directeur kent een vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” toe aan de veroordeelde die zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling, vanaf zes maanden voor het einde van het uitvoerbaar gedeelte van de vrijheidsstraf of van de vrijheidsstraffen waartoe hij is veroordeeld, voor zover hij uitsluitend in kracht van gewijsde getreden veroordelingen tot een vrijheidsstraf ondergaat en voor zover hij cumulatief aan de volgende voorwaarden voldoet:

1° hij beschikt over een opvangadres;

2° hij stelt geen manifest risico voor een ernstige aantasting van de fysieke integriteit van derden.

De veroordeelde die geen recht heeft op verblijf komt slechts in aanmerking voor deze maatregel, voor zover de Dienst Vreemdelingenzaken meedeelt aan de directeur dat hij in de onmogelijkheid verkeert om onmiddellijk over te gaan tot verwijdering van het grondgebied of tot

de peine octroyée si le condamné ne respecte pas la condition générale prévue à l'article 98/21, 2°.

Lorsque le condamné ne respecte pas la condition générale prévue à l'article 98/21, 5°, le ministère public saisit le juge de l'application des peines, auquel cas le juge de l'application des peines révoque la mise en libération provisoire en vue de l'éloignement du territoire. Dans le même cas, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve ou le ministère public, peut ordonner l'arrestation provisoire de celui-ci, auquel cas le juge de l'application des peines révoque mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire. Seulement l'article 68, §§ 5, 6 et 7 s'appliquent à ces procédures.”

Art. 35

Dans le même titre *XIIquater*, inséré par l'article 7, un chapitre II est inséré, rédigé comme suit:

“Chapitre II. La libération anticipée “surpopulation” à partir de six mois avant la fin de peine”.

Art. 36

Dans le chapitre II, inséré par l'article 35, un article 98/28 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/28. § 1er. Le directeur accorde une libération anticipée “surpopulation” au condamné qui se trouve dans les conditions de temps pour la libération conditionnelle à partir de six mois avant la fin de la partie exécutoire de la peine privative de liberté ou des peines privatives de liberté auxquelles il a été condamné pour autant qu'il n'exécute que des peines définitives de privation de liberté et pour autant qu'il remplisse cumulativement les conditions suivantes:

1° il dispose d'une adresse d'accueil;

2° il ne présente pas de risque manifeste d'atteinte grave à l'intégrité physique des tiers.

Le condamné qui n'a pas le droit au séjour ne peut bénéficier de cette mesure que dans la mesure où l'Office des Étrangers communique qu'il est dans l'incapacité de procéder immédiatement à l'éloignement ou au transfert vers un centre de détention administrative. Le

overbrenging naar een administratief detentiecentrum van de veroordeelde. De betrokken veroordeelde dient enkel te voldoen aan de voorwaarde bedoeld in het eerste lid, 2°.

In afwijking van het eerste lid, is de veroordeelde wiens strafuitvoeringsmodaliteit tijdens de geldigheidsduur van deze maatregel door de strafuitvoeringsrechter of de strafuitvoeringsrechtbank wordt herroepen gedurende twee maanden na de tenuitvoerlegging van het vonnis tot herroeping uitgesloten van de vervroegde invrijheidstelling.

§ 2. De volgende categorieën van veroordeelden zijn uitgesloten van de in dit hoofdstuk bedoelde maatregel van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking”:

— de veroordeelden die één of meerdere vrijheidsbenemende straffen ondergaan waarvan het totaal meer dan tien jaar bedraagt;

— de veroordeelden die een straf ondergaan voor de feiten bedoeld in boek II, titel I^{ter}, van het Strafwetboek;

— de veroordeelden die een straf ondergaan voor de feiten bedoeld in de artikelen 417/5 tot 417/41, 417/43 tot 417/47, 417/50, 417/52, 417/54 en 417/55 van het Strafwetboek;

— de veroordeelden die het voorwerp uitmaken van een veroordeling met een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank overeenkomstig de artikelen 34ter of 34^{quater} van het Strafwetboek;

— de veroordeelden die worden opgevolgd door het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse in het kader van de gemeenschappelijke gegevensbanken bedoeld in artikel 3 van de wet van 29 maart 2024 tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank “Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces” (“T.E.R.”) en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.

§ 3. De beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” bepaalt dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn onderworpen is aan de volgende algemene voorwaarden:

1° geen strafbare feiten plegen;

condamné concerné ne doit remplir que la condition visée à l’alinéa 1er, 2°.

Par dérogation à l’alinéa 1er, le condamné dont la modalité d’exécution de la peine est révoquée par le juge de l’application des peines ou le tribunal de l’application des peines pendant la période de validité de cette mesure est exclue de la libération anticipée pendant les deux mois qui suivent l’exécution du jugement de révocation.

§ 2. Les catégories de condamnés suivantes sont exclues de la mesure de la libération anticipée “surpopulation” visée dans le présent chapitre:

— les condamnés qui subissent une ou plusieurs peines privatives de liberté dont le total s’élève à plus de dix ans;

— les condamnés qui subissent une peine pour des faits visés au livre II, titre I^{er}^{ter}, du Code pénal;

— les condamnés qui subissent une peine pour des faits visés aux articles 417/5 à 417/41, 417/43 à 417/47, 417/50, 417/52, 417/54 et 417/55 du Code pénal;

— les condamnés qui font l’objet d’une condamnation avec une mise à la disposition du tribunal de l’application des peines, conformément aux articles 34ter ou 34^{quater} du Code pénal;

— les condamnés qui sont suivis par l’Organe de coordination pour l’analyse de la menace dans le cadre des banques de données communes visées à l’article 3 de la loi du 29 mars 2024 portant création de la banque de données commune “Terrorisme, Extremisme, processus de Radicalisation” (“T.E.R.”) et modifiant la loi du 30 juillet 2018 relative à la protection des personnes physiques à l’égard des traitements de données à caractère personnel, la loi du 30 juillet 2018 portant création de cellules de sécurité intégrale locales en matière de radicalisme, d’extrémisme et de terrorisme et la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police.

§ 3. La décision d’octroi de la libération anticipée “surpopulation” stipule que le condamné est soumis aux conditions générales suivantes pendant le délai d’épreuve;

1° ne pas commettre d’infractions;

2° de slachtoffers niet lastigvallen en zich onmiddellijk verwijderen van de plaats waar hij een slachtoffer ontmoet;

3° een opvangadres blijven hebben, en bij wijziging ervan, zijn nieuwe verblijfplaats onmiddellijk meedelen aan de directeur of, indien het een veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid, betreft, het grondgebied effectief verlaten binnen de door de Dienst Vreemdelingenzaken opgelegde termijn en tijdens de proeftermijn niet terugkeren naar België zonder te voldoen aan de wetgeving en reglementering betreffende de toegang, het verblijf en de vestiging in het Rijk.

§ 4. De proeftermijn is gelijk aan de duur van het nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraffen op het ogenblik van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking”.

§ 5. De directeur deelt de beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” mee aan de veroordeelde.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking”.

De directeur deelt de beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” mee aan volgende autoriteiten en instanties:

1° de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde zijn opvangadres heeft;

2° de nationale gegevensbank bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;

3° de procureur des Konings van het arrondissement waar de veroordeelde zijn opvangadres heeft;

4° het openbaar ministerie bij de strafuitvoeringsrechtbank, indien de strafuitvoeringsrechtbank reeds gevat is;

5° de voor de begeleiding van de beperkte detentie bevoegde dienst van de Gemeenschappen, indien de veroordeelde zich in beperkte detentie bevindt;

6° de Dienst Vreemdelingenzaken, indien de beslissing betrekking heeft op de veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid.

2° ne pas importuner les victimes et immédiatement quitter les lieux lorsqu'il rencontre une victime;

3° continuer à avoir un logement et, en cas de changement de logement, communiquer immédiatement son nouveau lieu de séjour au directeur ou, dans le cas d'un condamné visé au paragraphe 1er, alinéa 2, l'obligation de quitter effectivement le territoire et l'interdiction de revenir en Belgique pendant le délai d'épreuve sans être en règle avec la législation et la réglementation relative à l'accès au territoire, au séjour ou à l'établissement dans le Royaume.

§ 4. Le délai d'épreuve est égal à la durée de la partie restante des peines privatives de liberté au moment de l'octroi de la libération anticipée “surpopulation”.

§ 5. Le directeur communique la décision d'octroi de la libération anticipée “surpopulation” au condamné.

Le directeur informe la victime le plus rapidement possible et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide, de l'octroi de la libération anticipée “surpopulation”.

Le directeur communique la décision d'octroi de la libération anticipée “surpopulation” aux autorités et instances suivantes:

1° le chef de la police locale de la commune où le condamné à son logement;

2° la banque de données nationale visée à l'article 44/2 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police;

3° le procureur du Roi de l'arrondissement dans lequel le condamné a son logement;

4° le ministère public près le tribunal de l'application des peines si le tribunal de l'application des peines est déjà saisi;

5° le service compétent des communautés chargé de l'accompagnement de la détention limitée, si le condamné est en détention limitée;

6° l'Office des Étrangers, si la décision porte sur un condamné visé au paragraphe 1er, alinéa 2.

§ 6. De directeur kan de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” herroepen in de volgende gevallen:

1° wanneer bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt vastgesteld dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn een misdrijf heeft gepleegd;

2° wegens niet-naleving van de in paragraaf 3, 2°, bepaalde algemene voorwaarde;

3° na een voorlopige aanhouding overeenkomstig paragraaf 8.

In geval van herroeping wordt de periode tijdens welke de veroordeelde in vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” was en die loopt tot aan de beslissing tot herroeping, afgetrokken van het op het ogenblik van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraffen.

Indien de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” wordt herroepen, kan zij niet opnieuw worden toegekend.

§ 7. De directeur brengt de beslissing tot herroeping zo snel mogelijk ter kennis aan:

1° de veroordeelde;

2° alle autoriteiten en instanties aan wie de beslissing tot toekenning werd meegedeeld overeenkomstig paragraaf 5.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de beslissing tot herroeping.

§ 8. Indien de veroordeelde de fysieke of psychische integriteit van derden ernstig in gevaar brengt gedurende de proeftermijn, kan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt, zijn voorlopige aanhouding bevelen. Hij deelt zijn beslissing onmiddellijk mee aan de directeur.

De directeur neemt een beslissing over de herroeping van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” binnen zeven dagen volgend op de aanhouding van de veroordeelde. Hij deelt zijn beslissing binnen vierentwintig uur schriftelijk mee aan de veroordeelde en de procureur des Konings.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis

§ 6. Le directeur peut révoquer la libération anticipée “surpopulation” dans les cas suivants:

1° s’il est constaté dans une décision passée en force de chose jugée établit que le condamné a commis une infraction pendant le délai d’épreuve;

2° pour non-respect de la condition générale prévue au paragraphe 3, 2°;

3° après une arrestation provisoire conformément au paragraphe 8.

En cas de révocation, la période au cours de laquelle le condamné était en libération anticipée “surpopulation” et qui court jusqu’à la décision de révocation est déduite de la partie restante des peines privatives de liberté au moment de l’octroi de la libération anticipée “surpopulation”.

Si la libération anticipée “surpopulation” est révoquée, elle ne peut être accordée à nouveau.

§ 7. Le directeur communique la décision de révocation le plus rapidement possible:

1° au condamné;

2° à toutes les autorités et instances auxquelles la décision d’octroi a été communiquée conformément au paragraphe 5.

Le directeur informe la victime de la décision de révocation le plus rapidement possible et en tous cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrite le plus rapide.

§ 8. Si le condamné met gravement en péril l’intégrité physique ou psychique de tiers pendant le délai d’épreuve, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve peut ordonner son arrestation provisoire. Il communique immédiatement sa décision au directeur.

Le directeur prend une décision sur la révocation de la libération anticipée “surpopulation” dans les sept jours qui suivent l’arrestation du condamné. Il communique sa décision par écrit dans les vingt-quatre heures au condamné et au procureur du Roi.

Le directeur communique la décision de révocation à la victime dans les plus brefs délais, et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication

van de beslissing tot herroeping. Hij deelt de beslissing tot herroeping zo snel mogelijk mee aan het openbaar ministerie, indien de strafuitvoeringsrechtbank reeds gevat is.

§ 9. Behoudens in het in paragraaf 8 bedoelde geval, neemt de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” van rechtswege een einde ingeval:

1° er in hoofde van de veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid, een niet naleving van de voorwaarde bedoeld in paragraaf 3, 3°, wordt vastgesteld;

2° de veroordeelde opnieuw wordt opgesloten.

In die gevallen wordt de veroordeelde onmiddellijk opnieuw opgesloten.

De directeur informeert hiervan de veroordeelde, het slachtoffer en alle in § 5 vermelde autoriteiten en instanties.”

Art. 37

In hetzelfde hoofdstuk II wordt een artikel 98/29 ingevoegd, luidende:

“Art. 98/29. Dit hoofdstuk is van toepassing tot 31 december 2026.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de in het eerste lid bedoelde datum vervroegen.”

TITEL 3

Overgangsbepalingen

Art. 38

Met uitzondering van de verzoeken die uitgaan van een veroordeelde die een straf ondergaat voor feiten waarvoor een gespecialiseerd advies bedoeld in artikel 32 van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de rechten van slachtoffers binnen de strafuitvoeringsmodaliteiten vereist is, worden alle verzoeken tot toekenning van een beperkte detentie, elektronisch toezicht, voorwaardelijke invrijheidstelling of voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of met het oog op overlevering die aanhangig zijn bij de strafuitvoeringsrechter op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet, behandeld overeenkomstig de door deze wet

écrit le plus rapide. Il communique la décision de révocation dans les plus brefs délais au ministère public près le tribunal de l'application des peines, si le tribunal de l'application des peines a déjà été saisi.

§ 9. Sauf dans le cas visé au paragraphe 8, la libération anticipée “surpopulation” prend fin de plein droit en cas

1° un non-respect de la condition visée au paragraphe 3, 3°, est constaté dans le chef du condamné visé au paragraphe 1, deuxième alinéa;

2° le condamné est à nouveau incarcéré.

Dans ces cas, le condamné est immédiatement réincarcéré.

Le directeur en informe le condamné, la victime et toutes les autorités et instances mentionnées au paragraphe 5.”

Art. 36

Dans le même chapitre II, un article 98/29 est inséré, rédigé comme suit:

“Art. 98/29. Ce chapitre est d'application jusqu'au 31 décembre 2026.

Le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, anticiper la date visée à l'alinéa 1er.”

TITRE 3

Dispositions transitoires

Art. 38

À l'exclusion des demandes émanant d'un condamné qui subit une peine pour laquelle un avis spécialisé visé à l'article 32 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine est requis, toutes les demandes d'octroi d'une détention limitée, d'une surveillance électronique, d'une libération conditionnelle ou d'une libération provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou en vue d'une remise, pendantes devant le juge de l'application des peines au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi sont traitées conformément aux articles 98/6 à 98/26

ingevoegde artikelen 98/6 tot 98/26 van de voormelde wet van 17 mei 2006.

De veroordeelden voor wie op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf van rechtswege is opgeschort overeenkomstig artikel 29, § 2/1, van de voormelde wet van 17 mei 2006, blijven deze opschorting genieten. De directeur brengt voor deze veroordeelden een advies uit overeenkomstig artikel 98/16, § 1, 2°, a), d), e) en f) van de voormelde wet van 17 mei 2006 en dit uiterlijk drie maanden na de inwerking van deze wet. De veroordeelde bezorgt hiervoor aan de directeur informatie over de plaats waar het elektronisch toezicht zal worden doorgebracht en het akkoord van de meerderjarige huisgenoten op die plaats.

In afwijking van het eerste lid, worden de verzoeken tot toekenning van een beperkte detentie, elektronisch toezicht, voorwaardelijke invrijheidstelling of voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied of met het oog op overlevering behandeld overeenkomstig de artikelen 21 tot 46 van de voormelde wet van 17 mei 2006 indien op het ogenblik van inwerkingtreding van deze wet een datum van uitspraak is vastgesteld en in het geval van uitspraken op verwijzing na een vernietiging door het Hof van Cassatie.

Art. 39

In de gevallen waarin op het ogenblik van de inwerkingtreding van deze wet de veroordeelde zonder recht op verblijf op zes maanden na één derde van de straffen heeft ondergaan en er geen verzoek tot toekenning van een voorlopige invrijheidstelling met het oog op de verwijdering van het grondgebied aanhangig is bij de strafuitvoeringsrechter, stelt de directeur een ambtshalve advies op na ontvangst van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken omtrent de verblijfstoestand en de verwijderingsmodaliteiten van de betrokken veroordeelde en uiterlijk drie maanden na de inwerkingtreding van deze wet.

Art. 40

Tijdens de geldigheidsduur van deze wet moet elke verwijzing in de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de rechten van slachtoffers binnen de strafuitvoeringsmodaliteiten en in de wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, naar de in titel V van de voormelde wet van 17 mei 2006 bedoelde strafuitvoeringsmodaliteiten ook gelezen worden als een

de la loi du 17 mai 2006 précitée, comme insérés par la présente loi, insérés par la présente loi.

Les condamnés qui au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi bénéficient d'une suspension de l'exécution de la peine conformément à l'article 29, § 2/1, de la loi du 17 mai 2006 précitée continuent à en bénéficier. Le directeur rend un avis conformément à l'article 98/16, § 1, 2°, a), d), e) et f) de la loi du 17 mai 2006 précitée au plus tard trois mois après l'entrée en vigueur de la présente loi. À cette fin, le condamné apporte au directeur les informations sur l'endroit où la surveillance électronique se déroulera et l'accord des cohabitants majeurs de cet endroit.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les demandes d'octroi d'une détention limitée, d'une surveillance électronique, d'une libération conditionnelle ou d'une libération provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou en vue d'une remise sont traitées conformément aux articles 21 à 46 de la loi du 17 mai 2006 précitée si une date de décision a été fixée au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi et dans le cas des décisions à rendre sur renvoi après une annulation par la Cour de cassation.

Art. 39

Dans les cas où, au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi, le condamné sans droit de séjour a exécuté, à six mois près, un tiers des peines, et qu'aucune demande d'octroi de mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire n'est pendante devant le juge de l'application des peines, le directeur émet un avis d'office après réception d'un avis de l'Office des Étrangers concernant le statut de séjour et les modalités d'éloignement du condamné concerné et au plus tard trois mois après l'entrée en vigueur de la présente loi.

Art. 40

Pendant la durée de validité de la présente loi, toute référence dans la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine et à la loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins, aux modalités d'exécution des peines visées au titre V de la loi précitée doit également

verwijzing naar de in titel *XIIquater* van de voormelde wet van 17 mei 2006 bedoelde strafuitvoeringsmodaliteiten.

TITEL 4*Inwerkingtreding***Art. 41**

Deze wet treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

Gegeven te Brussel, 18 juni 2025.

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Justitie,

Annelies Verlinden

être lue comme une référence aux modalités d'exécution des peines visées au titre *XIIquater* de la loi du 17 mai 2006 précitée.

TITRE 4*Entrée en vigueur***Art. 41**

Cette loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Donné à Bruxelles, le 18 juin 2025.

PHILIPPE

PAR LE ROI:

La ministre de la Justice,

Annelies Verlinden

Coördinatie van de artikelen

Basistekst

Tekst aangepast aan het wetsontwerp

Wijziging van het Strafwetboek

Art. 7

De straffen op de misdrijven gepleegd door natuurlijke personen toepasselijk, zijn :

In criminele zaken :

1° Opsluiting;

2° Hechtenis.

In correctionele zaken en in politiezaken:

1° gevangenisstraf;

2° straf onder elektronisch toezicht;

3° werkstraf;

4° autonome probatiestraf.

De in het 1° tot 4° bepaalde straffen mogen niet samen worden toegepast.

In criminele zaken en in correctionele zaken :

1° Ontzetting van bepaalde politieke en burgerlijke rechten;

2° Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank;

In criminele zaken, in correctionele zaken en in politiezaken :

1° Geldboete;

Art. 7

§ 1. De straffen op de misdrijven gepleegd door natuurlijke personen toepasselijk, zijn :

In criminele zaken :

1° Opsluiting;

2° Hechtenis.

In correctionele zaken en in politiezaken:

1° gevangenisstraf;

2° straf onder elektronisch toezicht;

3° werkstraf;

4° autonome probatiestraf.

De in het 1° tot 4° bepaalde straffen mogen niet samen worden toegepast.

In criminele zaken en in correctionele zaken :

1° Ontzetting van bepaalde politieke en burgerlijke rechten;

2° Terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank;

In criminele zaken, in correctionele zaken en in politiezaken :

1° Geldboete;

2° Bijzondere verbeurdverklaring.

2° Bijzondere verbeurdverklaring.

“§ 2. Bij de keuze van de straf en het bepalen van de strafmaat, streeft de rechter de volgende doelen na:

1° het uiting geven aan de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet;

2° het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht en van het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade;

3° het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader;

4° het beschermen van de maatschappij.

Binnen de grenzen van de wet moet de rechter naar een rechtvaardige proportionaliteit tussen het misdrijf en de straf zoeken.

Alvorens een straf uit te spreken, moet de rechter deze doelstellingen in overweging nemen, maar ook de ongewenste neveneffecten van de straf ten aanzien van de rechtstreeks betrokken personen, hun omgeving en de samenleving.

§ 3. Voor feiten strafbaar met een maximum gevangenisstraf van zes maanden en indien de rechter overweegt om een effectieve gevangenisstraf op te leggen, legt hij een straf onder elektronisch toezicht, een werkstraf of een autonome probatiestraf op, indien voldaan is aan de voorwaarden bepaald door de artikelen 37ter, 37quinquies en 37octies.

Voor feiten strafbaar met een gevangenisstraf van meer dan zes

maanden tot en met drie jaar en indien de rechter een effectieve gevangenisstraf oplegt, motiveert hij waarom de bestraffing niet door een straf onder elektronisch toezicht, een werkstraf of een autonome probatiestraf kan worden bereikt indien voldaan is aan de voorwaarden bepaald door de artikelen 37ter, 37^{quinquies} en 37^{octies}.”

Wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Titel. XII^{quater}. Tijdelijke bepalingen

Hoofdstuk I. De noodprocedure strafuitvoeringsrechter

Afdeling I. Toepassingsgebied

Art. 98/6 (nieuw)

Dit hoofdstuk is van toepassing op de veroordeelde tot één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder, maar zes maanden of meer bedraagt, ten aanzien van wie de bepalingen van deze wet overeenkomstig artikel 109/1 niet van toepassing zijn.

Aan de veroordeelde bedoeld in het eerste lid kent de strafuitvoeringsrechter een beperkte detentie, elektronisch toezicht, voorwaardelijke invrijheidstelling, voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het

grondgebied of voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering toe op de hierna bepaalde wijze en onder de hierna bepaalde voorwaarden.

Afdeling II. Strafuitvoeringsmodaliteiten

Art. 98/7 (nieuw)

§ 1. De beperkte detentie is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf die de veroordeelde toelaat om op regelmatige wijze, de strafinrichting te verlaten voor een bepaalde duur van maximum zestien uur per dag.

§ 2. De beperkte detentie kan aan de veroordeelde worden toegekend om professionele, opleidings- of familiale belangen te behartigen die zijn aanwezigheid buiten de gevangenis vereisen.

Art. 98/8 (nieuw)

Het elektronisch toezicht is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf waardoor de veroordeelde het geheel of een gedeelte van zijn vrijheidsstraf buiten de gevangenis ondergaat volgens een bepaald uitvoeringsplan, waarvan de naleving onder meer door elektronische middelen wordt gecontroleerd.

Art. 98/9 (nieuw)

§ 1. De beperkte detentie en het elektronisch toezicht worden toegekend aan de veroordeelde die zich, op zes maanden na, in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling en

indien hij voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.

§ 2. Drie maanden voordat de veroordeelde zich in de bij paragraaf 1 bepaalde tijdsvoorwaarde bevindt of indien deze termijn niet gerespecteerd kan worden, onmiddellijk, licht de directeur hem schriftelijk in over de mogelijkheid tot het aanvragen van een beperkte detentie of een elektronisch toezicht.

De veroordeelde kan vanaf dat moment een schriftelijk verzoek tot toekenning van een beperkte detentie of een elektronisch toezicht indienen, overeenkomstig artikel 98/14.

Art. 98/10 (nieuw)

§ 1. De voorwaardelijke invrijheidstelling is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf waardoor de veroordeelde zijn straf ondergaat buiten de gevangenis, mits naleving van de voorwaarden die hem gedurende een bepaalde proeftijd worden opgelegd.

§ 2. De voorwaardelijke invrijheidstelling wordt toegekend aan de veroordeelde die één derde van de straffen heeft ondergaan en die voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.

Art. 98/11 (nieuw)

§ 1. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied is een wijze van uitvoering van de vrijheidsstraf die wordt toegekend aan de veroordeelde, van wie op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken blijkt dat hij niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk, mits naleving van de voorwaarde het grondgebied effectief te verlaten en met het verbod om tijdens een bepaalde proeftijd terug te keren naar België zonder in orde te zijn met de

wetgeving en de reglementering betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf of de vestiging in het Rijk en zonder de voorafgaande toelating van de strafuitvoeringsrechter.

§ 2. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied wordt toegekend aan de veroordeelde die, op zes maanden na, één derde van de straffen heeft ondergaan en die voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.”.

Art. 98/12 (nieuw)

§ 1. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering wordt toegestaan aan de veroordeelde die op grond van een uitvoerbaar vonnis of een uitvoerbare titel overgebracht dient te worden naar een ander land.

§ 2. De voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering wordt toegekend aan de veroordeelde die één derde van de straffen heeft ondergaan en die voldoet aan de in artikel 98/13 bedoelde voorwaarden.

Afdeling III. De toekenningsvoorwaarden en - procedure

Art. 98/13 (nieuw)

De strafuitvoeringsrechter kent de in afdeling II bepaalde strafuitvoeringsmodaliteiten toe op voorwaarde dat de veroordeelde beschikt over een verblijfplaats en voor zover er in hoofde van de veroordeelde geen direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden bestaat waaraan niet tegemoet kan worden gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden.

De voorwaarden om over een verblijfplaats te beschikken is niet van toepassing op de beperkte detentie, de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied en de voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering.

Onder een direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden wordt verstaan een risico dat prima facie blijkt uit de actuele gedragingen van de veroordeelde of uit de stukken van het dossier bedoeld in artikel 98/16.

Een elektronisch toezicht kan slechts worden toegekend aan de veroordeelde van wie op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken blijkt dat hij niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk, voor zover op grond van een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken, dat moet verleend worden binnen de tien dagen na kennisgeving door de directeur, blijkt dat die veroordeelde niet onmiddellijk kan worden verwijderd of overgebracht naar een plaats die valt onder de bevoegdheid van de minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.”.

Art. 98/14 (nieuw)

§ 1. De beperkte detentie en het elektronisch toezicht worden toegekend door de strafuitvoeringsrechter op schriftelijk verzoek van de veroordeelde.

§ 2. Het schriftelijk verzoek wordt ingediend op de griffie van de gevangenis.

De griffie van de gevangenis zendt het schriftelijk verzoek binnen vierentwintig uur over aan de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank en bezorgt een afschrift aan de directeur.

Indien het een verzoek tot elektronisch toezicht betreft en de veroordeelde een

straf ondergaat voor feiten van intrafamiliaal geweld, vraagt de directeur aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen om een maatschappelijke enquête uit te voeren met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar het elektronisch toezicht zal plaatsvinden, tenzij dat in het concrete geval niet nuttig blijkt.

§ 3. De directeur brengt een advies uit binnen een maand na de ontvangst van het afschrift van het schriftelijk verzoek. Artikel 98/16 is van toepassing.

Art. 98/15 (nieuw)

§ 1. De voorwaardelijke invrijheidstelling, de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied en de voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering worden toegekend door de strafuitvoeringsrechter op ambtshalve advies van de directeur.

§ 2. De directeur brengt een advies uit ten laatste twee maanden voor de veroordeelde zich naargelang het geval in de bij artikel 98/10, § 2, 98/11, § 2 of 98/12, § 2, bepaalde tijdsvoorwaarden bevindt of, indien deze termijn niet gerespecteerd kan worden, onmiddellijk. Artikel 98/16 is van toepassing.

§ 3. Indien het advies betrekking heeft op een voorwaardelijke invrijheidstelling en de veroordeelde een straf ondergaat voor feiten van intrafamiliaal geweld, kan de directeur aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen vragen om een maatschappelijke enquête uit te voeren met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar de voorwaardelijke invrijheidstelling zal plaatsvinden.

Art. 98/16 (nieuw)

§ 1. De directeur hoort de veroordeelde en stelt een dossier samen. Dit dossier omvat:

1° een afschrift van de opsluitingsfiche, met vermelding van de toelaatbaarheidsdatum van de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit;

2° het advies van de directeur dat volgende elementen omvat:

a) indien de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit een elektronisch toezicht betreft: informatie over de plaats waar het elektronisch toezicht zal worden doorgebracht en het akkoord van de meerderjarige huisgenoten op die plaats en, indien het verzoek uitgaat van een veroordeelde zonder recht op verblijf: een advies van de Dienst Vreemdelingenzaken waarin wordt aangegeven of de veroordeelde onmiddellijk kan worden verwijderd of overgebracht kan worden naar een plaats die valt onder de bevoegdheid van de minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

b) indien de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit een beperkte detentie betreft: precieze informatie omtrent de professionele, opleidings- of familiale belangen die zijn aanwezigheid buiten de gevangenis vereisen;

c) indien de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit een voorwaardelijke invrijheidstelling betreft: informatie omtrent het voorgestelde verblijfsadres;

d) in voorkomend geval, de maatschappelijke enquête bedoeld in de artikelen 98/14, § 2, derde lid en 98/15, § 3;

e) de elementen die de directeur relevant acht voor de beoordeling van het direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden;

f) een voorstel tot toekenning of afwijzing en, in voorkomend geval, de bijzondere voorwaarden die hij noodzakelijk acht om het risico op recidive te beperken of die noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.

§ 2. De griffie van de gevangenis zendt het dossier over aan de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank en deelt een afschrift ervan mee aan het openbaar ministerie en aan de veroordeelde.

§ 3. De griffie van de strafuitvoeringsrechtbank voegt aan het dossier een geactualiseerd afschrift toe van het strafregister, een afschrift van de vonnissen en arresten van veroordeling, alsook, in voorkomend geval, een afschrift van de slachtofferfiches.

Art. 98/17 (nieuw)

§ 1. Indien de directeur een voorstel tot toekenning van een elektronisch toezicht of, ingeval de veroordeelde zijn straf in de gevangenis ondergaat, een voorwaardelijke invrijheidstelling heeft geformuleerd en voor zover de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning ervan, wordt de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf per aangevraagde strafuitvoeringsmodaliteit eenmalig van rechtswege opgeschort. De griffie van de gevangenis brengt dit onmiddellijk ter kennis van het openbaar ministerie en van de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank.

§ 2. Deze opschorting neemt van rechtswege een einde vanaf de dag dat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan of, in geval van toekenning van elektronisch toezicht, op het ogenblik van de effectieve plaatsing onder elektronisch toezicht. De verjaring van de in het verzoek vervatte straffen loopt niet tijdens deze periode van opschorting.

§ 3. Tijdens de opschorting van de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf, kan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt of het openbaar ministerie, de opsluiting van de veroordeelde bevelen indien deze de fysieke integriteit van derden ernstig in gevaar brengt of wanneer er een gevaar bestaat dat de veroordeelde zich aan de uitvoering van zijn straf zou onttrekken. Deze beslissing wordt onmiddellijk meegedeeld aan de veroordeelde, de strafuitvoeringsrechter en de directeur. De opschorting van de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf neemt hierdoor een einde.

Art. 98/18 (nieuw)

In de gevallen waarin het openbaar ministerie dit nodig acht en waarover het College van procureurs-generaal richtlijnen kan uitvaardigen, stelt het openbaar ministerie een advies op omtrent het bestaan van een direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden en zendt het, binnen vijf werkdagen na de ontvangst van het afschrift van het advies van de directeur, over aan de strafuitvoeringsrechter en bezorgt hiervan een afschrift aan de veroordeelde en aan de directeur.

Art. 98/19 (nieuw)

§ 1. De strafuitvoeringsrechter doet uitspraak binnen de maand na de ontvangst van het dossier van de directeur bedoeld in artikel 98/16, § 1, en ten vroegste na de ontvangst van het advies van het openbaar ministerie of na het verstrijken van de adviestermin van het openbaar ministerie.

§ 2. Ingeval de aanvraag betrekking heeft op een voorwaardelijke invrijheidstelling

en de veroordeelde een straf ondergaat voor:

- feiten bedoeld in de artikelen 393 tot 397, 399 tot 405^{quater}, 409, 410 tot 410ter, 417/2, 417/3, 468 tot 476 en 477bis tot 477^{sexies} van het Strafwetboek;

- feiten van invoer, uitvoer, doorvoer en vervoer bedoeld in artikel 2bis van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, of feiten bedoeld in de artikelen 278 tot 280, 324ter, 349, 352, 419, 420, 428, 429 en 433^{septies} van het Strafwetboek, voor zover deze gepleegd zijn in combinatie met een van de feiten bedoeld in het eerste streepje;

kan de strafuitvoeringsrechter die oordeelt dat het dossier niet in staat is, bijkomende informatie vragen of aan de bevoegde diensten van de Gemeenschappen overeenkomstig artikel 34, § 2, tweede lid, de opdracht geven een beknopt voorlichtingsverslag op te stellen of een maatschappelijke enquête uit te voeren met het oog op het verkrijgen van noodzakelijke informatie over het onthaalmilieu waar de voorwaardelijke invrijheidstelling zal plaatsvinden. In dat geval kan de termijn van een maand bedoeld in paragraaf 1 eenmaal met maximum een maand worden verlengd. De strafuitvoeringsrechter deelt de verlenging van de termijn onverwijld mee aan het openbaar ministerie, aan de directeur indien de veroordeelde gedetineerd is, en aan de veroordeelde en verzoekt de veroordeelde of, in voorkomend geval, de directeur om binnen veertien dagen de nodige informatie schriftelijk mee te delen.

Afdeling IV. De beslissing van de strafuitvoeringsrechter

Art. 98/20 (nieuw)

De strafuitvoeringsrechter die de toelaatbaarheidsdatum bedoeld in artikel 98/16, § 1, 1°, niet betwist, kent de strafuitvoeringsmodaliteit toe behalve wanneer hij vaststelt dat de voorwaarden bedoeld in artikel 98/13 niet zijn vervuld.

Het vonnis tot toekenning van een beperkte detentie, elektronisch toezicht en voorwaardelijke invrijheidstelling wordt uitvoerbaar vanaf de dag dat het in kracht van gewijsde is gegaan en ten vroegste vanaf het ogenblik dat de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit.

Het vonnis tot toekenning van een voorlopige invrijheidstelling met het oog op overlevering wordt uitvoerbaar op het ogenblik dat de overlevering plaatsvindt.

Het vonnis tot toekenning van een voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied wordt uitvoerbaar op het ogenblik van de effectieve verwijdering of de overbrenging naar een plaats die valt onder de bevoegdheid van de minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en dit ten vroegste de dag dat het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan en de veroordeelde zich in de tijdsvoorwaarden bevindt voor deze strafuitvoeringsmodaliteit en ten laatste twintig dagen nadat de veroordeelde één derde van de straffen heeft ondergaan of, indien hij

op het ogenblik van de toekenning reeds één derde van de straffen heeft ondergaan, twintig dagen na het in kracht van gewijsde treden van het vonnis. Indien de verwijdering of de overbrenging niet heeft plaats gevonden bij het verstrijken van de uiterste datum van uitvoerbaarheid, wordt de veroordeelde in vrijheid gesteld.

Art. 98/21 (nieuw)

Het vonnis tot toekenning van de strafuitvoeringsmodaliteit bepaalt dat de veroordeelde onderworpen is aan de volgende algemene voorwaarden:

1° geen strafbare feiten plegen;

2° de slachtoffers niet lastigvallen;

3° voor het elektronisch toezicht en de voorwaardelijke invrijheidstelling, een verblijfplaats hebben en, bij wijziging ervan, zijn nieuwe verblijfplaats onmiddellijk meedelen aan het openbaar ministerie en, in voorkomend geval, ook aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen die met de begeleiding is belast;

4° gevolg geven aan de oproepingen van het openbaar ministerie en, in voorkomend geval, van de bevoegde dienst van de Gemeenschappen die met de begeleiding is belast.

5° voor de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied, de verplichting om het grondgebied effectief te verlaten en het verbod om tijdens de proeftijd terug te keren naar België zonder in orde te zijn met de wetgeving en de reglementering betreffende de toegang, het verblijf of de vestiging in het Rijk en zonder de voorafgaande toelating van de strafuitvoeringsrechter.

Art. 98/22 (nieuw)

§ 1. De strafuitvoeringsrechter kan de veroordeelde aan geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden onderwerpen indien deze absoluut noodzakelijk zijn om het risico op recidive te beperken of indien deze noodzakelijk zijn in het belang van het slachtoffer.

§ 2. Ingeval het een toekenning van een voorwaardelijke invrijheidsstelling betreft, bepaalt de strafuitvoeringsrechter in zijn vonnis eveneens of de veroordeelde tijdens de voorwaardelijke invrijheidsstelling al dan niet het grondgebied van het Rijk mag verlaten.

Ingeval de veroordeelde het grondgebied van het Rijk mag verlaten, bepaalt de strafuitvoeringsrechter in zijn vonnis de maximumperiode voor dewelke de veroordeelde dit kan en de frequentie ervan en, in voorkomend geval, of en op welke wijze de veroordeelde het openbaar ministerie voorafgaandelijk moet inlichten voor hij het grondgebied van het Rijk verlaat.

Art. 98/23 (nieuw)

De strafuitvoeringsrechter bepaalt in het vonnis tot toekenning van een beperkte detentie of een elektronisch toezicht het programma van de concrete invulling hiervan.

De bevoegde dienst van de Gemeenschappen staat in voor de uitwerking van de concrete invulling van de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit overeenkomstig de door de Koning daartoe bepaalde regels.

Art. 98/24 (nieuw)

§ 1. Indien de strafuitvoeringsrechter beslist over de toekenning van de

beperkte detentie of het elektronisch toezicht, kan hij op dat ogenblik ook penitentiair verlof toekennen.

§ 2. Indien de veroordeelde na de toekenning van de beperkte detentie of het elektronisch toezicht om penitentiair verlof verzoekt, dient de veroordeelde zijn schriftelijk verzoek in op de griffie van strafuitvoeringsrechtbank. Dit verzoek omvat de informatie over de feitelijke omstandigheden en het kader waarbinnen het verlof zal plaats vinden.

De strafuitvoeringsrechter doet uitspraak binnen de maand na de indiening van het verzoek van de veroordeelde.

De artikelen 98/21 en 98/22 zijn van toepassing.

§ 3. De strafuitvoeringsrechter bepaalt de duur van het penitentiair verlof, dat niet minder dan viermaal zesendertig uur per trimester mag zijn. Het penitentiair verlof is elk trimester van rechtswege hernieuwd.

§ 4. Artikel 98/26 is van toepassing.

Art. 98/25 (nieuw)

Indien de strafuitvoeringsrechter de te beoordelen strafuitvoeringsmodaliteit afwijst, bepaalt hij in zijn vonnis de datum waarop de veroordeelde een nieuw verzoek kan indienen of de directeur een nieuw advies moet uitbrengen.

Deze termijn mag niet langer zijn dan twee maanden te rekenen van het vonnis.

Art. 98/26 (nieuw)

§ 1. Het vonnis wordt binnen vierentwintig uur bij aangetekende zending ter kennis gebracht van de veroordeelde en schriftelijk ter kennis

gebracht van het openbaar ministerie en van de directeur. Bij kennisname van het vonnis stemt de veroordeelde in met de voorwaarden.

Het slachtoffer wordt zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel, op de hoogte gebracht van het vonnis en, in voorkomend geval, van de voorwaarden die in zijn belang zijn opgelegd.

Onverminderd het eerste lid, brengt de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank de veroordeelde ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf werd opgeschort overeenkomstig artikel 98/17, zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke, schriftelijke communicatiemiddel, op de hoogte van het vonnis.

§ 2. Het vonnis tot toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit wordt meegedeeld aan de volgende autoriteiten en instanties:

- aan de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde zich zal vestigen;
- aan de nationale gegevensbank als bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;
- in voorkomend geval, aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen van het gerechtelijk arrondissement waarin de veroordeelde zijn verblijfplaats heeft;
- aan de dienst van de Gemeenschappen, bevoegd voor het elektronisch toezicht, ingeval de beslissing betrekking heeft op een elektronisch toezicht;
- aan de bevoegde dienst van de Gemeenschappen van de verblijfplaats van het slachtoffer ingeval er slachtoffergerichte voorwaarden zijn opgelegd;

- aan de Dienst Vreemdelingenzaken, ingeval de beslissing betrekking heeft op een veroordeelde die niet toegelaten of gemachtigd is tot een verblijf in het Rijk.

Art. 98/27 (nieuw)

Naast de in artikel 64, 1° tot 7° bedoelde gevallen, kan het openbaar ministerie, met het oog op de herroeping van de toegekende strafuitvoeringsmodaliteit, de zaak ook bij de strafuitvoeringsrechter aanhangig maken wanneer de veroordeelde de in artikel 98/21, 2°, bepaalde algemene voorwaarde niet naleeft.

Ingeval de veroordeelde de in artikel 98/21, 5°, bepaalde algemene voorwaarde niet naleeft, maakt het openbaar ministerie de zaak bij de strafuitvoeringsrechter aanhangig, in welk geval de strafuitvoeringsrechter de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied herroept. In hetzelfde geval kan de procureur des Konings van de rechtbank in het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt of het openbaar ministerie zijn voorlopige aanhouding bevelen, in welk geval de strafuitvoeringsrechter de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van het grondgebied herroept. Enkel artikel 68, §§ 5, 6 en 7 zijn op deze procedures van toepassing.

Hoofdstuk II. De vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” vanaf zes maanden voor strafeinde

Artikel 98/28 (nieuw)

§ 1. De directeur kent een vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” toe aan de veroordeelde die zich in de

tijdsvoorwaarden bevindt voor de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling, vanaf zes maanden voor het einde van het uitvoerbaar gedeelte van de vrijheidsstraf of van de vrijheidsstraffen waartoe hij is veroordeeld, voor zover hij uitsluitend in kracht van gewijsde getreden veroordelingen tot een vrijheidsstraf ondergaat en voor zover hij cumulatief aan de volgende voorwaarden voldoet:

1° hij beschikt over een opvangadres;

2° hij stelt geen manifest risico voor een ernstige aantasting van de fysieke integriteit van derden.

De veroordeelde die geen recht heeft op verblijf komt slechts in aanmerking voor deze maatregel, voor zover de Dienst Vreemdelingenzaken meedeelt aan de directeur dat hij in de onmogelijkheid verkeert om onmiddellijk over te gaan tot verwijdering van het grondgebied of tot overbrenging naar een administratief detentiecentrum van de veroordeelde. De betrokken veroordeelde dient enkel te voldoen aan de voorwaarde bedoeld in het eerste lid, 2°.

In afwijking van het eerste lid, is de veroordeelde wiens strafuitvoeringsmodaliteit tijdens de geldigheidsduur van deze maatregel door de strafuitvoeringsrechter of de strafuitvoeringsrechtbank wordt herroepen gedurende twee maanden na de tenuitvoerlegging van het vonnis tot herroeping uitgesloten van de vervroegde invrijheidstelling.

§ 2. De volgende categorieën van veroordeelden zijn uitgesloten van de in dit hoofdstuk bedoelde maatregel van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking”:

- de veroordeelden die één of meerdere vrijheidsbenemende straffen ondergaan waarvan

het totaal meer dan tien jaar bedraagt;

- de veroordeelden die een straf ondergaan voor de feiten bedoeld in boek II, titel I *ter*, van het Strafwetboek;
- de veroordeelden die een straf ondergaan voor de feiten bedoeld in de artikelen 417/5 tot 417/41, 417/43 tot 417/47, 417/50, 417/52, 417/54 en 417/55 van het Strafwetboek;
- de veroordeelden die het voorwerp uitmaken van een veroordeling met een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank overeenkomstig de artikelen 34 *ter* of 34 *quater* van het Strafwetboek;
- de veroordeelden die worden opgevolgd door het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse in het kader van de gemeenschappelijke gegevensbanken bedoeld in artikel 3 van de wet van 29 maart 2024 tot oprichting van de gemeenschappelijke gegevensbank “Terrorisme, Extremisme, Radicaliseringsproces” (“T.E.R.”) en tot wijziging van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme en de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.

§ 3. De beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” bepaalt dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn onderworpen is aan de volgende algemene voorwaarden:

1° geen strafbare feiten plegen;

2° de slachtoffers niet lastigvallen en zich onmiddellijk verwijderen van de plaats waar hij een slachtoffer ontmoet;

3° een opvangadres blijven hebben, en bij wijziging ervan, zijn nieuwe verblijfplaats onmiddellijk meedelen aan de directeur of, indien het een veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid, betreft, het grondgebied effectief verlaten binnen de door de Dienst Vreemdelingenzaken opgelegde termijn en tijdens de proeftermijn niet terugkeren naar België zonder te voldoen aan de wetgeving en reglementering betreffende de toegang, het verblijf en de vestiging in het Rijk.

§ 4. De proeftermijn is gelijk aan de duur van het nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraffen op het ogenblik van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking”.

§ 5. De directeur deelt de beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” mee aan de veroordeelde.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking”.

De directeur deelt de beslissing tot toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” mee aan volgende autoriteiten en instanties:

1° de korpschef van de lokale politie van de gemeente waar de veroordeelde zijn opvangadres heeft;

2° de nationale gegevensbank bedoeld in artikel 44/2 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt;

3° de procureur des Konings van het arrondissement waar de veroordeelde zijn opvangadres heeft;

4° het openbaar ministerie bij de strafuitvoeringsrechtbank, indien de strafuitvoeringsrechtbank reeds gevat is;

5° de voor de begeleiding van de beperkte detentie bevoegde dienst van de Gemeenschappen, indien de veroordeelde zich in beperkte detentie bevindt;

6° de Dienst Vreemdelingenzaken, indien de beslissing betrekking heeft op de veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid.

§ 6. De directeur kan de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” herroepen in de volgende gevallen:

1° wanneer bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing wordt vastgesteld dat de veroordeelde tijdens de proeftermijn een misdrijf heeft gepleegd;

2° wegens niet-naleving van de in paragraaf 3, 2°, bepaalde algemene voorwaarde;

3° na een voorlopige aanhouding overeenkomstig paragraaf 8.

In geval van herroeping wordt de periode tijdens dewelke de veroordeelde in vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” was en die loopt tot aan de beslissing tot herroeping, afgetrokken van het op het ogenblik van de toekenning van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” nog

resterende gedeelte van de vrijheidsstraffen.

Indien de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” wordt herroepen, kan zij niet opnieuw worden toegekend.

§ 7. De directeur brengt de beslissing tot herroeping zo snel mogelijk ter kennis aan:

1° de veroordeelde;

2° alle autoriteiten en instanties aan wie de beslissing tot toekenning werd meegedeeld overeenkomstig paragraaf 5.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de beslissing tot herroeping.

§ 8. Indien de veroordeelde de fysieke of psychische integriteit van derden ernstig in gevaar brengt gedurende de proeftermijn, kan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waarvan de veroordeelde zich bevindt, zijn voorlopige aanhouding bevelen. Hij deelt zijn beslissing onmiddellijk mee aan de directeur.

De directeur neemt een beslissing over de herroeping van de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” binnen zeven dagen volgend op de aanhouding van de veroordeelde. Hij deelt zijn beslissing binnen vierentwintig uur schriftelijk mee aan de veroordeelde en de procureur des Konings.

De directeur stelt het slachtoffer zo snel mogelijk en in elk geval binnen vierentwintig uur, via het snelst mogelijke schriftelijke communicatiemiddel in kennis van de beslissing tot herroeping. Hij deelt de beslissing tot herroeping zo snel

mogelijk mee aan het openbaar ministerie, indien de strafuitvoeringsrechtbank reeds gevat is.

§ 9. Behoudens in het in paragraaf 8 bedoelde geval, neemt de vervroegde invrijheidstelling “overbevolking” van rechtswege een einde ingeval:

1° er in hoofde van de veroordeelde bedoeld in paragraaf 1, tweede lid, een niet naleving van de voorwaarde bedoeld in paragraaf 3, 3°, wordt vastgesteld;

2° de veroordeelde opnieuw wordt opgesloten.

In die gevallen wordt de veroordeelde onmiddellijk opnieuw opgesloten.

De directeur informeert hiervan de veroordeelde, het slachtoffer en alle in § 5 vermelde autoriteiten en instanties.

Artikel 98/29 (nieuw)

Dit hoofdstuk is van toepassing tot 31 december 2026.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de in het eerste lid bedoelde datum vervroegen.

Art. 109

Met uitzondering van dit artikel, dat in werking treedt de dag waarop deze wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt, treedt elk artikel van deze wet in werking op de door de Koning te bepalen datum, en uiterlijk op 1 september 2022.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet die betrekking

Art. 109

Met uitzondering van dit artikel, dat in werking treedt de dag waarop deze wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt, treedt elk artikel van deze wet in werking op de door de Koning te bepalen datum, en uiterlijk op 1 september 2022.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet die betrekking

hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte twee jaar of minder maar zes maanden of meer bedraagt, in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 september 2023.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet, die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte minder dan zes maanden bedraagt, in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op ~~31 december 2025~~.

hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte twee jaar of minder maar zes maanden of meer bedraagt, in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 september 2023.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet, die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte minder dan zes maanden bedraagt, in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op **1 juni 2030**.

Art 109/1 (nieuw)

Art. 109/1. Tot 1 juni 2030 zijn de artikelen 21, 22, 23, 24, 25, 25/1, 25/3, 26 en 26/1 van titel V, hoofdstukken I, II en III, en de artikelen 28, 29, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 46, 59 en 60 niet van toepassing ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte drie jaar of minder bedraagt, behoudens ten aanzien van:

- **de veroordeelde die een straf ondergaat waarvoor overeenkomstig artikel 32 een gespecialiseerd advies vereist is;**
- **de veroordeelde voor wat betreft de toekenning van de vermindering van de duur van de door de rechter uitgesproken ontzetting van**

het recht in een bepaalde aangewezen zone te wonen, te verblijven of er zich te vertonen.

Na een evaluatie van de beschikbare penitentiaire capaciteit en de extrapolatie van de instroom van de gedetineerdenbevolking, kan de Koning, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de in het eerste lid bedoelde datum ten aanzien van alle of een deel van de veroordeelden bedoeld in het eerste lid vervroegen.

Wet van 5 mei 2019 tot wijziging van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten tot aanpassing van de procedure voor de strafuitvoeringsrechter voor de vrijheidsstraffen van drie jaar of minder

Art. 26

Met uitzondering van artikel 23 en van dit artikel, die in werking treden de dag waarop deze wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt, treedt deze wet in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 september 2022.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte twee jaar of minder maar zes maanden of

Art. 26

Met uitzondering van artikel 23 en van dit artikel, die in werking treden de dag waarop deze wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt, treedt deze wet in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 september 2022.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte twee jaar of minder maar zes maanden of

meer bedraagt, in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 september 2023.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet, die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in dezelfde titel V, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte minder dan zes maanden bedraagt, in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op ~~31 december 2025~~.

meer bedraagt, in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 september 2023.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet, die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in dezelfde titel V, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte minder dan zes maanden bedraagt, in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op **1 juni 2030**.

Wet van 29 juni 2021 tot operationalisering van de procedure voor de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder

Art. 17

Met uitzondering van artikel 14 en van dit artikel, die in werking treden de dag waarop deze wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt, treedt deze wet in werking op de door de Koning bepaalde datum en uiterlijk op 1 september 2022.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte twee jaar of minder maar zes maanden of meer bedraagt, in werking op een door

Art. 17

Met uitzondering van artikel 14 en van dit artikel, die in werking treden de dag waarop deze wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt, treedt deze wet in werking op de door de Koning bepaalde datum en uiterlijk op 1 september 2022.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in titel V van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte twee jaar of minder maar zes maanden of meer bedraagt, in werking op een door

de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 september 2023.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet, die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in dezelfde titel V, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte minder dan zes maanden bedraagt, in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op ~~31 december 2025~~.

de Koning te bepalen datum en uiterlijk op 1 september 2023.

In afwijking van het eerste lid treden de bepalingen van deze wet, die betrekking hebben op de door de strafuitvoeringsrechter toe te kennen strafuitvoeringsmodaliteiten bepaald in dezelfde titel V, ten aanzien van de veroordeelde die een of meer vrijheidsstraffen ondergaat waarvan het uitvoerbaar gedeelte minder dan zes maanden bedraagt, in werking op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk op **1 juni 2030**.

Coordination des articles

Texte de base	Texte adapté au projet de loi
Disposition modifiant le Code pénal	
Art. 7	Art. 7
Les peines applicables aux infractions commises par des personnes physiques sont :	§ 1er. Les peines applicables aux infractions commises par des personnes physiques sont :
En matière criminelle :	En matière criminelle :
1° la réclusion;	1° la réclusion;
2° la détention.	2° la détention.
2 En matière correctionnelle et de police :	2 En matière correctionnelle et de police :
1° l'emprisonnement;	1° l'emprisonnement;
2° la peine de surveillance électronique;	2° la peine de surveillance électronique;
3° la peine de travail;	3° la peine de travail;
4° la peine de probation autonome.	4° la peine de probation autonome.
Les peines prévues aux 1° à 4° ne peuvent s'appliquer cumulativement.	Les peines prévues aux 1° à 4° ne peuvent s'appliquer cumulativement.
En matière criminelle et correctionnelle :	En matière criminelle et correctionnelle :
1° L'interdiction de certains droits politiques et civils;	1° L'interdiction de certains droits politiques et civils;
2° la mise à la disposition du tribunal de l'application des peines;	2° la mise à la disposition du tribunal de l'application des peines;
En matière criminelle, correctionnelle et de police :	En matière criminelle, correctionnelle et de police :
1° L'amende;	1° L'amende;
2° La confiscation spéciale.	2° La confiscation spéciale.
	« § 2. Lors du choix de la peine et de la détermination de son

taux, le juge poursuit les objectifs suivants :

1° exprimer la désapprobation de la société à l'égard de la violation de la loi pénale ;

2° promouvoir la restauration de l'équilibre social et la réparation du dommage causé par l'infraction ;

3° favoriser la réhabilitation et l'insertion sociale de l'auteur ;

4° protéger la société.

Dans les limites fixées par la loi, le juge doit rechercher une juste proportionnalité entre l'infraction et la peine.

Avant de prononcer une peine, le juge doit prendre en compte ces objectifs mais aussi les effets secondaires indésirables de la peine pour les personnes directement concernées, leur entourage et la société.

§ 3. Pour des faits punissables d'un emprisonnement de six mois maximum et si le juge envisage d'imposer un emprisonnement effectif, celui-ci impose une peine de surveillance électronique, une peine de travail ou une peine de probation autonome, pour autant que soient remplies les conditions prévues aux articles 37ter, 37quinquies et 37octies.

Pour des faits punissables d'un emprisonnement de plus de six mois à trois ans et si le juge impose un emprisonnement effectif, il motive la raison pour laquelle la sanction ne peut être réalisée par une peine de surveillance électronique, une

peine de travail ou une peine de probation autonome pour autant que soient remplies les conditions prévues aux articles 37ter, 37quinquies et 37octies. »

Modification de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Titre XIIquater. Dispositions temporaires

Chapitre Ier. De la procédure d'urgence juge de l'application des peines

Section Ire. Champ d'application

Art. 98/6 (nouveau)

Le présent chapitre s'applique au condamné à une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie exécutoire est inférieure ou égale à trois ans, mais supérieure ou égale à six mois, à l'égard duquel les dispositions de la présente loi ne sont pas d'application conformément à l'article 109/1.

Le juge de l'application des peines octroie au condamné visé à l'alinéa 1er une détention limitée, une surveillance électronique, une libération conditionnelle, une mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire ou

une mise en liberté provisoire en vue de la remise sous la forme et aux conditions précisées ci-après.

Section II. Modalités d'exécution de la peine

Art. 98/7 (nouveau)

§ 1er. La détention limitée est un mode d'exécution de la peine privative de liberté qui permet au condamné de quitter, de manière régulière, l'établissement pénitentiaire pour une durée déterminée de maximum seize heures par jour.

§ 2. La détention limitée peut être octroyée au condamné afin de défendre des intérêts professionnels, de formation ou familiaux qui requièrent sa présence hors de la prison.

Art. 98/8 (nieuw)

La surveillance électronique est un mode d'exécution de la peine privative de liberté par lequel le condamné subit l'ensemble ou une partie de sa peine privative de liberté en dehors de la prison selon un plan d'exécution déterminé, dont le respect est contrôlé notamment par des moyens électroniques.

Art. 98/9 (nouveau)

§ 1er. La détention limitée et la surveillance électronique sont octroyées au condamné qui se

trouve, à six mois près, dans les conditions de temps pour l'octroi de la libération conditionnelle et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.

§ 2. Trois mois avant que le condamné ne se trouve dans la condition de temps prévue au § 1er ou immédiatement si ce délai ne peut être respecté, le directeur l'informe par écrit de la possibilité de demander une détention limitée ou une surveillance électronique.

Le condamné peut dès ce moment introduire une demande écrite d'octroi de détention limitée ou de surveillance électronique, conformément à l'article 98/14.

Art. 98/10 (nouveau)

§ 1er. La libération conditionnelle est un mode d'exécution de la peine privative de liberté par lequel le condamné subit sa peine en dehors de la prison, moyennant le respect des conditions qui lui sont imposées pendant un délai d'épreuve déterminé.

§ 2. La libération conditionnelle est octroyée au condamné qui a subi un tiers de sa peine et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.

Art. 98/11 (nouveau)

§ 1er. La mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire est un

mode d'exécution de la peine privative de liberté octroyé au condamné à l'égard duquel il ressort, en vertu d'un avis de l'Office des Étrangers, qu'il n'est pas autorisé ou habilité à séjourner dans le Royaume, moyennant le respect de la condition de quitter effectivement le territoire et de l'interdiction de revenir en Belgique pendant un délai d'épreuve déterminé sans être en règle avec la législation et la réglementation concernant l'accès au territoire, le séjour ou l'établissement dans le Royaume et sans l'autorisation préalable du juge de l'application des peines.

§ 2. La mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire est octroyée au condamné qui, à six mois près, a subi un tiers de sa peine et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.

Art. 98/12 (nouveau)

§ 1er. La mise en liberté provisoire en vue de la remise est accordée au condamné qui, sur la base d'un jugement exécutoire ou d'un titre exécutoire, doit être transféré dans un autre pays.

§ 2. La mise en liberté provisoire en vue de la remise est octroyée au condamné qui a subi un tiers de sa peine et qui satisfait aux conditions visées à l'article 98/13.

Section III. Conditions et procédure d'octroi

Art. 98/13 (nouveau)

Le juge de l'application des peines octroie les modalités de la peine visées à la section II à condition que le condamné ait un lieu de résidence et pour autant qu'il n'y ait pas dans le chef du condamné de risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers auquel la fixation de conditions particulières ne puisse répondre.

Les conditions relatives à la disposition d'un lieu de résidence ne s'appliquent pas à la détention limitée, à la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire et à la mise en liberté provisoire en vue de la remise.

Par risque directement observable pour l'intégrité physique des tiers, on entend un risque qui ressort à première vue du comportement effectif du condamné ou des pièces du dossier visées à l'article 98/16.

Une surveillance électronique ne peut être accordée au condamné pour qui il ressort d'un avis de l'Office des étrangers qu'il n'est pas autorisé ou habilité à séjourner dans le Royaume, que dans la mesure où, sur la base d'un avis de l'Office des étrangers, qui est à rendre dans les dix jours suivant la notification par le directeur, il apparaît que ce condamné ne peut être immédiatement

éloigné ou transféré dans un lieu relevant de la compétence du ministre chargé de l'entrée, du séjour, de l'établissement et de l'éloignement des étrangers.

Art. 98/14 (nouveau)

§ 1er. La détention limitée et la surveillance électronique sont octroyées par le juge de l'application des peines à la demande écrite du condamné.

§ 2. La demande écrite est introduite au greffe de la prison.

Le greffe de la prison transmet la demande écrite au greffe du tribunal de l'application des peines dans les vingt-quatre heures et en remet une copie au directeur.

S'il s'agit d'une demande de surveillance électronique et que le condamné subit une peine pour des faits de violence intrafamiliale, le directeur demande au service compétent des Communautés de procéder à une enquête sociale en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil où se déroulera la surveillance électronique, sauf si cela s'avère inutile dans le cas concret.

§ 3. Le directeur rend un avis dans le mois de la réception de la copie de la demande écrite. L'article 98/16 est d'application.

Art. 98/15 (nouveau)

§ 1er. La libération conditionnelle, la mise en liberté en vue de l'éloignement du territoire et la mise en liberté en vue de la remise sont accordées par le juge de l'application des peines sur avis d'office du directeur. § 1er. La libération conditionnelle, la mise en liberté en vue de l'éloignement du territoire et la mise en liberté en vue de la remise sont accordées par le juge de l'application des peines sur avis d'office du directeur.

§ 2. Le directeur rend un avis au plus tard deux mois avant que le condamné satisfasse, selon le cas, aux conditions de temps prévues aux articles 98/10, § 2, 98/11, § 2, ou 98/12, § 2, ou immédiatement si ce délai ne peut être respecté. L'article 98/16 est d'application.

§ 3. Si l'avis concerne une libération conditionnelle et que le condamné subit une peine pour des faits de violence intrafamiliale, le directeur demande au service compétent des Communautés de procéder à une enquête sociale en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil où se déroulera la libération conditionnelle, sauf si cela s'avère inutile dans le cas concret.

Art. 98/16 (nouveau)

§ 1er. Le directeur entend le condamné et constitue un dossier. Ce dossier contient :

1° une copie de la fiche d'écrou, mentionnant la date d'admissibilité à la modalité d'exécution de la peine à apprécier ;

2° l'avis du directeur qui contient les éléments suivants :

a) si la modalité d'exécution de la peine à apprécier concerne une surveillance électronique : des informations sur l'endroit où la surveillance électronique se déroulera et l'accord des cohabitants majeurs de cet endroit et, si la demande émane d'un condamné sans droit de séjour : un avis de l'Office des étrangers indiquant si le condamné peut être immédiatement éloigné ou transféré dans un lieu relevant de la compétence du ministre compétent pour l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement d'étrangers;

b) si la modalité d'exécution de la peine à apprécier concerne une détention limitée : des informations précises sur les intérêts d'ordre professionnel, de formation ou familial qui requièrent sa présence hors de la prison ;

c) si la modalité d'exécution de la peine à apprécier concerne une libération conditionnelle : des informations concernant l'adresse de séjour proposée ;

d) le cas échéant, l'enquête sociale visée aux articles 98/14, § 2, alinéa 3, et 98/15, § 3 ;

e) les éléments que le directeur estime pertinents pour évaluer le risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers ;

f) une proposition d'octroi ou de refus et, le cas échéant, les conditions particulières qu'il estime nécessaires pour limiter le risque de récidive ou qui sont nécessaires dans l'intérêt de la victime.

§ 2. Le greffe de la prison transmet le dossier au greffe du tribunal de l'application des peines et en communique une copie au ministère public et au condamné.

§ 3. Le greffe du tribunal de l'application des peines joint au dossier une copie actualisée du casier judiciaire, une copie des jugements et des arrêts de condamnation ainsi que, le cas échéant, une copie des fiches victime.

Art. 98/17 (nouveau)

§ 1er. Si le directeur a formulé une proposition d'octroi d'une surveillance électronique ou, au cas où le condamné subit sa peine en prison, d'une libération conditionnelle et pour autant que le condamné se trouve dans les conditions de temps pour son octroi, l'exécution de la peine privative de liberté est suspendue de plein droit une seule fois par modalité d'exécution de la peine demandée. Le greffe de la prison en informe immédiatement le ministère public et le greffe du tribunal de l'application des peines.

§ 2. Cette suspension prend fin de plein droit à partir du jour où le jugement est passé en force

de chose jugée ou, en cas d'octroi d'une surveillance électronique, au moment du placement effectif sous surveillance électronique. La prescription des peines contenues dans la demande ne court pas durant cette période de suspension.

§ 3. Durant la suspension de l'exécution de la peine privative de liberté, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve ou le ministère public peut ordonner l'incarcération du condamné si celui-ci met gravement en péril l'intégrité physique de tiers ou s'il existe un risque que le condamné se soustraie à l'exécution de sa peine. Cette décision est communiquée sans délai au condamné, au juge du tribunal de l'application des peines et au directeur. La suspension de l'exécution de la peine privative de liberté prend ce faisant fin.

Art. 98/18 (nouveau)

Dans les cas où le ministère public l'estime utile et pour lesquels le Collège des procureurs généraux peut édicter des directives, le ministère public rédige un avis quant à l'existence d'un risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers et le transmet au juge de l'application des peines, dans les cinq jours ouvrables à compter de la réception de la copie de l'avis du directeur, et en communique une copie au condamné et au directeur.

Art. 98/19 (nouveau)

§ 1er. Le juge de l'application des peines statue dans le mois de la réception du dossier du directeur visé à l'article 98/16, § 1er, et, au plus tôt, après réception de l'avis du ministère public ou après expiration du délai imparti au ministère public pour communiquer son avis.

§ 2. Dans le cas où la demande porte sur une libération conditionnelle et le condamné subit une peine pour :

- des faits visés aux articles 393 à 397, 399 à 405quater, 409, 410 à 410ter, 417/2, 417/3, 468 à 476 et 477bis à 477sexies, du Code pénal ;

- des faits d'importation, d'exportation, de transit et de transport à l'article 2bis de la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, ou des faits visés dans les articles 278 à 280, 324ter, 349, 352, 419, 420, 428, 429 et 433septies du Code pénal pour autant que ces faits ont été commis en combinaison avec un des faits visés par le premier tiret ;

le juge de l'application des peines qui estime que le dossier n'est pas en état peut demander des informations complémentaires ou charger le

service compétent des Communautés conformément à l'article 34, § 2, alinéa 2, de rédiger un rapport d'information succinct ou de procéder à une enquête sociale, en vue d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil où la libération conditionnelle se déroulera. Dans ce cas, le délai d'un mois visé au paragraphe 1er peut être prolongé une fois d'un mois au maximum. Le juge de l'application des peines notifie immédiatement la prolongation du délai au ministère public, au directeur si le condamné est en détention, et au condamné et invite ce dernier ou, le cas échéant, le directeur à communiquer par écrit les informations nécessaires dans les quatorze jours.

Section IV. De la décision du juge de l'application des peines

Art. 98/20 (nouveau)

Le juge de l'application des peines qui ne conteste pas la date d'admissibilité visée à l'article 98/16, § 1er, 1°, octroie la modalité d'exécution de la peine, sauf s'il constate que les conditions visées à l'article 98/13 ne sont pas remplies.

Le jugement d'octroi d'une détention limitée, d'une surveillance électronique et d'une libération conditionnelle est exécutoire à partir du jour où il est passé en force de chose jugée et au plus tôt à partir du moment où le condamné répond

aux conditions de temps pour la modalité d'exécution de la peine accordée.

Le jugement d'octroi d'une mise en liberté provisoire en vue d'une remise devient exécutoire à partir de la remise.

Le jugement d'octroi d'une mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire devient exécutoire au moment de l'éloignement effectif ou du transfert vers un lieu qui relève de la compétence du ministre compétent pour l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, et ce, au plus tôt le jour où le jugement est passé en force de chose jugée et où le condamné répond aux conditions de temps pour cette modalité d'exécution de la peine et au plus tard vingt jours après que le condamné a subi un tiers des peines ou, s'il a déjà subi un tiers des peines au moment de l'octroi, vingt jours après que le jugement est passé en force de chose jugée. Si l'éloignement ou le transfert ne s'est pas produit à l'expiration du délai d'exécutabilité, le condamné est remis en liberté.

Art. 98/21 (nouveau)

Le jugement d'octroi de la modalité d'exécution de la peine précise que le condamné est soumis aux conditions générales suivantes :

1° ne pas commettre d'infractions;

2° ne pas importuner les victimes ;

3° pour la surveillance électronique et la libération conditionnelle, avoir une résidence et, en cas de changement, communiquer sans délai l'adresse de sa nouvelle résidence au ministère public et, le cas échéant, également au service compétent des Communautés chargé de la guidance ;

4° donner suite aux convocations du ministère public et, le cas échéant, du service compétent des Communautés chargé de la guidance.

5° pour la mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire, l'obligation de quitter effectivement le territoire et l'interdiction de revenir en Belgique pendant le délai d'épreuve sans être en règle avec la législation et la réglementation relative à l'accès au territoire, au séjour ou à l'établissement dans le Royaume et sans l'autorisation préalable du juge de l'application des peines.

Art. 98/22 (nouveau)

§ 1er. Le juge de l'application des peines peut soumettre le condamné à des conditions particulières individualisées si elles sont absolument nécessaires pour limiter le risque de récidive ou si elles

sont nécessaires dans l'intérêt de la victime.

§ 2. Lorsqu'il s'agit de l'octroi d'une libération conditionnelle, le juge de l'application des peines détermine également dans son jugement si le condamné peut ou non quitter le territoire du Royaume pendant la libération conditionnelle.

Dans le cas où le condamné peut quitter le territoire du Royaume, le juge de l'application des peines détermine dans son jugement la période maximale pendant laquelle le condamné peut le faire et à quelle fréquence et, le cas échéant, si et de quelle manière le condamné doit en informer le ministère public avant de quitter le territoire du Royaume.

Art. 98/23 (nouveau)

Le juge de l'application des peines détermine dans le jugement d'octroi d'une détention limitée ou d'une surveillance électronique le programme du contenu concret de celle-ci.

Le service compétent des Communautés se charge de donner un contenu concret à la modalité d'exécution de la peine octroyée conformément aux modalités fixées par le Roi.

Art. 98/24 (nouveau)

§ 1er. Si le juge de l'application des peines décide de l'octroi de

la détention limitée ou de la surveillance électronique, il peut également octroyer un congé pénitentiaire à ce moment.

§ 2. Si le condamné demande un congé pénitentiaire après l'octroi de la détention limitée ou de la surveillance électronique, il dépose sa demande écrite au greffe du tribunal de l'application des peines. Cette demande contient les informations relatives aux circonstances factuelles et au cadre dans lequel le congé se déroulera.

Le juge de l'application des peines statue dans le mois qui suit l'introduction de la demande du condamné.

Les articles 98/21 et 98/22 sont d'application.

§ 3. Le juge de l'application des peines fixe la durée du congé pénitentiaire, qui ne peut être inférieure à quatre fois trente-six heures par trimestre. Le congé pénitentiaire est renouvelé de plein droit chaque trimestre.

§ 4. L'article 98/26 est d'application.

Art. 98/25 (nouveau)

Si le juge de l'application des peines rejette la modalité d'exécution de la peine à évaluer, il indique dans son jugement la date à laquelle le condamné peut introduire une nouvelle demande ou à laquelle le directeur doit émettre un nouvel avis.

Ce délai ne peut excéder deux mois à compter du jugement.

Art. 98/26 (nouveau)

§ 1er. Le jugement est notifié dans les vingt-quatre heures, par envoi recommandé, au condamné et porté par écrit à la connaissance du ministère public et du directeur. Lors de la prise de connaissance du jugement, le condamné marque son accord sur les conditions.

La victime est informée le plus rapidement possible et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide du jugement et, le cas échéant, des conditions qui sont imposées dans son intérêt.

Sans préjudice de l'alinéa 1er, le greffe du tribunal de l'application des peines informe le condamné à l'égard duquel l'exécution de la peine privative de liberté a été suspendue conformément à l'article 98/17 du jugement, dans les plus brefs délais et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide.

§ 2. Le jugement d'octroi d'une modalité d'exécution de la peine est communiqué aux autorités et instances suivantes :

- au chef de corps de la police locale de la commune où le condamné s'établira ;
- à la banque de données nationale visée à l'article 44/2 de

la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police ;

- le cas échéant, au service compétent des Communautés de l'arrondissement judiciaire du lieu de résidence du condamné ;

- au service compétent de la Communauté du lieu de résidence de la victime en cas de conditions imposées dans l'intérêt de la victime ;

- à l'Office des Étrangers, si la décision concerne un condamné n'est pas autorisé ou habilité à séjourner dans le Royaume.

Art. 98/27 (nouveau)

Outre les cas visés à l'article 64, 1° à 7°, le ministère public peut saisir le juge de l'application des peines en vue de la révocation de la modalité d'exécution de la peine octroyée si le condamné ne respecte pas la condition générale prévue à l'article 98/21, 2°.

Lorsque le condamné ne respecte pas la condition générale prévue à l'article 98/21, 5°, le ministère public saisit le juge de l'application des peines, auquel cas le juge de l'application des peines révoque la mise en libération provisoire en vue de l'éloignement du territoire. Dans le même cas, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve ou le ministère public, peut ordonner l'arrestation provisoire de celui-ci, auquel cas le juge de

l'application des peines révoque mise en liberté provisoire en vue de l'éloignement du territoire. Seulement l'article 68, §§ 5, 6 et 7 s'appliquent à ces procédures.

Chapitre II. La libération anticipée « surpopulation » à partir de six mois avant la fin de peine

Art. 98/28 (nouveau)

§ 1er. Le directeur accorde une libération anticipée « surpopulation » au condamné qui se trouve dans les conditions de temps pour la libération conditionnelle à partir de six mois avant la fin de la partie exécutoire de la peine privative de liberté ou des peines privatives de liberté auxquelles il a été condamné pour autant qu'il n'exécute que des peines définitives de privation de liberté et pour autant qu'il remplisse cumulativement les conditions suivantes :

1° il dispose d'une adresse d'accueil ;

2° il ne présente pas de risque manifeste d'atteinte grave à l'intégrité physique des tiers.

Le condamné qui n'a pas le droit au séjour ne peut bénéficier de cette mesure que dans la mesure où l'Office des étrangers communique qu'il est dans l'incapacité de procéder immédiatement à l'éloignement ou au transfert vers un centre de détention administrative. Le

condamné concerné ne doit remplir que la condition visée à l'alinéa 1er, 2°.

Par dérogation à l'alinéa 1er, le condamné dont la modalité d'exécution de la peine est révoquée par le juge de l'application des peines ou le tribunal de l'application des peines pendant la période de validité de cette mesure est exclue de la libération anticipée pendant les deux mois qui suivent l'exécution du jugement de révocation.

§ 2. Les catégories de condamnés suivantes sont exclues de la mesure de la libération anticipée « surpopulation » visée dans le présent chapitre :

- les condamnés qui subissent une ou plusieurs peines privatives de liberté dont le total s'élève à plus de dix ans ;
- les condamnés qui subissent une peine pour des faits visés au livre II, titre Ier, du Code pénal ;
- les condamnés qui subissent une peine pour des faits visés aux articles 417/5 à 417/41, 417/43 à 417/47, 417/50, 417/52, 417/54 et 417/55 du Code pénal ;
- les condamnés qui font l'objet d'une condamnation avec une mise à la disposition du tribunal de l'application des peines, conformément aux articles 34ter ou 34quater du Code pénal ;

- les condamnés qui sont suivis par l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace dans le cadre des banques de données communes visées à l'article 3 de la loi du 29 mars 2024 portant création de la banque de données commune "Terrorisme, Extrémisme, processus de Radicalisation" ("T.E.R.") et modifiant la loi du 30 juillet 2018 relative à la protection des personnes physiques à l'égard des traitements de données à caractère personnel, la loi du 30 juillet 2018 portant création de cellules de sécurité intégrale locales en matière de radicalisme, d'extrémisme et de terrorisme et la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police.

§ 3. La décision d'octroi de la libération anticipée « surpopulation » stipule que le condamné est soumis aux conditions générales suivantes pendant le délai d'épreuve ;

1° ne pas commettre d'infractions ;

2° ne pas importuner les victimes et immédiatement quitter les lieux lorsqu'il rencontre une victime ;

3° continuer à avoir un logement et, en cas de changement de logement, communiquer immédiatement son nouveau lieu de séjour au directeur ou, dans le cas d'un condamné visé au paragraphe 1er, alinéa 2, l'obligation de quitter effectivement le territoire et l'interdiction de revenir en Belgique pendant le délai d'épreuve sans être en règle

avec la législation et la réglementation relative à l'accès au territoire, au séjour ou à l'établissement dans le Royaume.

§ 4. Le délai d'épreuve est égal à la durée de la partie restante des peines privatives de liberté au moment de l'octroi de la libération anticipée « surpopulation ».

§ 5. Le directeur communique la décision d'octroi de la libération anticipée « surpopulation » au condamné.

Le directeur informe la victime le plus rapidement possible et en tout cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrit le plus rapide, de l'octroi de la libération anticipée « surpopulation ».

Le directeur communique la décision d'octroi de la libération anticipée « surpopulation » aux autorités et instances suivantes :

1° le chef de la police locale de la commune où le condamné a son logement ;

2° la banque de données nationale visée à l'article 44/2 de la loi du 5 août 1992 sur la fonction de police ;

3° le procureur du Roi de l'arrondissement dans lequel le condamné a son logement ;

4° le ministère public près le tribunal de l'application des

peines si le tribunal de l'application des peines est déjà saisi ;

5° le service compétent des communautés chargé de l'accompagnement de la détention limitée, si le condamné est en détention limitée ;

6° l'Office des étrangers, si la décision porte sur un condamné visé au paragraphe 1er, alinéa 2.

§ 6. Le directeur peut révoquer la libération anticipée « surpopulation » dans les cas suivants :

1° s'il est constaté dans une décision passée en force de chose jugée établit que le condamné a commis une infraction pendant le délai d'épreuve ;

2° pour non-respect de la condition générale prévue au paragraphe 3, 2° ;

3° après une arrestation provisoire conformément au paragraphe 8.

En cas de révocation, la période au cours de laquelle le condamné était en libération anticipée « surpopulation » et qui court jusqu'à la décision de révocation est déduite de la partie restante des peines privatives de liberté au moment de l'octroi de la libération anticipée « surpopulation ».

Si la libération anticipée « surpopulation » est révoquée,

elle ne peut être accordée à nouveau.

§ 7. Le directeur communique la décision de révocation le plus rapidement possible :

1° au condamné ;

2° à toutes les autorités et instances auxquelles la décision d'octroi a été communiquée conformément au paragraphe 5.

Le directeur informe la victime de la décision de révocation le plus rapidement possible et en tous cas dans les vingt-quatre heures, par le moyen de communication écrite le plus rapide.

§ 8. Si le condamné met gravement en péril l'intégrité physique ou psychique de tiers pendant le délai d'épreuve, le procureur du Roi près le tribunal dans le ressort duquel le condamné se trouve peut ordonner son arrestation provisoire. Il communique immédiatement sa décision au directeur.

Le directeur prend une décision sur la révocation de la libération anticipée "surpopulation" dans les sept jours qui suivent l'arrestation du condamné. Il communique sa décision par écrit dans les vingt-quatre heures au condamné et au procureur du Roi.

Le directeur communique la décision de révocation à la victime dans les plus brefs délais, et en tout cas dans les vingt-quatre heures,

par le moyen de communication écrit le plus rapide. Il communique la décision de révocation dans les plus brefs délais au ministère public près le tribunal de l'application des peines, si le tribunal de l'application des peines a déjà été saisi.

§ 9. Sauf dans le cas visé au paragraphe 8, la libération anticipée "surpopulation" prend fin de plein droit en cas

1° un non-respect de la condition visée au paragraphe 3, 3°, est constaté dans le chef du condamné visé au paragraphe 1, deuxième alinéa ;

2° le condamné est à nouveau incarcéré.

Dans ces cas, le condamné est immédiatement réincarcéré.

Le directeur en informe le condamné, la victime et toutes les autorités et instances mentionnées au paragraphe 5.

Art. 98/29 (nouveau)

Ce chapitre est d'application jusqu'au 31 décembre 2026.

Le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des Ministres, anticiper la date visée à l'alinéa 1er.

Art. 109

À l'exception du présent article, qui entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au

Art. 109

À l'exception du présent article, qui entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au

Moniteur belge, chacun des articles de la présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2022.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées au titre V, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à deux ans ou moins mais six mois ou plus, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2023.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées au titre V, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à moins de six mois, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le ~~31 décembre 2025~~.

Moniteur belge, chacun des articles de la présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2022.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées au titre V, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à deux ans ou moins mais six mois ou plus, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2023.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées au titre V, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à moins de six mois, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le **1er juin 2030**.

Art. 109/1 (nouveau)

Art. 109/1. Jusqu'au 1er juin 2030, les articles 21, 22, 23, 24, 25, 25/1, 25/3, 26 et 26/1 du titre V, chapitres Ier, II et III, et les articles 28, 29, 30, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 46, 59 et 60 ne sont pas applicables à l'égard du condamné qui subit une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à trois ans ou moins, sauf à l'égard du :

- condamné qui subit une peine pour laquelle un avis spécialisé est requis conformément à l'article 32 ;
- condamné en ce qui concerne l'octroi de la réduction de la durée de l'interdiction, prononcée par le juge, du droit d'habiter, de résider ou de se tenir dans une zone déterminée désignée.

Après évaluation de la capacité carcérale disponible et extrapolation du flux de la population détenue entrante, le Roi peut, par un arrêté délibéré en Conseil des Ministres, anticiper la date visée à l'alinéa 1er à l'égard de tout ou partie des condamnés visés à l'alinéa 1er.

Loi du 5 mai 2019 modifiant la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine en vue d'adapter la procédure devant le juge de l'application des peines en ce qui concerne les peines privatives de liberté de trois ans ou moins

Art. 26

À l'exception de l'article 23 et du présent article, qui entrent en vigueur le jour de la publication de la présente loi au Moniteur belge, la présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2022.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées au titre

Art. 26

À l'exception de l'article 23 et du présent article, qui entrent en vigueur le jour de la publication de la présente loi au Moniteur belge, la présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2022.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées

V de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à deux ans ou moins mais six mois ou plus, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2023.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées au même titre V, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privative de liberté dont la partie à exécuter s'élève à moins de six mois, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le ~~31 décembre 2025~~.

au titre V de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à deux ans ou moins mais six mois ou plus, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2023.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées au même titre V, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privative de liberté dont la partie à exécuter s'élève à moins de six mois, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le **1er juin 2030**.

Loi du 29 juin 2021 portant opérationnalisation de la procédure d'exécution des peines privatives de liberté de trois ans ou moins

Art. 17

À l'exception de l'article 14 et du présent article, qui entrent en vigueur le jour de la publication de la présente loi au Moniteur belge, la présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2022.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées au titre

Art. 17

À l'exception de l'article 14 et du présent article, qui entrent en vigueur le jour de la publication de la présente loi au Moniteur belge, la présente loi entre en vigueur à la date fixée par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2022.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées

V de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à deux ans ou moins mais six mois ou plus, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2023.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées au même titre V, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à moins de six mois, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le ~~31 décembre 2025~~.

au titre V de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à deux ans ou moins mais six mois ou plus, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le 1er septembre 2023.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les dispositions de la présente loi qui ont trait aux modalités d'exécution de la peine accordées par le juge de l'application des peines visées au même titre V, entrent en vigueur à l'égard des condamnés exécutant une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie à exécuter s'élève à moins de six mois, à une date à déterminer par le Roi, et au plus tard le **1er juin 2030**.

Vlaamse
Regering

Regierung
der Deutschsprachigen
Gemeinschaft Belgiens

Kabinet van de Vlaamse minister
Onderwijs, Justitie en Werk
Koning Albert II-laan 7, 6e verdieping
1210 Brussel
T 02 552 61 00
kabinet.demir@vlaanderen.be

Cabinet de la Ministre de l'Enfance,
de la Jeunesse, de l'Aide à la
Jeunesse et des Maisons de Justice
Place Surllet de Chokier, 15 – 17
1000 Bruxelles
T 02 801 76 11
info.lescrenier@gov.cfwb.be

Kabinett der Ministerin für
Familie, Soziales, Wohnen und
Gesundheit
Klötzerbahn 32
4700 Eupen
T 087 596 462
kab.klinkenberg@dgov.be

Aan de Eerste Voorzitter van de Raad van State

Wetenschapsstraat 33 1040 Brussel

27 mei 2025

Betreft: Voorontwerp van wet houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen

Mijnheer de Eerste Voorzitter,

U werd recent door de federale minister van Justitie om advies gevraagd over een voorontwerp van wet houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen (het voorontwerp). Dit voorontwerp werd aangepast naar aanleiding van een advies van de Raad van State dat eerder al werd verleend op 24 april 2025.¹

Dit voorontwerp heeft een impact op “de organisatie, de werking en de opdrachten van de justitiehuisen en van de bevoegde dienst die de uitwerking en de opvolging van het elektronisch toezicht verzekert” waarvoor de gemeenschappen sinds de zesde staatshervorming bevoegd zijn.² In dit voorontwerp worden immers opdrachten bepaald die deze diensten uitoefenen in het kader van de uitvoering van gerechtelijke beslissingen. Het gaat om zowel adviserings- als begeleidingsopdrachten van de justitiehuisen, als opdrachten voor de dienst elektronisch toezicht. Het federale niveau is bevoegd gebleven om die opdrachten te bepalen³, al moeten ze daarbij steeds de federale loyaliteit (art. 143, §1 Grondwet) respecteren.

¹ RvS advies nr. 77.649/16 van 24 april 2025 over een voorontwerp van wet houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen.

² Art. 5, §1er, III, lid 1 BWHL.

³ De bijzondere wetgever beschreef de afbakening tussen de niveaus als volgt: het is de bevoegdheid van de federale wetgever om de gevallen te bepalen waarin een straf of maatregel wordt opgelegd maar het verloop ervan behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen, zie *Parl.St.* Senaat 2012-13, nr. 5-2232/1, 63.

Over elke wijziging van opdrachten moet er volgens de BWHI verplicht overleg worden georganiseerd.⁴ Via samenwerkingsakkoord werd afgesproken dat dit overleg wordt georganiseerd binnen de daartoe opgerichte Interministeriële Conferentie voor de Justitiehuisen (hierna: IMCJH).⁵ Uit de adviespraktijk van de Raad van State blijkt dat dergelijk overleg niet louter een vormvereiste is, maar het inhoudt *“dat de bij het overleg betrokken overheden samen beraadslagen en er een echte gedachtewisseling tot stand komt”* die tot *“doel [heeft] de overheid die de beslissingsmacht heeft en houdt, te verplichten rekening te houden met de opvattingen van de andere bij het overleg te betrekken overheden”*.⁶

Zoals opgemerkt door de Raad van State⁷, werd dergelijk overleg niet georganiseerd over het initiële voorontwerp dat voor advies werd voorgelegd. Ook dit voorontwerp werd goedgekeurd door de federale ministerraad zonder dat de overlegverplichting werd nageleefd. Er werd enkel een eerdere versie van dit voorontwerp voorgelegd aan de voorbereidende werkgroep van de IMCJH. Het officiële overleg binnen het IMCJH werd georganiseerd nadat het voorontwerp reeds werd goedgekeurd door de federale ministerraad. De gemeenschappen kregen de teksten van het voorontwerp dat zou worden voorgelegd aan de federale ministerraad de avond voordien. Tijdens het IMCJH, dat dus plaatsvond na de goedkeuring in de ministerraad, werd aangegeven dat er nog een schriftelijk advies zou volgen, maar het was toen al duidelijk dat de organisatie van het overleg slechts als vormvereiste werd beschouwd. Hieruit volgt duidelijk dat er geen enkele intentie was om rekening te houden met de opmerkingen van de gemeenschappen.

Als leden van de gemeenschapsregeringen, willen we deze opmerkingen delen met de Raad van State. Deze opmerkingen zijn naar onze mening nuttig voor een goed begrip en het onderzoek van het voorontwerp. Eerst wordt de impact van het voorontwerp geschetst op de diensten van de gemeenschappen die instaan uitvoering van vrijheidsbeperkende straffen, om aan te tonen waarom het zo belangrijk is om rekening te houden met de bedenkingen van de gemeenschappen. Vervolgens worden deze bedenkingen toegelicht, waarbij een effectieve en efficiënte strafuitvoering en bescherming van slachtoffers voorop staan.

1. Impact van het voorontwerp op de diensten van de gemeenschappen

Zoals blijkt uit de titel van het voorontwerp hebben de tijdelijke wetswijzigingen als doel de overbevolking in de gevangenissen te verminderen. Het voorontwerp grijpt hiervoor enerzijds in op de straftoemeting en anderzijds op de uitvoering van de straffen.

⁴ Artikel 6, § 3bis, 4°, BWHI

⁵ Samenwerkingsakkoord van 17 december 2013 tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap, met betrekking tot de uitoefening van de opdrachten van de Justitiehuisen, BS 17 juni 2014.

⁶ RvS advies van 29 april 2008, nr. 44.435/3 over een ontwerp van ministerieel besluit 'betreffende de vaccinatie tegen blauwtong', punt 4. De afdeling wetgeving verwijst naar GwH 15 januari 1992, nr. 2/92, 2.B.3. De overlegverplichting die daar werd bedoeld is deze in artikel 6, § 3bis, 4°, BWHI (waaraan inmiddels die rond de opdrachten van de justitiehuisen en diensten voor elektronisch werd toegevoegd).

⁷ RvS advies nr. 77.649/16 van 24 april 2025 over een voorontwerp van wet houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen, punt 4.4.

- **Straftoemeting:** via dit voorontwerp zou de vonnisrechter geen gevangenisstraf meer *mogen* opleggen bij feiten waarop een maximum van zes maanden gevangenisstraf staat, zodra aan de voorwaarden voor een gemeenschapsgerichte straf is voldaan (zie ook punt 2.3.).
- **Strafuitvoering:** voor de straffen onder de drie jaar wordt volgens de toelichting voorzien in nieuwe tijdelijke uitvoeringsmodaliteiten onder de noemer “noodprocedure strafuitvoeringsrechter” met oog op “*een vlottere, meer soepele procedure en met een inperking van de te verifiëren tegenaanwijzingen*”. Meer concreet, worden de tegenaanwijzingen en het advies van de directeur ingeperkt, geldt er een niet-verlengbare termijn van één maand voor de strafuitvoeringsrechter (hierna: SUR) om een beslissing te nemen, en wordt de mogelijkheid om een zitting te organiseren geschrapt. Daarnaast wordt een quasi-automatische “*vervroegde invrijheidstelling overbevolking*” voorzien op zes maanden voor strafeinde.

Deze maatregelen hebben tot gevolg dat zowel vonnisrechters (bij de straftoemeting) als strafuitvoeringsrechters (bij de uitvoering) zo goed als verplicht zijn om straffen en modaliteiten op te leggen die worden opgevolgd door de diensten voor elektronisch toezicht en de justitiehuisen⁸. Dit zal dus voor beide diensten op korte termijn een niet te onderschatten **bijkomende werklust** met zich meebrengen. Hoewel het federale niveau inderdaad bevoegd is om de opdrachten van deze diensten te bepalen, wordt hiermee wel een federaal gecreëerd probleem – de ondoordachte uitvoering van korte gevangenisstraffen en vervolgens volledige opschorting van de uitvoering – in één keer doorgeschoven naar de gemeenschappen. Dit gebeurt overigens zonder meteen bijkomende maatregelen te nemen die deze impact kunnen verzachten, zoals een professionalisering van de probatiewetcommissies die al deze vrijheidsbeperkende straffen opvolgen. Deze professionalisering was nochtans aangekondigd in het federaal regeerakkoord en zou nog moeten worden voorbereid vóór de inwerkingtreding van het strafwetboek voorzien op 8 april 2026.⁹

De gemeenschappen zijn van mening dat het invoeren van noodmaatregelen doordacht moet gebeuren, waarbij wordt nagegaan hoe de strafuitvoering zo efficiënt en effectief mogelijk kan verlopen, met respect voor de doelstellingen van re-integratie én voor de rechten van slachtoffers.

⁸ Uit voorafgaand overleg met de strafuitvoeringsrechters blijkt dat zij geneigd zullen zijn vaker geïndividualiseerde voorwaarden op te leggen, als compensatie voor het feit dat ze minder tegenindicaties moeten/kunnen nagaan.

⁹ Het federaal regeerakkoord vermeldt (p.152): “De werkzaamheden rond het opstellen van het nieuwe strafuitvoeringswetboek worden verder gezet zodat die gelijktijdig met het nieuwe strafwetboek in werking kan treden. In dat kader wordt er sneller werk gemaakt van het hervormen en het professionaliseren van de probatiewetcommissie.” In de beleidsverklaring van Minister Verlinden werd dit als volgt bevestigd: “In dat kader schakelen we een versnelling hoger in de hervorming en de professionalisering van de probatiewetcommissie.” (zie *Parl. St.* 2024-2025, nr. 55-0767-017, 32)

2. Juridische bedenkingen bij het voorontwerp

2.1. Toepassingsgebied

Een eerste bedenking betreft het toepassingsgebied van het voorontwerp. In wat volgt worden de volgende elementen besproken:

- (1) De uitsluiting van veroordeelden met een straftotaal van zes maanden of minder van de modaliteiten “noodprocedure strafuitvoeringsrechter”;
- (2) De keuze om ook veroordeelden met straftotalen onder 3 jaar quasi-automatisch een “vervroegde invrijheidsstelling overbevolking” toe te kennen zes maanden voor strafeinde.

(1) Wat betreft de straffen onder de 6 maand, wordt in de memorie van toelichting gesteld dat de WERP¹⁰ nog niet in werking is getreden voor veroordeelden met een straftotaal van minder dan zes maanden, en dat die inwerkingtreding bij dit ontwerp verder wordt uitgesteld. Bovendien zou het weinig zin hebben een regeling te voorzien aangezien het nieuwe strafwetboek niet meer voorziet in een straf van minder dan 6 maanden. Op de veroordeelden met een straftotaal van minder dan zes maanden zouden de bepalingen van de oude omzendbrieven van toepassing blijven.

Het nieuwe strafwetboek is echter nog niet in werking getreden. Dit betekent dat er de voorbije maanden nog korte straffen werden uitgesproken, en dat er minstens tijdens een bepaalde overgangsperiode nog straffen tot 6 maanden kunnen worden opgelegd én moeten worden uitgevoerd (bv. bij herroeping van een uitstel). Nog los van het feit dat de toekenning van individuele strafuitvoeringsmodaliteiten via wet moet worden geregeld en niet via een verordenende omzendbrief¹¹, moeten we vaststellen dat het voorontwerp op dit punt ook niet beantwoordt aan het advies van de Raad van State over het initiële voorontwerp.

Zoals de Raad van State opmerkte, werd art. 157 van de Grondwet aangepast opdat *rechtbanken* – en niet meer de gevangenisdirecteurs – zich moeten uitspreken over de maatregelen die de aard en de duur van de opgelegde straf wijzigen. Dit geldt voor elke straf, en ongeacht de lengte ervan. Ook beslissingen die de aard of duur van een gevangenisstraf tot 6 maanden aanpassen, moeten dus door rechters worden genomen.

¹⁰ Wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, BS 15 juni 2006.

¹¹ RvS 26 oktober 2010, nr. 208.462, 11; RvS 14 december 1988, nr. 31.584, Wauthier; RvS 30 juli 1985, nr. 25.595, Wauthier; Adv. RvS nr. 39.272/3 van 29 november 2005. Zie in het algemeen over de delegatieleer: JENART C., DE GROOT M. en STEEN B., ‘Alles stroomt: hoe bevoegdheden en taken kunnen worden overgedragen aan en binnen het bestuur’, DE SOMER S., *Handboek bestuursorganisatierecht*, die Keure, 2020, 119-138. Zie ook GwH nr. 120/2023, 14 september 2023, “Het repressieve beleid waaronder de vaststelling van de ernst van een tekortkoming en de zwaarwichtigheid waarmee zij kan worden bestraft, met inbegrip van de mogelijkheden tot individualisering van de straf en de daaraan verbonden gevolgen en vorderingen, behoort tot de beoordelingsbevoegdheid van de wetgever. [...] Die overwegingen gelden ook voor de tenuitvoerlegging van straffen, in het bijzonder indien het een tijdelijke maatregel betreft die ertoe strekt de overbevolking in de gevangnissen te verminderen.”

Dit werd reeds bevestigd in een advies van de Raad van State uit 2022¹²:

*“1.5. Artikel 82 van het voorontwerp wijzigt artikel 27 van de wet van 17 mei 2006. Luidens de memorie van toelichting strekt de bepaling ertoe het toepassingsgebied van de wet en dus de bevoegdheid van de strafuitvoeringsrechter te beperken tot de veroordeelden met één of meer vrijheidsstraffen waarvan het uitvoerbaar gedeelte meer dan zes maanden bedraagt. **Voor de veroordeelden met een straftotaal van zes maanden of minder, zouden de ministeriële omzendbrieven van toepassing blijven.** Volgens de memorie van toelichting wordt aldus **geanticipeerd op het toekomstige uitdoven** van het bestaan van de gevangenisstraf van minder dan zes maanden die niet meer voorkomt in het ontwerp van nieuw Strafwetboek. Het feit dat in een eventueel nieuw Strafwetboek geen gevangenisstraffen van minder dan zes maanden meer zouden worden opgelegd, verhindert niet dat thans naar geldend recht zulke straffen kunnen worden opgelegd. **Het is niet in overeenstemming te brengen met artikel 157, vierde lid, van de Grondwet, en de eraan ten grondslag liggende doelstellingen, om de strafuitvoering ten aanzien van deze straffen volledig te onttrekken aan de strafuitvoeringsrechtbanken.**”*

Met andere woorden, de opdrachten die de gemeenschappen zouden krijgen op basis van de federale omzendbrieven die – minstens tijdelijk – nog van toepassing zijn op veroordeelden met straffen tot 6 maanden, zijn onwettig én ongrondwettig. De diensten van de gemeenschappen kunnen weigeren om dergelijke on(grond)wettige verordenende omzendbrief toe te passen.

(2) De noodmaatregel “vervroegde invrijheidsstelling overbevolking” is van toepassing op alle veroordeelden met een straftotaal tot 10 jaar met uitzondering van een aantal specifieke categorieën van veroordeelden. Dit betekent dat ook veroordeelden met straffen onder de 3 jaar deze modaliteit quasi-automatisch toegekend krijgen, terwijl sommigen van hen ook in een vroegere fase of soms zelfs tegelijkertijd in aanmerking komen voor de modaliteiten “noodprocedure strafuitvoeringsrechter”.¹³ Wat betreft de verhouding tussen beide types modaliteiten, wordt enkel wettelijk bepaald dat een veroordeelde voor twee maanden wordt uitgesloten van de “vervroegde invrijheidsstelling overbevolking” als een modaliteit toegekend door de strafuitvoeringsrechter of -rechtbank (als noodmaatregel of een andere) werd herroepen. Het is echter onduidelijk hoe die modaliteiten zich tot elkaar verhouden als ze beginnen overlappen, bijvoorbeeld bij een straftotaal van 9 maanden? In dat geval bestaat zeker het risico dat veroordeelden via rekenwerk aan geïndividualiseerde voorwaarden kunnen ontsnappen.

¹² RvS nr. 71.320/1-2-3-4 van de Raad van State van 7 juni 2022 over een voorontwerp van wet ‘om justitie menselijker, sneller en straffer te maken II.

¹³ In de toelichting bij art. 36 wordt uitdrukkelijk gesteld: “Wel moet worden aangestipt dat, [...] niet als voorwaarde geldt dat de veroordeelde zijn straf geheel of gedeeltelijk in de gevangenis moet ondergaan, zodat ook de veroordeelden in ET (toegekend door de SUR(B) of door de penitentiaire administratie op grond van de bij dit ontwerp ingevoegde nieuwe regeling) ervoor in aanmerking komen.”. Er moet overigens worden opgemerkt dat de toelichting op dit punt nog niet is aangepast aan de fundamentele wijziging in het voorontwerp om beslissingen over toekenning van ET door de SUR, en niet meer door de penitentiaire administratie te laten nemen.

2.2. Onevenredige impact op de bescherming van de maatschappij (en in het bijzonder slachtoffers) en de re-integratie van de veroordeelden.

Hoewel het beperken van de overbevolking uiteraard een legitieme doelstelling is, moeten ook de andere functies van de gevangenisstraf voldoende overeind blijven. Om de Raad van State te citeren:

“Hoewel in de realiteit rekening moet worden gehouden met de penitentiaire capaciteit, mag deze niet de hoeksteen worden van het repressief en penitentiair systeem, wil men het doel en de middelen van dit systeem niet door elkaar halen. De straf en de wijze waarop ze wordt uitgevoerd beantwoorden aan specifieke functies. Ze hebben niet tot doel de gevangenen te vullen, noch ze te ledigen.”¹⁴

In wat volgt wordt het voorontwerp geanalyseerd vanuit het perspectief van de slachtoffers en de bescherming van de maatschappij.

2.2.1. Bedenkingen rond de rechten van slachtoffers

Het voorontwerp impliceert op verschillende vlakken een stap achteruit voor de rechten en bescherming van slachtoffers.

Ten eerste houdt het beperken van de tegenindicaties (zie punt 2.2.1.) in dat de bestaande tegenindicaties uit de WERP, waaronder een aantal specifieke slachtoffergerichte indicaties¹⁵, worden geschrapt. Bovendien is het, zoals hierboven uitgelegd, twijfelachtig is of de SUR rond de overblijvende tegenindicaties, wel een onderbouwde beslissing *kan* nemen gelet op het zeer beperkt onderzoek. Dit wordt onvoldoende gecompenseerd door steeds als algemene voorwaarde toe te voegen dat de veroordeelde het slachtoffer niet mag lastigvallen, hetgeen de memorie van toelichting lijkt te suggereren. De schending van deze algemene voorwaarde (of eventuele bijzondere voorwaarden die werden opgelegd) kan dan wel tot herroeping leiden, maar op dat moment zijn de feiten wel al gepleegd. De slachtoffergerichte tegenindicaties in de huidige WERP bieden dus een betere bescherming.

Ten tweede geldt er een bijzondere bezorgdheid voor slachtoffers van intrafamiliaal geweld, aangezien daders van dergelijke feiten nog steeds in aanmerking komen voor elektronisch toezicht op het adres van deze slachtoffers. Bij een verzoek om de tijdelijke modaliteit van elektronisch toezicht, voorziet het voorontwerp wel in de verplichting om een maatschappelijke enquête te vragen aan de diensten van de gemeenschappen om de noodzakelijke informatie te verkrijgen over het onthaalmilieu. Bij de voorwaardelijke invrijheidstelling is dergelijk advies optioneel. In de praktijk komt het vaak voor dat slachtoffers toestemming geven onder druk of uit angst voor represailles. Enkel een absolute uitsluiting van de mogelijkheid een ET door te brengen op hetzelfde adres kan deze slachtoffers beschermen tegen intrafamiliaal geweld. Tijdens het IMCJH werd aangegeven dat dergelijk verbod zou worden ingevoerd via een ander wetsontwerp, maar die tekst hebben we – opnieuw in weerwil van de afspraken in het samenwerkingsakkoord – nog niet ontvangen. We hebben dus geen enkele

¹⁴ RvS advies nr. 31.511/1 van 8 oktober 2001 over een voorontwerp van wet ‘inzake de verscherping van de controle van veroordeelde gedetineerden die de gevangenis verlaten’, 13–14.

¹⁵ Zo gaat het bijvoorbeeld om: het risico dat de veroordeelde de slachtoffers zou lastig vallen; de houding van de veroordeelde ten aanzien van de slachtoffers van de misdrijven die tot zijn veroordeling hebben geleid; de door de veroordeelde geleverde inspanningen om de burgerlijke partij te vergoeden, rekening houdend met de vermogenssituatie van de veroordeelde zoals die door zijn toedoen is gewijzigd sinds het plegen van de feiten waarvoor hij veroordeeld is.

garantie dat dit ontwerp tegemoet komt aan onze bezorgdheden. Bovendien biedt het ook geen oplossing tijdens de eerste periode waarin dit voorontwerp van toepassing zou worden.

Ten derde is er geen enkele mogelijkheid voor het slachtoffer om gehoord te worden op een zitting over mogelijke bijzondere voorwaarden die in zijn belang kunnen worden opgelegd (i.t.t. de gewoonlijke SUR-procedure, waarbij het slachtoffer gehoord kan worden als de SUR beslist om een zitting te houden, zie art. 36 §4 WERP).

Ten vierde wordt er bij de “vervroegde invrijheidsstelling overbevolking” zelfs niet in de mogelijkheid voorzien om bijzondere (slachtoffergerichte) voorwaarden op te leggen, terwijl deze maatregel toch vooral bedoeld is voor veroordeelden voor ernstige feiten met een straf boven drie jaar.

Deze achteruitgang voor de rechten van slachtoffers wordt trouwens versterkt door de gebrekkige informatiedoorstroming naar de dienst slachtofferonthaal. Het voorontwerp voorziet er, net als in de WERP, in dat de dienst slachtofferonthaal enkel op de hoogte wordt gebracht bij *toekenning* van een modaliteit, en bovendien enkel als er slachtoffergerichte voorwaarden worden opgelegd. Bij de toekenning van de “vervroegde invrijheidsstelling overbevolking” wordt de dienst slachtofferonthaal zelfs helemaal niet op de hoogte gebracht. Om haar informatieopdracht naar slachtoffers te kunnen vervullen, moet de dienst slachtofferonthaal echter op de hoogte worden gebracht elke keer als het slachtoffer zelf een mededeling ontvangt¹⁶ en moet de dienst minstens dezelfde informatie ontvangen. De Dienst slachtofferonthaal moet immers in alle gevallen bijstand kunnen leveren aan het slachtoffer, óók wanneer een modaliteit niet wordt toegekend, óók wanneer er geen slachtoffergerichte voorwaarden aan een modaliteit worden gekoppeld, en óók wanneer een modaliteit wordt herroepen. Het feit dat het voorontwerp op dit vlak gelijklopend is aan de huidige bepalingen van de WERP, is absoluut geen overtuigend argument om de informatiedoorstroming in dit voorontwerp níet correct te regelen. Dit geldt des te meer aangezien dit de achteruitgang voor slachtoffers in beperkte mate zou kunnen compenseren.

2.2.2. *Bedenkingen bij de tegenindicaties in het licht van de bescherming van de maatschappij*

Het voorontwerp voorziet in een beperkt aantal tegenindicaties die moeten worden nagegaan voor enerzijds de tijdelijke modaliteiten “noodprocedure strafuitvoeringsrechter” (1) en anderzijds voor de modaliteit “vervroegde invrijheidsstelling overbevolking” (2):

(1) De tijdelijke modaliteiten “noodprocedure strafuitvoeringsrechter” kunnen worden toegekend op voorwaarde dat 1° de veroordeelde beschikt over een verblijfplaats en 2° er in hoofde van de veroordeelde geen direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden bestaat waaraan niet tegemoet kan worden gekomen door het opleggen van bijzondere voorwaarden. Onder die tweede tegenindicatie zou moeten worden verstaan: “een risico dat *prima facie* blijkt uit de actuele gedragingen van de veroordeelde of uit de stukken van het dossier bedoeld in artikel 98/16” (art. 19).

Ondanks de definitie toegevoegd in de wettekst, blijft deze tegenindicatie “direct waarneembaar risico” bijzonder vaag. Het risico moet “direct waarneembaar” zijn, en blijken uit de “actuele gedragingen”

¹⁶ Ook de informatiedoorstroming naar het slachtoffer zelf staat nog niet op punt. Bij een positief advies van de directeur voor een voorwaardelijke invrijheidsstelling waarbij betrokkene zich in detentie bevindt, zou de veroordeelde in afwachting van de beslissing van de SUR worden vrijgelaten (schorsing strafuitvoering). Het slachtoffer zou daarvan niet op de hoogte worden gebracht (zie ontwerp van art. 98/17).

van de veroordeelde of de “stukken van het dossier”. Wat betreft de “actuele gedragingen” wordt verduidelijkt dat het zou gaan om gedragingen onmiddellijk voorafgaand aan de beoordeling. De historiek van eerdere gedragingen zouden niet mogen meespelen.

Het dossier omvat verplicht een advies van de directeur met daarin “de elementen die de directeur relevant acht voor de beoordeling van het direct waarneembaar risico voor de fysieke integriteit van derden” (art. 22). Uit deze omschrijving is totaal niet af te leiden over welke stukken of elementen het nu precies gaat, behalve natuurlijk de maatschappelijke enquête die de directeur bij intrafamiliaal kan vragen. In de memorie van toelichting wordt uitdrukkelijk gesteld dat dit artikel afwijkt van art. 31 WERP. Hieruit kan worden afgeleid dat alle elementen die níet werden hernomen uit dat art. 31 dus níet tot die stukken behoren. Zo stelt de toelichting dat de directeur kennis zal nemen van de slachtofferfiches “in de mate dat die op zijn niveau beschikbaar zijn”, terwijl dat niet uit de wettekst blijkt (i.t.t. tot de stukken die de strafuitvoeringsrechters zouden ontvangen).

Er kan worden opgemerkt dat de “actuele gedragingen” in detentie volgens onderzoek niet per se goede voorspellers zijn van het gedrag buiten detentie, wel integendeel.¹⁷ En hoe kunnen directeurs überhaupt een advies geven over het “risico” en de “noodzakelijke bijzondere voorwaarden” als ze de veroordeelde amper of nog nooit hebben gezien, en ze de historiek van eerder gedragingen niet in aanmerking mógen nemen. Die situatie zal vaak voorkomen aangezien heel wat veroordeelden niet in detentie zullen verblijven op het moment van hun verzoek.

Het voorontwerp stelt dat de griffie van de strafuitvoeringsrechtbank het dossier verder zal vervolledigen met een afschrift van het strafregister, afschriften van de vonnissen en arresten van veroordeling en met de slachtofferfiches indien deze aanwezig zijn. Via art. 25 – dat eigenlijk over de termijn gaat – werd bijkomend nog toegevoegd dat de strafuitvoeringsrechter een maatschappelijke enquête of beknopt voorlichtingsrapport kan vragen indien die oordeelt dat het dossier “niet in staat is”. Dit kan echter enkel bij een verzoek om voorwaardelijke invrijheidsstelling en bij specifieke gewelds- of drugsfeiten. Via dergelijke adviesvraag kunnen via de justitiehuisen informatie verzamelen over het onthaalmilieu. Het is niet duidelijk hoe deze bepaling zich verhoudt tot de voorwaarde van “direct waarneembaar risico”. Wanneer is een dossier “niet in staat” om een beslissing te nemen? En waarom wordt deze mogelijkheid enkel voorzien voor de voorwaardelijke invrijheidsstelling, en niet bij een verzoek om elektronisch toezicht, waar het de directeur is die het vraagt en dit enkel voor feiten van intrafamiliaal geweld. Ook bij elektronisch toezicht kunnen bij andere feiten dezelfde tegenindicaties en risico’s spelen, waardoor er geen redelijke verantwoording is voor dit onderscheid.

In tegenstelling tot de huidige situatie, zal er hiermee juist een groter deel van het werk en verantwoordelijkheid bij de strafuitvoeringsrechters terecht komen, en dit binnen de termijn van één maand, die slechts uitzonderlijk verlengbaar met één maand, in geval een maatschappelijke enquête of beknopt voorlichtingsrapport wordt gevraagd.

(2) Voor de modaliteit “vervroegde invrijheidsstelling overbevolking” geldt als voorwaarde dat de veroordeelde 1° beschikt over een opvangadres en 2° dat de veroordeelde geen manifest risico stelt

¹⁷ Zie bv. het empirisch onderzoek in J. Goethals en M. Bouverne-De Bie (eds.), voorwaardelijke invrijheidsstelling: wetgeving, predictie en begeleiding, Academia Press, 2000, 154: “Opmerkelijk is ook dat gedetineerden die problemen stelden binnen de gevangenis minder vaak hun VI ingetrokken zagen dan gedetineerden die zich goed hadden aangepast”.

voor een ernstige aantasting van de fysieke integriteit van derden (art. 36). Er wordt in de wettekst géén definitie opgenomen van wat een “manifest risico” inhoudt.

Hoe deze tegenindicatie moet worden geïnterpreteerd is allesbehalve duidelijk. In de toelichting bij art. 19 wordt verkeerdelijk nog gesteld dat “voor alle strafuitvoeringsmodaliteiten” – dus ook deze – ook het “direct waarneembaar risico” als tegenindicatie geldt. Het art. 36 vermeldt echter het “manifest risico”, een begrip dat nu ook al in de WERP wordt gebruikt. Gelet op die terminologie, zou de interpretatie gelijklopend moeten zijn met de huidige situatie. Nochtans wordt in de toelichting bij art. 36 dan weer gesteld dat de nadruk hier ligt op de *ernst* van de potentiële aantasting van de fysieke integriteit. De lat wordt – ook volgens de toelichting – bewust relatief hoog gelegd om ervoor te zorgen dat een maximaal aantal gedetineerden wordt vrijgelaten, tenzij de directeur inschat dat er “*ernstig onheil zal gebeuren bij vrijstelling*”. De wettekst en toelichting moeten op dit punt worden verduidelijkt.

2.3. Straftoemeting: onafhankelijkheid van de rechter?

Zoals reeds vermeld, zouden vonnisrechters via dit voorontwerp geen gevangenisstraf meer *mogen* opleggen bij feiten waarop een maximum van zes maanden gevangenisstraf staat, zodra aan de voorwaarden voor een gemeenschapsgerichte straf is voldaan. In de toelichting wordt geargumenteed dat hiermee wordt aangesloten bij de straftoemetingsmogelijkheden zoals voorzien in het nieuw strafwetboek (hierna: Sw.), dat echter nog niet in werking is getreden. Boek II van het Sw. zou immers niet meer in straffen tot zes maanden voorzien. De voorgestelde tekst druist echter juist in tegen de geest van het nieuw strafwetboek en is een verregaande inmenging in de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.

De voorgestelde bepaling herneemt immers wel de doelstellingen en principes uit art. 27, lid 1-3 Sw. maar niet lid 4 dat bepaalt: “*de gevangenisstraf is de laatste te overwegen straf, die slechts kan worden uitgesproken wanneer de strafdoelen niet kunnen worden bereikt met een van de andere straffen of maatregelen waarin de wet voorziet.*” De insteek daarbij is dat het de vonnisrechter, in alle onafhankelijkheid, toekomt de meest geschikte straf te bepalen in het licht van de vier doelstellingen. Het nieuw Sw. voorziet bovendien dat vonnisrechters een voorlichtingsrapport kunnen vragen aan de justitiehuizen om alle pertinente informatie te verzamelen om die meest geschikte straf te bepalen.

Die toekomstige situatie waarbij Boek II niet meer in straffen tot 6 maanden voorziet, neemt ook niet weg dat de huidige strafbaarstellingen nog in deze mogelijkheid voorzien. Er wordt ook voorbij gegaan aan het feit dat bijzondere strafwetgeving – zowel op federaal als deelstatelijk niveau – ook in dergelijke strafmaten kunnen voorzien. Deze bijzondere strafwetgeving werd nog helemaal niet aangepast aan het nieuw strafwetboek. Vonnisrechters de mogelijkheid ontnemen om deze wetgeving toe te passen is een verregaande inmenging in de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht.

Tot slot kan er worden opgemerkt het nieuw Sw. ook enkele wijzigingen aanbrengt in de gemeenschapsgerichte straffen, die dan weer niét vervroegd in werking treden via dit voorontwerp. Zo voorziet het nieuw Sw. bijvoorbeeld dat de bijzondere voorwaarden gekoppeld aan een autonome probatiestraf niet meer door de probatiecommissie, maar door de vonnisrechter zelf moeten worden bepaald.¹⁸ De gemeenschappen vragen om – indien deze bepaling van het voorontwerp toch doorgang

¹⁸ Vergelijk oud art. 37octies, §1, 2° Sw. en art. 44, §3 nieuw Sw.

zou vinden – minstens die wijziging daarmee mee te nemen, om de bijkomende werklast op de justitiehuizen en de probatiecommissies te beperken.

2.4. Terminologie en technische opmerkingen

Tot slot zijn er nog een aantal punctuele juridische bedenkingen te maken bij het voorontwerp.

Ten eerste moet worden opgemerkt dat deze ‘tijdelijke’ wijzigingen nog doorlopen tot in het jaar 2030, terwijl het nog steeds de bedoeling is om het nieuw strafwetboek in werking te laten treden op 8 april 2026. Zeker wat betreft de artikelen uit het voorontwerp die betrekking hebben op de straftoemeting, zullen deze wijzigingen het nieuw strafwetboek doorkruisen of tegenspreken. Het voorontwerp verwijst op verschillende plaatsen ook nog naar artikelen uit het oud strafwetboek, net als de WERP overigens. Als hier geen rekening mee wordt gehouden via overgangsbepalingen, zal het voorontwerp dus vanaf 8 april 2026 zonder voorwerp worden.

Ten tweede moet er consequent en juist gebruik worden gemaakt van de terminologie van de bevoegde diensten van de gemeenschappen, zoals gedefinieerd in art. 2, 8° van de WER: *“Bevoegde dienst van de Gemeenschappen: de diensten van de Gemeenschappen bevoegd voor de organisatie en de controle van het elektronisch toezicht, voor de opvolging en de begeleiding van veroordeelde personen evenals voor de bijstand aan slachtoffers.”*. Nu worden deze begrippen doorheen de tekst door elkaar gehaald.¹⁹ Opnieuw is het feit dat dit ook (nog) zo is in sommige andere bepalingen van de WERP géén argument om in dit voorontwerp niet overal consequent de juiste termen te gebruiken.

Ten derde zijn er nog een aantal onvolkomenheden in art. 4 dat preciseert welke bepalingen uit de WERP tijdelijk niet meer van toepassing zijn voor straffen van 6 maanden tot 3 jaar

- Art. 63 van de WERP zou van toepassing blijven, en dus ook paragraaf 3 die in de mogelijkheid van een zitting voorziet bij een procedure tot schorsing, nadere omschrijving of aanpassing van de voorwaarden. Dat is inconsequent aangezien dergelijke zitting juist wordt uitgesloten in de procedure tot toekenning van de modaliteit.
- Ook art. 71 van de WERP zou van toepassing blijven. Dat artikel voorziet dat de proeftijd bij een voorwaardelijke invrijheidstelling minimum één jaar duurt. In de praktijk betekent dit dat de proeftijd kan doorlopen voorbij strafeinde, hetgeen een onevenredige impact heeft op de veroordeelde én bijkomende werklast betekent voor de gemeenschappen. Er kan worden opgemerkt dat er bij de vervroegde invrijheidsstelling overbevolking wel in een begrenzing wordt voorzien, aangezien de proeftermijn daar steeds gelijk is aan de duur van het nog resterende gedeelte van de vrijheidsstraffen.
- Er lijkt verder geen reden om art. 42 van de WERP niet van toepassing te verklaren. Dat blijkt nu ook uit het feit dat de inhoud ervan wordt hernomen via art. 30 van het voorontwerp. Het

¹⁹ In sommige artikelen (bv. 20, 21, 30) wordt het begrip “bevoegde dienst van de gemeenschappen” gebruikt, hetgeen correct is als overkoepelende term. In andere artikelen wordt eerder een specifiek begrip gebruikt maar onvolledig of onjuist (bv. “bevoegde dienst van de gemeenschappen die met de begeleiding is belast, art. 28; dienst van de gemeenschappen bevoegd voor het elektronisch toezicht, art. 33; de voor de begeleiding van de beperkte detentie bevoegde dienst, art. 36). In art. 33 wordt verwezen naar de ‘verblijfplaats’ van een veroordeelde of slachtoffer om aan te duiden over welke precieze dienst het gaat (JH of DSO) maar dat is dus al zeker niet de juiste omschrijving.

is logischer om art. 30 van het voorontwerp te schrappen, en art. 42 van de WERP gewoon van toepassing te laten.

Ten vierde wordt in een overgangsmaatregel bepaald dat een veroordeelde – in het geval dat de tenuitvoerlegging van diens vrijheidsstraf van rechtswege is opgeschort en een verzoek tot elektronisch toezicht wordt opgestart – zélf het akkoord van de meerderjarige huisgenoten op die plaats zal bezorgen. Dit moet uiteraard geschrapt worden gelet op de risico's die hieraan verboden zijn: de huisgenoten kunnen zich onder druk gezet voelen gezet, of de veroordeelde kan zelfs liegen over het verkrijgen van dat akkoord. Waarom kan dat hier, net als in de andere situaties in het voorontwerp, niet de gevangenisdirecteur zijn die de toestemming opvraagt?

3. Conclusie

Tot slot concluderen we dat we, ondanks een uitdrukkelijke vraag, niet tijdig geconsulteerd werden over de inhoud van het wetsontwerp. Het overleg beperkte zich tot de vraag of we als noodmaatregel gedetineerden konden opvolgen elektronisch toezicht of met voorwaarden, en in welke fasering dit zou kunnen verlopen. Uit dat overleg bleek dat de noodmaatregelen een enorme zal impact zullen hebben op de uitvoeringscapaciteit van de gemeenschappen. Voor de komende 18 maanden wordt dit geschat op 3200 extra personen onder elektronisch toezicht en 3000 begeleidingsopdrachten voor de justitiehuizen. Voor de Franse Gemeenschap gaat het om 2500 dossiers voor de justitiehuizen en 2000 bij elektronisch toezicht. De Duitse Gemeenschap ten slotte worden deze cijfers geschat op 20 extra begeleidende dossiers en 15 elektronische bewakingsdossiers.

Het is dan ook geen onterechte vraag om onze inhoudelijke opmerkingen te kunnen meegeven, en er een grondig debat over te houden. Er kan nogmaals worden benadrukt dat dit niet het geval was, aangezien het voorontwerp reeds was goedgekeurd door de ministerraad, nog vóór de IMCJH werd georganiseerd.

We danken u oprecht, mijnheer de Eerste Voorzitter, voor de aandacht die u bij het onderzoek van het voorontwerp van wet aan dit schrijven zal willen besteden.

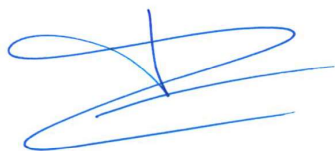
Met de meeste hoogachting,

In naam van de drie gemeenschappen: de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap.

Zuhal DEMIR

Vlaams minister van Onderwijs,
Justitie en Werk

Valérie LESCENIER

Ministre des Maisons de Justice

Lydia KLINKENBERG

Ministerin für Soziales

Vlaamse
Regering

Regierung
der Deutschsprachigen
Gemeinschaft Belgien

Kabinet van de Vlaamse minister
Onderwijs, Justitie en Werk
Koning Albert II-laan 7, 6e verdieping
1210 Brussel
T 02 552 61 00
kabinet.demir@vlaanderen.be

Cabinet de la Ministre de l'Enfance,
de la Jeunesse, de l'Aide à la
Jeunesse et des Maisons de Justice
Place Surllet de Chokier, 15 – 17
1000 Bruxelles
T 02 801 76 11
info.lescrenier@gov.cfwb.be

Kabinett der Ministerin für
Familie, Soziales, Wohnen
und Gesundheit
Klötzerbahn 32
4700 Eupen
T 087 596 462
kab.klinkenberg@dgov.be

Au Premier Président du Conseil d'État

Rue de la Science 33 1040 Bruxelles

27 mai 2025

Objet : Un avant-projet de loi contenant des mesures visant à réduire la surpopulation carcérale

Monsieur le Premier Président,

Vous avez récemment été saisi par le Ministre fédéral de la Justice d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi contenant des mesures visant à réduire la surpopulation carcérale (*l'avant-projet*). Cet avant-projet a été modifié à la suite d'un avis du Conseil d'État rendu le 24 avril 2025.²⁰

Cet avant-projet a un impact sur *"l'organisation, le fonctionnement et les missions des maisons de justice et du service compétent assurant le placement et le suivi de la surveillance électronique"* pour lesquels les communautés sont compétentes depuis la sixième réforme de l'État.²¹ En effet, cet avant-projet définit les missions que ces services exercent dans le cadre de l'exécution des décisions judiciaires. Il s'agit tant des missions de guidance des maisons de justice que des missions du service de surveillance électronique. Le niveau fédéral reste compétent pour déterminer ces missions²², tout en respectant la loyauté fédérale (art. 143, §1 de la Constitution).

Lors de chaque adaptation des missions, la loi spéciale de réformes institutionnelles exige l'organisation de consultations obligatoires.²³ L'accord de coopération prévoit que ces consultations sont organisées au sein de la Conférence interministérielle des maisons de justice (ci-après : CIM MJ) créée à cet effet.

²⁰ Avis CE n° 77.649/16 du 24 avril 2025 sur un avant-projet de loi relatif aux mesures visant à réduire la surpopulation carcérale.

²¹ Art. 5, §1er, III(1) Loi spéciale de réformes institutionnelles.

²² Le législateur spécial a décrit la démarcation entre les niveaux comme suit : il est de la compétence du législateur fédéral de déterminer les *cas dans lesquels* une peine ou une mesure est imposée, mais son *exécution* relève de la compétence des communautés, voir *Parl.St. Sénat* 2012-13, n° 5-2232/1, 63.

²³ Article 6, § 3bis, 4°, Loi spéciale de réformes institutionnelles.

²⁴ Il ressort de la pratique consultative du Conseil d'État que cette consultation n'est pas une simple exigence formelle, mais qu'elle implique *"que les autorités impliquées dans la consultation délibèrent ensemble et qu'un véritable échange de vues soit établi"*, ce qui *"vise à obliger l'autorité qui a et conserve le pouvoir de décision à prendre en compte les points de vue des autres autorités impliquées dans la consultation"*.²⁵

Comme l'a fait remarquer le Conseil d'État²⁶, une telle concertation n'a pas été organisée au sujet de l'avant-projet initial soumis pour avis. Cet avant-projet a également été approuvé par le Conseil des ministres fédéral sans que l'obligation de concertation ait été respectée. Seule une version antérieure de cet avant-projet a été soumise au groupe de travail préparatoire de la CIM MJ. La consultation officielle au sein de la CIM MJ a été organisée après l'approbation de l'avant-projet par le Conseil des ministres fédéral. Les communautés ont reçu les textes de l'avant-projet qui devaient être soumis au Conseil des ministres fédéral la veille au soir. Lors de la réunion de la CIM MJ, qui s'est donc tenue après l'approbation par le Conseil des ministres, il a été indiqué qu'un avis écrit suivrait, mais il était déjà clair à ce moment-là que l'organisation de la consultation n'était considérée que comme une formalité. Il ressort clairement qu'il n'y avait aucune intention de tenir compte des remarques des communautés.

En tant que membres des gouvernements communautaires, nous souhaitons partager ces observations avec le Conseil d'État. Nous estimons qu'elles sont utiles à la compréhension et à l'examen de l'avant-projet. Dans un premier temps, la présente note explicite l'impact de l'avant-projet sur les services des Communautés chargés de l'exécution des peines restrictives de liberté afin de montrer pourquoi la prise en compte des préoccupations des Communautés est importante. Ces préoccupations sont ensuite expliquées, avec au premier plan l'efficacité et l'efficience de l'exécution des peines et la protection des victimes.

3. Impact de l'avant-projet sur les services des communautés

Comme le reflète le titre de l'avant-projet, les modifications législatives temporaires visent à réduire la surpopulation carcérale. À cette fin, l'avant-projet intervient dans la détermination de la peine, d'une part, et dans l'exécution de la peine, d'autre part.

- **Détermination des Peines :** par le biais de cet avant-projet, le juge de fond ne serait plus *autorisé à imposer une peine d'emprisonnement pour les infractions passibles d'une peine d'emprisonnement maximale de six mois, dès lors que les conditions d'une peine restrictive de liberté exécutée dans la communauté sont remplies (voir aussi section 2.3.)*.

²⁴ Accord de coopération du 17 décembre 2013 entre l'État fédéral, la Communauté flamande, la Communauté française et la Communauté germanophone, relatif à l'exercice des missions des Maisons de justice, BS 17 juin 2014.

²⁵ Avis du CE du 29 avril 2008, n° 44.435/3 sur un projet d'arrêté ministériel "relatif à la vaccination contre la fièvre catarrhale du mouton", paragraphe 4. Le service législatif se réfère à la GwH du 15 janvier 1992, n° 2/92, 2.B.3. L'obligation de consultation qui y est mentionnée est celle de l'article 6, § 3bis, 4°, Loi spéciale de réformes institutionnelles (à laquelle s'est ajoutée depuis lors celle relative aux missions des maisons de la justice et des services électroniques).

²⁶ Avis n° 77.649/16 du Conseil de l'État du 24 avril 2025 sur un avant-projet de loi portant des mesures visant à réduire la surpopulation dans les prisons, point 4.4.

- **Exécution des peines** : pour les peines inférieures à trois ans, l'exposé des motifs indique que de nouvelles modalités d'exécution temporaire sont prévues sous l'intitulé " procédure d'urgence juge de l'application des peines " en vue " d'une procédure plus fluide, plus souple et avec une réduction des contre-indications à vérifier ". Plus concrètement, les contre-indications et l'avis du directeur sont réduits, un délai d'un mois non prorogeable s'applique pour que le juge de l'application des peines (ci-après : JAP) prenne une décision, et la possibilité d'organiser une audience est supprimée. En outre, une "libération anticipée surpopulation" quasi-automatique est prévue à six mois de la fin de la peine.

Ces mesures ont pour effet que tant les juges de fond (dans le cadre de la détermination de la peine) que les juges de l'application des peines (dans le cadre de l'exécution) sont pratiquement obligés d'imposer des peines et des modalités qui sont suivies par les services de surveillance électronique et les maisons de justice²⁷. Cela créera à court terme pour les deux services une **charge de travail supplémentaire** qu'il ne faut pas sous-estimer. Bien que le niveau fédéral soit effectivement compétent pour déterminer les missions de ces services, cela déplace un problème créé par le gouvernement fédéral - l'exécution irréfléchie de courtes peines d'emprisonnement et la suspension complète de l'exécution qui s'ensuit - d'un seul coup vers les communautés. De plus, cela se fait sans prendre immédiatement des mesures supplémentaires qui pourraient atténuer cet impact, comme la professionnalisation des commissions de probation qui assurent le suivi de toutes ces peines restrictives de liberté. Cette professionnalisation était pourtant annoncée dans l'accord de coalition fédéral et devrait encore être préparée avant l'entrée en vigueur du Code pénal prévue pour le 8 avril 2026.²⁸

Les communautés estiment que l'introduction de mesures d'urgence doit être réfléchie, en considérant la manière d'assurer la mise en œuvre la plus efficace et la plus effective de l'exécution de la peine, tout en respectant les objectifs de réintégration ainsi que les droits des victimes.

4. Objections juridiques à l'avant-projet

2.3. Champ d'application

Une première réserve concerne le champ d'application de l'avant-projet. Dans ce qui suit, les éléments suivants sont discutés :

- (3) L'exclusion des condamnés dont la peine totale est inférieure ou égale à six mois des modalités de la "procédure d'urgence- juge d'application des peines" ;

²⁷ Les consultations préalables avec les juges de l'application des peines indiquent qu'ils auront tendance à imposer plus souvent des conditions individualisées, en compensation du fait qu'ils devront/pourront vérifier moins de contre-indications.

²⁸ L'accord de coalition fédéral stipule (p.152) : " Les travaux de rédaction du nouveau Code pénal se poursuivront afin qu'il puisse entrer en vigueur en même temps que le nouveau Code pénal. Dans ce contexte, les travaux de réforme et de professionnalisation de la commission de probation seront accélérés". La déclaration de politique générale du ministre Verlinden l'a confirmé en ces termes : "Dans ce cadre, nous passons à la vitesse supérieure dans la réforme et la professionnalisation de la commission de probation". (voir *Parl. St.* 2024-2025, n° 55-0767-017, 32)

- (4) La décision d'accorder également de manière quasi-automatique aux condamnés dont le total des peines est inférieur à 3 ans une "libération anticipée surpopulation" six mois avant la fin de la peine.

(1) En ce qui concerne les peines inférieures à six mois, l'exposé des motifs indique que la LSJE²⁹ n'est pas encore entrée en vigueur pour les condamnés dont le total de la peine est inférieur à six mois, et que cette entrée en vigueur est encore retardée par le présent projet. De plus, il ne serait pas utile de prévoir un régime puisque le nouveau code pénal ne prévoit plus de peine inférieure à six mois. Les personnes condamnées à une peine totale inférieure à six mois resteraient soumises aux dispositions des anciennes circulaires.

Toutefois, le nouveau code pénal n'est pas encore entré en vigueur. Cela signifie que des peines de courte durée ont encore été prononcées ces derniers mois et que, au moins pendant une certaine période transitoire, des peines allant jusqu'à 6 mois peuvent encore être imposées et doivent être exécutées (par exemple, en cas de révocation d'un sursis). Outre le fait que l'attribution des différentes modalités d'exécution de la peine doit être réglée par la loi et non par une circulaire réglementaire³⁰, force est de constater que l'avant-projet sur ce point n'est pas non plus conforme à l'avis du Conseil d'État sur l'avant-projet initial.

Comme le rappelle le Conseil d'État, l'article 157 de la Constitution a été modifié de manière à ce que les *tribunaux* - et non plus les directeurs de prison - doivent se prononcer sur les mesures qui modifient la nature et la durée de la peine prononcée. Cette disposition s'applique à toute peine, quelle qu'en soit la durée. Ainsi, les décisions modifiant la nature ou la durée d'une peine d'emprisonnement inférieure ou égale à six mois doivent également être prises par les juges.

Cela a déjà été confirmé dans un avis du Conseil d'État de 2022³¹ :

*"1.5. L'article 82 de l'avant-projet modifie l'article 27 de la loi du 17 mai 2006. Selon l'exposé des motifs, la disposition vise à limiter le champ d'application de la loi et donc la compétence du juge de l'application des peines aux condamnés à une ou plusieurs peines privatives de liberté dont la partie exécutoire est supérieure à six mois. **Pour les condamnés dont le total de la peine est inférieur ou égal à six mois, les circulaires ministérielles continueraient à s'appliquer.** Selon l'exposé des motifs, ceci anticipe l'extinction future de l'existence de la peine de moins de six mois d'emprisonnement qui ne figure plus dans le projet de nouveau code pénal. Le fait qu'un éventuel*

²⁹ Loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits accordés à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine, MB 15 juin 2006.

³⁰ CE 26 octobre 2010, n° 208.462, 11 ; CE 14 décembre 1988, n° 31.584, Wauthier ; CE 30 juillet 1985, n° 25.595, Wauthier ; Adv. RvS n° 39.272/3 du 29 novembre 2005. Voir en général sur la doctrine de la délégation : JENART C., DE GROOT M. et STEEN B., "Everything flows : how powers and duties can be delegated to and within the board", DE SOMER S., *Handboek bestuursorganisatierecht*, die Keure, 2020, 119-138. Voir également GwH No 120/2023, 14 septembre 2023, "La politique répressive, y compris la détermination de la gravité d'un manquement et la gravité avec laquelle il peut être sanctionné, y compris les possibilités d'individualisation de la sanction et des conséquences et réclamations qui y sont liées, relève du pouvoir discrétionnaire du législateur. [Ces considérations s'appliquent également à l'exécution des peines, en particulier s'il s'agit d'une mesure temporaire visant à réduire la surpopulation carcérale]."

³¹ Conseil d'État n° 71 320/1-2-3-4 du 7 juin 2022 sur un avant-projet de loi "pour une justice plus humaine, plus rapide et plus répressive II.

nouveau code pénal n'impose plus de peines d'emprisonnement de moins de six mois n'empêche pas que de telles peines soient imposées en vertu du droit actuel. Il n'est pas compatible avec l'article 157, paragraphe 4, de la Constitution, et les objectifs qui le sous-tendent, de retirer complètement l'exécution des peines relatives à ces sanctions aux tribunaux de l'application des peines.

En d'autres termes, les mandats qui seraient confiés aux communautés sur la base des circulaires fédérales qui s'appliquent encore - au moins temporairement - aux condamnés à des peines inférieures ou égales à six mois sont à la fois illégaux et inconstitutionnels. Les services des communautés peuvent refuser d'appliquer une telle circulaire réglementaire non légale.

(2) La modalité d'urgence "libération anticipée pour surpopulation" s'applique à tous les condamnés dont la peine est inférieure ou égale à 10 ans, à l'exception de certaines catégories spécifiques de condamnés. Cela signifie que les condamnés à des peines inférieures à 3 ans bénéficient également de cette modalité de manière quasi-automatique, tandis que certains d'entre eux sont également éligibles à la modalité "procédure d'urgence juge de l'application des peines" à un stade antérieur ou parfois même en même temps. En ce qui concerne la relation entre les deux types de modalités, la loi stipule uniquement qu'une personne condamnée est exclue de la libération anticipée "surpopulation"³² pendant deux mois si une modalité accordée par le juge/ le tribunal de l'application des peines (en tant que mesure d'urgence ou autre) a été révoquée.

Cependant, on ne sait pas très bien comment ces modalités s'articulent entre elles lorsqu'elles commencent à se chevaucher, par exemple dans le cas d'une peine totale de 9 mois. Dans ce cas, il existe un risque certain que les condamnés puissent échapper à des conditions individualisées en utilisant une logique de calcul.

2.4. Impact disproportionné sur la protection de la société (et en particulier des victimes) et la réinsertion des condamnés.

Si la limitation de la surpopulation est évidemment un objectif légitime, les autres fonctions de l'emprisonnement doivent également rester suffisamment intactes. Pour citer le Conseil d'État :

*"Si la capacité pénitentiaire doit être prise en compte dans la réalité, elle ne doit pas devenir la pierre angulaire du système répressif et pénitentiaire si l'on ne veut pas confondre les fins et les moyens de ce système. La peine et ses modalités d'exécution répondent à des fonctions précises. Elles n'ont pour but ni de remplir les prisons ni de les vider."*³³

³² Dans l'exposé des motifs de l'article 36, il est expressément stipulé : « Il convient toutefois de souligner que [...] il n'est pas obligatoire que le condamné purge tout ou partie de sa peine en prison, de sorte que les condamnés en SE (accordé par le TAP/JAP ou par l'administration pénitentiaire sur la base de la nouvelle réglementation introduite par le présent projet) peuvent également en bénéficier. ». Il convient par ailleurs de noter que l'exposé des motifs n'a pas encore été adapté à la modification fondamentale apportée au projet initial, qui prévoit que les décisions relatives à l'octroi de la SE sont prises par le JAP et non plus par l'administration pénitentiaire.

³³ Avis du CE n° 31.511/1 du 8 octobre 2001 sur un avant-projet de loi "sur le renforcement du contrôle des détenus condamnés quittant la prison", 13-14.

Dans ce qui suit, le projet préliminaire est analysé du point de vue des victimes et de la protection de la société.

2.2.1. Préoccupations concernant les droits des victimes

Dans ce qui suit, le projet préliminaire est analysé du point de vue des victimes et de la protection de la société.

Tout d'abord, la limitation des contre-indications (voir section 2.2.1.) implique la suppression des contre-indications existantes de la LSJE, y compris un certain nombre d'indications spécifiques axées sur les victimes³⁴. En outre, comme expliqué ci-dessus, il est douteux qu'en ce qui concerne les contre-indications restantes, le JAP *puisse* prendre une décision raisonnée compte tenu des compléments d'enquête très limités auquel il peut procéder. Ceci n'est pas suffisamment compensé par l'ajout systématique d'une condition générale selon laquelle le condamné ne doit pas importuner la victime, ce que l'exposé des motifs semble suggérer. La violation de cette condition générale (ou des conditions particulières qui ont été imposées) peut alors conduire à la révocation, mais à ce moment-là, les infractions ont déjà été commises. Ainsi, les contre-indications basées sur la victime dans la LSJE actuelle offrent une meilleure protection.

Deuxièmement, il existe une préoccupation particulière pour les victimes de violence intrafamiliale (), étant donné que les auteurs de ces infractions peuvent toujours bénéficier d'une surveillance électronique à l'adresse de ces victimes. Lors de la demande de la modalité temporaire de surveillance électronique, l'avant-projet prévoit l'obligation de demander une enquête sociale auprès des services des communautés afin d'obtenir les informations nécessaires sur le milieu d'accueil. Dans le cas d'une libération conditionnelle, cet avis est facultatif. Dans la pratique, il arrive souvent que les victimes donnent leur consentement sous la pression ou par crainte de représailles. Seule une exclusion absolue de la possibilité d'effectuer une surveillance électronique à la même adresse peut protéger ces victimes de violences intrafamiliales. Lors de la CIM MJ, il a été indiqué qu'une telle interdiction serait introduite par le biais d'un autre projet de loi, mais nous n'avons pas encore reçu ce texte, une fois de plus en violation des accords conclus dans le cadre de l'accord de coopération. Nous n'avons donc aucune garantie que ce projet répondra à nos préoccupations. En outre, il n'offre aucune solution pendant la première période d'application de cet avant-projet.

Troisièmement, la victime n'a pas la possibilité d'être entendue lors d'une audience sur les éventuelles conditions particulières qui pourraient être imposées dans son intérêt (contrairement à la procédure habituelle du JAP, où la victime peut être entendue si le JAP décide de tenir une audience, voir l'article 36 §4 de la LSJE).

Quatrièmement, la "libération anticipée surpopulation" ne prévoit même pas la possibilité d'imposer des conditions particulières (axées sur la victime), alors que cette mesure est principalement destinée aux personnes condamnées pour des délits graves à des peines supérieures à trois ans.

³⁴ Il s'agit par exemple du risque que la personne condamnée importune les victimes, de l'attitude de la personne condamnée à l'égard des victimes des crimes qui ont conduit à sa condamnation, des efforts déployés par la personne condamnée pour indemniser la partie civile, en tenant compte de la situation patrimoniale de la personne condamnée telle qu'elle a été modifiée par ses actes depuis la commission des faits pour lesquels elle a été condamnée.

En outre, cette détérioration des droits des victimes est renforcée par l'absence de flux d'informations vers le service d'accueil des victimes. L'avant-projet prévoit, comme dans la LSJE, que le service d'accueil des victimes soit informé que lorsqu'une modalité *est accordée*, et en outre seulement si des conditions axées sur les victimes sont imposées. En effet, lorsque la "libération anticipée surpopulation" est accordée, le service d'accueil des victimes n'est pas du tout informé. Or, pour remplir sa mission d'information des victimes, le service doit être informé chaque fois que la victime reçoit une communication³⁵ et doit recevoir au moins la même information. En effet, le service d'accueil des victimes doit être en mesure de fournir une assistance à la victime dans tous les cas, même si une modalité n'est pas accordée, même si aucune condition particulière à la victime n'est attachée à une modalité, et même si une modalité est révoquée. Le fait que l'avant-projet soit similaire sur ce point aux dispositions actuelles de la LSJE n'est en aucun cas un argument convaincant pour ne pas réglementer correctement le flux d'informations dans cet avant-projet. Ceci est d'autant plus vrai qu'il pourrait compenser, dans une certaine mesure, la détérioration de la situation des victimes.

3.2.2. Réserves sur les contre-indications à la lumière de la protection de la société

L'avant-projet prévoit un nombre limité de contre-indications à vérifier pour, d'une part, les modalités temporaires "procédure d'urgence – juge de l'application des peines" (1) et, d'autre part, pour la modalité "libération anticipée surpopulation" (2) :

(1) les modalités temporaires "procédure d'urgence- juge de l'application des peines " peuvent être accordées à condition que 1° le condamné ait un lieu de résidence et que 2° dans le chef du condamné il n'y ait pas de risque directement observable pour l'intégrité physique de tiers qui ne puisse être satisfait par l'imposition de conditions particulières. Cette deuxième contre-indication doit être comprise comme *"un risque qui ressort à première vue du comportement effectif du condamné ou des pièces du dossier visé à l'article 98/16"* (art. 19).

Malgré la définition ajoutée dans le texte de loi, cette contre-indication "risque directement observable" reste particulièrement vague. Le risque doit être *"directement observable"*, et évident à partir de la *"conduite actuelle"* du condamné ou des *"documents du dossier"*. En ce qui concerne le "comportement actuel", il est précisé qu'il s'agit du comportement immédiatement antérieur à l'évaluation. Les antécédents ne doivent pas entrer en ligne de compte.

Le dossier comprend obligatoirement un avis du directeur contenant *"les éléments que le directeur estime pertinents pour l'appréciation du risque directement observable pour l'intégrité physique des tiers"* (art. 22). De cette description, il n'est pas du tout clair quels documents ou éléments sont exactement concernés, à l'exception bien sûr de l'enquête sociale que le directeur peut demander dans les situations de violences intrafamiliales. L'exposé des motifs indique expressément que cet article déroge à l'article 31 de la LSJE. On peut en déduire que tous les éléments qui n'ont pas été repris de l'article 31 ne font donc pas partie de ces documents. Par exemple, l'exposé des motifs indique que le directeur prendra connaissance des fiches victimes *" dans la mesure où celles-ci sont disponibles à son*

³⁵ Le flux d'information vers la victime elle-même n'est pas encore en place. En cas d'avis positif du directeur pour une libération conditionnelle lorsque la personne est détenue, la personne condamnée serait libérée dans l'attente de la décision du SUR (suspension de l'exécution de la peine). La victime n'en serait pas informée (voir projet d'article 98/17).

niveau ", alors que cela ne ressort pas du texte légal (contrairement aux documents que recevraient les JAP).

Il convient de noter que, selon les actuelles recherches, le "comportement actuel" en détention n'est pas nécessairement un bon indicateur du comportement en dehors de la prison, bien au contraire.³⁶ Et comment les directeurs de prison peuvent-ils donner des avis sur le "risque" et les "conditions particulières nécessaires" s'ils n'ont pas ou peu vu le condamné, et s'ils ne sont pas autorisés à prendre en compte l'historique des comportements antérieurs ? Cette situation sera fréquente puisque de nombreux condamnés ne seront pas en détention au moment de leur demande.

L'avant-projet prévoit que le greffier du tribunal de l'application des peines complétera le dossier avec une copie du casier judiciaire, des copies des jugements et des décisions de condamnation et avec la fiche victime s'il y en a une. L'article 25, qui traite du délai, ajoute que le juge de l'application des peines peut demander une enquête sociale ou un rapport d'information succinct s'il estime que le dossier n'est pas en état. Toutefois, cela n'est possible qu'en cas de demande de libération conditionnelle et d'infractions spécifiques en matière de violence ou de stupéfiants. Grâce à ces demandes d'avis, les maisons de justice peuvent recueillir des informations sur le milieu d'accueil. Le lien entre cette disposition et la condition de "risque directement observable" n'est pas clair. Quand un dossier est-il "incapable" de prendre une décision ? Et pourquoi cette possibilité n'est-elle prévue que pour la libération conditionnelle, et non pour une demande de surveillance électronique, où c'est le directeur qui la demande, et ce uniquement pour des délits de violence intrafamiliale. Les mêmes contre-indications et les mêmes risques peuvent se présenter dans le cadre d'une surveillance électronique pour d'autres infractions, de sorte que cette distinction ne se justifie pas raisonnablement.

Contrairement à la situation actuelle, cela augmentera la charge de travail et la responsabilité des juges de l'application des peines, et ce dans un délai d'un mois, prolongeable d'un mois à titre exceptionnel, en cas de demande d'une enquête sociale ou d'un rapport d'information succinct.

(2) La modalité "libération anticipée surpopulation" est soumise à la condition que la personne condamnée 1° dispose d'une adresse d'accueil et 2° qu'elle ne présente pas un risque manifeste d'atteinte grave à l'intégrité physique de tiers (art. 36). Il n'y a pas de définition dans le texte légal de ce qui constitue un "risque manifeste".

L'interprétation de cette contre-indication est loin d'être claire. Le commentaire de l'article 19 indique toujours à tort que "pour toutes les modalités d'exécution de la peine" - y compris celui-ci - le "risque directement observable" s'applique également en tant que contre-indication. Cependant, l'article 36 mentionne le "risque manifeste", un concept déjà utilisé dans la LSJE aujourd'hui. Compte tenu de cette terminologie, l'interprétation devrait être similaire à la situation actuelle. Toutefois, la note explicative de l'article 36 précise que l'accent est mis sur la *gravité de l'atteinte* potentielle à l'intégrité physique. La barre - toujours selon l'exposé des motifs - est délibérément placée relativement haut pour garantir qu'un nombre maximum de détenus soient libérés à moins que le directeur n'évalue que "de graves

³⁶ Voir par exemple l'étude empirique dans J. Goethals et M. Bouverne-De Bie (eds.), *Conditional release : legislation, prediction and counselling*, Academia Press, 2000, 154 : "It is also noteworthy that inmates who prob lems within prison were less likely to see their VI revoked than inmates who had well adapted." (Il est également intéressant de noter que les détenus qui ont des en prison ont moins de chances de voir leur VI révoqué que les détenus qui se sont bien adaptés).

méfais se produiront en cas de libération". Le texte juridique et l'exposé des motifs devraient être clarifiés sur ce point.

3.3. Détermination de la peine: indépendance du juge ?

Comme cela a déjà été mentionné, avec cet avant-projet, les juges de fond ne seraient plus *autorisés* à prononcer une peine d'emprisonnement pour des infractions punies d'une peine maximale de six mois d'emprisonnement, dès lors que les conditions d'une peine restrictive de liberté dont l'exécution est effectuée en communauté sont remplies. L'exposé des motifs fait valoir que cela correspond aux possibilités de condamnation prévues par le nouveau code pénal (ci-après "code pénal"), qui n'est toutefois pas encore entré en vigueur. En effet, le livre II du Code pénal ne prévoirait plus de peines inférieures à six mois. Or, le texte proposé va à l'encontre de l'esprit même du nouveau code pénal et constitue une ingérence profonde dans l'indépendance de la justice.

En effet, si la disposition proposée reprend les objectifs et principes énoncés à l'article 27(1-3) du Code pénal., elle ne reprend pas le paragraphe 4 qui prévoit que "*l'emprisonnement est la dernière peine à envisager, qui ne peut être prononcée que lorsque les objectifs punitifs ne peuvent être atteints par aucune des autres peines ou mesures prévues par la loi*". L'approche retenue ici est qu'il appartient au juge de fond, en toute indépendance, de déterminer la peine la plus appropriée à la lumière des quatre objectifs. La nouvelle loi prévoit en outre que les juges de fond peuvent demander un rapport d'information aux maisons de justice afin de recueillir toutes les informations pertinentes pour déterminer la peine la plus appropriée.

Cette situation future où le Livre II ne prévoira plus de peines allant jusqu'à six mois n'enlève rien au fait que les lois pénales actuelles prévoient toujours cette possibilité. Elle ne tient pas non plus compte du fait que des lois pénales spéciales - tant au niveau fédéral qu'au niveau des entités fédérées - peuvent également prévoir de telles peines. Ces lois pénales spéciales n'ont pas encore été adaptées au nouveau code pénal. Le fait de priver les juges de fond de la possibilité d'appliquer cette législation constitue une atteinte considérable à l'indépendance du pouvoir judiciaire.

Enfin, il convient de noter que le nouveau code de procédure pénale introduit également certaines modifications aux peines restrictives de liberté, qui n'entrent pas de manière anticipée en vigueur dans le cadre de cet avant-projet. Ainsi, le nouveau projet de loi prévoit que les conditions particulières attachées à une peine de probation autonome ne doivent plus être déterminées par la commission de probation, mais par le juge de fond lui-même.³⁷ Les communautés demandent que - si cette disposition de l'avant-projet devait néanmoins être adoptée - cette modification soit au moins incluse, afin de limiter la charge de travail supplémentaire pour les maisons de justice et les commissions de probation.

3.4. Terminologie et notes techniques

Enfin, l'avant-projet soulève quelques questions juridiques précises.

Tout d'abord, il convient de noter que ces amendements "temporaires" s'étendent jusqu'à l'année 2030, alors que le nouveau Code pénal doit entrer en vigueur le 8 avril 2026. En ce qui concerne les articles de l'avant-projet qui traitent de la détermination de la peine, ces amendements interféreront ou contrediront certainement le nouveau Code pénal. L'avant-projet fait également référence à plusieurs reprises à des articles de l'ancien Code pénal, tout comme la LSJE d'ailleurs. Par conséquent,

³⁷ Comparer l'ancien article 37octies, §1, 2° CP. et l'article 44, §3 nouveau CP.

s'il n'en est pas tenu compte par des dispositions transitoires, l'avant-projet deviendra sans objet à partir du 8 avril 2026.

Deuxièmement, il convient d'utiliser de manière cohérente et correcte la terminologie des services compétents des Communautés, telle que définie à l'article 2, 8° de la LSJE : *"Service compétent des Communautés : les services des Communautés compétents pour l'organisation et le contrôle de la surveillance électronique, pour le suivi et l'accompagnement des personnes condamnées ainsi que pour l'assistance aux victimes"*. Ces termes sont mélangés tout au long du texte.³⁸ Une fois encore, le fait que ce soit également (encore) le cas dans d'autres dispositions de la LSJE n'est pas un argument pour ne pas utiliser les termes corrects partout dans cet avant-projet.

Troisièmement, l'article 4, qui précise quelles dispositions de la LSJE cessent temporairement de s'appliquer pour les peines de 6 mois à 3 ans, présente encore un certain nombre d'imperfections.

- L'article 63 de la LSJE continuerait à s'appliquer, de même que la section 3 qui prévoit la possibilité d'une audition dans les procédures de suspension, de définition plus précise ou d'ajustement des conditions. Cette disposition est incohérente, car une telle audition est précisément exclue de la procédure d'octroi de la modalité.
- L'article 71 de la LSJE resterait également d'application. Cet article prévoit que le délai d'épreuve pour une libération conditionnelle est d'au moins un an. Dans la pratique, cela signifie que le délai d'épreuve peut se poursuivre au-delà de la fin de la peine, ce qui a un impact disproportionné sur la personne condamnée et implique une charge de travail supplémentaire pour les communautés. On peut noter que la libération anticipée surpopulation a une limite, car le délai d'épreuve est toujours égal à la durée de la partie restante des peines privatives de liberté.
- Il ne semble pas y avoir d'autre raison pour que l'article 42 de la LSJE ne s'applique pas. La preuve en est que son contenu est rétabli par l'article 30 de l'avant-projet. Il est plus logique de supprimer l'article 30 de l'avant-projet et de laisser l'article 42 de la LSJE s'appliquer.

Quatrièmement, une mesure transitoire prévoit que si l'exécution de la peine privative de liberté d'un condamné est suspendue de plein droit et qu'une demande de surveillance électronique est introduite, c'est le condamné lui-même qui doit obtenir l'accord des personnes majeures qui cohabitent avec lui. Cette disposition doit bien sûr être supprimée compte tenu des risques qu'elle comporte : les cohabitants peuvent se sentir mis sous pression, ou le condamné peut même mentir sur l'obtention de cet accord. Pourquoi, ici comme dans les autres situations prévues dans l'avant-projet, ce n'est pas le directeur de l'établissement pénitentiaire qui demande l'autorisation ?

³⁸ Certains articles (p.ex. 20, 21, 30) utilisent le terme "service compétent des communautés", qui est correct en tant que terme générique. D'autres articles utilisent plutôt un terme spécifique, mais de manière incomplète ou incorrecte (par exemple, "service compétent des communautés chargé de la surveillance", art. 28 ; service des communautés chargé de la surveillance électronique, art. 33 ; service chargé de la surveillance de la détention limitée, art. 36). L'article 33 fait référence au "lieu de résidence" d'une personne condamnée ou d'une victime pour indiquer le service exact auquel il est fait référence (MJ ou SAcV), mais il ne s'agit certainement pas de la description correcte.

4. Conclusion

Enfin, nous concluons que, malgré une demande expresse, nous n'avons pas été consultés en temps utile sur le contenu du projet de loi. La consultation s'est limitée à la question de savoir si, à titre de mesure d'urgence, nous pouvions placer les détenus sous surveillance électronique ou sous conditions, et selon quelles étapes cela pourrait se dérouler. Il ressort de cette consultation que les mesures d'urgence auront un impact considérable sur la capacité d'exécution des communautés. Pour les 18 prochains mois, on estime à 3 200 le nombre de personnes supplémentaires placées sous surveillance électronique et à 3 000 le nombre de missions d'accompagnement pour les maisons de justice. Pour la Communauté française, on estime à 2.500 dossiers supplémentaires pour les Maisons de justice et à 2000 dossiers pour la direction de la surveillance électronique. Enfin, pour la Communauté germanophone, ces chiffres sont estimés à 20 dossiers d'accompagnement supplémentaires et 15 dossiers de surveillance électronique.

Il n'est donc pas injustifié de demander à pouvoir formuler nos remarques quant au fond et à mener un débat approfondi à ce sujet. Il convient de souligner une fois encore que cela n'a pas été le cas, étant donné que l'avant-projet avait déjà été approuvé par le Conseil des ministres avant même que la CIM MJ ne soit organisée.

Nous vous remercions sincèrement, Monsieur le Premier Président, de l'attention que vous voudrez bien porter à cette lettre lors de l'examen de l'avant-projet de loi.

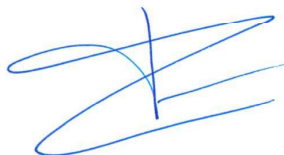
Je vous prie d'agréer, Monsieur le Premier Président, l'expression de mes sentiments distingués,

Au nom des trois communautés : la Communauté française, la Communauté germanophone et la Communauté flamande.

Zuhal DEMIR

Vlaams minister van Onderwijs,
Justitie en Werk

Valérie LESCRENIER

Ministre des Maisons de Justice

Lydia KLINKENBERG

Ministerin für Soziales

Penitenciaire beleidsraad – Conseil Pénitentiaire

Advies 2 – Voorontwerp van wet houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen

Avis 2 – Avant-projet de loi portant des mesures afin de réduire la surpopulation dans les prisons

Travaux du Conseil	Werkzaamheden van de Raad
Le vendredi 18/04 à 15h17, la présidente et le vice-président du Conseil de politique pénitentiaire ont reçu, de la cellule stratégique de la ministre de la Justice, une demande d'avis sur l'avant-projet de loi portant des mesures afin de réduire la surpopulation dans les prisons, et sur l'exposé des motifs y afférent.	Op vrijdag 18/04 om 15u17 ontvingen de voorzitter en vice-voorzitter van de Penitenciaire beleidsraad van de beleidscel van de Minister van Justitie de vraag naar een advies bij het voorontwerp van wet houdende maatregelen met het oog op de vermindering van de overbevolking in de gevangenissen en het bijhorend ontwerp van memorie van toelichting.
Étant donné qu'une deuxième lecture des textes était déjà prévue au Conseil des ministres le vendredi 25/05, il a été demandé au Conseil de rendre son avis dans l'urgence, au plus tard le mercredi 23/04 au soir.	Aangezien reeds een tweede lezing van de teksten werd beoogd in de Ministerraad op vrijdag 25/05, werd de Raad verzocht om zijn advies bij hoogdringendheid uit te brengen, en uiterlijk woensdag 23/04 's avonds.
Il s'agissait, de toute évidence, d'un calendrier particulièrement contraint, d'autant plus que le lundi 21 avril était un jour férié. À cet égard, le Conseil pénitentiaire déplore de ne pas avoir été saisi simultanément au Conseil d'État, ce qui lui aurait permis de disposer de quelques jours supplémentaires pour élaborer son avis.	Het betrof duidelijk een bijzonder strikte timing, temeer daar maandag 21 april een feestdag was. In dit verband betreurt de Penitenciaire beleidsraad dat hij niet gelijktijdig met de Raad van State werd geconsulteerd, wat hem enkele extra dagen had kunnen geven om zijn advies op te stellen.
Eu égard aux délais extrêmement courts qui lui étaient imposés, le Conseil n'a pas été en capacité de mesurer l'impact des dispositions proposées sur la charge de travail des services compétents des Communautés. Il s'agit pourtant d'un élément crucial à prendre en compte pour	Gezien de uiterst korte termijnen waarbinnen hij diende te werken, was de Raad niet in staat om de impact van de voorgestelde bepalingen op de werklast van de bevoegde diensten van de Gemeenschappen te beoordelen. Nochtans betreft het een cruciaal element voor het inschatten van de

apprécier la faisabilité de la réforme envisagée.	haalbaarheid van de voorgestelde hervorming.
Les textes de l'avant-projet et de l'exposé des motifs ont été envoyés à tous les membres du Conseil le samedi 19/04 à 0h52, accompagnés d'une invitation à une réunion en ligne du Conseil le 23/04 à 12h, et de la demande de transmettre leurs observations préalables au secrétariat du Conseil et à ses membres.	De teksten van het voorontwerp en van de memorie van toelichting werden aan alle leden van de Raad toegestuurd op zaterdag 19/04 om 0u52, met uitnodiging voor een online vergadering van de Raad op 23/04 om 12u. en met het verzoek voorafgaandelijk input over te maken aan het secretariaat van de Raad en haar leden.
Avant la discussion de l'avis, la représentante de la cellule stratégique de la ministre de la Justice au sein du Conseil, Madame Eva De Koninck, a fait savoir qu'elle ne participerait pas aux travaux.	Voorafgaand aan de bespreking van het advies, liet de vertegenwoordigster van de Beleidscel van de Minister van Justitie in de Raad, mevrouw Eva De Koninck, weten dat ze niet zou deelnemen aan de werkzaamheden.
1. Remarques générales sur l'avant-projet	1. Algemene opmerkingen bij het voorontwerp
1.1. Nécessité de mesures d'urgence pour réduire la surpopulation carcérale	1.1. Opportunité van noodmaatregelen ter vermindering van de overbevolking in de gevangenissen
Le Conseil accueille favorablement l'intention du gouvernement fédéral de prendre en urgence un certain nombre de mesures exceptionnelles afin de mettre fin à la situation de surpopulation et à toutes les conséquences négatives qui en découlent tant au niveau des conditions de détention que des conditions de travail du personnel pénitentiaire.	De Raad verwelkomt de intentie van de federale regering om bij urgentie een aantal noodmaatregelen te treffen om een einde te stellen aan de toestand van overbevolking en alle daarmee samenhangende negatieve gevolgen op vlak van detentie-omstandigheden alsook omstandigheden waarin het penitentiaire personeel dient te werken.
Le Conseil renvoie à son premier avis, dans lequel il avait déjà attiré l'attention sur la situation préoccupante des prisons en raison de la surpopulation. Il y soulignait l'urgence de s'attaquer à cette problématique, ainsi que la nécessité d'adapter la politique en la matière. Le Conseil a proposé plusieurs pistes qui pourraient contribuer à une réduction de la population carcérale, telles que le renforcement des critères d'émission du mandat d'arrêt, la limitation de la durée de la détention préventive, la suppression de	De Raad verwijst naar zijn eerste advies waarin hij reeds de problematische toestand in de gevangenissen ingevolge de overbevolking heeft aangekaart. Hij heeft daarin gewezen op de urgentie om de overbevolkingsproblematiek aan te pakken en op de nood om het beleid in dat verband bij te sturen. De Raad heeft meerdere pistes aangereikt die zouden kunnen bijdragen tot een vorm van afslanking van de gevangenisbevolking zoals het versterken van de criteria voor het afleveren van een aanhoudingsmandaat, een plafonnering van

la possibilité d'imposer une peine privative de liberté aux primo-délinquants pour certains délits, l'instauration de réductions de peine pour bonne conduite ou efforts de réinsertion, ou encore le remplacement du système de libération conditionnelle par un régime d'octroi automatique.	de duur van de voorlopige hechtenis, de schrapping van de mogelijkheid om voor bepaalde misdrijven een vrijheidsbenemende straf op te leggen aan primaire delinquenten, het instellen van strafverminderingen wegens goed gedrag of inspanningen op het stuk van re-integratie, of de omslag van het systeem van de voorwaardelijke invrijheidstelling naar een regeling van automatische toekenningen.
Selon le Conseil, la surpopulation carcérale a un impact très négatif sur les personnes et la société et porte atteinte à la légalité et à la légitimité des peines et de leur exécution. C'est pourquoi il a également insisté sur la nécessité d'introduire un mécanisme de régulation de la capacité carcérale, dans le respect de la dignité humaine.	De gevangenisoverbevolking heeft volgens de Raad een zeer negatieve impact op mens en samenleving en tast de legaliteit en legitimiteit van de straffen en de uitvoering ervan aan. Daarom drong zij ook aan op de invoering van een mechanisme voor regulering van de gevangenis capaciteit, met oog voor de menselijke waardigheid.
Le Conseil constate que les mesures d'urgence actuellement proposées ne correspondent que très partiellement à son premier avis. Selon lui, ce qui est envisagé ne permettra probablement pas de remédier à la surpopulation dans les prisons, et en tout cas pas de manière fondamentale et durable. Le Conseil reste convaincu que des mesures structurelles et plus globales concernant la détermination et la hauteur des peines prononcées sont essentielles.	De Raad stelt vast dat de thans voorgestelde noodmaatregelen slechts in zeer beperkte mate sporen met het eerste advies van de Raad. Wat wordt voorgesteld zal volgens de Raad de overbevolking in de gevangenissen wellicht niet, en zeker niet ten gronde en duurzaam aanpakken. Hoe dan ook zijn structurele en meer omvattende maatregelen over welke straffen worden opgelegd en de hoogte ervan volgens de Raad essentieel.
Le Conseil partage l'avis selon lequel les mesures d'urgence déjà prises sur instruction de la ministre de la Justice (notamment l'octroi d'un "congé pénitentiaire prolongé" et la suspension de l'exécution des condamnations définitives à des peines allant jusqu'à trois ans, voire cinq ans) ne peuvent constituer une solution durable et ne sont plus tenables en raison de leurs effets négatifs sur la sécurité juridique et la sécurité publique, ainsi que de leur contrariété avec la loi.	De Raad beaamt dat de reeds genomen noodmaatregelen op instructie van de minister van Justitie (meer bepaald het toekennen van een "verlengd penitentiair verlof" en het opschorten van uitvoering van in kracht van gewijsde gegane veroordelingen tot straffen tot drie jaar en zelfs van drie tot vijf jaar) niet tot een duurzame oplossing kunnen leiden en niet langer houdbaar zijn omwille van hun negatieve effecten inzake rechtszekerheid en openbare veiligheid en hun incompatibiliteit met het wettelijk kader.

Le Conseil constate que le gouvernement propose notamment de revenir sur la récente entrée en vigueur de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des condamnés et aux droits accordés à la victime dans le cadre des modalités d'exécution des peines (ci-après dénommée la LSJE) pour ce qui concerne les peines de trois ans ou moins, et plus particulièrement de retirer au juge de l'application des peines les compétences qui lui avaient été attribuées. Il souligne qu'avant même cette entrée en vigueur, de nombreux acteurs avaient mis en garde contre le fait que celle-ci aurait des conséquences néfastes pour la population carcérale existante en raison du manque de capacité de détention disponible, ce qui n'a pas empêché le gouvernement de l'époque de maintenir son projet.	De Raad stelt vast dat de regering o.m. voorstelt om de recente inwerkingtreding van de Wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten (hierna verkort de WER genoemd) voor wat betreft de straffen van drie jaar of minder en meer bepaald de aan de strafuitvoeringsrechter toegekende bevoegdheid, ongedaan te maken. Hij benadrukt dat al vóór de inwerkingtreding van deze wet tal van actoren hadden gewaarschuwd voor de negatieve gevolgen die deze zou kunnen hebben voor de bestaande gevangenispopulatie, gelet op het gebrek aan beschikbare detentiecapaciteit — wat de toenmalige regering er evenwel niet van heeft weerhouden om haar voornemen door te zetten.
1.2. L'inapplication partielle de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe pour les condamnés à des peines d'emprisonnement de trois ans maximum	1.2. De gedeeltelijke buitenwerkingstelling van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie voor de veroordeelden tot een vrijheidsstraf van maximum drie jaar
L'avant-projet de loi prévoit de suspendre, pour une durée de cinq ans (jusqu'au 1er juin 2030), les dispositions de la LSJE relatives aux modalités d'exécution de la peine confiées au JAP. Durant cette période, un régime ad hoc serait instauré, dans lequel l'administration pénitentiaire serait chargée d'octroyer les libérations provisoires et les surveillances électroniques. Il ne s'agit toutefois pas d'un retour au régime antérieur fondé sur des circulaires ministérielles. Les conditions temporelles d'octroi de ces mesures, calquées sur celles de la LSJE (un tiers de la peine pour la libération provisoire ; six mois plus tôt pour la surveillance électronique), s'avèrent en effet nettement moins avantageuses que celles prévues par les circulaires (absence de condition de temps pour la surveillance électronique ; libération provisoire après un, deux, quatre ou huit mois, selon la hauteur de la peine).	Het voorontwerp van wet strekt ertoe om gedurende een periode van vijf jaar (tot 1 juni 2030) de bepalingen van de WER inzake de strafuitvoeringsmodaliteiten die aan de SUR werden toevertrouwd, op te schorten. Gedurende deze periode zou een ad-hoc regime worden ingesteld, waarin de gevangenisadministratie verantwoordelijk is voor het verlenen van voorlopige vrijlatingen en elektronische toezicht. Dit betekent geen terugkeer naar het voorgaande regime dat was gebaseerd op ministeriële omzendbrieven. De tijdsvoorwaarden voor het verlenen van deze maatregelen, gebaseerd op die van de WER (met name een derde van de straf voor voorlopige vrijlating; zes maanden eerder voor het elektronisch toezicht), blijken namelijk aanzienlijk minder gunstig te zijn dan die voorzien in de omzendbrieven (afwezigheid van een tijdsvoorwaarde voor elektronisch toezicht; voorlopige vrijlating na

	één, twee, vier of acht maanden, naargelang de duur van de straf).
La finalité poursuivie par cette mesure est d'accélérer les procédures de sortie, afin de ramener la population carcérale à un niveau compatible avec des conditions de détention humaines, tout en assurant, par ailleurs, que toutes les peines soient effectivement exécutées.	Het doel van deze maatregel is om de uitstroomprocedures te versnellen en de gevangenispopulatie terug te brengen tot een niveau dat in overeenstemming is met menswaardige detentieomstandigheden, terwijl er tegelijkertijd voor wordt gezorgd dat alle straffen nog effectief worden uitgevoerd.
Le Conseil pénitentiaire peut souscrire à ces objectifs. Il a toutefois de sérieux doutes quant au fait que la population carcérale puisse être significativement réduite malgré les exceptions qui ont été prévues à ce régime temporaire (a). Une majorité des membres du Conseil s'inquiète également de la disparition de toute possibilité de faire appel au juge pour des condamnés à qui une mesure d'exécution hors les murs serait indûment refusée ou retirée (b). Le Conseil pénitentiaire relève aussi que, nulle part dans l'avant-projet soumis, il n'est prévu que le condamné doive marquer son accord sur la mesure octroyée et les conditions générales ou particulières qui l'assortissent (c). Enfin, il note avec préoccupation que le régime d'inapplicabilité pour cinq ans des dispositions du Titre V de la LSJE porte également sur la mesure de détention limitée, qui n'a pourtant pas d'équivalent dans le régime légal temporaire qu'il est prévu de mettre en place (d).	De Raad kan zich vinden in deze doelstellingen. Hij heeft echter ernstige twijfels of de gevangenispopulatie aanzienlijk zal worden verminderd met de voor dit tijdelijke regime voorziene uitzonderingen (a). Een meerderheid van de leden van de Raad maakt zich ook zorgen over het verdwijnen van elke mogelijkheid om bij een rechter beroep aan te tekenen voor veroordeelden aan wie ten onrechte een strafuitvoeringsmaatregel buiten de muren van de gevangenis wordt geweigerd of herroepen (b). De Raad merkt ook op dat nergens in het voorliggende ontwerp wordt voorzien dat de veroordeelde zijn akkoord moet geven over de verleende maatregel en de algemene of bijzondere voorwaarden die eraan verbonden zijn (c). Ten slotte merkt hij met bezorgdheid op dat het gedurende vijf jaar niet-toepasselijk maken van de bepalingen van Titel V van de WER ook betrekking heeft op de maatregel van beperkte detentie, die echter geen equivalent heeft in het geplande tijdelijke wettelijke regime (d).
a) Des exceptions injustifiées et qui risquent de réduire à néant l'impact attendu de la réforme	a) Ongerechtvaardigde uitzonderingen die de verwachte impact van de hervorming tot niets dreigen te herleiden
D'après l'avant-projet soumis pour avis, deux catégories de condamnés continueraient de relever, en tout ou en partie, de la compétence du JAP :	Volgens het voorontwerp, zouden twee categorieën veroordeelden geheel of gedeeltelijk onder de bevoegdheid van de SUR blijven vallen:
- les condamnés pour lesquels un avis spécialisé est requis conformément à l'article 32 de la LSJE (faits de mœurs, terrorisme ou signes d'extrémisme violent) pour lesquels les dispositions actuelles de	- de veroordeelden waarvoor een gespecialiseerd advies is vereist overeenkomstig artikel 32 van de WER (zedengefeiten, terrorisme of tekenen van gewelddadig extremisme) en waarvoor de

la LSJE resteraient intégralement applicables, avec maintien de la compétence du JAP ;	huidige bepalingen van de WER volledig van toepassing zouden blijven, met behoud van de bevoegdheid van de SUR;
- les condamnés pour des « infractions de violence » selon l'expression utilisée dans l'exposé des motifs – à savoir toutes celles visées au Livre 2, titre VIII (crimes et délits contre les personnes) et titre IX, chapitre I, section II (vols commis à l'aide de violences ou de menaces et extorsions) du Code pénal – pour lesquels, l'administration pénitentiaire serait en charge de l'octroi de la surveillance électronique, tandis que le JAP resterait compétent pour une éventuelle libération conditionnelle.	- de veroordeelden voor 'geweldsmisdrijven' volgens de term die in de toelichting wordt gebruikt, namelijk alle misdrijven bedoeld in Boek 2, Titel VIII (misdrijven en overtredingen tegen personen) en Titel IX, Hoofdstuk I, Afdeling II (diefstallen gepleegd met behulp van geweld of bedreigingen en afpersingen) van het Strafwetboek, en waarvoor de gevangenisadministratie enkel verantwoordelijk wordt voor het verlenen van elektronisch toezicht, terwijl de SUR bevoegd zou blijven voor een eventuele voorwaardelijke vrijlating.
Le Conseil pénitentiaire estime qu'aucune de ces deux exceptions n'est justifiée. Il constate, au demeurant, que l'exposé des motifs ne fournit pas la moindre explication quant aux raisons pour lesquelles certaines catégories de condamnés devraient être soumis à un régime dérogatoire.	De Raad is van oordeel dat geen van deze twee uitzonderingen gerechtvaardigd is. Hij merkt bovendien op dat de toelichting geen enkele verklaring geeft voor de redenen waarom bepaalde categorieën veroordeelden aan een afwijkend regime zouden moeten worden onderworpen.
La seconde exception est sans doute plus problématique encore que la première, eu égard à son champ d'application particulièrement large. Le titre VIII du Livre 2 du Code pénal regroupe un très grand nombre d'infractions, d'une gravité très variable, dont toutes ne peuvent pas être qualifiées d'infractions « de violence ». On y retrouve notamment les lésions corporelles involontaires, la non-représentation d'enfants, l'injure ou encore la violation du secret professionnel. En choisissant d'exclure un nombre aussi important d'infractions de la réforme envisagée, tout porte à croire que l'impact de celle-ci sera en réalité très marginal et en tous cas insuffisant pour réduire significativement les taux actuels de surpopulation carcérale.	De tweede uitzondering is waarschijnlijk nog problematischer dan de eerste, gezien haar bijzonder breed toepassingsgebied. Titel VIII van Boek 2 van het Strafwetboek omvat een zeer groot aantal misdrijven, met zeer variabele ernst, waarvan niet alle misdrijven als 'geweldsmisdrijven' kunnen worden gekwalificeerd. Het omvat onder andere onopzettelijke lichamelijke letsels, het niet afgeven van kinderen, belediging en schending van het beroepsgeheim. Door een danig groot aantal misdrijven uit te sluiten van de voorgestelde hervorming, lijkt het erop dat de impact ervan in werkelijkheid zeer marginaal zal zijn en in ieder geval onvoldoende om de huidige hoge gevangenispopulatie aanzienlijk te verminderen.
A cela s'ajoute l'inutile complexité d'un système peu lisible tant pour les praticiens que pour les justiciables. Si le texte devait être voté en l'état, pas moins de cinq régimes	Daarbij komt nog de onnodige complexiteit van een systeem dat zowel voor de praktijkmensen als voor de rechtzoekenden moeilijk te begrijpen is. Als de tekst in de

d'exécution différents coexisteraient en effet, selon la hauteur ou la nature des condamnations à exécuter :	huidige vorm zou worden aangenomen, zouden er niet minder dan vijf verschillende uitvoeringsregimes naast elkaar bestaan, afhankelijk van de hoogte of de aard van de uit te voeren veroordelingen:
- le régime antérieur, basé sur des circulaires ministérielles, qui reste applicable pour les condamnés à des peines de moins de six mois ;	- het voorgaande regime, gebaseerd op ministeriële omzendbrieven, dat van toepassing blijft voor veroordeelden met straffen van minder dan zes maanden;
- le régime légal temporaire (celui instauré par l'avant-projet) pour les condamnés à des peines de minimum six mois et de maximum trois ans, sauf exception ;	- het tijdelijke wettelijke regime (ingesteld door het voorontwerp) voor veroordeelden met straffen van minimaal zes maanden en maximaal drie jaar, behalve uitzonderingen;
- le régime légal actuel, avec pleine compétence du JAP, pour les condamnés à des peines de minimum six mois et de maximum trois ans s'ils sont visés à l'article 32 LSJE ;	- het huidige wettelijke regime, met volledige bevoegdheid van de SUR, voor veroordeelden met straffen van minimaal zes maanden en maximaal drie jaar als ze vallen onder artikel 32 WER;
- le régime légal temporaire (en ce qui concerne l'octroi de la surveillance électronique) couplé au régime légal actuel avec compétence du JAP (en ce qui concerne l'octroi de la libération conditionnelle) pour les condamnés à des peines de minimum six mois et de maximum trois ans s'ils ont commis ce que l'exposé des motifs appelle (abusivement) des « infractions de violence » ;	- het tijdelijke wettelijke regime (wat betreft het verlenen van elektronisch toezicht) gekoppeld aan het huidige wettelijke regime met bevoegdheid van de SUR (wat betreft het verlenen van voorwaardelijke invrijheidstelling) voor veroordeelden met straffen van minimaal zes maanden en maximaal drie jaar, als ze feiten hebben gepleegd die in de memorie van toelichting (ten onrechte) worden aangeduid als "geweldsmisdrijven";
- le régime légal actuel avec pleine compétence du TAP pour les condamnés à des peines de plus de trois ans.	- het huidige wettelijke regime met volledige bevoegdheid van de SUR voor veroordeelden met straffen van meer dan drie jaar.
Une telle multiplicité de régimes engendre un risque important d'erreurs et crée une réelle insécurité juridique, en particulier dans les situations – non réglées par le texte en projet – où l'exécution d'une nouvelle peine, relative à des faits spécifiques, entraîne le passage d'un condamné d'un régime à un autre	Een dergelijke veelheid aan regimes brengt een aanzienlijk risico op fouten met zich mee en creëert een echte juridische onzekerheid, vooral in situaties – niet geregeld door de voorgestelde tekst – waarin de uitvoering van een nieuwe straf, met betrekking tot specifieke feiten, leidt tot de overgang van een veroordeelde van het ene regime naar het andere.
b) L'absence de tout contrôle judiciaire sur des décisions impactant lourdement les condamnés	b) De afwezigheid van iedere gerechtelijke controle op beslissingen met een zware impact op de veroordeelden

L'avant-projet confie de nouveau à l'administration pénitentiaire le pouvoir de statuer sur l'exécution des peines d'emprisonnement de trois ans maximum. L'objectif affiché est de permettre des octrois plus rapides et plus automatiques des modalités d'exécution hors les murs. Ce système constitue toutefois un recul manifeste en matière de protection judiciaire des droits des détenus concernés, qui ne disposeraient plus d'aucun recours judiciaire spécifique contre une décision potentiellement arbitraire. L'on songe, en particulier, aux condamnés qui se verraient opposer un refus injustifié d'octroi d'une libération provisoire ou d'une détention limitée, ou à ceux qui auraient bénéficié d'une telle mesure mais feraient l'objet d'une décision de révocation pour des motifs qu'ils contestent.	Het voorontwerp vertrouwt opnieuw aan de gevangenisadministratie de bevoegdheid toe om te beslissen over de uitvoering van gevangenisstraffen van maximaal drie jaar. Het beoogde doel is om snellere en meer automatische toekenningen van strafuitvoeringsmodaliteiten buiten de gevangismuren mogelijk te maken. Dit systeem vormt echter een duidelijke achteruitgang op vlak van gerechtelijke bescherming van de rechten van de betrokken gedetineerden, die geen enkele specifieke juridische mogelijkheid meer zouden hebben om in beroep te gaan tegen een mogelijk wettelijk arbitraire beslissing. Hierbij wordt met name gedacht aan veroordeelden die ten onrechte een weigering van voorlopige vrijlating of beperkte detentie zouden krijgen, of aan degenen die van een dergelijke maatregel zouden hebben geprofiteerd maar het onderwerp zouden zijn van een herroepingsbesluit, om redenen die zij betwisten.
La majorité des membres du Conseil pénitentiaire estime qu'il serait souhaitable d'introduire, dans ces hypothèses, une possibilité de recours du condamné auprès du juge de l'application des peines. Cela participerait, au demeurant, à l'objectif de réduction de la population carcérale puisqu'il s'agirait de pouvoir contester des décisions qui se traduisent par un maintien ou un retour en détention.	De meerderheid van de leden van de Raad is van mening dat het wenselijk zou zijn om in deze gevallen een beroepsmogelijkheid voor de veroordeelde bij de strafuitvoeringsrechter in te voeren. Dit zou bovendien bijdragen aan het doel van de gevangenispopulatie, aangezien het zou gaan om het aanvechten van beslissingen die resulteren in een voortzetting of terugkeer naar detentie.
c) Le consentement du condamné, une exigence élémentaire oubliée dans le texte	c) De toestemming van de veroordeelde, een elementaire vereiste die werd vergeten in de tekst
La libération provisoire et la surveillance électroniques s'accompagneront de restrictions pour les condamnés qui les subissent. Ceux-ci devront respecter un certain nombre de conditions générales, éventuellement complétées de conditions particulières individualisées (si elles sont nécessaires pour limiter le risque de récidive ou dans l'intérêt de la victime). L'avant-projet	De voorlopige vrijlating en het elektronisch toezicht zullen gepaard gaan met beperkingen voor de veroordeelden die eraan onderworpen zijn. Zij moeten een aantal algemene voorwaarden naleven, eventueel aangevuld met geïndividualiseerde bijzondere voorwaarden (indien nodig om het risico op recidive te beperken of in het belang van het slachtoffer). Het voorontwerp

de loi ne prévoit pourtant pas que les condamnés doivent marquer leur accord sur la mesure qui leur est octroyée, ni sur les conditions qui l'assortissent.	voorziet echter niet dat de veroordeelden hun akkoord moeten geven over de maatregel die hen wordt toegekend, noch over de voorwaarden die eraan verbonden zijn.
Le Conseil pénitentiaire estime qu'il s'agit là d'une lacune qui devrait être comblée.	De Raad is van mening dat deze tekortkoming moet worden verholpen.
d) La disparition – non souhaitée et non souhaitable – de la mesure de détention limitée	d) De - ongewenste en onwensbare – verdwijning van de maatregel van de beperkte detentie
Parmi les mesures réglementées au Titre V de la LSJE – dont l'application serait suspendue pendant cinq ans – figure la détention limitée. Or ce régime "d'incarcération à temps partiel" (qui permet à des condamnés de quitter l'établissement pénitentiaire durant la journée pour n'y revenir que le soir) n'a pas d'équivalent dans le régime légal temporaire qu'il est prévu de mettre en place. Sans que cela n'ait - semble-t-il - été voulu par le gouvernement, il en résultera que les condamnés à des peines de maximum trois ans ne pourront plus se voir octroyer ce type de mesure d'exécution à l'avenir et qu'il n'y aura plus non plus de base légale pour permettre à ceux qui seraient en détention limitée au moment de l'entrée en vigueur de la nouvelle loi de poursuivre l'exécution de cette mesure.	Onder de maatregelen, bepaald in Titel V van de WER – waarvan de toepassing gedurende vijf jaar zou worden opgeschort – valt de beperkte detentie. Dit regime van 'deeltijdse opsluiting' (dat veroordeelden toestaat om overdag de penitentiare inrichting te verlaten en alleen 's avonds terug te keren) heeft echter geen equivalent in het geplande tijdelijke wettelijke regime. Zonder dat dit – zo lijkt het – door de regering is bedoeld, zal dit ertoe leiden dat veroordeelden met straffen van maximaal drie jaar in de toekomst niet langer dit type strafuitvoeringsmodaliteit kunnen krijgen en dat er ook geen wettelijke basis meer zal zijn om degenen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe wet in beperkte detentie zijn, toe te staan deze maatregel verder te zetten.
2. Remarques ponctuelles par mesures	2. Punctuele opmerkingen per maatregel
2.1. Dispositions modifiant le Code pénal – Introduction du principe de l'<i>ultimum remedium</i> dans le Code pénal actuel (article 2 de l'avant-projet de loi).	2.1. Bepalingen tot wijziging van het Strafwetboek – invoering van het <i>ultimum remedium</i>-beginsel in het huidige Strafwetboek (artikel 2 van het voorontwerp)
L'Article 2 de l'avant-projet de loi modifie l'article 7 du Code pénal, en y ajoutant deux paragraphes issus du texte de l'article 27 du Nouveau Code pénal du 29 février 2024 concernant les objectifs de la peine.	Artikel 2 van het voorontwerp wijzigt art. 7 van het Strafwetboek, door twee paragrafen toe te voegen uit de tekst van artikel 27 van het Nieuwe Strafwetboek van 29 februari 2024 over de doelstellingen van de straf.

Le Conseil pénitentiaire estime que la modification proposée est utile, mais considère que, certainement sous la forme proposée, son impact sur la surpopulation carcérale ne doit pas être surestimé.	De Raad vindt de voorgestelde wijziging nuttig, maar is van oordeel dat, zeker in de vorm zoals voorgesteld, de impact ervan op de overbevolking van de gevangenen niet mag worden overschat.
Le Conseil pénitentiaire relève que le texte de l'article 2 de l'avant-projet diffère sur trois points de ce qui est prévu à l'article 27 du Nouveau Code pénal :	De Raad merkt op dat de tekst van artikel 2 van het voorontwerp op drie punten afwijkt van wat in artikel 27 van het Nieuwe Strafwetboek is bepaald :
1. L'article 2 de l'avant-projet de loi prévoit comme quatrième objectif de la peine : « <i>la protection de la société, le juge recherchant, dans les limites de la loi, une juste proportionnalité entre l'infraction et la loi.</i> » L'article 27 du Nouveau Code pénal prévoit comme quatrième objectif de la peine : « <i>4° la protection de la société.</i> » Dans un paragraphe distinct, et donc sans lien exclusif avec l'objectif de protection de la société, il est en outre précisé : « <i>Dans les limites de la loi, le juge doit rechercher une juste proportionnalité entre l'infraction et la peine.</i> » Le Conseil pénitentiaire recommande d'adapter l'article 2 de l'avant-projet de loi en ce sens.	1. Artikel 2 van het voorontwerp van wet bepaalt als vierde doelstelling van de straf: " <i>het beschermen van de maatschappij, waarbij de rechter, binnen de grenzen van de wet, zoekt naar een rechtvaardige proportionaliteit tussen het misdrijf en de wet.</i> " Artikel 27 van het Nieuw Strafwetboek bepaalt als vierde doelstelling van de straf: " <i>4° het beschermen van de maatschappij.</i> " In een aparte paragraaf, en dus zonder exclusief verband met de doelstelling het beschermen van de maatschappij, wordt verder bepaald: " <i>Binnen de grenzen van de wet moet de rechter naar een rechtvaardige proportionaliteit tussen het misdrijf en de straf zoeken.</i> " De Raad adviseert artikel 2 van het voorontwerp van wet in die zin aan te passen.
2. Le quatrième alinéa de l'art. 27 du Nouveau Code pénal précise explicitement que la peine de prison est un <i>ultimum remedium</i> : « <i>La peine d'emprisonnement est la peine à envisager en dernier recours, qui ne peut être prononcée que si les objectifs de la peine ne peuvent être atteints au moyen d'une des autres peines ou mesures prévues par la loi.</i> » Le Conseil pénitentiaire constate que le texte de cet alinéa n'est pas repris dans l'article 2 du projet d'avis. Il recommande d'inclure cet alinéa dans le texte du projet d'avis.	2. Artikel 27, vierde lid van het Nieuw Strafwetboek bepaalt expliciet dat de gevangenisstraf een <i>ultimum remedium</i> is: " <i>De gevangenisstraf is de laatste te overwegen straf, die slechts kan worden uitgesproken wanneer de strafdoelen niet kunnen worden bereikt met een van de andere straffen of maatregelen waarin de wet voorziet.</i> " De Raad stelt vast dat de tekst van dit lid niet opgenomen is in artikel 2 van het voorontwerp. Hij adviseert om dit lid in de tekst van het voorontwerp op te nemen.
3. L'article 2 du projet de loi insère dans l'article 7 du Code pénal un §3, 2° qui impose au juge une obligation de motivation	3. Art. 2 van het voorontwerp legt in een in artikel 7 van het Strafwetboek in te voegen §3, 2° een motiveringsplicht op aan de

lorsqu'il prononce une peine de prison effective pour « <i>des faits punissables d'une peine d'emprisonnement de plus de six mois jusqu'à trois ans inclus</i> ». Le Conseil pénitentiaire relève que le champ d'application de cette obligation de motivation est nettement plus restreint que ce que prévoit l'article 27, dernier alinéa du Nouveau Code pénal : « <i>Si le juge estime qu'une peine de niveau 2 est appropriée pour réprimer l'infraction et, dans ce niveau, choisit la peine d'emprisonnement...</i> »	rechter die een effectieve gevangenisstraf oplegt voor "<i>feiten strafbaar met een gevangenisstraf van meer dan zes maanden tot en met drie jaar</i>". De Raad merkt op dat het toepassingsgebied van deze motiveringsplicht merkkelijk beperkter is dan wat artikel 27, laatste lid van het Nieuw Strafwetboek bepaalt: "<i>Indien de rechter een straf van niveau 2 gepast acht ter bestraffing van het misdrijf en binnen dit strafniveau kiest voor de gevangenisstraf ...</i>".
Alors que le §3, deuxième alinéa en projet se réfère à une peine maximale abstraite (trois ans selon la loi), l'article 27 du Nouveau Code pénal fait référence à une peine maximale concrète (niveau 2 ou trois ans selon ce que le juge estime approprié). Cela signifie que, selon le texte du Nouveau Code pénal, l'obligation de motivation s'applique également aux faits punissables de peines de niveaux supérieurs (jusqu'au niveau 6 ou d'une peine d'emprisonnement de plus de quinze ans à vingt ans au maximum) et pour lesquels des circonstances atténuantes ont été retenues. Le Conseil recommande d'harmoniser à ce sujet le texte de l'article 2 du projet d'avis avec celui de l'article 27 du Nouveau Code pénal.	Terwijl de ontworpen §3, tweede lid een maximale strafmaat <i>in abstracto</i> hanteert (drie jaar volgens de wet), verwijst artikel 27 van het Nieuw Strafwetboek naar een maximale strafmaat <i>in concreto</i> (niveau 2 of drie jaar volgens wat de rechter gepast acht). Dit houdt in dat volgens de tekst van het Nieuw Strafwetboek de motiveringsplicht ook van toepassing is voor feiten die strafbaar zijn met straffen van hogere strafniveaus (tot niveau 6 of met een gevangenisstraf van meer dan vijftien jaar tot ten hoogste twintig jaar) en waarvoor verzachtende omstandigheden zijn aangenomen. De Raad adviseert de tekst van artikel 2 van het voorontwerp op dat punt in overeenstemming te brengen met de tekst van artikel 27 van het Nieuw Strafwetboek.
2.2. Modifications de la LSJE	2.2. Bepalingen tot wijziging van de WER
a) Un nouveau régime de libération provisoire	a) Een nieuw regime van voorlopige invrijheidstelling
Les articles 11 à 21 de l'avant-projet de loi instaurent un nouveau régime de libération provisoire. À ce sujet, le Conseil pénitentiaire souhaite formuler trois observations principales, portant respectivement sur la nature juridique de la mesure, sur la durée du délai d'épreuve qui y est associé et sur la procédure de révocation prévue.	De artikelen 11 tot 21 van het voorontwerp van wet stellen een nieuw regime van voorlopige invrijheidstelling in. In dit verband wil de Raad drie belangrijke vaststellingen formuleren, respectievelijk over de juridische aard van de maatregel, over de duur van de ermee gepaard gaande proefperiode en over de voorgestelde herroepingsprocedure.

1. Dans le régime des circulaires ministérielles qui préexistait à l'entrée en fonction du juge de l'application des peines pour les condamnés à des peines de maximum trois ans, la libération provisoire était conçue comme une modalité de suspension (et non d'exécution) de la peine.	1. In het regime van de ministeriële omzendbrieven dat bestond voordat de uitvoering van straffen voor veroordeelden met straffen van maximaal drie jaar aan de strafuitvoeringsrechter werd toegekend, werd de voorlopige invrijheidstelling opgevat als een modaliteit van opschorting (en niet als een strafuitvoeringsmodaliteit).
L'avant-projet soumis pour avis prévoit au contraire d'en faire un mode d'exécution de la peine, ce qui apparaît préférable.	Het voorontwerp voorziet daarentegen om er een strafuitvoeringsmodaliteit van te maken, wat als beter wordt beschouwd.
Le Conseil pénitentiaire s'interroge toutefois sur l'opportunité de maintenir l'appellation de libération provisoire, plutôt que celle de libération conditionnelle, dans ces conditions. Si l'on compare la définition de l'article 98/6, § 1er, en projet avec celle que l'article 24 de la LSJE donne de la libération conditionnelle, on constate que ce sont mot pour mot les mêmes termes qui sont utilisés. Il paraît difficilement justifiable que deux notions dont la teneur est strictement identique portent des appellations différentes.	De Raad vraagt zich echter af of het gepast is om onder deze omstandigheden de term voorlopige invrijheidstelling te handhaven, in plaats van voorwaardelijke invrijheidstelling. Als men de definitie van het ontworpen artikel 98/6, § 1 vergelijkt met die van artikel 24 van de WER voor de "voorwaardelijke invrijheidstelling", merkt men op dat precies dezelfde termen worden gebruikt. Het lijkt moeilijk te rechtvaardigen dat twee begrippen met een identieke inhoud verschillende benamingen dragen.
2. L'article 98/10 en projet prévoit que le délai d'épreuve de la libération provisoire correspond, en principe, au reliquat de la peine que le condamné doit encore exécuter au moment où la mesure débute, avec un minimum d'un an.	2. Het ontworpen artikel 98/10 bepaalt dat de proefperiode van de voorlopige invrijheidstelling in principe overeenkomt met het resterende deel van de straf dat de veroordeelde nog moet uitzitten op het moment dat de maatregel begint, met een minimum van één jaar.
Le Conseil pénitentiaire est, par principe, réservé sur l'idée même d'un délai d'épreuve minimum plus long que le solde de la peine encore à exécuter, dans la mesure où cela peut dissuader les condamnés proches de la fin de leur peine de solliciter ou d'accepter une modalité d'exécution hors les murs (sur le fait qu'en l'occurrence, leur accord n'est même pas sollicité, voy. supra). En l'espèce, une telle règle paraît, de surcroît, dénuée de sens, puisque l'article 98/12, alinéa 2 en projet prévoit qu'en cas de révocation, le temps passé en libération provisoire jusqu'à	De Raad heeft principieel voorbehoud bij het idee van een minimale proefperiode die langer is dan het nog resterende deel van de straf, omdat dit veroordeelden die reeds dicht bij strafeinde zijn, kan ontmoedigen om een strafuitvoeringsmodaliteit buiten de gevangismuren aan te vragen of te aanvaarden (over het feit dat hun akkoord in casu niet eens word gevraagd, zie supra). In dit geval lijkt een dergelijke regel bovendien zinloos, aangezien het ontworpen artikel 98/12, tweede alinea bepaalt dat in geval van herroeping, de tijd die in voorlopige vrijheid

la révocation est automatiquement et intégralement déduit du solde de la peine encore à exécuter. Concrètement toute révocation qui interviendrait dans le délai d'épreuve mais au-delà du terme normal de la peine déboucherait donc sur le constat qu'il n'y a plus rien à exécuter. Prenons l'exemple d'un condamné à 9 mois d'emprisonnement qui obtient sa libération provisoire au tiers de la peine, soit après 3 mois. Le solde de sa peine est de 6 mois mais son délai d'épreuve devrait malgré tout être d'1 an (le minimum imposé par l'article 98/10 en projet). S'il importune les victimes après 7 ou 8 mois, sa libération provisoire pourrait certes être révoquée, mais cette révocation serait en réalité à son avantage, puisqu'il y aurait lieu de constater que l'intégralité de sa peine a été subie.	is doorgebracht tot de herroeping automatisch en volledig wordt afgetrokken van het nog uit te voeren resterende deel van de straf. Concreet zou elke herroeping binnen de proefperiode, maar na het normale strafeinde, dus resulteren in de vaststelling dat er niets meer te uitvoeren valt. Neem bijvoorbeeld een veroordeelde tot 9 maanden gevangenisstraf die zijn voorlopige invrijheidstelling verkrijgt na een derde van de straf, dus na 3 maanden. Het resterende deel van zijn straf is 6 maanden, maar zijn proefperiode zou desondanks 1 jaar moeten zijn (het minimum opgelegd door het ontworpen artikel 98/10). Als hij de slachtoffers na 7 of 8 maanden lastigvalt, zou zijn voorlopige invrijheidstelling weliswaar kunnen worden herroepen, maar deze intrekking zou in werkelijkheid in zijn voordeel zijn, aangezien moet worden vastgesteld dat zijn volledige straf reeds is uitgezeten.
3. L'article 98/12 en projet prévoit que la libération provisoire peut être révoquée par "le service compétent de l'administration pénitentiaire", par quoi il faut entendre, selon l'exposé des motifs, la direction gestion de la détention (DGD).	3. Het ontworpen artikel 98/12 bepaalt dat de voorlopige invrijheidstelling kan worden herroepen door "de bevoegde dienst van de penitentiaire administratie", waarmee volgens de toelichting de directie detentiebeheer (DDB) wordt bedoeld.
Il s'agit d'une dérogation à la règle de principe selon laquelle c'est normalement l'instance compétente pour octroyer une mesure (en l'occurrence, le directeur de prison) qui est aussi chargée de statuer sur sa révocation éventuelle. Le Conseil pénitentiaire ne perçoit aucun motif convaincant justifiant cette dérogation au schéma habituel de compétence.	Dit is evenwel een afwijking van het algemeen principe dat de instantie, bevoegd om de maatregel toe te kennen (in dit geval de gevangenisdirecteur) ook verantwoordelijk is voor het beslissen over de eventuele herroeping ervan. De Raad ziet geen overtuigende reden die deze afwijking van het gebruikelijke bevoegdheidsschema rechtvaardigt.
b) Un nouveau régime de surveillance électronique	b) Een nieuw regime van elektronisch toezicht
Les articles 22 à 31 de l'avant-projet de loi instaurent un nouveau régime de surveillance électronique, au sujet duquel le Conseil pénitentiaire n'a qu'une remarque technique à	De artikelen 22 tot 31 van het voorontwerp van wet stellen een nieuw regime van elektronisch toezicht in, waarover de Raad slechts één technische opmerking heeft.

formuler.	
Celle-ci concerne l'article 98/17, § 1er en projet. L'alinéa 3 de cette disposition exclut du bénéfice de l'interruption de peine dans l'attente du placement en surveillance électronique les condamnés qui tombent "sous l'application de l'article 98/16, § 2, deuxième, troisième et quatrième alinéa". A s'en référer à cet article 98/16, § 2 en projet, il semble pourtant que le quatrième alinéa n'existe pas. Seuls les alinéas 2 (concernant les condamnés pour violences intrafamiliales) et 3 (concernant les étrangers sans droit de séjour) paraissent donc pertinents en l'espèce.	Deze opmerking betreft het ontworpen artikel 98/17, § 1. Het derde lid van deze bepaling sluit de veroordeelden, die vallen 'onder de toepassing van artikel 98/16, § 2, tweede, derde en vierde lid', uit van de strafonderbreking in afwachting van plaatsing onder elektronisch toezicht. Bij verwijzing naar het ontworpen artikel 98/16, § 2, lijkt het echter dat het vierde lid niet bestaat. Alleen het tweede (betreffende veroordeelden voor huiselijk geweld) en derde lid (betreffende vreemdelingen zonder verblijfsrecht) lijken dus relevant in dit geval.
c) La consécration légale de la libération anticipée "surpopulation"	c) De wettelijke bekrachtiging van de vervroegde vrijlating 'overbevolking'
Les articles 32 à 34 de l'avant-projet de loi donnent un fondement législatif à l'une des catégories de congés pénitentiaires prolongés instaurées, en dehors de tout cadre légal, depuis mars 2024. Il s'agit de celle permettant aux personnes condamnées se trouvant à six mois de la fin de leur peine de bénéficier d'un congé (désormais qualifié de libération anticipée) couvrant l'ensemble de cette période résiduelle.	De artikelen 32 tot 34 van het voorontwerp van wet geven een wettelijke basis aan een van de categorieën van verlengde penitentiaire verloven die sinds maart 2024 buiten elk wettelijk kader zijn ingesteld. Het betreft de categorie veroordeelden die zich op zes maanden voor het einde van hun straf bevinden, en dit in staat worden gesteld te profiteren van een verlof (nu aangeduid als vervroegde vrijlating) dat de gehele resterende periode beslaat.
L'encadrement légal d'une telle mesure constitue, à l'évidence, une nécessité. Le Conseil pénitentiaire s'interroge toutefois sur la durée de validité envisagée. Il est en effet proposé que cette mesure soit maintenue jusqu'au 31 décembre 2026, sous réserve d'une possible abrogation anticipée par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, dans l'hypothèse — ainsi que le précise l'exposé des motifs — où elle ne s'avérerait plus nécessaire.	Het wettelijke kader voor een dergelijke maatregel is duidelijk een noodzaak. De Raad stelt zich echter vragen bij de geldigheidsduur van deze maatregel. Er wordt voorgesteld dat deze maatregel gehandhaafd blijft tot 31 december 2026, onder voorbehoud van een mogelijke vervroegde intrekking bij Koninklijk besluit, in de Ministerraad overlegd, in het geval — zoals uiteengezet in de toelichting — dat deze niet langer noodzakelijk zou blijken.
En termes de sécurité juridique, il serait préférable qu'un critère objectif et concret soit fixé (idéalement le retour à un taux d'occupation carcérale égal ou inférieur à 100 %) afin de fonder juridiquement la	In termen van juridische zekerheid zou het beter zijn als een objectief en concreet criterium wordt vastgesteld (bij voorkeur een terugkeer naar een gevangenisbezettingsgraad van gelijk of

décision de mettre fin à la mesure ou, le cas échéant, de la prolonger au-delà du 31 décembre 2026.	minder dan 100%) om de beslissing om de maatregel te beëindigen of, indien nodig, te verlengen na 31 december 2026 juridisch te onderbouwen.
d) Les dispositions transitoires prévues	d) De voorziene overgangsbepalingen
Le régime transitoire prévu par l'article 35 de l'avant-projet de loi consiste, pour l'essentiel, à transférer immédiatement à l'administration pénitentiaire toutes les compétences qui lui sont dévolues dans le nouveau régime légal temporaire, étant entendu que les décisions des JAP ayant octroyé une modalité d'exécution de la peine avant l'entrée en vigueur de la loi "conserveront leurs effets".	Het overgangsregime voorzien in artikel 35 van het voorontwerp van wet bestaat er hoofdzakelijk in dat alle bevoegdheden die in het nieuwe tijdelijke wettelijke regime aan de penitentiaire administratie worden toegekend, onmiddellijk aan deze administratie worden overgedragen, met dien verstande dat de beslissingen van de SUR waarbij een strafuitvoeringsmodaliteit werd toegekend vóór de inwerkingtreding van de wet 'hun effecten behouden'.
Le Conseil pénitentiaire estime que cette dernière précision manque singulièrement de rigueur et de clarté. S'il paraît clair que ce sera l'administration pénitentiaire et non le JAP qui devra statuer sur une révocation éventuelle des mesures précédemment octroyées, le texte ne dit rien des motifs de révocation qui seront applicables. S'agira-t-il de ceux qui sont prévus par l'article 64 de la LSJE ou plutôt de ceux qui sont mentionnés aux articles 98/12 et 98/21 en projet ? Le condamné pourrait-il par exemple voir révoquer sa libération conditionnelle au motif qu'il n'a pas immédiatement quitté les lieux lorsqu'il rencontrait une victime, alors que ce motif, prévu à l'article 98/12, ne lui était en principe pas applicable lorsque le juge de l'application des peines a statué ? Le Conseil pénitentiaire estime qu'il est indispensable de préciser explicitement dans la loi les motifs de révocation qui seront applicables dans ces situations transitoires.	De Raad vindt dat deze laatste precisering een gebrek aan nauwkeurigheid en duidelijkheid vertoont. Hoewel het duidelijk lijkt dat het de penitentiaire administratie en niet de SUR zal zijn die moet beslissen over een eventuele intrekking van de eerder toegekende maatregelen, zegt de tekst niets over de toepasselijke intrekkinggronden. Zullen dit de gronden zijn die voorzien zijn in artikel 64 van de WER of eerder die welke zijn vermeld in de ontworpen artikelen 98/12 en 98/21? Zou de veroordeelde bijvoorbeeld zijn voorwaardelijke invrijheidstelling kunnen herroepen worden op grond van het feit dat hij niet onmiddellijk de plaats heeft verlaten toen hij een slachtoffer ontmoette, terwijl deze grond, voorzien in het ontworpen artikel 98/12, in principe niet op hem van toepassing was toen de strafuitvoeringsrechter besliste? De Raad vindt het noodzakelijk om expliciet in de wet de herroepingsgronden te preciseren die van toepassing zullen zijn in deze overgangssituaties.

Advies uitgebracht in Raad d.d. 23/04/2025 – Avis rendu en Conseil le 23/04/2025